

~~N.~~
~~100.~~

~~P. 57.~~

CVIČEBNÁ KNIHA

M. 634.

JAZYKA NĚMECKÉHO

PRO

F. 4306.

PRVOU TŘÍDU ŠKOL STŘEDNÍCH.

SEPSAL

JULIUS ROTH,

PROFESSOR NA PRAŽSKÝCH C. K. VYŠŠÍCH REALNÍCH ŠKOLÁCH ČESKÝCH.

V PRAZE 1877.

NÁKLADEM F. TEMPSKÉHO.

7

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PEDAGOGICKÉ FAKULTY
KARLOVY UNIVERZITY
PRAHA

Signat. na ..... 4670/1 .....

Invent. č. .... 200962 .....

Za více než deset let svého ve škole působení shromáždív a dle osnovy pro reální školy uspořádáv materiál ke mluvnickému cvičení v jazyku německém a povzbuzen vyzváním, kteréhož na počátku tohoto školního roku dostalo se učitelům němčiny na školách středních, odhodlal jsem se vydati pro první třídu středních škol tuto cvičebnou knihu německou s příslušnými naukami mluvnickými, zvláště když jsem shledal, že rozvrh práce mé srovnává se celkem též s osnovou pro gymnasia a realná gymnasia v též čas vydanou.

Že však podrobná instrukce o učení jazyku německému na českých školách středních posud nebyla vynesena, nebylo mi lze též do podrobností, zvláště pokud se časoslova týče, omeziti látku učebnou do té míry, jak by se mi trvám po mysli pánu kollegů, jazyku německému učících, bylo vidělo. Jsouť zajisté různá o tom mínění, zdali by bylo záhodno nauku o konjunktivu, o trpném rodě, ano i o některých tvarech indikativu činného rodu z úkolu první třídy zholati vypustiti, či by prospěšnější bylo veškery tvary časoslova pravidelné konjugace probrati, za to však na menší míře cvičebné látky přestati. Osnova učebná zmíněných výpusťek nenařizuje, ani zřejmě nezapovídá; však spisovateli učebné knihy nezbyvá, než aby podal, co se zákonem ustanovuje. Za tou příčinou dospěla učebná kniha tato většího snad objemu, než by bylo přáti. Nejvíce místa popráno cvičebným úkolům o deklinaci jmen podstatných a přídavných. Jest zajisté potřebí, aby žáci první třídy dobře vycvičení byli v deklinaci nominálné, neboť dosti obsáhlá úloha, kteráž nastává žákům třídy druhé a třetí, sotva by uprázdnila času, aby v této partii mluvnice mnoho bylo doplňovati; všeobecně pak jest známo, že právě v těchto věcech žáci středních škol s velikými obtížemi zápasí,

jestliže se hned v první třídě nevyvíčili s dostatek ve skloňování anebo jestliže nebyly významy podstatných jmen správně memorovány s příslušným ukazatelem deklinace, jakož jest genitiv jednotného a nom. množ. čísla. Žákům, kteří nemají příležitosti mimo školu po německu hovořiti, chtějí-li se naučiti správně německy, nebude jinak, než aby hned v první třídě bedlivě se naučili významům a deklinaci podobným způsobem, jako se učí na gymnasiích deklinaci latinské. Není-liž s podivením, že mnozí žáci vyšších tříd, kteří zřídka chybují v deklinaci latinské a (přesnadné ovšem) francouzské, zhusta dopouštějí se poklesků v deklinaci praobyčejných slov německých? Že jsem předložky položil hned za deklinaci jména podstatného, stalo se proto, aby jednak rekece předložková z hojných příkladů poznána, v dalších partiích nebyla za obtíž, jednak aby skloňování podstatných jmen celkem se zopakovalo.

Ve všech částech cvičiva toho dbáno, aby nebylo nesnází v příčině skladby: zejména vybírány jsou příklady, ve kterýchž se rekcí časoslov neodchyluje od německé; až do úkolu 72. ukládány jsou dílem věty jednoduché, dílem souřadně složené, teprv od úkolu 73. (ve kterémž obsaženo jest cvičivo o zájmenech vztažných) přibrány byly takové věty vedlejší, jichž slovosled potřebí vyložiti; při časoslově toliko ony způsoby vět se vykládají, jež znáti potřebí k užívání tvarů konjunktivu.

Nauky mluvnické o tvarosloví pro přehled sestaveny jsou o sobě a sice tím způsobem, že vždy nejprve věc sama se stanoví, pak teprv pravidla se vyvozují. V mluvnické části ukazuje se vždy, ve kterém úkole knihy cvičebné jest hledati příklady.

Syntaktické nauky, jakož ustanovuje osnova pro gymnasia, kde příležitost, přidány jsou k úkolům cvičebným. Nelze nadíti se, že by přesného prostudování syntaktických pravidel bylo docíliti ve třídě první, však nebylo by též schvalovati metodu knihy, která by předkládala zhola příklady k nesoudné imitaci, přese vše důvodné poučení přecházejíc; tuším že pravou cestou kráčíme, způsobu vět několika příklady objasňující, v úkolech cvičebných pak věty tak řadíce a vnější úpravou označující, aby i slabší žák — dovede-li jen rozeznáti větu hlavní

od vedlejší — snadno, kde na př. konjunktiv klásti sluší, se domyslí a což na ten čas jemu se ukládá, tvary správně odvozovati se naučil.

V příčině obsahu příkladů podotýkám, že hleděno nejvíce věcí konkrétných, jakož vyžaduje věk žákovstva; zásobu slov, kterých v obecné mluvě nejvíce třeba, rozmnožiti a doplniti lze ovšem jen po ukončení časoslov konjugace silné, pročež vybírány jsou zde zvláště takové názvy věcí, kterých užití lze ve větách o časoslově slabém. Pro případ, že by se vidělo některé věty vynechati, označen každý příklad číslicí, by žáci bez útraty času a bezpečně znamenati mohli, co jest úkolem ve škole probraným a uloženým. Významů jest zvláště v některých úkolech části přípravné poněkud mnoho uloženo, než jsou většinou slova, jež v nauce o čtení a psaní několikráte i s významem byla uváděna a nebude tudíž žákům nesnadno v paměti je zdržeti.

Znaje sám předobře, čeho se dílu mému ještě nedostává, zvláště prosím laskavého čtenáře, by sobě neztěžoval vyznačené chyby tiskové opravit.

Vyhoví-li kniha potřebám školy, bude mi obzvláštní díky vysloviti vysoce ctěnému pánu, panu Janu Štastnému, řediteli čís. král. českých realních škol Pražských a členu vys. čís. král. zemské školní rady, za mnohá laskavá pokynutí v příčině metody učení jazyku německému, kterýchž se mi za čas mého působení při českých realních školách Pražských dostalo a jež mi zvláště k urovnání látky cvičebné byla vydatnou pomocí.

J. R.

O b s a h.

A. Část přípravná.

Čtení, psaní a nejdůležitější pravidla o přízvuku.

(Podstatná jména v nominativě a vokativě jednotného čísla) 1

B. Úkoly cvičebné o tvarosloví.

I. Jméno podstatné v pádech prostých.

- a) Sklonění slabé 28
b) sklonění silné 31
c) sklonění smíšené 41

II. Jméno podstatné s předložkami 45

III. Jméno přídavné.

- a) Skloňování přídavných jmen 54
b) stupňování přídavných jmen 59
Cvičení o přídavných jménech zpodstatnělých 63

IV. Zájmena 65

V. Číslovky 76

VI. Příslovce 80

- Stupňování příslovců 80

VII. Časoslovo 81

Seznam slov k úkolům obsaženým v části přípravné. 129

Slovník německo-český . . . . . I—XXIII

Slovník česko-německý . . . . . XXIII—XL

Chyby tiskové.

	Chyba.	Oprava.
Na str.	4. ř. 11. sh. přehlášením	přehlasováním
" "	25. ř. 24. sh. odstavce B. cvičení	odstavce B. cvičení 21.
" "	25. ř. 5. zd. Přízvučné jsou přípony	Přízvučné jsou předpony
" "	40. úk. 39. B. 15. př. svému žáku	svému spolužáku
" "	48. úk. 43. B. 4. př. Čtěte skutky	Čtěte skutky
" "	44. úk. 45. B. 2. př. Písma jsou	Písmena jsou
" "	48. ř. 16. sh. 2. po čase	2. po (o čase)
" "	55. úk. 53. C. 1. př. Prager Hopfen	Saazer Hopfen
" "	56. ř. 6. sh. silného sklonění	slabého sklonění
" "	68. A. 5. im Sommer	im Frühling
" "	67. ř. 6. sh. zvratným zájmenem říd	zvratným zájmenem říd, je-li podmět v osobě třetí
" "	77. ř. 3. sh. drei Apfel	drei Äpfel
" "	112. A. 3. Heuer herrschen solche Sitten	Heuer herrscht solche Sitten.

A. Část přípravná.

Čtení, psaní a nejdůležitější pravidla o přízvuku.

Abeceda německého písma i tisku.

A a	A a	S i	S i	R r	R r
Ä ä	Ä ä	S i (jot)	S i	Š š	Š š
B b	B b	R r	R r	T t	T t
C c	C c	L l	L l	U u	U u
Ch ch	Ch ch	M m	M m	Ü ü	Ü ü
D d	D d	N n	N n	V v	V v (fau)
E e	E e	O o	O o	W w	W w
F f	F f	Ö ö	Ö ö	X x	X x
G g (ge)	G g	P p	P p	Y y (ypsilon)	Y y
H h	H h	Q q (lve)	Q q	Z z (cet)	Z z

Úkol 1.

1. Jako v jazyku českém, tak i v německém jsou slova buď jednoslabičná, buď vícetříděná; slabiku pak tvoří buď jedna, buď více hlásek: *oben* nahore, *ich* já, *du* ty, *er* on.
2. O kmeni, o příponách a předponách.
  - a. Proneseme-li slova *reden* mluvit, *ich rede* mluvím, *du redest* mluvíš, *er redet* mluví, poznáváme, že společná jest slovům těmto částka *red*, kteráž ukazuje význam. Tato slabika nazývá se kmenem.
  - b. Ve slovech *reden*, *ich rede*, *du redest*, *er redet* — *leben* žít, *ich lebe* žiji, *er lebt* žije — připojeny jsou ke kmeni jisté částky slova, příponami zvané, kteréž význam slova blíže určují. Ve kterých z těchto slov nečiní přípona sama slabiku?
  - c. Ve slovech *ausreden* vymlouvat, *nachreden* pomlouvat před kmenovou slabikou čteme slabiky *aus*, *nach*, které obměňují význam slova *reden*. Slabiky tyto, jsouce před kmen předpny, nazývají se předponami.
3. O přízvuku. V češtině povznáší se první slabika silnějším přízvukem nad ostatní (*příroda*, *zahrada*, *napsati*); v němčině však kláse jest přízvuk na slabiku kmenovou, k. př. *ich rede*, *du redest*, *er redet*.

Úloha. Napište abecedu německou.

Úkol 2.

Kterak jest pronáseti samohlásky *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*
a hlásku *ie*.

1. Samohlásky *a*, *i*, *o*, *u*, *y* vyslovuje Němec rovněž jako my pronášíme *a*, *i*, *o*, *u*, *y*.
2. Samohláska *e* pronáší se sice též jako české *e*, avšak ve příponách *el*, *er*, *en*, *eln*, *eru* jest nehlasna; k. př. ve slově *edel* (šlechtný) čte se *del* jako kdyby v češtině psáno bylo *dl*. Podobně nehlasno jest *e* ve příponách slov *reden* mluvit, *fordern* žádati, *der Marder* kuna, *der Handel* obchod, *der Onkel* strýc, *hobeln* hoblovati.
3. Hlásku *ie* jest pronáseti jako české *i*: wie jak, jako, hier zde, nie nikdy, Wien Vídeň.

Pozn. 1. V některých slovech, jež z cizích jazyků do němčiny jsou přijata, není **ie** samohláskou, nýbrž vyslovuje se tak, jako my pronášíme **ie** ve slově Marie. Tak zejména: **die** Mumie mumie, **die** Sinte čára, **die** Familie rodina, **die** Lilie lilie.

Pozn. 2. Než o podstatném jméně bude vykládáno, zatím pamatujte, že Němec klade před podstatné jméno člen (**der** Artikel), podle kterého Vám poznávati bude rod-jména podstatného. Jména rodu mužského mají člen **der**, jména ženská **die** a jména středního rodu **das**. Jména podstatná v němčině píše velkým písmenem náslovným. Která ze slov svrchu uvedených jsou jména podstatná?

Samohlásky ä, ö, ü.

Samohlásky ä, ö, ü vznikly z hlásek a, o, u (proměnou, jež přehlasování **der** Umlaut se nazývá). Kterak hlásky ty vyslovovati sluší, naučíte se cvikem ve škole; však pamatujte, že pronášení samohlásek ä, ö, ü ukazuje k jich původu.

ä pronáší se jako **e**, ale hrdlo jest ustrojiti, jako bychom chtěli vysloviti **a**. **Der** Bär medvěd, **mähen** síci, **nähen** štíti, **blähen** nadýmati.

ö pronáší se jako **e**, avšak ústa i hrdlo zároveň tak se přizpůsobují, jakobys chtěl pronésti **o**. **Der** Löwe lev, **der** Römer Říman, **der** Mörder vrah, **öde** pustý, **blöde** blbý.

ü vyslovuje se jako **i**, avšak ústa i hrdlo spolu se nastavují, jakobys pronášel **u**. **Der** Würfel kostka, **müde** unaven, **trüb** kalný, **übel** zlý, **üben** cvičiti, **über** nad, **für** pro, **der** Türke Turek, **hüten** střežiti, **blühen** kvěsti, **die** Rülbe řepa.

Čtete nahlas a potom napište:

Das Leben, **der** Handel, **der** Onkel, **edel**, **nie**, **wie**, **nähen**, **der** Löwe, **hier**, **blähen**, **der** Bär, **hüten**, **der** Mörder, **müde**, **öde**, **blöde**, **üben**, **mähen**, **reden**, **der** Römer, **der** Würfel, **blühen**, **fordern**, **Wien**, **die** Rülbe, **hobeln**.

Úkol 3.

Dvojitě samohlásky.

Dvojitě samohlásky jsou dlouhé.

aa čtete jako české **á**: **das** Haar vlas, **die** Waare zboží.

ee " " " **é**: **der** See jezero, **die** See moře, **das** Meer moře, **die** Beere jahoda, **die** Seele duše.

oo jest dlouhé **o**: **das** Boot člun, **das** Moos mech.

Dvojhlásky.

au čte se jako české **au** ve jménech Augustin, Australie.
Der Baum strom, der Raub loupež, der Traum sen, blau
modrý, sauber čistý, taub hluchý.

ai a **ei** jako české **aj**:

- a) der Hain háj, der Mai květen, máj, der Raib bochník,
Baiern Bavyry;
b) drei tři, mein můj, dein tvůj, fein jeho, fein drobný, rein čistý,
der Reim klh, der Wein víno, meinen plakati, der Reib tělo,
die Eile spěch, der Feind nepřítel, nein nikoli.

Dvojhlásky **äu** (kteráž jest přehlášením vznikla z **au**) a

eu pronášejí se tak, že se spojí **a** a **ü** ve dvojhlásku:

- a) der Freund přítel, neu nový, heute dnes, heuer letos, neun devět,
treu věrný, die Eule sova, die Beute kořist;
b) der Räuber loupežník, träumen sníti, säubern čistiti, läuten
zvoniti, häufen hromaditi, die Säule sloup.

Úloha. Čtete nahlas a napište potom:

Der Baum, der Hain, rein, der Reim, der Räuber, die Beute, der
Raub, der Raib, der Reib, die Eule, die Eule, drei, treu, wie, der Freund,
der Traum, der Feind, mein, träumen, läuten, blau, dein, nie, neu,
häufen, die Säule, der See, sauber, fein, nein, neun, das Meer, taub,
fein, hier, die Waare, das Haar, Baiern, der Wein, Wien, das Boot,
die Seele, Australien, der Mat, meinen, das Moos.

Úkol 4.

Kterak pronášeti jest spoluhlásky.

1. Jako v češtině vyslovujte spoluhlásky **b**, **d**, **f**, **j**, **l**, **m**, **n**,
p, **r**, **t**, **w**, které jste již čtli v rozličných slovech.

2. Které spoluhlásky vyslovují se v některých případech
jinak než v češtině?

h před samohláskami jako v češtině: der Hof dvůr, die Hand
ruka, der Hund pes, näher šíti, heute dnes, heuer letos, näher
sici. Avšak nehlasné jest

- a) před spoluhláskami: der Hahn kohout, die Uhr hodiny, hohl dutý, der Lohn odměna, der Mohn mák, nähren živiti, ihr vy, lehren učiti, lehrhaft poučný; nehlásné h značí zde, že předcházející samohláska jest dlouhá;
- b) po t, jestliže s touž hláskou k téže slabice náleží: der Theil díl, die That skutek, der Thran tuk, die Thräne slza, der Thor bloud, das Thor vrata;
- c) na konci slov: roh syrový, rauh drsný.

- ř čte se a) před kmenovou samohláskou nebo dvojhláskou jako kh: kalt studený, der Kuchen koláč, Kain Kain, kein žádný, á, é, die Kost strava, die Kuh kráva;
- b) v ostatních případech jako české k: klopfen klepati, der Knopf knoflík, merken pozorovati, danken děkovati, der Dank dík.

(Jako v češtině čte se ř též ve slově der Kukuk kukačka.)

- ř 1. na počátku slabiky kmenové rovná se české hlásce s: der Sohn syn, sieben sedm, der Sand písek;
2. jako české z čte se ř, které náleží ke kmeni a jest položeno buď
- a) mezi dvě samohlásky: die Rose růže, die Nase nos, der Esel osel, der Hase zajíc;
- b) buď ve skupenině ls, ms, ns, rs, kteréž následuje samohláska: die Hülse lusk, die Amsel kos, die Linse čočka, die Hirse proso.
- (Však ve příponách *saun, sal, sel* pronášejte ř vždy jako české s: arbeitsam pracovitý, einsam osamělý, die Trahsal zármutek, das Räthsel hádanka.)

- š píše se na konci slov a slabik a zní vždy jako české s: was co, aus ze, das Haus dům, die Maus myš.

(Před příponami *lein* a *lich* čte se š jako české z: das Räselein růžička, häuslich domácí.)

- ž rovná se české hlásce c: zart útlý, der Zobel sobol, der Zins poplatek, nájemné, die Zahl číslo, die Zeit čas, die Münze peníz, der Tanz tanec, zwei dva, dvě.

Čtete nahlas a napište:

Der Hof, der Hahn, roh, kalt, klopfen, die Nase, zart, die Hand, hohl, so, der Theil, rauh, die Kuh, der Kukuk, der Zobel, der Hund, der Lohn, die That, der Kuchen, der Knopf, aus, die Zahl, der Mohn,

der Thron, die Post, merken, die Maus, was, mähen, die Thräne, danken, reifen, der Zins, heuer, nähren, der Thor, das Thor, der Dank, die Zeit, Rain, lehren, lehrhaft, fein, der Sohn, ihr, heute, die Nase, die Reise, die Einsie, das Räthsel, der Tanz, arbeitsam, nähren, das Haus, das Kösslein, zwet, die Münze.

Úkol 5.

Přítomný čas oznamovacího způsobu časoslova **sein**
býti ve větách tvrdicích.

1. Ich já, du ty, er on, sie ona, es ono
wir my, ihr vy, sie oni, ony, ona.
(Ve slově ihr jest **h** znaménko dlouhé samohlásky předcházející.)
2. Jednotné číslo. Množné číslo.

1. os. ich bin jsem, bývám	wir sind jsme, býváme
2. os. du bist jsi, býváš	ihr seid jste, býváte.
3. os. muž. r. er ist jest, bývá	
žen. r. sie ist jest, bývá	sie sind jsou, bývají.
str. r. es ist jest, bývá	
3. Jsem vesel. Ich bin heiter. — Jsem vesela. Ich bin heiter.
Jsi vesel. Du bist heiter. — Jsi vesela. Du bist heiter.
Bratr jest vesel. Der Bruder ist heiter. — Teta jest vesela.
Die Tante ist heiter. — Dítě jest veselo. Das Kind ist heiter.
Jsme veseli. Wir sind heiter. — Jste veseli. Ihr seid heiter.
Která slova jsou v těchto větách podmětem, která přísudkem?

Pravidlo. Přídavné jméno, které jest přísudkem čili výrokem, v češtině sluší klásti, (pokud není sluchu nelibo) tvarem neurčitým dle zdrav, a, o. V němčině přídavné jméno, jsouc přísudkem, nesklání se.

A. 1. Ihr seid aufmerksam. — 2. Ich bin zufrieden. — 3. Du bist heiter. — 4. Ich bin arm, du bist reich. — 5. Wir sind unzufrieden. — 6. Anna und Marie sind arbeitsam; sie sind auch ordentlich. — 7. Anna ist heute unfreundlich. — 8. Sie ist sonst sehr freundlich. 9. Du bist müde. — 10. Wir sind auch müde.

B. 1. Jsme veseli. — 2. Vy jste unaveni. — 3. Bedřich jest pozorliv. — 4. Ty jsi nepozorliva. — 5. Marie jest přívětiva.

— 6. Tys bázliv. — 7. Vy jste nevlídní. — 8. Antonín a Bedřich jsou čistotní a pořádní.

Úkol 6.

Spoluhlásky německé, kterých Čech nemá (leda v cizích slovech).

- g** vyslovuje se tak, jako **g** ve slovech Augustin, Goliáš: Der Gang chůze, chodba, der Glaube víra, gehen jít, grau šedý.
- q** jest v německých slovech vždy spojeno s **u**; obě hlásky dohromady pronášejí se jako kv: die Qual trýzeň, quälen trýzniti, quer napříč, der Quarz tvaroh, der Qualm dým.
- v** čte se 1. na začátku slov a kmenových slabik jako české **f**: der Vater otec, vier čtyři, vor před, von od, das Weilchen fialka, der Vogel pták;
2. uprostřed slova jako české **v**: der Frevel bezbožnost, das Pulver prach (střelný), prášek, der Sklave otrok.
- x** jako v češtině v cizích slovech: die Nixe víla, die Axt sekera.

Čtete nahlas a napište:

Der Gang, Gustav, der Glaube, die Qual, das Pulver, vor, wer, vier, wir, wo, von, das Weilchen, die Weile chvíle, der Vogel, grau, gehen, quälen, quer, der Vater, der Frevel, der Sklave, die Nixe, die Axt, der Quarz, der Qualm.

Úkol 7.

Přítomný čas oznamovacího způsobu časoslova **sein** býti ve větách tazacích.

1. Bin ich? jsem? (bývám?)   sind wir? jsme?
bist du? jsi?   seid ihr? jste?
ist er? ist sie? ist es? jest?   sind sie? jsou?
2. Utvořte tazací věty o všech osobách dle vět: Bin ich zufrieden? — Bin ich artig? — Bin ich orbentlich? a p.
3. Před podstatné jméno klade se v němčině člen (der Artikel).

Člen jest dvojí:

	pro mužs. rod	žen. rod	stř. rod
a) určitý:	der	die	das
b) neurčitý:	ein	eine	ein

der Onkel strýc, die Tante teta, das Kind dítě,
ein Baum strom, eine Wiese louka, ein Feld pole.

Pravidlo: a) Určitý člen klade Němec, maje za to, že osoba neb věc — podstatným jménem naznačená — posluchači jest známa.

Der Knabe ist hier. Hoch jest zde. (Tak řeknete po německu, mluvíce o hochu, kterýž znám jest posluchači.)

b) Mluví-li Němec o osobě neb věci neznámé neb neurčité, klade člen neurčitý; k. př.

Ein Knabe ist hier. Jakýsi hoch jest zde.

Vlastní jména osob jako Karl, Anna, Marie a jména měst jako Wien Vídeň, Prag Praha nepřijímají členu (když bez přívlastku položena jsou).

A. 1. Bist du zufrieden? 2. Ich bin unzufrieden. 3. Warum bist du unzufrieden? — 4. Ihr seid un aufmerksam. — 5. Wo sind Gustav und Anton? — 6. Der Bruder ist betrübt. 7. Warum ist er betrübt? — 8. Sind der Onkel und die Tante gesund? 9. Sie sind krank. — 10. Ihr seid jung, aber der Vater ist alt. — 11. Ein Bote ist hier. 12. Wo ist er? — 13. Ist der Bruder noch hier? — 14. Eine Frau ist oben. — 15. Ist das Kind ruhig? 16. Ja, es ist ruhig.

B. 1. Karel a Jindřich jsou způsobni a poslušni. — 2. Jsou také příčinlivi? — 3. Jste zdraví a spokojeni? — 4. Jsem chud, ale jsem spokojen. — 5. Jsme mladi, zdraví a veseli. — 6. Jest strýc ještě zarmoucen? — 7. Jest teta ještě nemocna? 8. Ano, jest ještě nemocna.

Úkol 8.

Hlásky (složitě) dt, chs, sch, sp, ft, th.

dt čte se jako t: todt mrtev, berebt výmluvný, verwandt příbuzný.
chs a chj zní jako ks: das Wachs vosk, der Sachs losos, der Dachs vůl, der Flach len, wachsen leštiti, wachsen růsti.

(Náleží-li však jedna z těch hlásek ke kmeni, druhá pak k předponě nebo ke příponě, čte se **ch** jako české ch: die Nach-sicht shovivavost, waschsam bdělý.)

ch, sch čte se jako české š: naschen mlsati, der Fisch ryba, der Schmied kovář, der Schneider krejčí, schaden škoditi, der Schade škoda, schön krásný, die Flasche láhev, das Fläschchen láhvička.

(**sch** čtete vždy jako české sch ve slově neschopný: das Mösschen růžička, das Häusschen domek.)

sp, sp na začátku kmenové slabiky čtete jako šp: sprechen mluvití, versprechen slíbiti, die Sprache řeč, der Sperling vrabec, der Sporn ostruha, spielen hráti, das Spiel hra.

(Ve slovech lipeln šeptati, die Espe osyka — čte se **sp** jako v češtině, poněvadž zde tato skupenina hlásek není na začátku kmenové slabiky.)

st, st na začátku kmenové slabiky pronáší se jako české št: der Stier býk, die Stunde hodina, der Stein kámen, stark silný, die Stadt město, städtisch městský.

(Ve slovech der Aft větev, husten kašlati — není **st** náslovím kmenové slabiky. Kterak bude tudíž pronášeno?)

th, th čte se jako české t: die That skutek, das Thal údolí, der Thron trůn, roth červený.

(Toliko ve slovech z řečtiny přijatých, ve kterých se **th** píše, jest i **h** hlasno: das Theater divadlo, Thales Thales — ač v některých krajích i ta slova se pronášejí, jako by psáno bylooliko t.)

Čtete nahlas a napište:

Das Wachs, der Fisch, der Schade, der Sperling, die That, der Schmied, der Wachs, schaden, der Sporn, der Stein, der Thron, der Dachs, das Häuschen, das Spiel, die Sprache, der Schneider, der Flachs, die Flasche, schön, das Fläschchen, das Mösschen, roth, die Stunde, die Espe, spielen, husten, das Thal, waschsam, wachsen, naschen, städtisch.

Úkol 9.

1. Jest chladno. Es ist kühl. — Jest teplo. Es ist warm. — Jest pozdě. Es ist spät. — Jest dobře. Es ist recht. — Udejte podmět, sponu i přísudek těchto vět českých i německých.

V těchto větách jest časoslovo „jest, es ist“ neosobné; v češtině neosobné časoslovo nemá při sobě zájmena, v němčině přijímá však vždy zájmeno es.

2) a) Der Lachs ist ein Fisch. Losos jest ryba.

b) Der Bruder ist Schmied. Bratr jest kovářem.

V těchto dvou větách jest podstatné jméno přísudkem. V němčině v obou větách pronesen jest přísudek nominativem. V češtině v první větě položen jest přísudek v nominativ na otázku: Co jest losos? Was ist der Lachs? — však ve druhé větě položen jest v instrumental na otázku: Čím jest bratr? Was ist der Bruder?

Pravidlo: Přísudek nominativem jména podstatného pronesený lze tedy do češtiny překládati buď nominativem buď instrumentalem.

3. Značí-li se podstatným jménem, kteréž jest přísudkem, stav nebo zaměstnání, vypouští se člen. Der Vater ist Schmied. Der Bruder ist Schneider.

4. Dieser Schüler tento žák, diese Frau tato paní, dieses Feld toto pole.

Mein Onkel můj strýc, meine Tante má teta, mein Feld mé pole.
Dein Onkel tvůj strýc, deine Tante tvá teta, dein Feld tvé pole.

A. 1. Ich bin noch ein Kind, du bist schon ein Jüngling. — 2. Ich bin noch Schüler, der Bruder ist schon Soldat. — 3. Der Onkel ist mein Vormund. — 4. Der Lachs ist eine Pflanze. — 5. Der Kalk ist ein Stein. — 6. Was ist dein Vater? 7. Er ist Lehrer. — 8. Was ist deine Schwester? 9. Sie ist Lehrerin. — 10. Wer ist hier der Gast und wer der Wirth? — 11. Dieser Soldat ist ein Ungar. — 12. Ich bin ein Böhme. — 13. Ist dein Vater auch ein Böhme? — 14. Mein Vater ist ein Pole. — 15. Ist das Kind folgsam? 16. Ja, es ist folgsam. — 17. Ist es heute warm? 18. Es ist kühl. — 19. Es ist recht. — 20. Ihr seid brav. — 21. Ist deine Schwester schon gesund? 22. Leider, sie ist schon todt.

B. 1. Čím jest tento stařec? 2. Jest sluhou. — 3. Jest tvůj bratr knězem? — 4. Čím jsi? 5. Jsem učedníkem. 6. Kdo jest tvým mistrem? 7. Můj otec jest mým mistrem. — 8. Střídmost jest ctnost, nestřídmost jest nepravost. — 9. Kdo jest tvým učitelem? 10. Můj bratr jest mým učitelem. — 11. Tento sluha jest Polák. — 12. Jsi ty Čech? — 13. Jest již pozdě. — 14. Jest dnes horko?

Úkol 10.

Které hlásky jsou dlouhé a které krátké.

A. Dlouhá jest

1. každá dvojhláska: der Baum strom, der Mai květen, der Feind nepřítel, der Freund přítel, der Räuber loupežník.

Připomenutí. Dvojhlásek neprodlužujte zbytečně; sluší pronášeti **ai** a **ei** as tak jako **aj** ve slovech tajný, hajný (nikoli jako v háj neb stáje).

2. Dlouhá jest a) samohláska, kterouž následuje toliko jedna spoluhláska: der Ra**u**be křkavec, ich l**o**be chválím, das Leb**e**n život, das Rad**a** kolo, der An**a**be hoch, der Of**e**n kamna, das Br**o**t chléb;

b) každá samohláska dvojité: das Ha**aa**r vlas, die Wa**aa**re zboží, das He**ee**r vojsko, der Kle**ee** jetel, das Moo**oo**s mech;

c) samohláska, po které jest psáno v téže slabice nehlásné **h**: die Leh**h**e naučení, der Dra**h**t drát, wahr pravdivý, der Ra**h**t rada;

d) samohláska **ie**: das Bi**e**r pivo, vier čtyři, die Lie**e** láska, wieder zase.

B. Krátká jest každá samohláska, kterouž následují buď dvě spoluhlásky rozličné aneb spoluhláska dvojité:

a) der A**st** větev, das We**er** dílo, der Wa**al**d les, die Ha**an**d ruka; v těchto slovech jsou samohlásky krátké, poněvadž je následují **dvě rozličné spoluhlásky**;

b) die Bi**ip**pe ret, die Ra**at**te krysa, der An**ap**pe zbrojnoš, der Ra**ap**pe vraník, die Su**up**pe polívka, das Zi**im**mer pokoj, světnice, der Ha**am**mer kladivo, he**ell** jasný, der He**er** pán, der Wi**id**der beran, der Ro**og**gen žito, offen otevřen, der Ro**o**ck (č na místě ff) kabát, der Sa**at** věta (š na místě žž); v těchto slovech obsaženy jsou spoluhlásky dvojnásobné, kteréž naznačují, že předcházející samohláska jest krátká.

(Samohláska, kterouž následuje **ch**, jest krátká: das Da**ch** střecha, lach**e**n smáti se, die Sa**ch**e věc; ale dlouhé jsou přece hlásky kmenové v následujících slovech: das Bu**uch** kniha, das Tu**uch** sukno, der Geru**uch** vůně, fluch**e**n klítí.)

Der Kabe, der Kappe, der Knabe, der Knappe, der Ofen, offen, das Kad, der Kath, die Ratte, das Leben, die Liebe, die Lippe, die Waare, wahr, der Wald, das Moos, der Klee, die Sache, wieder, der Wibder, lachen, ich lobe, der Kock, der Roggen, das Buch, fluchen, das Tuch, der Satz, der Herr, hören, das Haar, das Heer, die Lehre, hell, die Höhle, die Hölle.

Úkol 11.

Přítomný čas oznamovacího způsobu časoslova **sein**
býti ve větách záporných.

1. Ich bin nicht neisem, nebyvám	wir sind nicht nejsme
du bist nicht nejsi	ihr seid nicht nejste
er ist nicht	} neni sie sind nicht nejsou.
sie ist nicht	
es ist nicht	

Ich bin nicht gesund. Neisem zdráv. — Ihr seid nicht höflich. Nejste zdvorilí.

Pravidlo. Záporná částice nicht klade se před přídavné jméno, které jest přísudkem.

2. Losos jest ryba. Der Lachs ist ein Fisch.

Velryba není ryba. Der Walffisch ist kein Fisch.

Jsi Češka. Du bist eine Böhmin. — Nejsi Češka. Du bist keine Böhmin. — Jsi dítě. Du bist ein Kind. — Nejsi dítětem, jsi již jinocem. Du bist kein Kind, du bist schon ein Jüngling.

Pravidlo. V záporné větě, ve které je přísudkem **p**odstatné jméno, klade se na místě záporné částice **nicht** obyčejné zájmeno **kein, keine, kein** (žádný, á, é); toto srovnává se s podstatným jménem v rodě a čísle.

- A. 1. Seid ihr verwandt? 2. Wir sind nicht verwandt. — 3. Ist das Fenster offen? 4. Das Fenster ist nicht offen. — 5. Der Ofen ist nicht warm. — 6. Ist die Hacke scharf? 7. Nein, sie ist nicht scharf, sie ist stumpf. — 8. Ist der Roggen schon reif? 9. Er ist noch nicht reif. — 10. Die Suppe und das Fleisch sind noch nicht warm. — 11. Das Fleisch ist noch nicht weich. — 12. Ist dieser Greis ein Bettler? 13. Er ist kein Bettler. — 14. Bist du ein Student? 15. Ich bin kein Student, ich bin Lehrling. — 16. Ist dieser Mann

ein Ungar? 17. Nein, er ist kein Ungar, er ist ein Croate. — 18. Meine Tante ist eine Polin. — 19. Auch der Bettler ist dein Bruder, denn er ist ein Mensch wie du.

B. 1. Nejsem chud, ale nejsem také bohat. — 2. Nejsi bohat, ale jsi zdrav a spokojen. — 3. Nejsem šťasten, neboť nejsem zdrav. — 4. Jste šťastni, neboť jste mladi a zdraví. — 5. Nebýváme vždy zdraví. — 6. Ty nejsi mým přítelem. — 7. Jest tvůj otec učitelem? 8. Není učitelem, jest lékařem. — 9. Tento pán není Čech; jest Chorvát. — 10. Jest již pokoj otevřen? 11. Není ještě otevřen.

Úkol 12.

O *ff*, *fs* a *ß*.

ff, *fs*, *ß* jsou znaménka tak zvaného ostrého *s*, kteréž jest pronáseti vždy jako české *s*.

ff a *fs* psáno bývá po samohlásce krátké, *ff* uprostřed, však *fs* toliko na konci slova: das Wasser voda, die Klasse třída, blaß bledý, das Ross kůň, der Haß nenávisť, die Nuß ořech, das Messer nůž, nachlässig nedbalý;

ß psáno bývá po dvojhlásce aneb po dlouhé samohlásce: weiß bílý, fleißig pilný, draußen venku, dreißig třicet, mäßig střídmy, groß veliký, süß sladký.

Čtěte nahlas a napište:

Das Wasser, die Nase, naß, die Rose, das Ross, weiß, sauber, die Linse, die Maus, die Klasse, blaß, der Hase, der Haß, groß, das Haus, das Häuschen, spielen, der Spatz, die Sache, süß, draußen, dreißig, mäßig, nachlässig, fleißig, das Messer.

Úkol 13.

Přítomný čas oznamovacího způsobu časoslova *sein* býti v záporných větách tazacích.

1. Bin ich nicht? nejsem? nebývám?	sind wir nicht? nejsme?
bist du nicht? nejsi?	seid ihr nicht? nejste?
ist er nicht?	} není?
ist sie nicht?	
ist es nicht?	
	sind sie nicht? nejsou?

2. a) Jste spokojeni? Seid ihr zufrieden? — Němec více osob, kterým tyká, oslovuje zájmenem osoby druhé množného čísla.

b) Jste spokojen, pane? Sind Sie zufrieden (mein) Herr?

c) Pane strýče a paní teto, jste zdraví? Herr Onkel und Frau Tante, sind Sie gesund?

Z příkladů b) a c) poznáte následující pravidlo:

Za uctivým oslovením Němec na místě druhé osoby množného čísla užívá třetí osoby množného čísla, píše však osobné zájmeno Sie velkým písmenem náslovným.

3. Slova „pane (mein) Herr, pane strýče, paní teto“ pronesena jsou vokativem. Vokativ v němčině rovná se nominativu, nemá však členu.

A. 1. Warum bist du so blaß? 2. Bist du nicht krank? 3. Nein, ich bin nicht krank, ich bin immer gesund. — 4. Ist das Messer nicht scharf? 5. Nein, es ist nicht scharf, es ist stumpf. — 6. Der Bruder ist glücklich, ich bin unglücklich. 7. Bist du auch so fleißig wie dein Bruder? — 8. Ist das Wasser nicht heiß? 9. Nein, es ist nicht heiß. — 10. Mein Herr, sind Sie nicht ein Ausländer? 11. Nein, ich bin kein Ausländer, ich bin ein Österreicher. — 12. Frau Tante, warum sind Sie so traurig? — 13. Herr Nachbar, ist mein Vater nicht hier? — 14. Ist mein Rock nicht kurz? — 15. Ist deine Schwester schon groß? — 16. Ist das Brot nicht weich? 17. Nein, es ist hart. — 18. Wien ist groß. — 19. Prag ist schön.

B. 1. Nejsou bratr a sestra venku? 2. Nejsou venku. — 3. Já nejsem tvým pánem, ty nejsi mým sluhou. — 4. Není tvůj strýc knězem? — 5. Strýče, nejste churav? — 6. Práce jest hotova; jste spokojen, pane mistře? — 7. Není tvůj kabát mokrý? — 8. Tys velmi dobrotiv, bratře. — 9. Nejsem tvým dlužníkem? — 10. Není nenávisť hříchem? — 11. Nejsme my příbuzní?

Úkol 14.

1. Pamatuje nominativ následujících zájmen:

- a) ukazovacích: dieser, diese, dieses tento, tato, toto
jener, jene, jenes onen, ona, ono
- b) tazacího: welcher? welche? welches? který, která, které?
- c) neurčitých: jeder, jede, jedes každý, každá, každé
aller, alle, alles { veškere, veškera, veškero
všecek, všecka, všecko
mancher, manche, manches mnohý, mnohá, mnohé.

Pozorujte, že tato zájmena mají podobné zakončení jako určitý člen, totiž *er, e, es*.

2. Spojujte zájmena zde uvedená se známými již podstatnými jmény jako: *dieser Knabe, diese Frau, dieses Kind*.

A. 1. Jeder Mensch ist sterblich. — 2. Ist jede Pflanze nützlich? — 3. Alle Freude ist vergänglich. — 4. Alles Glück ist unbeständig. — 5. Dieser Käse ist hart. — 6. Dieses Brot ist weich. — 7. Manches Glück ist eigentlich ein Unglück. — 8. Dieses Haus ist alt, jenes ist neu. — 9. Welcher Baum ist immer grün?

B. 1. Veškeren začátek jest nesnaden. — 2. Každý strom, každý keř i každá zelina jest užitečna. — 3. Mnohá kniha jest škodlivá. — 4. Tento strom jest vysoký, onen jest nízký. — 5. Tento hoch jest poslušen. — 6. Ono děvče jest smutno. — 7. Mnohé pole jest neúrodné. — 8. Který kov jest tvrdý? — 9. Který strom jest vysoký?

Úkol 15.

1. Přítel můj jest šťasten. *Mein Freund ist glücklich.*
 Sestra má jest bázliva. *Meine Schwester ist furchtsam.*
 Pole mé jest úrodné. *Mein Feld ist fruchtbar.*

V těchto větách jest přisvojovací zájmeno přívlastkem; tož klade se před své jméno podstatné a srovnává se s ním pádem, číslem i rodem.

2. Zájmena přisvojovací — jsouce přívlastkem — rovnají se zakončením svým členu neurčitému, přijímajíce toliko v rodu ženském příponu *e*.

Spojujte s podstatnými jmény již známými přisvojovací zájmena:

mein, meine, mein můj, má, mé

dein, deine, dein tvůj, tvá, tvé

sein, seine, sein jeho, jeho, jeho (když přivlastňujeme osobě neb věci rodu mužského)

ihr, ihre, ihr její, její, její

sein, seine, sein jeho, jeho, jeho (když přivlastňujeme osobě neb věci rodu středního)

unser, unsere, unser náš, naše, naše

euer, euer, euer váš, vaše, vaše

ihr, ihre, ihr jejich, jejich, jejich.

3. Je-li zájmeno přisvojovací přísudkem, klade se ve všech rodech i v obojím čísle tvarem *mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr*; k. p.: Dieser Hof ist *unser*. — Diese Feder ist *dein*. — Dieses Buch ist *mein*. — Dieses Haus und jener Garten sind *unser*.

4. Wer? kdo? Wessen? či?

A. 1. Wessen ist dieses Haus? 2. Dieses Haus ist *mein*. — 3. Ist dieser Hut *dein*? 4. Nein, dieser Hut ist nicht *mein*. — 5. Welche Wiese ist *euer*? 6. Diese Wiese ist *unser*. — 7. Euer Mutter ist *gütig*. — 8. Die Buche und die Eiche sind sehr nützlich; ihr Holz ist fest und dauerhaft. — 9. Ist euer Garten schön? — 10. Unser Haus ist klein, aber es ist schön.

B. 1. Které pole jest vaše? — 2. Či jest tato hůl? 3. Tato hůl jest *má*. — 4. Tato kniha jest *tvá*. — 5. Ono péro není *tvé*. — 6. Kde jest *mé* péro? — 7. Která růže jest *má*? — 8. Naše světnice jest dlouhá a široká. — 9. Topol jest vysoký, jeho peň jest štíhlý.

Úkol 16.

Rozkazovací způsob časoslova *sein* býti.

Jedn. čís. 2. os. Sei (du) buď, bývej	Sei nicht nebuď, nebývej
3. os. sei er } sei sie } buď, bývej	sei er nicht } sei sie nicht } nebuď sei es nicht }
Množ. čís. 1. os. seien wir budme	seien wir nicht nebudme
2. os. seid (ihr), (seien Sie) budte.	seid (ihr) nicht, (seien Sie nicht) nebudte.

Pamatujte: V druhé osobě jedn. i množ. čísla klade se zájmeno osobné k rozkazovacímu způsobu jen tam, kde osobu, kteréž co přikazujeme, zvláště vytknouti jest. K. p. Der Lehrer ist gerecht; sei *du* nur immer fleißig und ordentlich. Učitel jest spravedliv; buď jen ty vždy pilen a pořáden.

A. 1. Seid mäßig! — 2. Seien wir nicht unmäßig! — 3. Seid nicht lange draußen, denn es ist sehr heiß. — 4. Der Schmeichler ist gewöhnlich ein Heuchler. — 5. Sei kein Heuchler! — 6. Die Biene und die Ameise sind arbeitsam. — 7. Kind, sei so arbeitsam und sparsam wie die Biene und die Ameise. — 8. Ihr seid unruhig.

9. Seid still! — 10. Herr, seien Sie gnädig! — 11. Frau Tante, seien Sie nicht traurig. — 12. Kind, sei artig und folgsam. — 13. Gott ist gnädig. — 14. Der Doffer ist ein Berg. — 15. Die Moldau ist ein Fluß. — 16. Die Elbe ist ein Strom. — 17. Ist die Eger auch ein Strom? 18. Die Eger ist kein Strom, sondern ein Fluß. — 19. Unser Leben ist kurz; seien wir also arbeitřam. — 20. Jeder Mensch sei dein Bruder.

B. 1. Buďme vděčni! — 2. Nebuď nevlíden! — 3. Dítě, buďiř zbořno! — 4. Pane sousede, buďte dnes naším hostem! — 5. Pane poručniku, buďte mým otcem! — 6. Nebuďte nedbali! — 7. Jste jeřtě venku a jest již pozdě. — 8. Buďte opatřni; cesta jest skluzká. — 9. Jste, pane, mistrem? 10. Nejssem mistrem, jsem tovaryšem. — 11. Nebuď pochlebňkem! — 12. Nebuďte lenivi; neboť kařďá hodina jest drahá.

Úkol 17.

Časoslovo **werden státi se** v přítomném čase a v rozkazovacím způsobě.

1. Přítomný čas oznamovacího způsobu časoslova **werden státi se**.

Ich werde stávám se	wir werden stáváme se
du wirst stáváš se	ihr werdet stáváte se
er, sie, es wird stává se	sie werden stávají se.

Záporem: ich werde nicht nestávám se.

Otázkou: werde ich? stávám se?

Otázkou zápornou: werde ich nicht? nestávám se?

2. Rozkazovací způsob.⁴

Jedn. čís. 2. os. Werde (du) stañ se, buď

3. os. er, sie, es werde staniř se, buďiř

mnoř. čís. 1. os. werden wir stañme se, buďme

2. os. werdet (werden Sie) stañte se, buďte.

3. Der Mensch wird alt. Člověk stárne.

Z příkladu tohoto poznáváte, že alt werden přelořeno jediným slovem stárnouti, kteréř jest časoslovo počňnavé. Podobně znamená jung werden mladnouti, süß werden sladnouti, schwach werden slabnouti, weiß werden běletí, grau

merden šedivěti, rostitig werden rezavěti, grün werden zelenati, schwarz werden černati.

A. 1. Unsere Mutter wird schwach. 2. Sie ist leider schon alt. — 3. Die Welt wird alt und wird wieder jung. — 4. Der Weg ist noch weit; der Wanderer wird ungeduldig. — 5. Das Bier und der Wein werden leicht sauer. — 6. Ihr werdet oft unartig. — 7. Dieser Baum wird weiß, sein Laub ist gelb. — 8. Das Obst wird reif. — 9. Das Eisen wird leicht rostig. — 10. Werde nicht ungeduldig! — 11. Werdet nicht unartig! — 12. Warum werdet ihr roth? 13. Du wirfst blafs; dein Gewissen ist wohl unruhig.

B. 1. Náš soused bohatne. 2. Nehrdne zároveň? — 3. Člověk nemladne, nýbrž stárne. — 4. Chléb tvrdne. — 5. Chléb jest tvrdý. — 6. Mnohý člověk dlouho nezmoudří. — 7. Strýče, stárnete; vlas Váš šediví. 8. Nestárnu, mé dítě; já jsem již stár. — 9. Stáváš se nezbedným. — 10. Nezhrdněte! — 11. Nebuďte netrpěliví.

Úkol 18.

Časoslova v přítomném čase oznamovacího způsobu činného rodu.

Neurčitý způsob **reben** mluvití   **hören** slyšeti.

Přít. čas ozn. způsobu:

Ich rebe mluvím, mluvívám	Ich höre slyším, slychám
du redest mluvíš	du hör(e)st slyšíš
er, sie, es redet mluví	er, sie, es hör(e)t slyší
wir reden mluvíme	wir hören slyšíme
ihr redet mluvíte	ihr hör(e)t slyšíte
sie reden mluví.	sie hören slyší.

Rede ich? mluvím?

Höre ich? slyším?

redest du? mluvíš? atd.

hörst du? slyšíš? atd.

Kmenem časoslova **reben** jest **red-**, kmenem časoslova **hören** jest **hör-**.

Utvoříte tudíž přítomný čas, připojujíce ku kmeni

v jednotném čísle

v množném čísle

v 1. osobě příponu **e**

v 1. osobě příponu **en**

v 2. osobě příponu **est**

v 2. osobě příponu **et**

v 3. osobě příponu **et**

v 3. osobě příponu **ent**.

Ze vzoru **hören** poznáváte, že v 2. a 3. osobě jedn. čísla a v 2. osobě množ. č. z přípon **est** a **et** lze vypustiti hlásku **e**. Tak děje se pro libozvuk; však **e** nevypouští se u časoslov, jichž kmen zakončen jest buď hláskou **h** neb **t** neb některou sykavkou **z**, **ž**, **f**, **ř** neb **řch** aneb konečně skupeninami **ch**, **ch**.

Časujte dle vzorů vytknutých:

wohnen bydleti	prüfen zkoušeti	malen malovati
leben žíti	rechnen počítati	wachen bdíti,
arbeiten pracovati	antworten odpovídati	schlummern dřímati
zeichnen kresliti	warten čekati	weinen plakati
nähen šíti	eisen spěchati	klagen naříkati, žalovati
rufen volati	speisen jísti	blühen kvěsti
machen činiti, dělati	scherzen žertovati	husten kašlati.

A. 1. Das Kind schlummert, die Mutter wacht. — 2. Es ist schon spät; ich erzähle noch und ihr schlummert schon. — 3. Ich zeichne, mein Freund malt und meine Schwester näht. — 4. Der Vater ist krank; er hustet. — 5. Der Lehrer prüft. 6. Der Schüler antwortet. — 7. Bist du nicht müde? 8. Ja, ich bin schon müde, denn ich arbeite schon lange. — 9. Warum antwortest du nicht? — 10. Lebt der Vater noch? 11. Er lebt nicht mehr. — 12. Ich eile, denn der Bote wartet schon lange. — 13. Wann speiset ihr gewöhnlich? — 14. Was macht der Bruder? 15. Er zeichnet. 16. Was machen Karoline und Marie? 17. Zeichnen sie auch? 18. Nein, sie zeichnen nicht, sie nähen. — 19. Das Veilchen blüht schon, der Frühling ist nahe. — 20. Ich rufe und ihr höret nicht. — 21. Du weinst beständig. — 22. Ein Knabe und ein Mädchen warten draußen. — 23. Wo wohnen Sie, mein Herr?

B. 1. Slyšíš, Karle? Matka volá. 2. Slyším. — 3. Kam spěcháš? — 4. Co děláte? 5. Já počítám, František kreslí a Jan a Václav malují. — 6. Kreslíváš často? 7. Kreslívám zřídka. — 8. Mnohý člověk naříká stále. — 9. Jste bohatí a šťastní a naříkáte přece. 10. Žertuješ, příteli; my nejsme bohatí. 11. Nežertuji. — 12. Růže a tulipán již kvetou. — 13. Čekáte již dlouho? 14. Čekáme již dlouho, ale jsme trpěliví. — 15. Proč pláčeš? — 16. Kde jídáte, pane?

Úkol 19.

Časoslova ve způsobě rozkazovacím. — Příslovce způsobu.

1. Rozkazovací způsob časoslov.

Jedn. č. Rede (du) mluv	Höre slyš
rede er, sie, es mluv, (at mluví)	höre er, sie, es slyš (at slyší)
množ. č. reden wir mluvme	hören wir slyšme
redet (reden Sie) mluvte.	hör(e)t (hören Sie) slyšte.

2. Příslovce způsobu.

Přídavné jméno	—	příslovce.
Gut dobrý, á, é		gut dobře
höflich zdvořilý		höflich zdvořile
schön krásný		schön krásně
fleißig pilný		fleißig pilně
hoch vysoký		hoch vysoko
aufrechtig upřímný		aufrechtig upřímně
aufmerksam pozorný		aufmerksam pozorně
glücklich šťastný		glücklich šťastně.

Z přídavných jmen tvoříme příslovce způsobu (jež klademe na otázku jak? která?). — V němčině příslovce způsobu rovná se přídavnému jménu přísudkovému.

Nachtigall, dein Gesang ist lieblich. Slavíku, zpěv tvůj jest líbezný.
Nachtigall, du singst lieblich. Slavíku, ty pěješ líbezně.

Gern rád, a, o jest přídavné jméno; příslovce gerne překládá se do češtiny rovněž přídavným jménem rád, a, o.

A. 1. GrüÙe höflich! — 2. GrüÙen wir freundlich! — 3. Rechnet aufmerksam. — 4. Wartet ein wenig. — 5. Erzählen Sie, mein Herr! — 6. Du rechnest richtig. — 7. Die Rose und das Veilchen duften lieblich. — 8. Suchet nicht vergebens, euer Gespieler ist nicht hier. — 9. Arbeiten wir fleißig! — 10. Ihr scherzet gerne. — 11. Seid ruhig: der Vater schlummert. — 12. Zeichne nicht so schnell; du zeichnest nicht hübsch. — 13. Der Löwe brüllt fürchterlich. — 14. Redet nicht viel, sondern handelt. — 15. Schlummre sanft!

B. 1. Čekejme trpělivě! — 2. Kreslete pilně! — 3. Počítejme pozorně! — 4. Odpovídej hlasitě! — 5. Sestro, šij pilně! —

6. Mluvme upřímně! — 7. Pracujeme rádi. — 8. Vlastovka lítá velmi rychle. — 9. Nepočítej tak rychle. — 10. Nehrejte neustále! — 11. Kreslíte rychle, ale nedbale. — 12. Nežertuj, příteli! — 13. Dřímejte sladce!

Úkol 20.

Přídavné jméno přívlastkem v nominativě jednotného čísla.

1. Der Apfel ist reif. Jablko jest zralé.

Der reife Apfel ist schmackhaft. Zralé jablko jest chutné.

Čím jest přídavné jméno reif v první větě? Co víte o německém přídavném jméně přísudkovém?

V druhé větě jest totéž přídavné jméno přívlastkem a není nesklonné, nýbrž jest zakončeno příponou e.

2. Pamatujte nominativy jednotného čísla:

dobrý přítel   dobrá přítelkyně   dobré srdce

a) der gute Freund   die gute Freundin   das gute Herz

b) ein guter Freund   eine gute Freundin   ein gutes Herz.

Přídavné jméno před podstatným se členem určitým přijímá příponu e ve všech třech rodech, však před podstatným jménem se členem neurčitým přijímá přípony určitého členu e, er, es.

3. Jména hmotná a hromadná (jakož i jména odtahitá) často bývají kladena bez členu, ku př.

černý kouř   černá barva   černé sukno
 schwarzer Rauch   schwarze Farbe   schwarzes Tuch.

Přídavné jméno před podstatným beze členu přijímá přípony určitého členu e, er, es.

4. Dieser Baum ist hoch. Tento strom jest vysoký.

Dort ist ein hoher Baum. Tamto jest vysoký strom.

Přídavné jméno hoch, když jest přívlastkem, má tvar der, die, das hohe.

A. 1. Der menschliche Körper ist gebrechlich. — 2. Die linke Hand ist selten so stark wie die rechte Hand. — 3. Die zahme Kaze ist nicht so groß wie die wilde Kaze. — 4. Das deutsche Pferd ist groß und stark. — 5. Ein fleißiger Schüler ist gewöhnlich auch sitzsam.

6. Ein sittsamer Knabe ist überall beliebt. — 7. Ein wahrer Freund ist ein großer Schatz. — 8. Dieses Buch ist eine deutsche Sprachlehre. — 9. Du weinst wie ein kleines Kind. — 10. Eine sorgsame Mutter ist ein ehrwürdiges Wesen. — 11. Ein freundlicher Mensch grüßt höflich. — 12. Ein neuer Deseu lehrt gut. — 13. Pilsen ist eine schöne, alte Stadt. — 14. Die fleißige Biene ist ein nütliches Thierchen. — 15. Auch der schwache, kränkliche Greis lebt gerne. — 16. Schwarzes Haar wird bald grau. — 17. Frisches Wasser ist kühl. — 18. Reifes Obst ist schmackhaft, unreifes Obst ist unschmackhaft und schädlich. — 19. Frische Milch ist ein gesundes Getränk. — 20. Die Tanne und die Fichte sind hoch. — 21. Die Tanne ist ein hoher Baum.

B. 1. Není bílá růže tak krásna jako červená růže? — 2. Život lidský jest krátký. — 3. Duše lidská jest nesmrtelna. — 4. Jazyk německý jest bohatý a krásný. — 5. Německý kůň není tak bujný jako kůň anglický. — 6. Nevládná zima jest blízka.

7. Daleká cesta unavuje. — 8. Morava jest úrodná země. — 9. Starý kůň bývá zřídka tak silen jako mladý kůň. — 10. Zdravé dítě bývá stále veselo, nemocné dítě bývá často smutno. — 11. Člověk střidmý bývá zřídka nemocen. — 12. Nový přítel nebývá vždy dobrým přítelem. — 13. Neplač jako malé dítě. — 14. Kůň jest užitečné zvíře.

15. Staré víno jest chutné. — 16. Sladké víno bývá drahé. 17. Čerstvé máslo jest chutné. — 18. Mladé víno není tak dobré jako staré víno. — 19. Teplá voda jest mdlá. — 20. Teplé mléko jest dobrou potravou.

Úkol 21.

Přídavné jméno před podstatným se zájmeny.

1. Pamatovali jste, kterak shodují se přípony členu určitého der, die, das s příponami známých již zájmen dieser, jener, jeder, mancher, welcher?

Pozorujte, kterak tato zájmena působí ve přídavné jméno:

Der gute Freund. Die gute Freundin. Das gute Herz.

Welcher gute Freund?	Welche gute Freundin?	Welches gute Herz?
dieser gute Freund	diese gute Freundin	dieses gute Herz
jener gute Freund	jene gute Freundin	jenes gute Herz
jeder gute Freund	jede gute Freundin	jedes gute Herz
mancher gute Freund	manche gute Freundin	manches gute Herz.

2. Přisvojovací zájmena *mein, dein, sein, ihr, unser, euer, ihr* a neurčitě *kein* rovnají se zakončením neurčitému členu *ein, eine, ein*; přibírají totiž jen v ženském rodě příponu *e*.
Kterak působí tato zájmena ve přídavné jméno, pozorujte:

Ein guter Freund.	Eine gute Freundin.	Ein gutes Herz.
Mein guter Freund	Meine gute Freundin	Mein gutes Herz
dein guter Freund	deine gute Freundin	dein gutes Herz
sein guter Freund	seine gute Freundin	sein gutes Herz
ihr guter Freund	ihre gute Freundin	ihr gutes Herz
unser guter Freund	unsere gute Freundin	unser gutes Herz
euer (Ihr) guter Freund	eure (Ihre) gute Freundin	euer (Ihr) gutes Herz
ihr guter Freund	ihre gute Freundin	ihr gutes Herz
kein guter Freund	keine gute Freundin	kein gutes Herz.

Pravidlo I. Je-li přídavné jméno položeno před podstatné jméno s určitým členem nebo se zájmeny *dieser, jener, jeder, mancher, welcher*, přijímá v nominativě jednotného čísla ve všech třech rodech příponu *e*.

Pravidlo II. Je-li přídavné jméno položeno před podstatné s neurčitým členem nebo se zájmeny *mein, dein, sein, ihr, unser, euer, kein*, přijímá v nominativě jednotného čísla přípony určitého členu *er, e, es*.

Pozn. Du bist kein braver Schüler. Nejsi hodným žákem. — Zájmeno *kein*, náleží-li k přísudku, nepřekládá se do češtiny slovem žádný, nýbrž toliko zápornou částicí *ne*.

A. 1. Dieser junge Mann ist mein Bruder. — 2. Diese alte Frau ist unsere Nachbarin. — 3. Dieses kleine Haus und jener hübsche Garten sind unser. — 4. Senes kleine Kind ist eine arme Waise. — 5. Mancher alte Hund bellt beständig. — 6. Wo ist euer alter Hund? — 7. Senes hohe Gebäude ist unsere neue Schule. — 8. Ist diese gute Frau nicht unglücklich? Ihr einziger Sohn ist stumm. — 9. Unsere arme Mutter kränkelt beständig; sie athmet schwer und hustet. — 10. Deine letzte Zeichnung ist schön. — 11. Mein theurer Wohltäter, der Himmel sei dein Lohn! 12. Unser junges Pferd ist sehr schön. — 13. Die Gans ist kein schöner Vogel. — 14. Schlesien ist kein fruchtbares Land. — 15. Die Weide ist kein hoher Baum. — 16. Keine irdische Freude ist beständig.

- B. 1. Tento pilný a způsobilý hoch jest stále vesel. —
 2. Tento malý dům jest pěkný, ona velká budova není pěkná. —
 3. Toto malé děvče jest má sestra. — 4. Mnohá nepatrná bylina
 jest užitečna. — 5. Onen ubohý muž jest stále nemocen. —
 6. Můj drahý přítel stále churaví. — 7. Žádný zlý člověk není
 šťasten. — 8. Naše pole není tak úrodné jako vaše. — 9. Váš
 nový dům jest krásný, ale jest drahý. — 10. Naše dobrá máti
 jest čila a pracovitá. — 11. Kde jest tvá poslední úloha? —
 12. Neplač; nejsi malé dítě. — 13. Pochlebík není
 upřímným přítelem. — 14. Žádné dílo lidské není dokonalé.

Úkol 22.

Základná pravidla o slovosledu ve větě jednoduché.

1. V jednoduché větě klade se v němčině pravidelným slovo-
 sledem

na první místo na druhé místo

podmět

spona, t. j.

(s přívlaskem svým)

časoslovo, na kterém
 naznačena osoba i číslo

Das Korn

ist

schon reif. Žito jest již zralé.

Das franke Kind

ist

heute ruhig. Nemocné dítě

jest dnes klidno.

Wir

fehlen

oft. Často poklesáme.

2. Chceme-li však některou jinou část věty s větším než
 podmět vytknouti důrazem, klade se slovo toto na první
 místo a spona klade se před podmět.

Spona.

Podmět.

Schon ist

das Korn reif.

Heute ist

das franke Kind ruhig.

Oft fehlen

wir.

3. V jednoduché větě tazací klade se spona vždy před podmět:

Ist das Korn schon reif?

Ist das franke Kind heute ruhig?

Arbeitet der Vater noch?

Wo wohnet Ihr?

Wann speisest du?

Pozn. Tazací zájmeno (byť i samo podmětem bylo) klade
 se vždy před sponu; k. př. Wer ist draußen?

A. 1. Das Wetter ist herrlich. — 2. Der Mensch ist schwach und gebrechlich. — 3. Die Rose und das Veilchen blühen lieblich. — 4. Ich rufe beständig und ihr höret nicht. — 5. Ein böses Gewissen ist eine ewige Qual. — 6. Es regnet heute. — 7. Es ist noch immer nicht warm. — 8. Der liebe Gott ist überall. — 9. O Nachtigall, dein Gesang ist lieblich. — 10. Ihr rechnet schnell, aber ihr rechnet nicht richtig. — 11. Du bist heute nicht so lustig wie gewöhnlich. — 12. Die Kunst ist schwer, das Leben ist kurz.

13. Ernst ist das Leben, ernst sei die Schule. — 14. Schön ist dein Kleid, aber billig ist es nicht. — 15. Unendlich gütig und barmherzig ist Gott. — 16. Wohlthätig sei der Mensch. — 17. Kostbar ist die Zeit. — 18. Dort ist ein schönes Haus. — 19. Hier ist meine Heimat. — 20. Selten lebt ein unmäßiger Mensch glücklich und zufrieden.

B. 1. Krásné a starobylé město jest Praha. — 2. Krásně mluvíš, ale nemluvíš upřímně. — 3. Nesnadno jest učení, ale sladka jest odměna jeho. — 4. Zde zřídka prší. — 5. Dnes není horko. — 6. Blažen jest rolník; pokojný jest život jeho. — 7. Vratké jest vše štěstí pozemské.

C. Věty 1.—12. odstavce A. převedte ze slovosledu pravidelného v nepravidelný, slova proloženými literami vyznačená na první místo kladouce.

D. Věty 1.—5. odstavce A. a 1.—3. větu odstavce B. cvičení proměňte u věty tazací.

Úkol 23.

O přízvuku předpon.

Nejen slabika kmenová, ale i předpony některé jsou přízvučné, některé přízvuku nemají.

1. **Bezprízvučné** jsou předpony *be-*, *emp-*, *ent-*, *er-*, *ge-*, *ver-*, *zer-*. *Leben* žiti, *beleben* oživiti, *ellen* spěchati, *enteilen* ubíhati, *blühen* kvěsti, *verblühen* odkvěsti.
2. **Přízvučné** jsou přípony: *ab*, *an*, *auf*, *aus*, *bei*, *dar*, *durch*, *ein*, *empor*, *fort*, *heim*, *her*, *hin*, *los*, *mit*, *nach*, *nieder*, *ob*, *vor*, *weg*, *zu*, *entgegen*, *zurück*, *zusammen*.

Přízvučné předpony mají vždy hlavní, silnější přízvuk; kmenová slabika vedle předpony přízvučné má toliko přízvuk slabší:

abreisen, wegreisen odcestovati, **mitreisen** cestovati s někým, **zusammenreisen** pospolu cestovati, **hören slyšeti**, **zuhören** naslouchati, **aufhören** přestati.

3. O časoslovech, odvozených předponami **přizvučnými**, pamatujte, že ve hlavních větách (v časech prostých a v rozkazovacím způsobě) sluší **oddělovati** předponu od časoslova a klásti na konec věty; k. p. Ich reise **ab**. Reise nicht **weg**!
4. **Bezpřizvučné** předpony jsou neodlučitelny. Ich erzähle, du erzählst, er erzählt a t. d. Erzähle, erzählen wir, erzählt, erzählt Sie.

A. 1. Die Zeit enteilt. — 2. Jede Leiche erkaltet bald. — 3. Warum erblasset ihr? — 4. Armer Mann, verzweifle nicht! — 5. Feuer verdorrt überall das Gras; denn es ist beständig heiß und selten regnet es. — 6. Die Mutter ermahnt und droht, aber das unartige Kind gehorcht doch nicht. — 7. Friede belebt, Zwietracht zerstört. — 8. Der Vater erzählt; höret zu! — 9. Wir arbeiten schon lange; hören wir schon auf! — 10. Legen Sie ab, mein Freund! — 11. Der Vater reiset jetzt eben ab. 12. Reiset die Frau Mutter mit? — 13. Der Lehrer rechnet. Rechnet auch jeder Schüler mit? — 14. Der Kellner schenkt ein. — 15. Die Arbeit belebt, der Müßiggang schläfert ein. — 16. Setzet ein! — 17. Die Tinte trocknet ein. — 18. Schauet her, da ist ein schönes Weibchen. — 19. Ein junges Roß hüpfet munter herum.

B. 1. Bílý chléb brzy vysychá. — 2. Strom odkvétá. — 3. Černý vlas brzy šediví. — 4. Vypravuji již příliš dlouho. — 5. Dlouhé vypravování unavuje. — 6. Fialka brzy odkvétá. — 7. Proč hledneš? — 8. Rádi posloucháme, neboť vypravuješ krásně. — 9. Odlož, příteli milý! — 10. Bahno vysychá. — 11. Zde jest dobré, staré víno. Nalijte.

Úkol 24.

O dělení slabik.

Není-li místa, aby na konec řádku napsáno nebo vytištěno bylo slovo celé, šetřiti sluší následujících pravidel:

a) Jednoslabičná slova dělití nelze.

b) Dvojslabičná neb víceslabičná slova takto dělití sluší:

1. Spoluhláska, kteráž položena mezi dvěma samohláskami, přidává se k samohlásce následující; k. p. ve slovech *reden* (re=den), *der Löwe* (Lö=we), *der Rahe* (Ra=be).
2. Dvě neb více spoluhlásek položených mezi dvěma samohláskami sluší oddělovati tak, aby poslední z těch spoluhlásek se spojila s následující samohláskou; k. p. *der Dufel* (Du=fel), *der Handel* (Han=del), *schlüpfzig* skluzký (*schlüpf=zig*).
3. Hlávky *ch*, *sch*, *pf*, *sp*, *st*, *th*, *ct*, *tz* nerozdělujte, nýbrž pište k následující slabice, jestliže hned za nimi jest samohláska nebo dvojhláska; tudíž: *der Rächer* (Rä=cher), *naschen* (na=schen), *die Wespe* vosa (*We=spe*), *die Hacke* sekera (*Ha=cke*), *die Katze* kočka (*Ka=ze*).
4. Hlávky *bb*, *pp*, *ff*, *gg*, *bb*, *tt*, *ff*, *tt*, *mm*, *nn*, *rr* jest odděliti, když za nimi jest samohláska: *die Lippe* ret (*Lip=pe*), *der Widder* beran (*Wid=der*), *die Gasse* ulice (*Gas=se*).

Pozn. Slova předponami odvozená sluší tak rozdělovati, aby předpona od kmene byla odloučena; k. př. ve známých již slovech *betrübt*, *unfreundlich* odděleny budou na konci řádku předpony *be-trübt*, *un-freundlich*.

Rozdělte, pokud rozdělití lze, slova: *schaden*, *die Espe*, *das Fläschchen*, *das Häuschen*, *wachsen*, *der Vogel*, *das Weichchen*, *der Gang*, *grau*, *der Glaube*, *das Pulver*, *klopfen* klepati, *die Rose*, *husten*, *messen*, *fassen*, *das Haar*, *das Meer*, *der Löwe*, *die Elle* loket, *der Affe* opice, *necken* dráždití, *die Mütze* čepice, *setzen* sázeti, *die Beute*.

B. Úkoly cvičebné o tvarosloví.

I. Jméno podstatné.

a) Sklonění slabé.

Úkol 25.

Nom. Der Mensch ist sterblich. Člověk jest smrtelný. — Wer oder was ist sterblich?

Gen. Der Kopf des Menschen ist schön. Hlava člověka (lidská) jest krásna. — Wessen Kopf ist schön?

Dat. Dem Menschen ist die Heimat theuer. Člověku jest otčina draha. — Wem ist die Heimat theuer?

Akk. Die Wissenschaft verebelt den Menschen. Věda ušlechtuje člověka. — Wen verebelt die Wissenschaft?

A. 1. Der Mensch fehlt oft. — 2. Die Hand des Menschen ist geschickt. — 3. Gott ist dem Menschen gnädig. — 4. Das Unglück verebelt den Menschen. — 5. Dem Menschen ist frische Luft Bedürfnis. — 6. Menschen, seid fromm und sittsam! — 7. Sei jedem Menschen ein Bruder. — 8. Der Müßiggang schändet den Menschen. — 9. Gott ist der Vater der Menschen. — 10. Traue nicht jedem Menschen! — 11. Der Neid ist des Menschen unwürdig. — 12. Ein Mensch ist kein Engel.

B. 1. Zlost hyzdí člověka. — 2. Kůň jest člověku vděčným sluhou. — 3. Opice jest člověku podobna; ale hlava člověka jest krásna, hlava opice jest ohyzdna. — 4. Kterému člověku není hudba mila? — 5. Šlechtné srdce zdobí člověka. — 6. Nouze jest učitelkou lidí. — 7. Dobrý člověk bývá rád lidem prospěšen. — 8. Člověku hrozí mnohé nebezpečí. — 9. Často chybujeme, neboť jsme lidé. — 10. Člověče, buď shovívavý, neboť každý člověk chybuje. — 11. Čerstvý vzduch sílí člověka. — 12. Lidé jsou smrtelní.

Úkol 26.

Zájmena dieser, diese, dieses (tento), jener, jene, jenes (onen), solcher, solche, solches (taký), welcher, welche, welches (který), mancher, manche, manches (mnohý) sklánějí se jako člen určitý.

Jako člen neurčitý v čísle jednotném a člen určitý v čísle množném sklánějí se zájmena:

mein, meine, mein můj
 dein, deine, dein tvůj
 sein, seine, sein jeho (muž. r.)
 ihr, ihre, ihr její
 sein, seine, sein jeho (stř. r.)
 unser, unsere, unser náš
 euer, euer, euer váš
 ihr, ihre, ihr jejich
 kein, keine, kein žádný.

Sklánějte podstatná jména der Hirt, des Hirten, die Hirten pastýři, der Fürst, des Fürsten, die Fürsten kníže 1. se členem určitým, 2. s neurčitým, 3. se zájmeny.

A. 1. Die Hirten sind gewöhnlich arm. — 2. Ist ein Hirt nicht glücklich? — 3. Das üppige Gras ist dem Hirten ein weiches Kissen. — 4. Ein lustiges Kied ist die Freude der Hirten. — 5. Frische Milch und schwarzes Brot schmeckt dem Hirten so gut wie dem Fürsten eine theuere Speise. — 6. Wer sind diese Herren? 7. Dieser alte Herr ist unser Fürst; jener junge Herr ist ein Graf. 8. Der junge Graf ist dem Herrn Fürsten sehr ähnlich. Sind sie nicht verwandt? 9. Freilich, der Graf ist sein Neffe; seine Mutter ist die Schwester des Herrn Fürsten. — 10. Einen Helden ehrt der Bürger ebenso wie der Soldat. — 11. Nicht jeder Soldat ist ein Held. — 12. Der Bürger ehrt den Soldaten. — 13. Narren plaudern oft wichtig. — 14. Das Lob eines Narren ist ebenso eitel wie sein Tadel.

B. 1. Pes jest pastýři věrným sluhou. — 2. Bláznů věří jen bláznů. — 3. Vrabci jsou žraví. 4. Žito a pšenice jest obyčejná potrava vrabců, ale též zralá třešně jest vrabcům milá. — 5. Pěnkava jest vrabci podobná. — 6. Zpěv pěnkavy jest příjemný. — 7. Páv jest pyšný pták. — 8. Pyšný člověk jest pávu podoben. — 9. Peří páva jest krásné, ale hlas jeho jest nepříjemný. — 10. Jest hlas vrabce příjemný? — 11. Medvědi jsou hrůzou pastýřů. — 12. Medvěd jest mlsný. — 13. Med jest medvědům zvláště milý.

Úkol 27.

Přítomný čas oznamovacího způsobu a rozkazovací způsob časoslova **haben mítí**.

Jedn. čís.

Množ. čís.

1. Přít. čas: Ich habe mám, mívám	wir haben
du hast	ihr habet
er, sie, es hat	sie haben.
2. Rozk. zpūs. 2. os. Habe (du) měj	1. os. haben wir
3. os. habe er, sie, es	2. os. habet (haben Sie).

A. 1. Herr Meister, sind Ihre Gesellen fleißig? — 2. Unsere Gesellen sind fleißig und ordentlich. — 3. Unser Nachbar Fleischer schlachtet täglich zwei Ochsen. — 4. Der Ochse ist träge. — 5. Die Erde ist ein Planet. 6. Auch der Mond ist ein Planet. — 7. Schön ist der Beruf eines Studenten. — 8. Ist jener junge Mann ein Student? 9. Seid ihr auch Studenten? 10. Studenten, seid sitzhaft und fleißig! — 11. Verschwendung sei die Zierde eines Studenten! — 12. Unser Nachbar hat zwei Neffen. — 13. Die Hasen sind furchtsam. 14. Sind heuer die Hasen billig? — 15. Unser Meister hat drei Gesellen. — 16. Hat der Fleischer einen Gesellen? 17. Nein, er hat keinen Gesellen.

B. 1. Vůl jest neobratné zvíře. — 2. Není vůl člověku velmi užitečný? — 3. Maso volské (= volů) jest vydatné. — 4. Pastýř krmí voly. — 5. Země a měsíc jsou oběžnice. — 6. Mnohé vlasatice jsou průhledny. — 7. Náš kníže má čtyři vraníky. — 8. Jest rodina tvého kmotra četna? Nikoli, můj kmotr má toliko jednoho hochu. — 9. Náš pan lesník má dva sokoly, dva pávy a tři nebo čtyři pěnkavy. — 10. Náš soused má čtyři voly. — 11. Maso zajíců jest chutné. — 12. Pane lesníku, nemáte dva nebo tři zajíce?

Úkol 28.

1. Česká přídavná jména přisvojovací, zakončená v ův, ova, ovo, in, ina, ino překládati jest do němčiny genitivem jména podstatného k. p. pastýřův pes der Hund des Hirten, pastýřova chýže die Hütte des Hirten, pastýřovo dítě das Kind des Hirten.

2. Jména přídatná lví, medvědí, krkavčí, volský a p. tolikož překládati lze genitivem jména podstatného; k. p. lví maso das Fleisch des Löwen, lví hlas die Stimme des Löwen, medvědí kůže das Fell des Bären, krkavčí peří das Gefieder des Raben.

1. Die Affen sind boshaft. — 2. Der Blick des Affen ist un-
stet. — 3. Der Mensch zähmt die Affen. — 4. Manche Affen sind
dem Menschen dienstbar. — 5. Mancher Hund ist einem Affen ähnlich.
— 6. Die Bären und die Löwen sind nicht so groß wie die Elephanten.
— 7. Ist der Löwe so stark wie ein Elefant? — 8. Oft tödtet ein
Löwe einen Elephanten. — 9. Auch ein guter Schütze tödtet nicht leicht
einen Bären oder einen Löwen. — 10. Die Spazien sind dem Bauern
lästig. — 11. Ein kluger Bauer füttert seine Ochsen gut. — 12. Der
Rabe krächzt. — 13. Die Stimme des Raben ist unangenehm. —
14. Die Raben leben lange. — 15. Wer ist der Erbe des Grafen?
— 16. Ein wahrer Christ achtet jeden Menschen; er beleidigt weder
einen Christen, noch einen Juden, weder einen Türken, noch einen
Heiden. — 17. Nur Thoren schmähen den Bauern. — 18. Der Beruf
eines Regenten ist erhaben. — 19. Die Böhmen und die Polen,
die Russen und die Serben sind Slaven. — 20. Das Fleisch des Ochsen
ist zähe. — 21. Das Gefieder des Pfauen ist bunt. — 22. Wo
ist der Sitz des Regenten?

B. 1. Tělo opice jest srstnaté. — 2. Opice obratně šplhají.
— 3. Opice jest mlsna. — 4. Některé opice jsou velmi ucelivý. —
5. Kde žijí opice? — 6. Lidé ochočují opice. — 7. Mnohé opice
jsou člověku nebezpečny. — 8. Venku čeká posel. — 9. Očeká-
váte posla? — 10. Služba poslů jest obtížna. — 11. Můj otec
jest tomuto hochu kmotrem. — 12. Hodný studující bývá všude
vítán. — 13. Němci jsou dílem katolíci, dílem protestanti. —
14. Čechovi jest vlast tak mila a draha jako Němci a Francouzovi.
— 15. Líbezna jest pastýřova píseň. — 16. Krásna a slavná
jest vlast Čechova. — 17. Maso krkavčí není chutné. —
18. Kůže medvědí jest drsna. — 19. Lví kůže jest draha.

b) Sklonění silné.

Úkol 29.

Ich lobe meinen Freund	chválím svého přítele
du lobst deinen Freund	chválíš svého přítele
er lobt seinen Freund	chválí svého přítele
sie lobt ihren Freund	chválí svého přítele

das Kind lobt seinen Freund	dítě chválí svého přítele
wir loben unsere Freunde	chválíme své přátele
ihr lobet euere Freunde	chváľte své přátele
sie loben ihre Freunde	chválí své přátele.

Privlastňujeme-li podmětu, klademe v češtině vždy zvrátne prisvojovací zájmeno svůj; do němčiny překládá se zájmeno svůj zájmenem té osoby, ve kterouž položen podmět.

(Probrána buďte slova, jež se sklánějí dle vzoru der Freund.)

A) 1. Ein ordentlicher Mensch hat überall Freunde. — 2. Ein schlechter Mensch hat keinen Freund. — 3. Ist dieser Knabe dein Freund? — 4. Wer ist der Vater deines Freundes? — 5. Trauet nicht allzu sehr euren Freunden! — 6. Der Sieg ist der Preis des Helden. — 7. Der wahre Held feiert würdig seinen Sieg. — 8. Der Abend ist nicht immer so schön wie der Tag. — 9. Furchtbar sind die Tage des Krieges. — 10. Die Hunde verfolgen den Hirsch. — 11. Warum bellen die Hunde? — 12. Spüren sie etwa Diebe? — 13. Der Körper des Aales ist schleimig. — 14. Der Hecht ist gefräßig. — 15. Mancher kleine Fisch wird die Beute des Hechtes. — 16. Wir haben oft Besuche. — 17. Erwartet ihr heute einen Besuch? — 18. Der unmäßige Mensch eilt dem Tode entgegen. — 19. Die Arme vieler Affen sind sehr lang. — 20. Sind deine Schuhe fest? — 21. Wie hoch ist jener Berg? — 22. Die Laute der Affen sind unangenehm. — 23. Höret ihr nicht einen Ruf? — 24. Ein guter Ruf ist ein großer Besitz. — 25. Der Arm des Todes droht wie dem Greise, so auch dem Jüngling. 26. Gott ist der König der Könige. — 27. Die Böhmen lieben ihren König.

B. 1. Odesylám svému příteli psaní. — 2. Kde žije tvůj přítel? — 3. Kdo jsou Vaši přátelé? — 4. Nechválíš přátele své příliš? — 5. Nelichotíte svým přátelům! — 6. Hana nepřítelova člověku často více prospívá než chvála přítelova. — 7. Pracuješ neustále; věnuj též jeden den svému příteli. — 8. Rychle ubíhají dnové naši. — 9. Úhoř jest ryba dosti drahá; též štiky nejsou laciné. — 10. Každý člověk má nepřátele. — 11. Maso štiky a úhoře jest chutné, ale nezázivné. — 12. Kůň a osel mají kopyta. — 13. Nedrážděte psy! — 14. Psi štěkají; snad slyší již naše kroky. — 15. Kdo zde prodává sýr? — 16. Maso jelení (= jelena) jest chutné, ale drahé. — 17. Starci bývá víno prospěšno; jinochu jest obyčejně škodlivo. — 18. Zima trvá tři až čtyři měsíce. — 19. Fialka zvěstuje jaro. — 20. Vojín, buďtež svému králi věrni.

A. O jménech rodu mužského.

Úkol 30.

(Probrána buďtež slova dle vzoru de r Bach.)

A. 1. Der Bach murmelt. 2. Die Bäche murmeln. — 3. Der Fluß rauscht. — 4. Der Strom braust. — 5. Lieblich ist das Murmeln der Bäche. — 6. Ist das Rauschen des Flusses nicht angenehm? — 7. Nicht alle Ströme sind tief, nicht alle Bäche sind seicht. — 8. Die Moldau, die Wattawa, die Szawa, die Beravn, die Elbe und die Eger sind Flüsse. — 9. Der Frosch quakt. — 10. Das Quaken der Frösche ist lästig. — 11. Hörst du den Sturm? — 12. Die Stürme berauben die Bäume ihres Schmuckes. — 13. Der müde Wanderer sucht den Schatten eines Baumes. — 14. Die Stämme sind zumeist dick, die Äste sind dünn. — 15. Ein kleiner Wildbach zerstört oft die Dämme vieler Flüsse und Teiche. — 16. Der Fuchs ist dem Hunde ähnlich. — 17. Die Füchse sind schlau wie die Diebe. — 18. Ein Fisch hat entweder einen oder auch zwei, gewöhnlich aber vier Füße. — 19. Unsere Mühle hat drei Gänge. — 20. Der Bote macht täglich zwei Gänge. — 21. Der Gang des Ochsen ist schwerfällig.

B. 1. Voda potoků bývá obyčejně čista. — 2. Žáby jsou čápům vítanou kořistí. — 3. Věže jsou oblíbeným sídlem čápů. — 4. Zahradník sází stromy. — 5. Mrazy škodí stromům. — 6. Kmen mnohých stromů jest dutý. — 7. Voda mnohých řek bývá nečista. — 8. Silná hráz brání proudu řeky. — 9. Vlci podobni jsou liškám. — 10. Rolníci pronásledují lišky. — 11. Sladké ovoce a zralé víno lišce dobře chutná. — 12. Dlouhá chodba dělí síně paláců. — 13. Kolik vchodů má váš dům? — 14. Maso některých žab jest jedlé. — 15. Česká deklinace má sedm, německá pět pádů.

Úkol 31.

A. 1. Der Palast des Fürsten hat drei Höfe. — 2. Der Besitz eueres Oheims ist recht groß; sein Haus ist ein wahrer Palast, seine Meierhöfe erwecken den Neid mancher Fürsten und Grafen. — 3. Der König ertheilt seinem Hofe Aufträge. — 4. Der Hof erfüllt eifrig die Wünsche des Regenten. — 5. Der Kaiser reist ab, die Rätthe des Hofes begleiten den Monarchen. — 6. Euer Meierhof ist oft der Schauplatz eines Kampfes. Was für einen Kampf meinst du? Ich meine die Kämpfe eurer Hähne und Truthähne. — 7. Der Hahn kräht. — 8. Beschmutzet nicht euerer Röcke! — 9. Wie viel Köpfe, so

viel Sinne. — 10. Die Söhne unseres Arztes sind auch schon Ärzte. — 11. Erwartet ihr nicht Gäste? — 12. Die Zähne der Wölfe und Füchse sind spitzig. — 13. Der Körper des Schwanes ist weiß, die Füße sind schwarz. — 14. Der Hals der Schwäne ist sehr lang. — 15. Ich zeichne einen Schwan. — 16. Der Geruch der Schwämme ist nicht angenehm. — 17. Der Hutmacher verfertigt Hüte. — 18. Der Hut des Fliegenschwammes ist oben roth, unten weiß. — 19. Der Töpfer verfertigt Töpfe und Krüge.

B. 1. Komu náležejí tyto dvory? — 2. Pacholek čistí chlěvy. — 3. Dobré dítě rádo splňuje každé přání rodičů. — 4. Pane mistře, jest můj kabát hotov? Kabát jest hotov, učedník jen ještě přisívá knoflíky. — 5. Hostinský má dnes mnoho hostů; neustále naplňuje džbánky. — 6. Náš lékař obratně trhá zuby. — 7. Každé horké jídlo jest zubům škodlivó. — 8. Pojdte a poslouchajte zpěvy našich hostů. — 9. Kde jest můj klobouk? — 10. Krátký kabát nesluší jinochu tak dobře jako hochu. — 11. Truhlář zhotovuje stoly, skříně, židlice a rakve. — 12. I zvíře má sny. — 13. Voli táhnou pluh. — 14. Není každá houba jedlá; některé houby jsou jedovaté. — 15. Divadlo není velmi prostranné a mnohá místa jsou přece prázdná.

Úkol 32.

(Podstatná jména dle vzoru der Lehrer.)

A. 1. Ist dieser Schüler fleißig? — 2. Lobt der Herr Lehrer seine Schüler? — 3. Ein guter Schüler ist seinem Lehrer dankbar. — 4. Schüler, seid gehorsam! — 5. Die Schüler lieben ihren Lehrer. — 6. Dem Arbeiter gebührt der Lohn. — 7. Wie viel zahlt Ihr Herr Vater seinen Arbeitern? 8. Er zahlt manchem Arbeiter zwei bis drei Gulden täglich, aber ein ungeschickter Arbeiter verdient kaum einen Gulden. — 9. Dort ist ein hoher Berg. — 10. Ein dichter Nebel verhüllt die Berge. — 11. Schenket diesem Bettler einen Kreuzer. — 12. Manchem Menschen sind seine Fehler nicht bekannt. — 13. Ist der Wanderer des Weges kundig? — 14. Ich habe diese Stiefel schon vier Monate und einige Tage und sie sind noch gut. 15. Wie lange hast du deine Stiefel? — 16. Heiter sind die Tage des Frühlings und des Sommers, trüb sind die Tage des Herbstes und des Winters. — 17. Die Gärtner verfertigen bisweilen auch Körbe.

B. 1. Mnohé vítězství bývá vítězi záhubno. — 2. Učitelům jsou všickni žáci rovně milí. — 3. Učitel nehaní žáka, nýbrž haní vady jeho. — 4. Křídla orlí (= orla) jsou veliká a silná. — 5. Ukažte počestnému cestu! — 6. Obuvník zhotovuje boty a střevíce. — 7. Vaše sesle jsou těžké. — 8. Podejte tomuto starci sesli! — 9. Měkký chléb nadýmá žaludek. — 10. Dýka jest kordu

podobna; však díky jsou krátké, kordy jsou dlouhé. — 11. Talíře jsou kulaté. — 12. Vítr rozhání mlhy. — 13. Srst kuny jest pěkná. — 14. Brouci mají čtyři křídla. — 15. Žáci, buďte učitelům vděční! — 16. Obuvník, krejčů, truhlář, zámečnick, pekař, řezník jsou řemeslníci.

Úkol 33.

(Podstatná jména dle vzoru der Apfel.)

1. Ich habe zwei Apfel. — 2. Schenke diesem Knaben einen Apfel. — 3. Jeder Mensch hat Fehler und Mängel. — 4. Jeder Vogel hat zwei Füße und zwei Flügel. — 5. Der Adler, der Geier, der Habicht, der Falke, der Pfau, der Schwan sind Vögel. — 6. Die Vögel sind dem Menschen nützlich und angenehm. — 7. Ewig neu sind die Gefänge der Vögel. — 8. Die Fröste sind den Vögeln verderblich. — 9. Der Schlaf ist ein Bruder des Todes. — 10. Seid eueren Brüdern behilflich! — 11. Liebet und achtet euere Brüder! — 12. Die Krägen deiner Röcke sind zu breit. — 13. Sind schon die Käden offen? — 14. Der Ofen ist warm, aber es ist hier dennoch kalt, denn die Thüre ist fast beständig offen. — 15. Ein eiserner Ofen kühlt bald aus. — 16. Sind die Fensterläden nicht schadhast? — 17. Unser Acker ist fruchtbar. — 18. Der Regen erfrischt die Acker. — 19. Wir erwarten heute den Schwager. — 20. Deine Mutter ist die Schwester meines Vaters; unsere Väter sind also Schwäger. — 21. Der Werth unserer Acker ist ungefähr dem Werthe eurerer Gärten gleich. — 22. Der Spatz ist ein zudringlicher Vogel; er besucht nicht nur die Acker, sondern auch die Kornböden der Bauern.

B. 1. Jádno jablka jest hnědé. — 2. Jablka jsou vydatné ovoce. — 3. Zobák čápa jest velmi dlouhý. — 4. Nakreslete zobáky některých ptáků. — 5. Můj malý bratr rád krmívá ptáky. — 6. Často bývají synové otcům nepodobní. — 7. Můj otec má čtyři, má matka má tři bratry; mám tedy sedm strýců. — 8. Buďte rádi nápomocni svým bratrům! — 9. Krejčí zhotovuje kabáty a pláště. — 10. Hrnčíř dělá hrnce a staví kamna. — 11. Otče, jak veliká jest asi cena vašich rolí? — 12. Tato niť jest hruba. — 13. Zahradníci vzdělávají pilně své zahrady. — 14. Stromy jsou okrasou zahrad. — 15. Zpěv ptactva (= ptáků) obveseluje člověka. — 16. Pták má dvě nohy a dvě křídla.

Úkol 34.

1. Souminulý čas oznamovacího způsobu časoslova sein býti.

1. Ich war byl a, o jsem	wir waren byli, y, a jsme
2. du warst byl, a, o jsi	ihr wartet byli, y, a jste
3. er, sie, es war byl, a, o (jest)	sie waren byli, y, a (jsou).

2. Ein alter Mann stařec,
ein blinder Mann slepec,
ein guter Mann dobrák.

(Probrána budtež podstatná jména dle vzoru der Wald.)

A. 1. Die Schule weckt den Geist des Menschen. — 2. Ein sitzbarer Mensch ist Gott und den Menschen lieb. — 3. Der Schatten der Wälder ist angenehm. — 4. Der Körper der Frösche ist fast so weich wie der Körper der Würmer. — 5. Der Leib der Regenwürmer ist röthlich. — 6. Die Griechen des Alterthums waren Heiden. Auch die Slaven waren ehemals Heiden; Berge, Flüsse und Wälder waren der Sitz ihrer Götter. — 7. Fleiß ist die Quelle des Reichthums, aber Reichthümer sind nicht immer die Quelle des Fleißes. — 8. Der unnütze Mensch ist ein Sklave seines Leibes. — 9. Wer sind diese Leute? — 10. Knaben, ehret die Männer und die Greise! — 11. Die Landleute bebauen fleißig ihre Acker. — 12. Gott belohnt den Fleiß des Landmanns. — 13. Die Stämme der Bäume und Sträucher sind holzig. — 14. Die Phönizier waren größtentheils Handelsleute. — 15. Unser Schneider ist ein guter Handwerker, aber vielen Leuten ist seine Arbeit zu theuer. — 16. Wo warst du so lange? Wo war dein Bruder? 17. Wir waren draußen. — 18. O Griechen, ihr waret Männer des Kampfes!

B. 1. Přelísná práce zeslabuje tělo i ducha. — 2. Čápi hubí záby a červy. — 3. Lidé nejsou bohové. — 4. Stádo jest bohatstvím rolníka. — 5. Učenci a umělci zpytuji starožitnosti Řeků a Římanů. — 6. Muži sluší zmužilost, jinochu skromnost. — 7. Čím jest tvůj otec? 8. Můj otec jest kupcem. — 9. Tito pánové jsou kupci. — 10. Život námorníků jest nepokojný. — 11. Blažení jsou rolníci. — 12. Mnozí lidé nebyli nikdy nemocni. — 13. Slované jsou většinou rolníci. — 14. Nebyl jsi nemocen? — 15. Nikoli, jsem stále zdrav. — 16. Homér, básník řecký, byl slepý.

B. O jménech rodu ženského.

Úkol 35.

1. Die Gans ist ein nützlicher Vogel. — 2. Das Gefieder der Gans ist entweder weiß oder grau. — 3. Der Schwanz ist der Gans ähnlich, aber der Hals der Gänse ist nicht so lang wie der Hals der Schwäne. — 4. Die Mägde reichen den Gänsen Hafer. — 5. Die Gänse sind nicht so schlimm wie die Gänseriche. — 6. Dieser kleine Knabe hütet Gänse. — 7. Die Mutter schlachtet eine Gans.

A. 1. Die menschliche Hand ist geschickt. — 2. Jedes Werk unserer Hände ist vergänglich. — 3. Reiche deinem Gegner die Hand. — 4. Der Verlust einer Hand ist ein großes Unglück. — 5. Unsere Bänke sind neu. — 6. Die Wände der Gräfte sind gewöhnlich feucht. — 7. Ein Kranz ist der Schmuck der Bräute. — 8. Die Dichte der Luft ist nicht überall gleich. — 9. Uebermäßige Arbeit erschöpft die Kräfte des Menschen. — 10. Die Nacht gehört dem Schläfer. — 11. Die Art ist dem Zimmermann so nothwendig wie dem Schmiede der Hammer. 12. Die Mäuse sind den Neekern schädlich. — 13. Der Lohgerber gerbt die Haut der Ochsen und Kühe. — 14. Die Künste veredeln den Menschen. — 15. Keine menschliche Macht widersteht den Mächten des Himmels. — 16. Unsere Stadt zieren viele Gärten. — 17. Hart ist die Schale der Nuß, aber der Kern ist schmackhaft. — 18. Ehre und Liebe deine Mutter! — 19. Söhne, seid eueren Müttern dankbar! 20. Töchter, seid so fleißig wie euere Mutter! — 21. Kenntniße beglücken den Menschen.

B. 1. Podivuhodna jest síla páry. — 2. Tužte síly těla i ducha svého! — 3. Zima jest blízka; dni jsou již krátké a noci dlouhé. — 4. Služka podškubává husy. — 5. Husy jsou neobratny. — 6. Ukaž svou pravou ruku! — 7. Nohy opic jsou podobny rukám člověka. — 8. Plzeň jest krásné město. — 9. Zde vane nečistý vzduch. — 10. Vřelá píce škodí kravám. — 11. Rozlouskni tento ořech. — 12. Navštěvujeme často hrobku otcovu. — 13. Athény byly kdysi sídlem umění. — 14. Každá matka miluje své syny i své dcery. — 15. Dcery, buďte matce pomocny!

C. O jménech rodu středního.

Úkol 36.

1. Das Schaf blökt. — 2. Das Kinn des Schafes ist bartlos. — 3. Junger Klee ist dem Schafe nicht zuträglich. — 4. Der Fleischer schlachtet heute ein Schaf. — 5. Die Schafe kennen den Hund des Hirten. — 6. Die Milch der Schafe ist fett. 7. Der Schafsknecht reicht den Schafen Heu. — 8. Der Hirt zählt seine Schafe.

(Probrána buďtež podstatná jména dle vzoru daš Schaf.)

A. 1. Die Jahre eilen schnell dahin. — 2. Mein armer Bruder war beinahe ein Jahr krank. — 3. Oft vernichtet ein Augenblick das Werk vieler Jahre. — 4. Der Landmann spannt die Pflüge ein. — 5. Ein Füllen ist ein junges Ross. — 6. Eine dicke Mähne ziirt den

Hals des Rosses. — 7. Unermesslich ist der Nutzen der Metalle. — 8. Der Feind sammelt die Reste seines Heeres. — 9. Die Haare sind eine Zierde des Kopfes. — 10. Ein muthiger Schiffer trotzt den Stürmen des Meeres, ein tapferer Soldat trotzt den Schrecken des Krieges. — 11. Die Füße des Pferdes sind nicht so schwächlich wie die Läufe des Hirsches. — 12. Das Reh wittert den Jäger. — 13. Die Hunde suchen ein Reh. — 14. Die Beine der Kameele sind schwächlich, aber die Kniee sind breit. — 15. Dem Menschen ist die Arbeit ein Bedürfnis. — 16. Es ist schon Tag und das Thor ist noch nicht offen. — 17. Das Blei ist ein weiches Metall. — 18. Böhmen hat viele Erze, aber es hat kein Salz. — 19. Der Meister stellt den Gesellen ein Zeugnis aus. — 20. Die Gesellen verlangen ihre Zeugnisse. — 21. Die Bedürfnisse der Landleute sind bescheiden. — 22. Vier Dinge sind ähnlich: das Leben, ein Tag, ein Jahr, eine Reise. (Jean Paul.)

B. 1. Ovce rády lížou sůl. — 2. Ovce jest slabé zvíře. — 3. Pasterci ženou ovce a prasata domů. — 4. Vlhký vzduch jest ovčím škodliv. — 5. Kůň není tak plachý jako jelen. — 6. Mladý kůň bujně skáče. — 7. Pacholek napájí koně. — 8. Prsa koně jsou široká. — 9. Cvičte netoliko pamět, nýbrž veškery síly ducha zároveň. — 10. Srny nepadno krotnou. — 11. Sůl jest člověku i zvířatům potřebou. — 12. Ledek a kamenec jsou soli. — 13. Olovo a cín jsou kovy. — 14. Olovo jest šedé, cín jest bílý. — 15. Vojevůdce dává vojsku rozkazy. — 16. Naše město má čtyři brány. — 17. Podomek otvírá vrata. — 18. Měsíc jest část roku. — 19. Moře nejsou všude splavná. — 20. Marně vzdoruješ osudu svému.

Úkol 37.

(Podstatná jména rodu stě. dle vzoru das Fenster.)

A. 1. Die Freundschaft versüßt dem Menschen das Leben. — 2. Wie mannigfach sind die Schicksale des Lebens! — 3. Der Glanz des Kupfers ist nicht so schön wie der Glanz des Goldes und des Silbers. — 4. Hast du nicht mein Messer? — 5. Hier ist eine unreine Luft. Deffnet die Fenster! — 6. Suche zuerst die Mittel und dann vollführe dein Werk. — 7. Geiz ist ein Laster. — 8. Der Reichthum macht den Menschen oft unglücklich; denn er ist nicht selten eine Quelle des Lasters. — 9. Der Neid ist ein Zeichen des Geizes. — 10. Das Gemüse ist ein gesundes Nahrungsmittel. — 11. Die Landleute verkaufen Getreide. — 12. Hörst du nicht Geschrei? — 13. Seid der Gebote Gottes immer eingedenk! — 14. Unsere Schule ist ein großes, herrliches Gebäude. — 15. Die Bewohner der Gebirge sind größten-

theils arm. — 16. Ich höre die Klänge eines Glöckleins. — 17. Den Knaben ziemt Höflichkeit eben so wie den Mädchen. — 18. Unsere Mutter schenkt diesem Mädchen täglich einen Kreuzer.

B. 1. Obilí, zelenina, maso, mléko, máslo jsou potraviny. — 2. Zlatník oceňuje zlato a stříbro. — 3. Můj nůž jest tupý. — 4. Všecky naše nože jsou tupé. — 5. Rukojet tohoto nože jest chatrná. — 6. Kováři kují železo. — 7. Užitek železa jest mnohonásobný. — 8. Plňte přikázání boží (= Boha). — 9. Hněv lidem život ztrpčuje. — 10. Okna této budovy jsou vysoká a široká. — 11. Slyšte, zde šumí potůček. — 12. Otvíráte zřídka okna. — 13. Nejen hoši, ale i děvčata milují hru. — 14. Tento hošíček jest útlý jako děvče. — 15. Obilí již zraje. — 16. Život člověka podoben jest žití stromu. — 17. Hukot moře rachotu hromu není nepodoben.

Úkol 38.

1. Das Kind weint. — 2. Wer sind die Eltern dieses Kindes? — 3. Der Herr Lehrer ist diesem Kinde sehr zugethan. — 4. Jede Mutter liebt ihr Kind. — 5. Die Kinder lärmen. — 6. Ich beobachte gern die Spiele der Kinder. — 7. Die Mutter spielt den Kindern ein Lied. — 8. Der Lehrer unterrichtet die Kinder. — 9. Ihr seid noch Kinder. — 10. Kindern ist jeder gute Mensch zugethan.

(Probrána buďtež slova dle vzoru das Kind.)

A. 1. Dein Kleid ist schön und rein. — 2. Der Diener reinigt die Kleider unserer Gäste. — 3. Die Farbe deines Kleides ist nicht dauerhaft. — 4. Der Landmann bebaut das Feld. — 5. Die Felder sind schon grün. — 6. Unser Buchhändler verkauft auch Bilder. — 7. Ein schönes Bild ist selten billig. — (8. Die Mutter stebet Eier.) — 9. Die Hände und Füße sind Glieder des Körpers. — 10. Der Stier, der Ochse, die Kuh und das Kalb sind Kinder. — 11. Die Farbe des Kindes ist verschieden. — 12. Die Schwerter klirren. — 13. Viele Meisterwerke der Kunst zerstört das feindliche Schwert. — 14. Zehn Lichter erleuchten jeden Abend den Speisesaal des Herrn Grafen. — 15. Was macht der Großvater? Er zeigt den Kindern Bilder. — 16. Der Tischler hobelt die Bretter. — 17. Der Wein erheitert die Gemüther. — 18. Die Nester der Spazken sind unansehnlich. — 19. Die Weiber sind furchtsam. — 20. Das Glück der Kinder macht auch die Eltern glücklich.

B. 1. Kde kupujete šaty? — 2. Tyto šaty náležejí dětem sousedovým. — 3. Krupobití pustoší pole. — 4. Vejce jsou dobrá

a laciná potrava. — 5. Děti rády zpívají písně. — 6. Křik dětí bývá mnohým lidem nesnesitelný. — 7. Písně Rusů jsou většinou vážné. — 8. Mnohá česká píseň podobna jest písním Rusů. — 9. Zpěv obveseluje mysl naši. — 10. Chorobná mysl všude spatřuje strašidla. — 11. Dítky, nekazte hnízda ptačí (= ptáků)! — 12. Skot jest člověku velice užitečný. — 13. Koně, ovce, hovzí dobytek jsou domácí zvířata. — 14. Babička plete dětem punčochy. — 15. Děvčata šijí šaty. — 16. Matka češe dětem vlasy. — 17. Ryby nemají klapek očních. — 18. Mužům náleží meč, ženám přeslice.

Úkol 39.

(Podstatná jména dle vzoru *das Dorf*.)

A. 1. Dieser Schrank hat fünf Fächer. — 2. Die Magd spült die Gläser aus. — 3. Die Dächer unserer Häuser sind schräg. — 4. Das Dach unseres Hauses ist schon schadhast. — 5. Wie groß ist dieses Dorf? — 6. Wie viele Dörfer hat das ganze Land? — 7. Sind die Einwohner dieses Dorfes Katholiken? — 8. Die Bewohner der Dörfer sind arbeitsam und sparsam. — 9. Der Herr Graf ist unserem Dorfe sehr zugethan. — 10. Die Söhne des Herrn Grafen besuchen fast jeden Tag unser Dorf. — 11. Ist das gräfliche Schloss groß und schön? Es ist schön, aber nicht sehr groß. — 12. Die Blätter des Maulbeerbaumes sind die Nahrung des Seidenwurms. — 13. Einige Blätter deines Buches sind schmutzig. — 14. Die Blätter des Birnbaumes sind den Blättern des Apfelbaumes ähnlich. — 15. Wie viele Ämter verwalten die Güter des Herrn Grafen? — 16. Unser Herr Lehrer hat viele Bücher. — 17. Ein warmes Bad ist nicht jedem Menschen zuträglich. — 18. Der Segen des Vaters baut den Söhnen Häuser. — 19. Der Krieg verwüstet Dörfer, Städte und Länder. — 20. Der Krieger weihet sein Leben dem Vaterlande.

B. 1. Kolik dvorů a kolik domů má vaše vesnice? — 2. Obyvatelé naší vesnice jsou vesměs Čechové. — 3. Domy našich vesnic jsou malé a nízké. — 4. Střechy věží jsou špičaté. — 5. Náš soused má dva statky. — 6. Studená lázeň sílí tělo. — 7. Jsou sklenice čisty? — 8. Sklo jest křehké. — 9. Beduár zhotovuje sudy. — 10. Prodává zdejší sklenář kalamáře? — 11. Listy vavřínu jsou stále zelené. — 12. Listí stromů již žlutne. — 13. Zdraví jest drahocenný statek. — 14. Bůh dej zemi naší své požehnání! — 15. Ukaž svému žákovi své knihy! — 16. Vrata jsou stále otevřena; jest snad zámek porouchán? — 17. Kolik zámků má náš kníže? — 18. Můj strýc má dva domy, tři dvory a dvě zahrady.

Úkol 40.

A. 1. Die Fruchtkörner vieler Gräser sind mehllaltig. — 2. Die Mäher mähen das Gras. — 3. Die Hühner sind furchtsam. — 4. Die Hörner des Widders sind kantig. — 5. Die Wölfe sind den Lämmern gefährlich. — 6. Das Lamm ist geduldig. — 7. Gräser und Kräuter waren ursprünglich die Nahrung der Menschen. — 8. Die Käfer haben Fühlhörner. — 9. Ein Wagen hat vier, ein Starren gewöhnlich nur zwei Räder. — 10. Wer verkauft hier Tücher? — 11. Unser Nachbar war ehemals Tuchmacher; jetzt arbeitet er nicht, aber er verkauft noch Tuch und zugleich Kopfstücher, Halstücher und Sacktücher. — 12. Wer verkauft hier Seidenbänder? — 13. Böhmen hat drei Bisthümer und ein Erzbisthum. — 14. Die Christen besuchen die Gräber ihrer Verwandten und Freunde. — 15. Worte sind nicht Werke. — 16. Der Friede beglückt die Völker, denn er fördert den Wohlstand des Landes. — 17. Oft bilden zwei Wörter, ja sogar ein einziges Wort einen Satz.

B. 1. Tato stařena sbírá zeliny. — 2. Tráva jest již zelena. — 3. Užitek trav jest nesmírný. — 4. Žito, pšenice, ječmen, oves jsou trávy. — 5. Rosa svažuje travu. — 6. Kuřata sbírají zrnka obilná. — 7. Děti sypou kuřatům zrnka obilná. — 8. Zbraní skotu jsou rohy. — 9. Jako vlk beránka, tak miluje pochlebník svého přítele. — 10. Bujná tráva pokrývá hrob tvého přítele. — 11. Kláštery bývaly kdysi sídlem umění. — 12. Národové starověku byli většinou pohané. — 13. Prostý kříž zdobí hroby křesťanů. — 14. Stonek trav jest dutý a slove též stéblem. — 15. Stonek kupuje telata, ovce a jehňata. — 16. Myslivec strčil jeleny, zajíce a koroptve. — 17. Každý národ ctí památku svých hrdin.

c) Cvičení o deklinaci smíšené.

A. O j m é n e h r o d u ž e n s k é h o .

Úkol 41.

(Podstatná jména rodu ženského dle vzoru die Frau.)

A. 1. Wer ist diese Frau? — 2. Diese Frau ist die Mutter meines Freundes. — 3. Wer sind jene Frauen? — 4. Die Kinder dieser Frau sind sehr artig. — 5. Die Pflichten der Hausfrauen sind nicht gering. — 6. Der Hausfrau gebührt dieselbe Achtung wie dem Hausherrn. — 7. Eine Ziffer ist das Schriftzeichen einer Zahl. — 8. Zählet diese Zahlen zusammen. — 9. Die Uhr zeigt die Zeit an. — 10. Der Tag ist die Zeit der Arbeit. — 11. Welche Jahreszeit

haben wir jetzt? — 12. Die Arbeiten der Landleute sind schwer, aber süß sind die Früchte ihres Fleißes! — 13. Die Welt liebt das Geld mehr als die Tugenden. — 14. Gott liebt die Wahrheit. — 15. Nicht Worte, sondern Thaten zieren den Mann. — 16. Der Regen erquickt die Saaten. — 17. Ein tapferer Soldat trotzt den Gefahren des Krieges. — 18. Fast jede alte Burg hatte einige Thürme. — 19. Die Armuth ist eine Tochter der Verschwendung. — 20. Betrachtet die Schönheiten der Natur! — 21. Unmäßigkeit erzeugt Krankheiten. — 22. Die hiesige Herrschaft hat sieben Meiereien (= Meierhöfe). — 23. Unsere Fürstin hat vier Herrschaften. — 24. Seid der Ermahnungen eurer Eltern stets eingedenk! — 25. Meine Schwestern sind Lehrerinnen.

B. 1. Jaro, léto, podzim a zima jsou doby roku. — 2. Den jest dobou práce, noc jest dobou odpočinku. — 3. Léto jest rolníkům dobou práce. — 4. Některé krajiny naší vlasti jsou neúrodný. — 5. Pláňte rádi povinnosti své! — 6. Osení zraje. — 7. Odpovědi Vaše nejsou dosti jasné. — 8. Povězte pravdu! — 9. Krásný šat zdobí toliko tělo, ctnosti a vědomosti zdobí duši. — 10. Každý národ má své mravy a zvyky. — 11. Nestřídmy člověk jest otrokem svých vášní. — 12. Tento žák krásně kreslí. Zde jsou jeho kresby. — 13. Rozmanité jsou schopnosti ducha. — 14. Růže jest královna květin. — 15. Zahradnictví jest příjemné zaměstnání. — 16. Jak veliká jest cena tohoto dvora? — 17. Zkušenost jest matka moudrosti. — 18. Život rolníků jest školou pořádku, pilnosti a hospodárnosti. — 19. Koruna zdobí hlavu císařů a císařoven, králů a královen.

Úkol 42.

(Podstatná jména dle vzoru die Biene.)

A. 1. Die Erde ist voll der Güte des Herrn. — 2. Die Säfte der Erde nähren jeden Baum, jeden Strauch und jedes Kraut. — 3. Die Bienen und die Ameisen sind das Sinnbild des Fleißes. — 4. Die Schwalben sind überall beliebt. — 5. Das Nest der Schwalbe ist niedrig. — 6. Ein vernünftiger Landmann tödtet nicht die Schwalben. — 7. Gewitter beschädigen oft Bäume, aber den Blumen sind sie fast unschädlich. — 8. Eine graue Wolke verhüllt die Sonne. — 9. Der Schäferhund ist ein treuer Hüter der Heerden. — 10. Der Gärtner schießt uns jede Woche Blumen zu. — 11. Der Kal ist einer Schlange ähnlich. — 12. Der Monat hat vier Wochen, die Woche hat sieben Tage. — 13. Wölfe sind den Heerden gefährlich. — 14. Wie viel Flügel hat eine Fliege? — 15. Sperre die Thüre zu! — 16. Die Gabeln sind spitzig. — 17. Die Schüsseln sind entweder rund oder länglich. — 18. Kaufet einige Semmeln. — 19. Die Wurzeln der

Bäume und Sträucher sind holzig. — 20. Die Ratter und die Viper sind Schlangen. 21. Die Rattern sind unschädlich, der Biss einer Viper ist aber gefährlich. — 22. Meine Schwestern stricken Strümpfe. — 23. Die Schwestern meiner Mutter und meines Vaters sind meine Tanten. — 24. Deine Federn sind schlecht.

B. 1. Vlačovky zvěstují návrat jara. — 2. Rozmanité jsou barvy růží. — 3. Vůně růže jest velmi příjemna. — 4. Housenky škodí stromům. — 5. Kočky byly Egyptanům posvátny. — 6. Mrazy jsou květinám škodlivy. — 7. Vojíní čistí denně své zbraně. — 8. Hlas sovy jest velmi nepřijemný. — 9. Slunce zahřívá zemi. — 10. Slyším znění zvonů. — 11. Otevři dvěře! — 12. Utřete tabuli! — 13. Tabule jsou černé. — 14. Brambor jest užitečná bylina. — 15. Nejsou brambory letos drahé? — 16. Jehly jsou špičaté. — 17. Dcery tvých sester jsou tvé neteře. — 18. Vejce slepic jsou bílá. — 19. Rafije těchto hodin jsou příliš veliké a číslice jsou nezřetelné. — 20. Kup své malé sestře několik per!

B. 0 jménech rodu mužského a středního.

Úkol 43.

(Podstatná jména rodu muž. sklonění smíšeného.)

A. 1. Die Zeit mildert jeden Schmerz. — 2. Die Geduld mildert alle Schmerzen. — 3. Der Diamant ist ein Edelstein. — 4. Diamanten und Perlen zieren die Kronen der Könige. — 5. Die Schweiz hat viele Seen. — 6. Der Handel bereichert die Staaten. — 7. Die Waffe des Igels sind Stacheln. — 8. Die Strahlen der Sonne vergolden die Gipfel der Berge. — 9. Die Unterthanen lieben ihren Regenten. — (10. Kennst du meinen Gebatter?) — 11. Anna, hole deinen Vettern Obst! — 12. Die Sporen klrren. — 13. Ein Schmied ist ein unruhiger Nachbar, denn seine Arbeit verursacht Getöse. — 14. Das Fleisch des Fasan's ist sehr schmackhaft. — 15. Ein kaltes Bad stärkt die Nerven. — 16. Die Mitglieder einer Fakultät sind die Professoren und Doktoren. Sie sind Doktoren der Theologie, der Rechte, der Heilkunde und Doktoren der Philosophie.

B. 1. Paprsky slunce ozařují lučinu; krůpěje rosy stkvějí se jako démanty. — 2. Udatný vojín nedbá ani nebezpečenstva ani bolesti svých ran. — 3. Míra bolesti mé jest plna. — 4. Čtěte skutky svých předků! — 5. Hustý les zastíňuje jezero. — 6. Naši sousedé jsou velmi pořádní a platí vždy správně nájemné. — 7. Můj bratranec jest doktorem práv. — 8. Ostny ježka jsou pohyblivy. — 9. Podejte pannu strýci péro! — 10. Orba a průmysl jsou základem států. — 11. Bažanti jsou drahé jídlo.

Úkol 44.

(Podstatná jména středního rodu sklonění smíšeného.)

A. 1. Die Augen der Nachttaube sind rundlich. — 2. Grelles Licht ist dem Auge nachtheilig. — 3. Die Spinne hat acht Augen. — 4. Das Auge ist das Organ des Gesichtes, das Ohr ist das Organ des Gehörs. — 5. Der Mensch hat zwei Augen und zwei Ohren. — 6. Die nackte Erde ist ein hartes Bett. — 7. Manche Insekten sind dem Menschen nützlich. — 8. Die Schwester näht ein Hemd. — 9. Einige Insekten bauen kunstvoll ihre Wohnungen. — 10. Gottes Weisheit hat kein Ende. — (11. Die Äste der Hirschgeweihe heißen auch Enden.) — 12. Kinder, quälet nicht die Insekten! — (13. Die Berjer nennen die Minister die Augen und Ohren des Königs. — 14. Die Vorsteher der Mittelschulen heißen Direktoren.) — 15. Die Gymnasien, Realschulen und Realgymnasien sind Mittelschulen. — 16. Das Gymnasium hat acht, die Realschule sieben Klassen.

A. 1. Oko lidské jest zrcadlo duše. — 2. Uši osla a mezka jsou dlouhé. — 3. Kouř jest očím škodliv. — 4. Mnohé hvězdy jsou oku našemu neviditelné. — 5. Vaše rozepře nemá konce. — 6. Hospodyně přesypává periny. — 7. Matka šije dětem košile. — 8. Včela a mravenec jsou hmyz. — 9. Oči ryb jsou nepohyblivé. — 10. Praha má tři gymnasia, čtyři realná gymnasia a tři školy realní.

Úkol 45.

(Podstatná jména s nadbytnou příponou enā v genitivě jedn. čísla.)

A. 1. Kinder, erfüllet gehorsam den Willen euerer Eltern! — 2. Nicht nur die böse That, sondern schon der böse Wille ist strafwürdig. — 3. Die Geschichte verherrlicht den Namen vieler Helden. — 4. Ein guter Name ist ein kostbares Gut. — 5. Die Raupen verursachen dem Gärtner vielen Schaden. — 6. Gott sind alle unsere Gedanken bekannt. — 7. Die Menschen schenken der Wahrheit nicht immer Glauben. — 8. Die Funken sprühen. — 9. Ein streitsüchtiger Bürger stört den Frieden der Gemeinde. — 10. Mein Herr, wie ist Ihr werther Name? — 11. Nicht der ruhmvolle Name der Vorfahren, sondern ein edles Herz ist der wahre Adel. — 12. Tropfen höhlen langsam Felsen aus. — 13. Ein friedlicher Mensch hat überall Frieden. — 14. Die Schwämme haben keinen Samen. — 15. Das Wort ist der Bote des Gedankens.

B. 1. Jazyk jest poslem srdce. — 2. Pisma jsou písemná znaménka hlásek. — 3. Boží vůle řídí osudy naše. — 4. Čechové, buďte hodni jména svých praotců! — 5. Budiž věren víře otců svých! — 6. Vojíní milují válku, občané milují pokoj. — 7. Člověk

nebývá vždy pánem své vůle. — 8. Bouřky způsobují často škodu. — 9. Druhdy malá jiskra způsobuje požár. — 10. Jediné nerozumné slovo bývá někdy semenem nesvornosti. — 11. Srdce ssavců a ptáků má čtyři dutiny. — 12. Tepot tepen ukazuje rychlost pohybu srdce.

II. Deklinace podstatného jména s předložkami.

Úkol 46.

Předložky s akkusativem.

S akkusativem spojují se předložky **durch, für, gegen, ohne, sonder, um, wider, biß, entlang.**

durch skrze naznačuje 1. místo na otázku kudy? Der Weg führt durch den Wald. Cesta vede lesem.

2. čas na otázku jak dlouho? Ich war durch zwei Jahre kranklich. Byl jsem dvě léta (po dvě léta) churav.

3. příčinu: Durch Arbeit werden die Menschen reich. Prací bohatnou lidé.

für lze překládati předložkami: 1. pro: Die Eltern sammeln Vermögen für ihre Kinder. Rodiče shromáždí jmění pro své děti.

2. za: Der Geselle arbeitet für Lohn. Tovaryš pracuje za mzdu.

3. o: Gott sorgt für alle seine Geschöpfe. Bůh pečuje o všechny tvory své.

4. též prostým dativem: Der Winter ist für die Gärtner die Zeit der Ruhe. Zima jest zahradníkům dobou odpočinku.

gegen 1. k, ko, ku, na (o směru místním): Unser Heer marschirt gegen Norden. Naše vojsko táhne na sever (k severu).

2. proti, na (o poměru nepřátelském): Das Heer marschirt gegen den Feind. Vojsko táhne na nepřítele. — Der Selbstmörder sündigt gegen die Gebote Gottes. Sebevrah hřeší proti přikázáním božím.

3. k, ke, ku (o čase): Gegen Abend ist es kühl. K večeru (pod večer) bývá chladno.

4. proti (o přirovnání): Was ist die Arbeit einer Menschenhand gegen die Wunder der Natur! Což jest práce ruky lidské proti divům přírody!

ohne bez: Unser Graf reiset nie ohne seine Familie. Náš hrabě nikdy necestuje bez své rodiny.

sonder bez; předložky této velmi zřídka se užívá a sice téměř jen v ustálených řečtech. Sonder Furcht bez bázně.

um 1. o, kolem, (o místě): Der Nachbar baut eine Mauer um den Garten (herum). Soused staví zeď kolem zahrady.

2. za: Der Geselle arbeitet um Lohn. Továřs pracuje za mzdu.

3. o, v (o čase): Unsere Gesellen arbeiten oft noch um Mitternacht
(o půlnoci).

wider proti: Sündige nicht wider Gott.

bis do; podstatné jméno s předložkou bis nemá nikdy členu: Wartet bis
Abend hier. Počkejte (až) do večera zde. — Arbeitet nicht wieder bis
Mitternacht! Nopracuj zase (až) do půlnoci!

entlang podél; slovo toto klade se obyčejně za podstatné jméno, zřídka
před ně: Das Heer marschirt den Strom entlang (podél řeky).

Pozn. Místo durch das lze říci durchs, místo für das lze říci fürs,
místo um das ums: Domem durch das Haus = durchs Haus, pro
dům fürs Haus, okolo domu ums Haus.

Za cvičení ústní:

1. Der Weg führt durch den Wald. Podle tohoto příkladu utvořte
německé věty: Cesta vede zahradou — domem — dvorem
— vraty — městem — ulicí — vesnicí — zámkem —
hradem — zahradami.
2. Náš obuvník pracuje pro dvůr — pro vojsko — pro šlechtu
— měšťanům — rolníkům — kupcům — našemu lékaři —
otci — matce — mé sestře — mému bratrovi.
3. Člověk má povinnosti k Bohu — k lidem — k vlasti —
k mocnáři — k rodině — k rodičům — k bratrům — ke
svým přátelům.
4. Život bez práce — bez přátel — bez radosti.
5. Pracujeme za (um) mzdu — za peníze — za stravu.
6. Hřešíš proti Bohu — proti zákonu — proti příkázáním božím.
7. Podél řeky — podél louky — podél cesty — podél ulice —
podél lesa — podél zahrady — podél zahrád.

Za cvičení slovem i písmem:

A. 1. Durch Tugenden wird der Mensch glücklich. — 2. Das
Schaf nützt dem Menschen durch seine Milch, durch seine Wolle, durch
sein Fleisch und durch seine Haut. — 3. Die Mutter näht Hemden
für die Kinder. — 4. Der Künstler arbeitet nicht um Lohn. — 5. Kaufe
den Knaben um einige Kreuzer Kirshen! — 6. Hat der Herr Pfarrer
einen Garten? 7. Nein, er hat nur ein Häuschen ohne Garten. —
8. Seid artig gegen die Diener eurer Eltern! — 9. Die Eltern sind
bisweilen allzu nachsichtig gegen ihre Kinder. — 10. Die Turteltauben
haben einen Streifen um den Hals. — 11. Durch Schaden wird der
Mensch klug. — 12. Wartet bis Mittag! — 13. Um welche Stunde
speiset ihr? — 14. Danket den Eltern für jede Wohlthat! —

15. Spielet nicht um Geld. — 16. Um Weihnachten sind die Tage kurz. — 17. Kinder, sammelt Kenntnisse fürs Leben! — 18. Ein Leben ohne Arbeit ist kein Leben. — (19. Das Kind bittet um Brot. — 20. Der Nachtwächter geht um den Hof herum. — 21. Bittet Gott nicht um Reichthümer, sondern um Gesundheit!)

B. 1. Což jest život člověka proti věčnosti! — 2. Cesta lesem jest příjemna. — 3. Nebuďte nezdvořilí ke svým soudruhům. — 4. Podél cesty jest příkop. — 5. Vojín bojuje pro vlast a krále. — 6. Smutný jest život bez přítele. — 7. Kupec nerad prodává zboží bez výdělku. — 8. Matka kupuje dětem (für) ovoce. — 9. Co žádá truhlář za tento stůl? — 10. K večeru hrávají děti kolem návsí. — 11. Neshromažďujete vědomosti pro školu, nýbrž pro život. — 12. Smrt jest lékem proti všem bolestem našim. — (13. Neodcházej bez knih! — 14. Jdeme podél louky! — 15. Nechoď podél řeky! — 16. Jděte domem! — 17. Jděte kolem zahrady!)

Úkol 47.

Předložky s dativem.

S dativem spojují se předložky: **aus, außer, bei, binnen, entgegen, gegenüber, gemäß, mit, nach, nächst, nebst, sammt, seit, von, zu, zuwider.**

Aus ze naznačuje 1. místo na otázku odkud? Die Magd holt Kohle aus dem Keller. Služka přináší uhlí ze sklepa.

2. látku: Der Tuchmacher verfertigt Tuch aus Wolle. Soukenník zhotovuje sukno z vlny.

3. příčinu: Die Kinder läugnen aus Furcht ihre Fehler. Děti z bázně zapírají své chyby.

außer mimo, kromě: Wir wohnen außer der Stadt. Bydlíme mimo město. — Ich habe außer der Schwester noch zwei Brüder (mimo sestru nebo kromě sestry).

Bei u, při, z a. Na místě bei dem říká i píše se **beim**. Ein Schüler rechnet bei der Tafel. Žák počítá u tabule. — Die Schwester wohnt bei der Tante. Sestra bydlí u tety. — Sei bei dem (= beim) Unterrichte aufmerksam! Při vyučování buďte pozorliví! — Ich wohne beim Onkel.

Binnen za (toliko o čase): Die Rosen verblühen binnen einem Monat. Růže za měsíc odkvétají.

entgegen naproti, vstříc: Der unmäßige Mensch eilt seinem Verderben entgegen. Nestřídmý člověk spěchá své záhubě vstříc. (Předložka tato jest již téměř jen předponou, při časoslovec odlučitelnou.)

gegenüber 1. naproti (o místě): Gegenüber der Scheuer ist ein Laubenschlag.
Naproti stodole jest holubník.

2. proti (o přirovnání): Was ist die Kraft des Menschen gegenüber den Kräften der Natur!

gemäß p o, podle (kladeno bývá obyčejně za podstatné jméno). Handelt immer den Wünschen der Eltern gemäß. Čiňte vždy po přání svých rodičů!
mit naznačuje 1. společnost jako v češtině předložka s: Die Schüler rechnen mit dem Lehrer. Der Bruder spielt mit den Kindern.

2. nástroj jako v češtině instrumental: Der Schmied schmiedet das Eisen mit dem Hammer. Kovář kuje železo kladivem.

3. způsob: Dieser Arbeiter ernährt mit Mühe seine Familie. Tento dělník s těží vyživuje rodinu svoji.

nach 1. do, na (o místě na otázku kam?): Die Vögel wandern nach (dem) Süden. Ptactvo stěhuje se na jih. — Wohin reiset ihr? Wir reisen nach Prag. — **Nach Hause** (bez členu) domů.

2. po čase: Nach der Ernte ist es traurig auf den Feldern. Po žních bývá smutno na polích.

A. 1. Dieses Bild ist eine Scene aus dem Leben der Hirten. — 2. Aus Glas verfertigen wir Schmucksachen. — 3. Die Winzer pressen den Wein aus den Trauben der Rebe. — 4. Der Mal verweilt oft außer dem Wasser und besucht dann die Erbsenfelder. — 5. Die Kinder sind mit der Mutter beim Großvater. — 6. Der Mond vollendet seine Bahn um die Sonne binnen einem Monat. — 7. Gegenüber der Kirche ist das Bezirksgericht. — 8. Die Dorfburschen zieren ihre Hüte mit Sträußen. — 9. Mit der Nadel nähen wir. — 10. Spielet nicht mit Feuer! — 11. Der Lehrer beurtheilt die Schüler nach ihrem Verdienst. — 12. Wir reisen nach Wien. — 13. Nach einem Bade ist die Ruhe angenehm. — 14. Die Vögel ergetzen den Menschen mit ihrem Gesange. — 15. Der Tischler arbeitet mit der Säge, mit dem Bohrer, mit dem Hammer und mit dem Hobel. — 16. Der Fuchs vertilgt aus Noth auch Mäuse. — (17. Ein artiger Knabe trinkt nicht aus dem Krüge, sondern aus einem Glase. — 18. Die Katzen sitzen gerne beim Ofen. — 19. Mit der Scheere schneiden wir. — 20. Kommet bald nach Hause!)

B. 1. Oráč vyvádí voly z chléva. — 2. Bydlím u svého poručníka. — 3. Hrnčič dělá hrnce z hlíny. — 4. Žáci, budte i mimo školu způsobni! — 5. Bydlíme naproti škole. — 6. Můj bratr jest úředníkem u okresního soudu. — 7. Matka češe dítěti vlasy hřebenem. — 8. Země živí byliny svými šťavami. — 9. Po nemoci bývá člověk slab. — 10. Nesudte lidi podle řečí, nýbrž podle skutků! — 11. Po práci odpočíváme. — 12. Ptáci budují hnízda ze stebel, z hlíny a perí. — 13. Zřídka hrávám se svými spolužáky.

Úkol 48.

Další cvičení o předložkách dativu.

nächst blíže, vedle: Die Pfarrei ist nächst der Kirche. Fara jest blíž (vedle) kostela.

nebst = **samt** s, i s: Wir haben ein Haus nebst einem Garten. Máme dům se zahradou. — Was kostet dieser Vogel samt dem Käfig? Co stojí tento pták i s klecí?

seit od (o čase toliko): Mein Bruder ist seit dem Winter kränklich. Můj bratr jest od zimy churav.

von 1. od, ze, s na otázku odkud? Das Vieh kehrt von der Weide heim. Dobytek vrací se s pastvy.

2. na otázku od koho? Ich erwarte einen Brief von meinem Bruder.

3. z (o látce): Dieser Ring ist nicht von Gold. Tento prsten není ze zlata (zlatý).

4. o (o předměte vypravování): Die Geschichte erzählt von dem Heldentum der Griechen und Römer. Dějiny vypravují o rekovství Řeků a Římanů.

von dem = **vom**: Ich erwarte einen Brief vom Bruder.

u 1. k, ke, ku (na otázku kam?) Der Diener reist zu seinen Eltern.

2. při jménech měst a vesnic, v, ve na otázku kde? Der bayerische König hat seine Residenz zu München. Bavorský král má své sídlo v Mnichově. — **Zu Hause** doma.

3. o, v — o čase: Zu Mittag speise ich beim Dintel. V poledne jídám u strýce.

4. k, ke, ku, na, pro (o účelu): Die Thiere sind dem Menschen zum Nutzen. Zvířata jsou lidem k užítku.

u dem = **zum**, **zu der** = **zur**: Wir reisen zum Vergnügen. Cestujeme pro zábavu. — Du bist deinen Eltern zum Trost und zur Freude.

zuwider navzdor, proti klade se vždy za své podstatné jméno: Ein zorniger Mensch handelt oft der Vernunft zuwider.

A. 1. Mein Bruder ist samt seiner Familie bei dem Großvater.

2. Die Seestürme zerstören oft Schiffe samt den Waaren. —

3. Die Gattin nebst den Kindern sind die Erben nach dem Gatten. —

4. Was kostet dieses Buch samt dem Einbände? — 5. Seit Weich-

achten war ich nicht zu Hause. — 6. Der Großvater erzählt den

Kindern von seiner Jugendzeit. — 7. Der Landmann träumt von dem

Glück des Königs und der König von der Ruhe des Landmanns. —

8. Zu Weihnachten spielen wir um Nüsse. — 9. Blicket zum Himmel

auf! — 10. Zwei Wege führen zur Stadt. — 11. Niemand ist vor

dem Tode wahrhaft glücklich. — 12. Nächst dem Hause ist ein

Brunnen. — 13. Zu einem Schmeichler habe ich kein Zutrauen. —

14. Ist der Vater zu Hause? — 15. Woher kommt ihr? 16. Wir

kommen von Pilsen und gehen nach Königgrätz. — 17. Ich gehe zum Arzte. — 18. Kommet schon nach Hause!

B. 1. Blíže dvora jest rybník. — 2. Co stojí tento kůň i s vozem? — 3. Zdejší továrna od jara nemá dělníků. — 4. Kupec platí zboží i s dovozem. — 5. Zde máš vánoční dar od strýce. — 6. Matko, vypravuj nám o dědečkovi! — 7. Noční spánek poskytuje člověku síly k práci. — 8. Cestuji do Prahy k bratrovi. — 9. Láska rodičů k dětem hotova jest ke všem obětem. — 10. S věže vlaje prápor. — 11. Vypravuj bájku „O vlku a jehněti.“

Úkol 49.

Předložky genitivu.

S genitivem pojí se předložky: **anstatt, statt, halben, halber, außerhalb, innerhalb, oberhalb, unterhalb, diesseits, jenseits, kraft, laut, mittels (vermittelt), ungeachtet, unweit, um . . . willen, während, wegen.**

Statt = **anstatt** na místě: Die Vögel haben Flügel statt (anstatt) der Vorderfüße. Ptáci mají křídla na místě předních nohou.

halben, halber pro (kladou se vždy za podstatné jméno): Manche Menschen ertheilen Almosen nur des Namens halben. Mnozí lidé jen pro jméno rozdávají almužnu.

außerhalb mimo, vně: Die Mühle ist außerhalb der Stadt. Mlýn jest vně města.

innerhalb vnitř, ve: Innerhalb des Parks ist ein Spielplatz für die Kinder. Vnitř parku jest rejdiště pro děti.

oberhalb nad (ponad): Oberhalb des Waldes schwebt eine Wolke. Nad lesem vznáší se oblak.

unterhalb pod: Unterhalb der Küche ist ein Keller. Pod kuchyní jest sklep.
diesseits před, **jenseits** za: Diesseits des Böhmervaldes wohnen Böhmen, jenseits des Böhmervaldes Baiern. Před Šumavou bydlí Čechové, za Šumavou Bavoři.

inmitten prostřed: Wir wohnen in mitten der Stadt.

Kraft moci: Kraft des Amtes moci úřadu, kraft des Gesetzes moci zákona.

laut podle: Laut der Gebote Gottes. Podle příkázání božích.

mittels (= vermittelt) překládá se pouhým instrumentálem. Mittels eines Schlüssels öffnen wir das Schloss. Klíčem otvíráme zámek.

ungeachtet přes, v z d o r: Ungeachtet des Regens marschirt das Heer weiter. Vzdor dešti táhne vojsko dále.

unweit nedaleko: Das Försterhaus ist unweit des Waldes. Myslivna jest nedaleko lesa.

um . . . **willen** pro, za (o osobách též k vůli): Der Lehrer lobt den Schüler um seines Fleißes willen. Učitel chválí žáka za pilnost jeho.

während za, při, mezi. Während meiner Krankheit war meine Mutter beständig zu Hause. Za mé nemoci byla matka stále doma.

wegen pro (o příčině). Předložku tuto lze klásti buď před, buď za příslušné jméno podstatné: Dieser Schüler macht wegen seiner Unaufmerksamkeit keine Fortschritte. Tento žák pro svou nepozorlivost nečiní pokroků. Též: Dieser Schüler macht seiner Unaufmerksamkeit wegen keine Fortschritte.

A. 1. Manches Kind verursacht seinen Eltern statt Freude nur Leid. — 2. Mancher Wohlthäter der Menschheit erntet statt Dankes Beleidigungen. — 3. Der Bahnhof ist außerhalb der Stadt, unweit des Flusses. — 4. Der Feind lagert längs des Gebirges. — 5. Die Länder diesseits der Donau sind sehr fruchtbar. — 6. Unterhalb der Burg ist ein Park. — 7. Dfabriken sind gewöhnlich außerhalb der Stadt. — 8. Längs des Flusses sind Wiesen und Felder. — 9. Viele Menschen zünden während eines großen Gewitters eine Wachskerze an. — 10. Während eines Krieges haben die Handwerker gewöhnlich wenig Arbeit. — 11. Die Schwalben bauen die Nester unterhalb der Dächer. — 12. Innerhalb der Burg ist ein großer Hof. — (13. Die Gebirgsbäche fließen nicht immer innerhalb ihrer Ufer. — 14. Unterhalb der Stadt fließt ein Bach; die Stadt liegt also oberhalb des Baches. — 15. Inmitten des Dorfes steht die Kirche. — 16. Der Weiße Berg liegt unweit der Stadt Prag. — 17. Die Augen liegen unterhalb der Stirn.)

B. 1. V zimě máme místo deště snh. — 2. Bydlíme ne-daleko kostela i školy. — 3. Královský hrad leží nad městem. 4. Některá vodní zvířata i mimo vodu žijí. — 5. V městě jsou náměstí i sady, mimo město jsou pole i luka. — 6. Ponad ves-nicí jest vrch. — 7. Ptáci mají na místě rukou křídla a na místě rtů zobák. — 8. Za války rádo rezaví. — 9. Mnozí lidé za oceánem hledají štěstí. — 10. Liška zřídka plení bliže svého obydlí. — 11. Při kázání buďte pozorní. — 12. Za bouřky bývají ulice prázdný. — 13. Před řekou jsou naše pole, za řekou jsou pole naší tety. — (14. Akademické gymnasium leží prostřed města Prahy. — 15. Město Trient leží před Alpami, město Milán za Alpami.)

Úkol 50.

Další cvičení o předložkách genitivu.

A. 1. Die Künstler arbeiten nicht nur des Erwerbes, sondern auch des Ruhmes halben. — 2. Viele Menschen reisen des Vergnügens

halber. — 3. Die Richter verurtheilen den Verbrecher laut des Gesetzes und kraft ihres Amtes. — 4. Schenket um Gottes willen diesem Bettler eine Gabe. — 5. Dieses Weihnachtsgeschenk ist laut der Aufschrift mein. — 6. Mittels der Zündhölzchen machen wir Feuer an. — 7. Die Menschen pflanzen die Bäume wegen ihrer Früchte. — 8. Gott straft die Menschen ihrer Laster wegen. — 9. Ungeachtet mancher Unfälle sind die Eisenbahnen der Menschheit sehr nützlich. — (10. Mancher Mensch leidet Unrecht um des Friedens willen. — 11. Die Vögel fliegen mittels der Flügel und gehen, hüpfen, klettern und schwimmen mittels der Füße. — 12. Vermöge der Schwere sinkt jeder Körper zu Boden.)

B. 1. Rolníci chovají dobytek pro užitek. — 2. Nechval lidi pro krásu těla! — 3. Mnohý stařec přes svůj věk (= vzdor svému věku) ještě pilně pracuje. — 4. Pěstujeme květiny pro krásu jejich. — 5. Dětem patří podle zákona dědictví po rodičích. — 6. Ryby dýchají žabrami. — 7. Ušima slyšíme. — 8. Matka trestá dítě pro neposlušnost. — 9. Již k vůli rodičům buďte pilní a mravní.

Úkol 51.

Předložky s dativem a akkusativem.

Následující předložky žádají **dativ** na otázku *kde?* ale na otázku *ka m?* **akkusativ**: **an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen.**

an 1. o místě *na, u, po*; **an dem** stáhnouti lze *v an*. An der Thüre ist eine Aufschrift. *Kde?* Am Fenster ist ein Blumentopf.

2. o čase na otázku *kdy?* Am Sonntag öffnen die Kaufleute nicht ihre Läden.

auf *na*: Auf dem Tische liegt ein Ring.

hinter *za*: Hinter dem Hause ist ein Garten.

in *ve*; **in dem** = **in**. Die Kinder sind in der Schule. Im Teiche quaken Frösche.

neben *vedle*: Neben dem Kasten steht ein Tisch.

an das = **ans**. Der Bettler klopft an die Thüre. *Kam?* Der Baum reicht bis ans Fenster.

Lege den Ring auf den Tisch.
auf das = **aufs**.

Stelle den Stuhl hinter den Ofen.
hinter das = **hinters**.

in das = **ins**. Die Mutter führt das Kind in die Schule.
Die Frösche springen in den Teich.
Stellet den Tisch neben den Kasten!

über nad: Über dem Felde liegt Schnee.

unter 1. pod: Das Kind hat kein Kissen unter dem Kopf.

2. mezi: Der Adler ist der König unter den Vögeln.

vor před: 1. Vor dem Hause sind zwei Bänke.

2. o přicíně: Das Getreide wehlt vor Dirre. Obilí vadne suchem.

zwischen mezi: Ein Thal ist eine Vertiefung zwischen zwei Bergen.

über das = überš. Ein kalter Wind weht überš Feld.

Die Mutter legt dem Kinde ein Kissen unter den Kopf.

2. Bertheile diese Äpfel unter die Kinder.

vor das = vorš. Stellet die Blumen vor das (vorš) Haus.

Stelle den Tisch zwischen die Fenster.

A. 1. Dort klettert ein Knabe auf einen Baum. — 2. Ein Hirsch ruht dort im Schatten einer Eiche. — 3. Meine Eltern wohnen im Sommer auf dem Lande. — 4. Reiset ihr nie aufs Land? — 5. Lege deine Kleider in den Kasten. — 6. Der Weg über eine Wiese ist angenehm. — 7. An den Meeresküsten bauen die Schiffer Häfen. — 8. Die Störche bauen ihre Nester auf den Giebeln der Kirchen und Türme. — 9. Wer zeigt den Vögeln den Weg überš Meer? — 10. Friede weile über euerem Hause! — 11. Lobe den Tag nicht vor dem Abend! — 12. Hinter den Bergen wohnen auch Leute. — 13. Die Griechen und Römer hatten ihre Tempel in Hainen. — 14. Der Arzt eilt ins Dorf. — 15. Manche Flüsse bilden die Grenze zwischen zwei Ländern. — 16. Im Walde ist es kühl. — (17. Wir gehen in den Wald. — 18. Die Tochter sitzt auf der Bank neben der Mutter. —) 19. Setze das Kind neben die Mutter! — (20. Die Kinder springen vor dem Hause herum. — 21. Gehet nicht vorš Haus, denn es regnet!) — 22. Die Frösche leben in Sümpfen. — (23. Die Frösche springen in den Sumpf.)

B. 1. Postav lampu na stůl! — 2. V pohořích bývá skoro stále chladno. — 3. Náš dům jest na konci městečka. — 4. Polož knihy na stůl! — 5. Nestav svůj psací stůlek vedle kamen! — 6. Ve válce nocují vojíni pod stany. — 7. Měsíc náleží mezi oběžnice. — 8. V štěstí opatrní buďte, v neštěstí stateční! — 9. Fialky kvetou z jara, růže v létě. — 10. Veverka poskakuje po větvích. — 11. Za stromem myslivec číhá na zvěř. — 12. Před domem jest lůvka. — 13. Mezi domem a dvorem jest zahrada. 14. Vrabec jest uličníkem mezi ptáky. — 15. Nad námi bydlí lékař, pod námi domovník.

Úkol 52.

(O některých vlastních jménech míst.)

Kde? In Böhmen v Čechách, in Prag v Praze,	kam? nach Böhmen do Čech, nach Prag do Prahy,
odkud? aus Böhmen z Čech, aus Prag, von Prag z Prahy,	kudy? durch Böhmen Čechami, durch Prag, über Prag Prahou.

A. 1. Das Kaiserthum Österreich gehört unter die Großmächte Europas. — 2. Wien ist die Hauptstadt Österreichs. — 3. England und Frankreich liefern Waaren nach Österreich. — 4. Die Gewerbsleute führen Waaren aus Österreich nach Deutschland, England und Frankreich aus. — 5. Böhmen gehört zu Österreich; auch Mähren und Schlesien sind Kronländer Österreichs. — 6. Wie weit ist es von Prag nach Brünn und wie weit von Brünn nach Wien? — 7. Nach Italien reisen viele Künstler um ihrer Ausbildung willen. — 8. Die Geschichte Roms ist sehr lehrreich. — 9. Unser Herr Lehrer reist über Wien und Graz nach Triest. — (10. Prag liegt an der Moldau, Wien an der Donau.)

B. 1. Čechy a Uhry jsou království. — 2. Miluji Čechy, svoji vlast. — 3. Pohorí Česko-moravské činí hranici mezi Čechami a Moravou. — 4. V létě mnozí cizozemci do Čech cestují. — 5. Praha jest hlavní město Čech. — 6. Kamzík žije v horách Italie, Tyrolska a Štyrska. — 7. V Africe zřídka prší. — 8. K Rusku náleží veliká část Asie. — 9. Tábor leží při (an) dráze mezi Prahou a Budějovicemi.

III. Jméno přídavné.

a) Skloňování přídavných jmen.

Úkol 53.

Sklonění přídavného jména beze členu.

A. 1. Das Handwerk hat goldenen Boden. — 2. Ruhiges Gemüth ist der Lohn redlichen Fleißes. — 3. Großer Ruhm erweckt großen Neid. — 4. Die Eichen liefern hartes Holz. — 5. Übermäßiger Regen ist junger Saat schädlich. — 6. Diese Bäuerin verkauft gute, frische Butter. — 7. Die Neger haben kurzes, krauses Haar. — 8. Lieber Vater, sei nicht traurig! — 9. Liebes Kind, sei gutes (= guten) Muthes! — 10. Selig sind die Menschen reines

Herzens. — 11. Heute haben wir schönes Wetter. — 12. Gute Waare ruft den Käufer, sagt ein altes Sprichwort. — 13. Wie grüßest du deine Freunde? — Ich sage: Guten Morgen, lieber Freund! — Guten Abend! — Gute Nacht! — 14. Glückliche Reise! — 15. Frohe Feiertage! — 16. Glückliche Heimkehr!

B. 1. Včera bylo špatné počasí. — 2. Losos má růžové maso. — 3. Netrhejte nezralé víno! — 4. Nezralé víno jest kyselé. — 5. Kupujeme černý chléb. — 6. Přineste sklenici čerstvé vody! — 7. Divoká husa má šedé peří. — 8. Ryby mají červenou, studenou krev. — 9. Šumění mohutných řek podobno jest dalekému hromu. — 10. Způsobné děti jsou potěšením rodičů. — 11. Skromnost jest znamením dobrého vychování. — 12. Veliké štěstí zřídka ušlechťuje mravy člověka. — 13. Kam spěcháš, milé dítě?

C. 1. Prager Hopfen, Melniker Wein und Pilsner Bier sind berühmt. — 2. Die Příbramer Bergwerke liefern Silber und Blei. — 3. In Prag schenken viele Wirte Pilsner Bier.

D. Beantwortet folgende Fragen:

1. Was für ein Haar haben die Neger? — 2. Was für ein Blut haben die Fische? — 3. Was für einen Hals hat der Schwan? — 4. Was für eine Butter ist schmackhaft? — 5. Was für eine Wolle hat das Schaf?

Úkol 54.

Přídavné jméno se členem určitým.

A. 1. Der arbeitsame Landmann bebaut das fruchtbare Feld. — 2. Bürger, ehret die mühevollte Arbeit des fleißigen Landmanns! — 3. Ehret den sparsamen Landmann und den fleißigen Handwerker! — 4. Gott schenkt den arbeitsamen Landleuten seinen Segen. — 5. Glückselig ist das Leben der friedlichen Landleute. — 6. Die grünen Felder sind der Stolz des Landmanns. — 7. Kinder, bewillkommet den guten, alten Freund des Vaters! — 8. Die kalten Nächte sind den zarten Blumen verderblich. — 9. Höret die lieblichen Klänge der neuen Glocken! — 10. Die Schnitter mähen das reife Getreide. — (11. Der Gärtner beschneidet die trockenen Äste der Bäume.)

B. 1. Hory, řeky, jezera a moře jsou přirozené hranice států. — 2. Nevěřte krásným slovům pochlebníků! — 3. Válka pustoší úrodná pole mírumilovných rolníků. — 4. Rychle ubíhají dnové krásné mladosti. — 5. Ctěte starostlivé hospodyně! —

6. Snih pokrývá již vysoké hory. — 7. Srst divoké kočky jest drabá. — 8. Nohy divoké husy jsou červené. — 9. Jsem žákem české realky. — 10. Jste žáci českého gymnasia? — 11. Studujeme český i německý jazyk. — 12. Žáci gymnasií studují staré jazyky. — 13. Oheň zkouší zlato, neštěstí zkouší právě přátele.

Přídavné jméno silného sklonění se zájmeny.

A. 1. Wer sind die Eltern dieses braven Kindes? — 2. Schenket diese alten Kleider den Kindern des armen Nachbars! — 3. Die Lehrer sind jedem braven Schüler gewogen. — 4. Wer ist der Besitzer jener schönen Gärten? — 5. Ein Krieg bereitet den Bürgern manche bittere Stunde. — 6. Unsere Mutter schenkt jedem alten Bettler einen Kreuzer (po krejcaru). — 7. Wem gehören jene schönen Häuser? — 8. Was ist der Inhalt dieses neuen Buches? — 9. Wessen Werk sind jene schönen, hellen Sterne am Himmel? — 10. Die Schmeichler loben nicht nur jede gute Eigenschaft, sondern auch manchen großen Fehler ihrer Gönner.

B. 1. Tato malá děvčata jsou mé sestry. — 2. Kde bydlí rodiče tohoto malého děvčete? — 3. Schody této staré věže jsou chatrný. — 4. Děti oné chudé vdovy jsou pilný. — 5. Bůh jest každému dobrému člověku milostiv. — 6. Zvířata domácí mají mnohou dobrou vlastnost. — 7. Ctěte každého pracovitého hospodáře a každou pečlivou hospodyni! — 8. Vlastovky hubí mnohý škodlivý hmyz. — 9. Nevěř tomuto lživému hochu! — 10. Neznáš tohoto starého pána?)

Úkol 55.

Přídavné jméno se členem neurčitým.

A. 1. Der Löwe hat eine mächtige Brust, einen starken Nacken, einen großen Kopf und eine dichte Mähne. — 2. Die Eltern gönnen ihren braven Kindern ein unschuldiges Vergnügen. — 3. Ein schlechtes Buch ist den zarten Herzen der Jugend ebenso gefährlich wie eine böse Gesellschaft. — 4. Schlechte Bücher und böse Gesellschaften sind guten Sitten verderblich. — 5. Große Stille verkündigt einen nahen Sturm. — 6. Der Ruhm eines weisen und gerechten Regenten ist unvergänglich. — 7. Die Engländer sind geschickte Handwerker, kluge Kaufleute und muthige Seelente. — 8. Der Böhme ist ein tapferer Krieger. — 9. Die Erde ist voll heilsamer Pflanzen. — 10. Stroh sind leere Halme. — 11. Auf der Oberfläche der Erde erblicken wir hohe Berge, tiefe Thäler, bunte Wiesen, finstere Wälder,

große Städte und kleine Dörfer. — 12. Dieser Knabe hat hübsche, rothe Wangen; er ist gewiß recht gesund. — 13. Der Bote meldet eine freudige Botschaft. — 14. Diese Briefe melden traurige Botschaften. — (15. Einem aufrichtigen Freunde erweise gerne einen Dienst! — 16. Die Lüge hat kurze Füße. Dieses Sprichwort bedeutet: Mit der Lüge kommst du nicht weit.)

B. 1. Slonové mají malé oči. — 2. Králek jest podoben malému zajci. — 3. V Alpách žijí bílí zajci. — 4. Malé myšky často velikou škodu způsobují. — 5. Staré tovary a staří přátelé jsou vzácní. — 6. Nová košťata dobře metou. — 7. Nežrídka veselý žert smutný konec mívá. — 8. Trpkou pravdu neradi slyšíme. — 9. Ve škole máme velikou černou tabuli. — 10. Máme doma veliký kulatý stůl. — 11. Líný člověk podoben jest neplodnému stromu. — 12. Mám pěknou novou knihu. — 13. Čechové jsou udatní vojíní. — (14. Dobrým přátelům ochotně služby prokazujeme.)

Přídavné jméno smíšeného sklonění se zájmeny.

A. 1. Grüße meine lieben Freunde! — 2. Wo sind euerer lieben Gäste? — 3. Wo ist das Grab unserer theueren Mutter? — 4. Der wahre Reichthum des Menschen sind seine guten Thaten! — 5. Karl ist ein folgsamer Knabe. — 6. Du bist kein braver Sohn. — 7. Dieser Wein hat keinen guten Geschmack. — 8. Was kostet dein neues Kleid? — 9. Mein lieber Bruder, warum antwortest du so lange nicht auf meinen letzten Brief? — 10. Der Arzt schildert in seinem Briefe die letzte Krankheit unseres lieben Freundes. — 11. Meine lieben Eltern, eurer großen Wohlthaten bin ich immer eingedenk.

B. 1. Moje milá máti jest nemocna. — 2. Kde žijí rodiče tvého přítele? — 3. Kde jest hrob vašeho dobrého otce? — 4. Kde jest vaše nová škola? — 5. Tento žák nemá ( ) opravdové chuti k studium. — 6. Učitel chválí mého malého bratra. — 7. Zahradník ukazuje mé malé sestře krásné květiny. — 8. Pane zahradníku, ukažte mým milým soudruhům naše mladé stromky.

Úkol 56.

Silné sklonění přídavného jména s předložkami.

A) 1. Im Winter ruht die Natur und sammelt Kräfte zu neuem Leben. — 2. Der müde Wanderer sucht einen Platz zu süßer Ruhe auf

weichem grünem Rasen. — 3. Bewahret euere Wohlthäter in dankbarem Andenken. — 4. Grobe Worte zeugen von schlechter Erziehung. — 5. Mein Vater hat ein großes, schönes Bild mit kostbarem Rahmen. — 6. Die Schwester strickt eine Bettdecke von weißer Wolle. — 7. Zeichnet ihr schon auch mit schwarzer Kreide? — 8. Die Würmer leben entweder im Wasser oder in feuchter Erde. — (9. Die Schwalben trinken in langsamem Fluge aus Flüssen und Teichen.)

B. 1. Káň vyniká ušlechtilou postavou. — 2. Truhlář zhotovuje rozličné nářadí z měkkého i z tvrdého dříví. — 3. Za krásného počasí hráváme pod širým nebem. — 4. V létě mívám slaměný klobouk se širokým okrajem. — 5. Učitel zachovává dobré žáky v laskavé paměti. — 6. Bohatí lidé mívají šaty z jemného sukna. — 7. Myslivci mívají šedivé kabáty se zelenými límeči. — 8. Pilnost bez dobrých mravů jest strom bez ovoce. — (9. Vesele skáče hříbátko po [auf] zeleném trávníku.)

Úkol 57.

Přídavná jména slabého sklonění s předložkami.

A. 1. Das Pferd hat einen natürlichen Abscheu gegen das hässliche Kameel. — 2. Die fleißigen Landleute arbeiten im Sommer vom Sonnenaufgang bis zum späten Abend auf den Feldern. — 3. Vater, wo warst du während des großen Gewitters? — 4. Wir sind fast täglich im fürstlichen Garten. — 5. Sowol in der heißen, als auch in der kalten Zone leben Menschen. — 6. Unter den deutschen Dichtern ragen Goethe und Schiller besonders hervor. — 7. Die tapferen Soldaten opfern das Leben fürs theure Vaterland. — (8. Ich gehe täglich zweimal über eine schadhafte Brücke. — 9. Die Sonne scheint ebenso für den Bettler wie für den reichen Mann. — 10. Das Herz liegt in der linken Hälfte der Brust. — 11. Durch jenes stille Thal fließt ein munteres Bächlein.)

B. 1. Bydlíme nedaleko nové školy. — 2. Náš pan učitel bydlí vedle staré radnice. — 3. Ukažte onomu pánu cestu do knížecího zámku. — 4. Cizí škodou mnohý zmoudří. — 5. Kamzíci žijí na strmých stráních vysokých hor. — 6. V létě konáváme výlety do blízkých vesnic. — (7. Kočky rády sedají u teplých kamen. — 8. Píšeme rodičům přání k novému roku. — 9. Přicházím ze Široké ulice a jdu na Staroměstské náměstí.)

Úkol 58.

Smíšené sklonění přídavného jména s předložkami.

A. 1. In einem gefunden Körper wohnt eine gesunde Seele. — 2. Die Eiche hat eine braune, an den jungen Zweigen jedoch eine weißliche Rinde. — 3. In großen Städten blüht der Handel. — 4. Die Raben bauen ihre Nester auf hohen Bäumen. — 5. Dieser Knabe ist seit seiner langen und schweren Krankheit schwächlich. — 6. Spiele nie mit einem unartigen Knaben. — 7. Wir speisen bei einem runden Tisch. — 8. Die Kaufleute reisen oft in ferne Länder. — (9. Viele thörichte Menschen wandern des Erwerbes halben in ein weites, unbekanntes Land und kommen nach einigen Jahren ohne einen Kreuzer Geldes in ihre Heimat zurück. — 10. Die Gans springt auf den Gipfeln hoher Felsen herum. — 11. Lustige Kinder sitzen unter einer alten Linde und spielen schöne Spiele.)

B. 1. Tento hodný syn pracuje za svého nemocného otce. — 2. I po skrovné žni rolník přece zasévá zase. — 3. V lesnatém pohorí bývá skoro stále chladno. — 4. Lilie vyniká svým bílým rouchem mezi pestrými kvítky lučin. — 5. Z malé jiskry často velký vzniká oheň. — 6. Nezřídka veliký duch v nehezském těle sídlí. — 7. Lvové a medvědi bytují ve hlubokých slujích. — 8. Bydlíte již ve svém novém domě? — 9. Jste, pane, spokojen se svým novým sluhou? — 10. Poblíž ústí Rýna pilný a bohatý národ veliké koráby buduje. — 11. Doma psávám u malého, čtverhranného stolku.

b) Stupňování přídavných jmen.

Úkol 59.

Positiv a komparativ čili první a druhý stupeň.

Das Eisen ist schwer, das Blei ist schwerer. Železo jest těžké, olovo jest těžší. Der Hase ist furchtsam, das Kaninchen ist furchtsamer. Zajíc jest bázliv, kralík jest bázlivější.

A. 1. Das Silber ist leichter als das Gold. — 2. Die Moldau ist bei Prag breiter als die Elbe bei Kolin. — 3. Der Mond ist kleiner als die Sonne. — 4. Das Rindfleisch ist zäher als das Kalbfleisch. — 5. Der Ton einer großen Glocke ist tiefer als der Ton kleiner Glocken.

6. Der Stahl ist härter als das Eisen. — 7. Bist du jünger als deine Schwestern? — 8. Im Winter ist der Tag kürzer als die

Nacht. — 9. Im Sommer ist die Luft am Morgen meist kälter als am Abend. — 10. Die südlichen Länder unseres Erdtheils sind wärmer als die Länder des Nordens. — 11. Die Äste eines Baumes sind schwächer als der Stamm. — 12. Du bist jünger als dein Bruder und bist doch stärker als er. — 13. Die Finger sind länger als die Zehen. — 14. Der Geruch der Rosen ist des Morgens schärfer als am Abend. — 15. Auf dem Lande ist die Luft gesünder als in großen Städten.

B. 1. Řeky jsou hlubší potoků (= než potoky). — 2. Olovo jest těžší železa. — 3. Konopí jest pevnější než len. — 4. Zlato jest dražší stříbra, stříbro jest dražší železa. — 5. Jest růže krásnější než karafiát? — 6. Jelen jest rychlejší koně. — 7. V chladných zemích jsou stromy menší než v krajinách teplých.

8. Slon jest chytřejší koně. — 9. V zimě jsou noci delší než v létě. — 10. Vůl jest silnější než kráva. — 11. Vlněný šat jest teplejší než bavlněný. — 12. Jsi starší než tvůj soudruh? — 13. Nikolí, jsem mladší. — 14. Naši příbuzní jsou chudší než my, ale jsou šťastnější. — 15. Démant jest tvrdší než železo.

Úkol 60.

(Cvičení o přídavných jménech, která v komparativě neprohrasují kmenovou samohláskou.)

A. 1. Die Kage ist schlauer als der Hund. — 2. Die Rinde der Eiche ist rauher als die Rinde der Birke. — 3. Die Felder des Flachlandes sind fruchtbarer als die Felder im Gebirge. — 4. Das Hochwasser ist furchtbarer als eine Feuersbrunst. — 5. Der Hase ist noch furchtsamer als das Kaninchen. — 6. Je reifer die Früchte des Getreides, desto trockener sind die Halme. — 7. Die Gänge alterthümlicher Gebäude sind zumeist dunkler als die Gänge neuer Häuser. — 8. Die Schafe sind geduldiger als die Pferde. — 9. Wolle ist dauerhafter als Baumwolle. — 10. Das Mondlicht ist blasser als das Sonnenlicht. — 11. Die Musik der Italiener ist sanfter als die Musik der Franzosen und der Deutschen. — 12. Der Ochse ist plumper als die Kuh. — 13. Je schlechter die Arbeit, desto larger ist der Lohn. — 14. Das Gefieder des Pfauen ist hüner als das Gefieder des Truthahns. — 15. Der Aal ist glatter als manche Schlange.

B. 1. Čím suchoparnější krajina, tím neúrodnější bývají role. — 2. Děvčata bývají klidnější než hoši. — 3. Hoši bývají smělejší a srdnatější než děvčata. — 4. Liška jest listivější vlka. — 5. Pískovec jest drsnější než vápenec. — 6. Perly jsou dražší zlata. — 7. Fiálka jest útlejší než růže. — 8. Který pták jest pyšnější, páv či (oder) krocan? — 9. Ovce jsou krotčí koz. —

10. Voda potoků bývá čistší a jasnější než voda řek. — 11. Chudí lidé bývají šetrnější než bohatí pánové. — 12. Žádný dravec není nemotornější než medvěd.

Úkol 61.

(Cvičení o skloňování přídavných jmen v komparativě.)

A. 1. Der Tiger ist ein grausameres Thier als der Löwe. — 2. Mancher Handwerker zahlt seinem Gesellen einen kargerem Lohn als dem Dienstboten. — 3. Die Ähnlichkeit der Sitten ist ein festeres Band der Freundschaft als die Verwandtschaft. — 4. Ihr habet keine aufrichtigeren Freunde als die Eltern und Lehrer. — 5. Du wohnst in einem schönerem Hause als ich. — 6. Manche Kinder haben kostbarere Kleider als ihre Eltern. — 7. Wir haben schöne Lilien, aber noch schönere Rosen. — 8. Die Bären leben nur in den kälteren Ländern Europa's. — 9. Älteren Personen ist der Wein zuträglicher als der Jugend. — 10. Das Kameel hat einen längeren Hals als das Pferd. — 11. Die Eiche hat eine rauhere Rinde als die Birke.

B. 1. Vídeň jest starší město než Berlín. — 2. Mám staršího bratra a mladší sestru. — 3. Čáp má delší nohy než husa. — 4. Kůň má kratší uši než osel. — 5. Moudřejším a zkušenějším lidem rádi věříme. — 6. Krocán jest pyšnější pták než kohout. — 7. Máš ostřejší nůž než já. — 8. Z kopřiv zhotovují lidé jemnější plátno než ze lnu. — 9. Voda jest zdravější nápoj než pivo a víno. — 10. Novější města jsou většinou hezčí než města starobylá.

Úkol 62.

O superlativu.

A. 1. Die Bibel ist das älteste Buch. — 2. Das Pferd ist unser nützlichstes Hausthier. — 3. In den ältesten Zeiten waren Eicheln und Nüsse die gewöhnlichste Nahrung der Menschen. — 4. Auch der ärmste Bettler lebt gerne. — 5. Die Milch ist für Kinder die gesündeste Nahrung. — 6. Der wärmste Wind ist der Südwind. — 7. Babylonien war das fruchtbarste Land im Orient. — 8. Ein Erdbeben ist die furchtbarste Naturerscheinung. — 9. Auch der klügste Mensch fehlt zuweilen. — 10. Der Hund ist der treueste Gefährte des Menschen. — 11. Goethe und Schiller sind die berühmtesten Dichter der Deutschen. — 12. Auch in den entferntesten Ländern der Welt leben Böhmen, unsere Landsleute. — 13. In den Monaten Juli und August sind die Gewitter am häufigsten. — 14. Der Teich ist tief, der See ist tiefer, das Meer ist am tiefsten. — 15. Crösus war ein überaus reicher

König. — 16. Der Ausgang eines Krieges ist immer sehr zweifelhaft. — (17. Ein Löwe überwindet den stärksten Elephanten.) — 18. Die Hunde haben einen sehr scharfen Geruch.

B. 1. Ovce jest nejkldnější domácí zvíře. — 2. Chléb jest člověku nejzdravější pokrm. — 3. Nejděčnější zaměstnání jest orba. — 4. Učitel chválí nejpilnější a nejschopnější žáky. — 5. Labuť má mezi všemi ptáky nejbělejší peří a nejčernější maso. — 6. Dámant jest nejtvrďší kámen. — 7. Nejkrásnější květiny jsou růže a karafiát. — 8. Ctnosti jsou nejkrásnějším bohatstvím. — 9. Kůň a pes jsou člověku nejvěrnějšími sluhy. — 10. Zemětřesení bývají nejhroznější poblíž sopek. — 11. Bůh jest každému člověku dobrotivým otcem, jak nejbohatšímu tak i nejhudšímu. — 12. Homér byl nejstarším a nejslavnějším básníkem řeckým. — 13. Hadi mají velmi dlouhý a velmi tenký jazyk.

Úkol 63.

Stupňování nepravidelné.

A. 1. Der ungarische Wein ist gut, aber die französischen Weine sind besser. — 2. Die größten Trauben sind nicht immer die besten. — 3. Ein ehrenvoller Tod ist besser als ein ehrloses Leben. — 4. Das Maulthier ist kleiner als das Pferd, aber größer als der Esel. — 5. Die Kiefer ist hoch, die Tanne ist höher, die Pappel ist am höchsten. — 6. Zeiget diesem Herrn den nächsten Weg zu der Stadt. — 7. Das Heind ist näher als der Rock. — 8. Wo die Gefahr am höchsten, dort ist Gottes Hilfe am nächsten. — 9. Die Athener waren gegen ihre besten Mitbürger undankbar. — 10. Gute Sitten sind die Grundlage der besten Freundschaft. — 11. Der oberste Theil eines Baumes heißt der Wipfel. — 12. Die unterste Luft ist die dichteste, die oberste ist die dünnste. — 13. Oft sind die Worte eines Menschen besser als seine Thaten. — 14. Besser ein Sperling in der Hand als eine Taube auf dem Dach. — 15. In der oberen Neustadt Prag's sind größere und höhere Gebäude als in den unteren Theilen der Stadt. — 16. Der Hunger ist der beste Koch.

B. 1. Dunaj jest větší než Labe. — 2. Zacházej vždy s nejlepšími a nejzpůsobnějšími žáky! — 3. Velryba a slon jsou největší ssavci. — 4. Ty máš lepší šaty než tito chudí hoši. Jsi také hodnější než oni? — 5. Topol jest nejvyšší strom našich krajín. 6. Uherské víno má větší hrozny než české. — 7. V bitvě hrozí nejpřednějším řadám větší nebezpečství než řadám prostředním a zadním. — 8. Nejhořejší vrchu část slove vrchol (témě). —

9. Který kostel jest odtud nejbližší? — 10. Sklep jest nej-
dolejší, půda jest nejhořejší část domu. — 11. Příroda jest nej-
lepším lékařem.

Další cvičení o stupňování nepravidelném.

Viele Menschen	mnozí lidé	nebo mnoho lidí
mehrere Menschen	mnozí lidé	„ někteří lidé
die meisten Menschen	nejvíce lidí	„ většina lidí.

A. 1. Große Männer haben gewöhnlich viele Feinde. — 2. Große Kirchen haben mehrere Eingänge. — 3. Nicht selten verursacht das Lieblingskind den Eltern die meisten Sorgen. — 4. Die meisten Säugethiere haben eine größere Körperkraft als der Mensch. — 5. Die meisten Flüsse sind im Winter kleiner als im Sommer. — 6. Die Weibchen der meisten Fische sind größer als die Männchen. — 7. Die furchtsamsten Hunde machen den größten Lärm.

B. 1. Nejbohatší občané mívají nejvíce přátel. — 2. Většina měst českých mají krásné kostely. — 3. Praha má několik velikých náměstí. — 4. Srst mnohých zvířat jest v zimě hustší a delší než v létě. — 5. Většina hvězd větší jsou než země. — 6. Většina bylin jsou lidem užitečné.

Úkol 64.

Cvičení o přídavných jménech zpodstatnělých.

1. Der blinde Knabe, ein blinder Knabe slepý hoch; der deutsche Soldat, ein deutscher Soldat německý voják.

2. Der Blinde, ein Blinder slepec; der Deutsche, ein Deutscher Němec; das Junge, ein Junges mladé. Tato přídavná jména nazývají se zpodstatnělými. Přídavná jména, jichž užito za podstatná, v němčině sluší psáti velkým písmenem náslovným.

Přídavné jméno zpodstatnělé se členem určitým má slabé, se členem neurčitým smíšené sklonění.

3. Das Gute dobré, das Böse zlé; das Theuere drahé věci; das Billige laciné věci, das Bunte strakaté věci; das Grüne zelená barva, zeleň. Zpodstatnělá přídavná jména středního rodu jednotného čísla překládati lze na jazyk český buď zpodstatnělým přídavným jménem rodu středního, buď přidáním příslušných jmen podstatných.

Připomenutí. Za zpodstatnělé nelze pokládati takové jméno přídavné, ke kterémuž doplniti jest podstatné jméno, jež buď v téže buď v předcházející větě v skutku jest proneseno; k. př. Der heurige Weizen ist besser als der vorjährige (doplň Weizen). Der Lehrer ist dem armen Schüler ebenso gewogen wie dem reichen. V tom případě píše se přídavné jméno malým písmenem náslovným.

A. 1. Der Geizige ist immer arm, denn er hat nie genug. — 2. Auch der Rechtschaffene fehlt mitunter. — 3. Liebe deinen Nächsten, wie den Reichen, so auch den Armen. — 4. Der Faulle hat immer zu viel Arbeit. — 5. Seid fröhlich unter Fröhlichen und trauert mit den Betrübten. — 6. Die Störche füttern ihre Jungen mit Fröschen. — 7. Ein Lamm ist das Junge eines Schafes. — 8. Der Deutsche hat eine schöne, reiche und gebildete Sprache. — 9. Ist nicht dein Vater ein Deutscher? 10. Nein, mein Vater ist kein Deutscher, aber meine Mutter ist eine Deutsche. — 11. Sind auch Deutsche in eurer Klasse? — (12. Die Deutschen, besitzen schöne und reiche Länder.) — 13. Man sagt: die böhmische Sprache oder das Böhmisches, die deutsche Sprache oder das Deutsche. — 14. Das Theuere ist nicht immer das Gute. — 15. Die Gänse suchen das Grüne. — 16. Den Affen sind bunte Sachen lieb. — 17. Den Affen ist das Bunte lieb.

B. 1. Dila mnohých smrtelníků jsou nesmrtelna. — 2. Lakomci nejsou pány, nýbrž toliko hlídači svých statků. — 3. Hana z úst moudrého bývá prospěšnější než chvála z úst pošetilce. — 4. Prázdna slova unavují i nejtrpělivějšího. — 5. Slepci mívají velmi dobrý sluch. — 6. Budiž každému slepci ochotným vůdcem! — 7. Jest, pane, Vaši řeči materskou češtinu či němčinu? — 8. Lacině věci bývají obyčejně drahé. — 9. Strakaté věci milé jsou opicím. — 10. Husy vyhledávají zeleň.

C. 1. Der Mensch hat zwei Arme, den rechten und den linken. — 2. Wir haben fünf Finger an jeder Hand; der mittlere ist der längste. — 3. Die reichsten Leute sind nicht immer die glücklichsten. — 4. Der Löwe ist ein grausames Thier, aber das grausamste ist der Tiger. — 5. Der gerade Weg ist der kürzeste. — 6. Die Pappel und die Tanne sind die höchsten unter unseren einheimischen Bäumen.

D. 1. Praha má mnoho prostranných náměstí; nejkrásnější jsou na Novém Městě. — 2. Severní krajiny jsou chladnější než jižní. — 3. Slon africký jest větší než indický. — 4. Mám dva bratry, starší jest rolníkem, mladší jest studující. — 5. Ve velkých pokojích bývá vzduch zdravější než v malých.

IV. Zájmena.

Úkol 65.

Zájmena osobná.

A. 1. Wo warst du? Der Vater sucht dich. — 2. Wir suchen euch schon fast eine Stunde. — 3. Warum suchet ihr uns? — 4. Die Lehrer loben deinen kleinen Bruder, aber dich loben sie nicht. — 5. Tadelst die Lehrerin meine Schwester? 6. Nein, sie tadelst sie nicht, aber sie lobt sie auch nicht. — 7. Glaube mir, ich sage dir die Wahrheit. — 8. Deine Freunde sind deiner nicht würdig. — 9. Dieser junge Mann hat vortreffliche Eltern, aber er ist ihrer nicht würdig. — 10. Ist dir deine Schwester ähnlich? 11. Ja, sie ist mir mehr ähnlich als mein Bruder. — 12. Die Eltern ernähren und erziehen euch; seid ihnen dankbar. — 13. Hole mir den Hut! 14. Wo ist er? 15. Ich lege ihn gewöhnlich auf den Schreibtisch. — 16. Sucht die Mutter ihr Tuch? Ja, sie sucht es. — 17. Dieser Mensch ist leichtsinnig; eine traurige Zukunft harret seiner. — 18. Wie du mir, so ich dir. — 19. Verkaufe mir einige Federn. 20. Ich verkaufe sie nicht, aber ich schenke sie dir. — 21. Du hast neue Bücher; zeige sie uns! — 22. Wo ist dein Freund? Zeige mir ihn! — 23. Du hast das Buch deiner Schwester. Stelle es ihr zurück! — 24. Mich schmerzt der Kopf. — 25. Grüß' dich Gott, lieber Freund!

B. 1. Bratři tě hledají. 2. Proč mne hledají asi? — 3. Podporujte chudé; podporujte je rádi. — 4. Jsi mi pravým a upřímným přítelem? — 5. Nehledáte nás? 6. Ano, hledáme vás. — 7. Naše teta jest ještě nemocna; navštívme ji! 8. Dnes mně, zítra tobě. — 9. Tyto ubohé děti jsou hladovy; darujte jim chleba. — 10. Na zemi leží jablko; zdvihni je. — 11. Máš péro nečisté; otri je. — 12. Pane, nepatří tato rukavička Vám? 13. Ano, patří mně. Děkuji Vám. — 14. Pozdrav Vás Bůh! — 15. Tvá společnost není tebe důstojna. — 16. Tam jest můj kalamář, podej mi jej! — 17. Zde jsou otcovy rukavice, podej m u je. — 18. Zde jest krásná kniha; daruji ti ji. — 19. Matka jest chůrava; není jí hovor náš nepřijemný? — (20. Znáš tuto knihu? Znáám ji.)

Úkol 66.

Zájmena osobná s předložkami.

Na místě meiner wegen píše a říká se meinewegen. Podobně deinetwegen, seinewegen, ihretwegen, unseretwegen, euretwegen, ihretwegen.

Těž melnethalben, delnethalben, seinethalben, ihrethalben, unfert-
halben, eurethalben, ihrethalben (na místě meiner s předl. halben atd.)

A. 1. (Kennst du den Sohn des hiesigen Arztes? 2. Ich kenne ihn sehr gut; ich spiele oft mit ihm.) — 3. Warst du heute bei der Großmutter? 4. Nein, ich war schon eine Woche nicht bei ihr. — 5. Der Kaufmann ist kränklich; seine Frau ist statt seiner im Laden. — 6. Was hörst du von deinen Eltern? Hast du hier nicht einen Brief von ihnen? — 7. Wo ist der Herr Vormund? Ich habe einen Brief für ihn. — 8. Gott ist mit uns, wer ist gegen uns? — 9. Ich habe keinen Freund außer dir. — 10. Die Eltern verrichten euret-
wegen (= um euretwillen) manche mühsame Arbeit. — 11. Die Knaben machen heute spät ihre Aufgaben; die Mutter wacht ihret-
halben. — 12. Der Vater ist deinetwegen böse. — (13. Gehst du zum Herrn Onkel? 14. Ich gehe nicht zu ihm, ich komme eben von ihm.)

B. 1. Bývají vaši příbuzní často u vás? 2. Oni bývají často u nás a my u nich. — 3. Kdo bydlí vedle vás? Kdo pod vámi? Kdo nad vámi? — 4. Sestry pletou pro tebe (= tobě) punčochy? — 5. Budiž pokoj mezi námi. — 6. Dva páni byli u nás. 7. Byli jste zdvořilí k nim? — 8. Náš čeledín jest churav; jeho bratr pracuje za něj. — 9. Tvoji bratři jsou svárliivi, nerád s nimi hrávám. — 10. Má drahá máti, pro tebe (tobě k vůli) není mi žádná práce nesnadna. — (11. Otec přichází domů; pojďme mu vstříc! 12. Jakýsi cizí pán přichází s ním, uvítejte jej slušně.)

Úkol 67.

Osobné zájmeno zvratné.

Zájmeno zvratné v akkusativu.

Ich schäme **mich** stydím se
du schämst **dich** stydíš se
er, sie, es schämt **sich** stydí se
wir schämen **uns** stydíme se
ihr schämt **euch** stydíte se
sie schämen **sich** stydí se.

Zájmeno zvratné v dativu.

Ich wünsche **mir** Ruhe. žádám sobě (si) klidu
du wünschest **dir** Ruhe. žádáš sobě klidu
er, sie, es wünscht **sich** Ruhe. žádá sobě klidu

wir wünschen **uns** Ruhe žádáme sobě klidu
 ihr wünschet **euch** Ruhe žádáte sobě klidu
 sie wünschen **sich** Ruhe žádají sobě klidu.

České zájmeno zvrtné překládá se do němčiny osobným zájmenem té osoby, kterouž jest podmět pronesen, toliko akkusativ a dativ překládá se zvrtným zájmenem sč.

A. 1. Ich freue mich auf die Ankunft des Bruders. 2. Freuet ihr euch auch? 3. Wir freuen uns herzlich. 4. Auch der Bruder freuet sich schon nach Hause. — 5. Freuest du dich auf die Weihnachten? — 6. Die Kinder freuen sich auf die Weihnachtsgeschenke. — 7. Du übst dich wenig im Zeichnen. — 8. Übet euch täglich im Rechnen! — 9. Die Schüler rechnen schnell und richtig, sie üben sich täglich. — 10. Schämst euch für keine Arbeit. — 11. Deine Brüder sind fleißig, nur du bist nachlässig. Schämst du dich nicht? — 12. Reiche Leute schämen sich nicht selten für arme Verwandte. — 13. Mein Herr, setzen Sie sich nieder! — 14. Setz dich neben mich! — 15. Der Zornige ist oft seiner nicht mächtig. — 16. Sammle dir Kenntnisse fürs Leben! — 17. Kämm dir die Haare! — 18. Du kämmst dich nachlässig. — 19. Dieser Knabe kleidet sich immer spät an. (20. Er kommt auch häufig spät in die Schule.) — 21. Beschmutze dir nicht die Finger! — 22. Bereite dich auf die Reise vor! 23. Hast du Geld bei dir?

B. 1. Těším se již na prázdniny. 2. Netěš se, učitelé tvoji nejsou s tebou spokojeni. — 3. Mýlíš se často v počítání. — 4. Cvičím se denně hodinu v kreslení. — 5. Jen nerozumní lidé stydí se za práci. — 6. Neboj se, dítě, matinka tvá jest zde. — 7. Těšíme se na příchod jara. — 8. Tys nedbalý žák, styď se! — 9. Toto děvče cvičí se pilně v šití. — 10. Nezlob se! — 11. Nepošpiňte si šaty! — 12. Nemívám nikdy mnoho peněz při sobě. — 13. Nekupujte sobě věci zbytečných! — 14. Země pohybuje se i s měsícem okolo slunce. — 15. Posadte se dítky! — 16. Kůň se brání kopytem.

Úkol 68.

Zájmena přisvojovací.

A. 1. Was ist der Zweck deiner Reise? — 2. Reiche mir mein Tintenfaß! — 3. Der Vater ist mit euerm Betragen nicht zufrieden. — 4. Der Lehrer urtheilt über (o) jeden Schüler nach seinen Fähigkeiten und seinem Fleiß. — 5. In unserem Garten blühen schöne Rosen. — 6. Die Henne ist ein nützlicher Vogel; aus ihren Eiern

beraiten wir uns nahrhafte Speisen. — 7. Die Menschen pflegen die Obstbäume ihres großen Nutzens wegen. — 8. Gestern war der Namensstag unseres lieben Vaters. — 9. Die Lerche gehört zu den angenehmsten Singvögeln; jeder Mensch hört gerne ihren Gesang an. — 10. Die Krankheit meines Freundes beunruhigt mich.

B. 1. Co jest cílem života našeho? — 2. Kdo vyučuje tvé mladší bratry? — 3. Nesud' o lidech podle řečí jejich, nýbrž podle jejich skutků! — 4. Husa jest velmi užitečný pták, maso její jest vydatné, peří její lepší jest než peří kachní. — 5. Samice páva jest menší než samec; peří její není tak krásné jako peří páva. — 6. Miluji tebe pro tvou upřímnost. — 7. Milé a drahé jsou nám hroby našich přátel. — 8. Naše stodola jest nedaleko vašeho dvora.

Úkol 69.

Kterak se do němčiny překládá zvrtné zájmeno přisvojovací.

1. Kterak české zvrtné zájmeno přisvojovací sluší překládati na jazyk německý, vizte úkol 29.
2. Přeložte větu: Miluji své rodiče, své bratry a své sestry. Proneste touž větu všemi osobami jednotného i množného čísla po německu.

A. 1. Jedes Volk hat seine Sitten und Gebräuche. — 2. Wo habet ihr euere Hefte? — 3. Jeder Mensch ist der Urheber seines Glücks und auch seines Unglücks. — 4. Ich liebe und achte meine Lehrer. — 5. Unterrichstest du nicht deinen jüngeren Bruder? — 6. Die Vögel erwärmen ihre Jungen mit den Flügeln. — 7. Die Sonne erleuchtet mit ihrem Lichte alle Planeten. — 8. Jeder Wald hat sein angenehmes Plätzchen. — 9. Jede Stadt unseres Vaterlandes hat ihre Geschichte. — 10. Die Menschen entschuldigen gerne ihre Fehler. — 11. Der gelehrige Hund beobachtet die Miene seines Herrn. — 12. Sei gerecht gegen deine Feinde! — 13. Der Lügner irrt sich oft in seinen Reden. — 14. Der Geizhals sammelt Schätze nicht für sich, sondern für seine Erben.

B. 1. Milujeme svoji vlast. — 2. Buďte hodni svých praotců! — 3. Každé zvíře miluje svá mláďata. — 4. Budiž nápomocen svým bratrům! — 5. Polož své knihy na psací stůl. — 6. Bydlí tento stařec u svých dětí? — 7. Bydlí vaše teta ve svém vlastním domě? — 8. Buďte svým rodičům a učitelům

vděčil — 9. Zdárná dcera jest pamětliva každého dobrodiní svých rodičů. — 10. Tato ubohá vdova klopotně živí svoji rodinu. — 11. Koho hledá toto dítě? Hledá svoji matku.

Úkol 70.

Přisvojovací zájmena samostatná.

A. 1. Meine Aufgabe ist leichter als die deine. — 2. Euer Zimmer ist größer als das unsrige. — 3. Hast du nicht meinen Bleistift? Nein, ich habe meinen eigenen. — 4. Quälet nicht die Thiere, denn ihr Leben ist ihnen so lieb wie euch das eurige. — 5. Ich pflege nicht nur meine Blumen, sondern auch die deinigen. — 6. Zahle mir deine Schuld ab; ich verlange nur das Meinige. — 7. In den Weihnachten weilen wir gerne bei den Unsrigen. — 8. Misstrauische Menschen trauen nicht einmal den Ihrigen. — 9. Sei mit dem Deinen zufrieden!

B. 1. Naše úlohy jsou rovněž nesnadny jako vaše. — 2. Vůle rodičů budiž i (vůle) vaše. — 3. Můj otec jest mladší než tvůj. — 4. Nemám tvůj nůž, nýbrž svůj. — 5. Zapůjč sestře svou tužku; tvé jsou měkčí než její. — 6. Moji soudruhové jsou již zde, ale kde jsou tvoji? — 7. Naši sousedé mají větší dvory než my, ale naše pole jsou úrodnější než jejich. — 8. Nepokládej své knihy na můj stolek; pokládej je na svůj. — 9. Ve vašem domě jsou větší a pěknější obydlí než v našem.

Úkol 71.

Zájmena tazací.

A. 1. Welche Bäume sind nützlich, die Obstbäume oder die Waldbäume? — 2. Welche sind die Flüsse Böhmens? — 3. Welchem Thiere ist der Wolf am ähnlichsten? — 4. Welches Haus ist das eurige? — 5. In welcher Gasse wohnest du? — 6. Welche Blume ist dir die angenehmste? — 7. An welcher Anstalt studieret ihr? — 8. Wem gehört dieser Wald? — 9. Wessen ist dieses Feld? — 10. Was machst du hier? — 11. Aus was für einem Stoff macht der Hutmacher die Hüte? — 12. Was für einen Geschmack hat eine reife Birne? — 13. In welcher Jahreszeit säet der Landmann? — 14. In welchen Monaten ärntet er? — 15. Was für Handwerker verfertigen uns die Kleidung? — 16. Um welche Zeit ist der Vater zu Hause? — 17. Was für Fortschritte machst du in der Schule? — 18. Unter welche Thiere gehört der Fuchs? — 19. Während welcher Monate ist bei uns die größte Kälte?

- B. 1. Která doba života našeho jest nejšťastnější? — 2. Od kterého kupce kupujete cukr a kávu? — 3. Která bitva sedmi-leté války byla nejznamenitější? — 4. Kdo jest tvůj otec? — 5. Čím jest tvůj strýc? — 6. Koho zde hledáte? — 7. Komu šije matka tuto košili? — 8. Pro koho sbírají včely med? — 9. Jaké ovoce jest nezdravé? — 10. Jakou barvu má zlato? — 11. Jaká obydlí jsou nezdravá? — 12. Čí příchod zvěstuje nám jaro? — 13. Jakými tužkami kreslíte? — 14. Co zde hledáš?

Úkol 72.

Zájmeno **was**? **co**? s předložkami splynulé v jediné slovo.

- A. 1. Weshwegen weinst du? — 2. Um wessentwillen (= wess-willen) streitet ihr? — 3. Wodurch nützt uns das Pferd? — 4. Wofür dankst du mir? — 5. Wogegen versündigt sich der Lügner? — 6. Woraus bereiten wir Brot? — 7. Womit ackert der Landmann? — 8. Wornach zeichnest du? — 9. Wovon war die Rede? — 10. Wozu dient der Wein? — 11. Worauf ruht die Krone des Baumes? — 12. Worin bist du besser als ich? — 13. Worüber handelt dieses Buch? — 14. Wovon nähren sich die Thiere?

- B. 1. Proč jste smutni? — 2. Čím nám prospívá ovce, čím kůň, čím hovězí dobytek? — 3. Čím kuje kovář? — 4. Čím se brání kočka? — 5. Čím kreslíš? — 6. Proti čemu se vzpíráš? — 7. Po čem touží poctivec? Po cti. — 8. O čem vypravujete? — 9. Nač se těší dobrý žák? — 10. K čemu slouží voda? — 11. Z čeho stavíme domy? — 12. V čem vyniká tento žák? — 13. K čemu jsou byliny?

Úkol 73.

Zájmena vztažná.

Hlavní věta . . . . . vedlejší věta.

Hier ist das Haus, welches ihr suchet.

Wer ist der Herr, den du eben grüßest?

Der Lehrer lobt die Schüler, welche immer fleißig sind.

Wir glauben gern, was uns angenehm ist.

Které místo zaujímá v těchto příkladech ve vedlejší větě časoslovo, kterýmž spona naznačena jest?

Pravidlo: V každé větě vedlejší (tudíž i v takových, v jichž čele jest vztažné zájmeno) sluší časoslovo, kterýmž spona naznačena jest, klásti **na konec věty**.

Poznam. Předpony odlučitelné neděli se od slovesa ve větě vedlejší k. p. Wir lieben das Land, welchem wir **angehören**. Však: Welchem Stande **gehörst** du an?

Welcher, welche, welches; der, die, das.

A 1. Wer ist der Herr, welcher uns grüßt? — 2. Wer ist die Frau, welche bei der Mutter ist? — 3. Wessen ist jenes Haus, welches so schöne Fenster hat? — 4. Hier ist die Gasse, welche du suchst. — 5. Wir haben einen Diener, welcher schon zwei Jahre krank ist. — 6. Der Fasan ist ein Vogel, dessen Fleisch sehr schmackhaft ist. — 7. Wer ist die Frau, deren Kinder dich besuchen? — 8. Vielfach ist der Nutzen, den uns die Thiere gewähren. — 9. Dort ist das Haus, in welchem unser Herr Lehrer wohnt. — 10. Wer ist der Herr, welchen du eben grüßest? — 11. Kirchen sind Gebäude, in welchen wir Gott anbeten. — 12. In das Geschlecht der Warder gehören viele Thiere, deren Fell sehr kostbar ist. — 13. Jene Winde, welche vom Norden wehen, sind die kältesten. — 14. Wohnungen, zu welchen die Sonne keinen Zutritt hat, sind ungesund. — 15. Die Knaben, mit denen du verkehrst, sind unbändig. — 16. Kräuter sind Pflaunzen, welche einen saftigen Stängel haben.

B. 1. Kde jest dům, ve kterém bydlíš? — 2. Kde jsou pole, která náležejí tvému strýci? — 3. Stálice jsou hvězdy, které mají své vlastní světlo. — 4. Nezacházej s lidmi, jichž mravy nejsou čisté. — 5. Zde jest kniha, kterou hledáš. — 6. Blažen jest dům, ve kterém mír a svornost sídlí. — 7. Slavík, jehož zpěv nás obveseluje, jest malý, neúhledný pták. — (8. Včely ssají z bylin šťávy; z nichž připravují sladký med.) — 9. Zde bydlí onen pán, jehož dítky jsou nemocny. — 10. Kde jest ona zahrada, ve které hrávaš se svými soudruhy? — 11. Lidé, kteří rádi pracují, bývají zřídka smutni. — 12. Bůh tresce hříchy, které lidé netrestají. — 13. Kdo jest ta paní, kterou právě zdravíš? — 14. Hoch, který hubí ptačí hnízda, hoden je trestu.

Vztažné zájmeno **wer, was**.

Též se vztažným zájmenem **was** splývají předložky v jediné slovo jako s tazacím zájmenem **was**.

A. 1. Wir hören gerne, was uns angenehm ist. — 2. Nicht alles ist Gold, was glänzt. — 3. Was schön ist, ist nicht immer gut. — 4. Wer in der Jugend spart, hat im Alter keine Noth. — 5. Ihr seid leichtsinnig, was mich sehr betrübt. — 6. Wo ist das Haus, worin ihr wohnt? — 7. Ich habe bei meinem Onkel die Wohnung sammt der Kost, wofür der Vater täglich einen Gulden zahlt. — 8. Der Herr Lehrerorgt mir oft Bücher, wofür ich ihm sehr dankbar bin. — 9. Die Schwalbe vertilgt Insekten, wodurch sie dem Menschen sehr nützlich ist.

B. 1. Říkám jen, co pravda jest. — 2. Kdo má skrovná přání, jest štasten. — 3. Rádi kupujeme, co jest laciné. — 4. Co jest dobré, jest též užitečné. — 5. Pověz mi, o čem jedná tato kniha. — 6. Tvůj starší bratr jest velmi hospodárný, začež jej velice chválím. — 7. Býváš ve škole nepozorliv, čímž sobě velice škodíš.

Úkol 74.

Zájmena ukazovací. Der, die, das.

Některé předložky se samostatným ukazovacím zájmenem *das* = *to* splývají v jediné slovo: *dadurch*, *dafür*, *dagegen*, *darum*, *dawider*, *daran*, *darauf*, *dahinter*, *darin* (= *in dem*), *darein* (= *in das*), *daneben*, *darunter*, *davor*, *dazwischen*, *deshalb*, *deswegen*, *um dessentwillen*, *daraus*, *dabei*, *demgemäß*, *damit*, *darnach*, *dennächst*, *davon*, *dazu*.

Tato slova kladou se též na místě osobného zájmena *es*, kdeby toto s předložkou položití slušelo; nelze totiž s předložkami skládati zájmeno *es*, tak k. př. místo *für* se zájmenem *es* sluší říci *dafür*.

A. 1. Der ist nicht der Schlechteste, welchen die Schlechten tabeln. 2. Ich bin ein Freund dessen, der mir die Wahrheit sagt. — 3. Seid gerecht gegen die, welche euch beleidigen. — 4. Trauet denen nicht, welche euch schmeicheln. — 5. Den liebe ich nicht, wer von seinen Freunden übel redet. — 6. Traurig ist gewöhnlich das Schicksal derer, die ins Ausland wandern. — 7. Wir suchen das, was uns nützlich und angenehm ist. — 8. Ihr seid vorwizig; ihr schadet euch dadurch. — 9. Du bist nachlässig, schäme dich dafür! — 10. Dort in dem großen Hause ist das Gericht, daneben ist das Steueramt. — 11. Das sind unsere Felder! — 12. Das Haus suche ich. — 13. Das sind keine seltenen Pflanzen; deren ist unsere Wiese voll. — 14. Wer seine

Eltern nicht ehrt, der ist der Verachtung würdig. — 15. Wessen die Henne ist, dessen ist das Ei.

B. 1. Blažen jest život těch, kteří vždy dobře činí. — 2. Ten není tvým přítelem, kdo i tvé vady chválí. — 3. Kdo spořádaně žije, ten je šťasten. — 4. Miluji zvláště ony zábavy, které venkov poskytuje. — 5. Kdo jest spokojen, ten jest bohat; ale není každý boháč šťasten. — 6. Budiž vděčen těm, kteří tobě pravdu mluví. — 7. Moje malá sestra bývá často nezpůsobna; matka ji za to tresce. — 8. Vypravuješ o věcerejší bouřce; o tom nebyla řeč. — 9. Erben krásně vypravuje slovanské báchorky; v tom jest mistrem. — 10. To chválíme, co jest dobré. — 11. To jest náš dům! — 12. To jsou moji bratři. — 13. Tot jest šťastná matka; všichni synové její jsou dobří studující.

Dieser, jener, solcher.

Dieser ukazuje k bližší, jener ke vzdálenější osobě neb věci; taktéž ve větě dieser k bližšímu, jener k dalšímu slovu se táhne.

A. 1. Demosthenes und Cicero waren berühmte Redner; jener war ein Grieche, dieser ein Römer. — 2. Dieses Haus ist alt, jenes ist neu. — 3. Das Glück ist bald diesem, bald jenem hold. — 4. Dort auf jenem Berge erblickte ich ein schönes Schloss. — 5. Der Unbeständige verlangt bald dies, bald jenes; er ist selten ein glücklicher Mensch. — 6. Diese Bücher sind neu, jene sind alt. — 7. Was kostet ein solcher Hut? — 8. Wo kauftet ihr solches Obst? — 9. Wer sind die Eltern jenes Knaben? — 10. Verkehre nicht mit solchen Menschen, welche unreine Reden führen.

B. 1. Štěstí tohoto světa jest nestálé. — 2. Rodiče a učitelé jsou naši největší dobrodinci; onino pečují o naši výživu, tito o naše vychování. — 3. Jaro i léto má své dary; ono dává nám kvítky, toto plody. — 4. Vy jste pilní a poslušni; tací žáci způsobují učitelů radost! — 5. Liberec a Plzeň jsou po Praze největší města Čech; v onom většinou Němci bydlí, v tomto většinou Čechové. — 6. Takým lidem nevěřte, kteří vás stále vychvalují.

Derjenige, derselbe, ein und derselbe, selbst.

A. 1. Nur diejenigen sind des Lobes der Lehrer würdig, welche immer sitstam und immer fleißig sind. — 2. Der Tod ist denjenigen furchtbar, welche ein schlechtes Gewissen haben. — 3. Nicht allen Menschen schmeckt dieselbe Speise. — 4. Ich und mein Bruder haben dieselben Bücher. — 5. Schwäger wiederholen oft eine Stunde ein

und dasselbe. — 6. Wir wohnen in derselben Gasse, in welcher ihr wohnt. — 7. Ich habe einen jüngeren Bruder; ich führe denselben täglich in die Schule. — 8. Der Stadtpark ist groß und schön; in demselben ist ein kleiner Teich. — 9. Der Morgenstern und der Abendstern ist ein und derselbe Stern. — 10. Seid ihr Schüler derselben Anstalt? — 11. Das Alter selbst ist schon eine Krankheit. — 12. Der Geizhals ist sich selbst eine Last. — 13. Wir wünschen euch dasselbe, was ihr euch selbst wünschet.

B. 1. Jen ti lidé jsou opravdu šťastni, kteří mají čisté svědomí. — 2. Těž člověk nemívá o téže věci vždy totéž mínění. — 3. Bohatství a střídmost zřídka pod jednou a touž střechou bytují. — 4. Všickni moji bratři mají téhož učitele. — 5. Miluj bližního svého jako sebe sama. — 6. Přeji Vám totéž, co sám sobě přeji. — 7. Ono přátelství jest nejlepší, kteréž upevňuje podoba mravů.

Úkol 75.

Zájmena neurčitá.

Zájmeno man naznačujte (zatím) v češtině tímto způsobem:

1. slovem lidé; k. p.: Man erzählt eine traurige Geschichte. Lidé vypravují smutný příběh.
2. slovo man netřeba vždy přeložiti; časoslovo pak položí se buď v druhou osobu čísla jednotného, buď v první neb i v třetí osobu čísla množného; k. p. Man weiß gerne dort, wo man gute Freunde hat. Rádi dlíme tam, kde dobré přátele máme. Rád dlíš tam, kde dobré přátele máš. Man führt den Verbrecher zum Gericht. Vedou zločince k soudu.

- A. 1. Aus den Gedärmen der Schafe verfertigt man Saiten. — 2. Man füttert die Haustiere mit Gräsern. — 3. Nach einer Krankheit ist man schwach. — 4. Man ist nicht immer Herr seiner Zeit. — 5. Man klopft an die Thüre. — (6. Man ruft dich.) — 7. Erzähle niemandem, was man dir im Vertrauen mittheilt. — 8. Gute Menschen sind gegen jedermann höflich. — 9. Zornige Menschen sind sich selbst und Anderen eine Last. — 10. Aller Anfang ist schwer. — 11. Ich bin mit Allem zufrieden. — 12. Die Blindschleiche rechnet man unter die Eidechsen. — 13. Nicht alle Menschen haben denselben Geschmack: der eine lobt dieses, der andere jenes. — 14. Jedem Alter geziemen andere Vergnügungen. — 15. Sorge mir ein Buch! — 16. Dieser Knabe hat eine sehr schwache Stimme; man hört ihn kaum. —

17. Dein Herz drückt etwas, was du verheimlichst. — 18. Nichts ist häßlicher als der Undank. — 19. Ich höre nichts Gutes aus meiner Heimat. — 20. Etwas ist besser als nichts. — 21. Einer von euch redet nicht die Wahrheit. — 22. Der eine behauptet dies, der andere jenes, aber keiner von euch hat Recht.

B. 1. Kdosi klepá na okno. — 2. Hledají tě. — 3. Nebýváme vždy spokojeni se svým osudem. — 4. Co si vypravují (lidé) o včerejší slavnosti? — 5. Kdosi čeká v předsíni. — 6. Neurávejte nikoho! — 7. Jest někdo v předsíni? Nikdo. — 8. Buďte ke každému zdvořilí! — 9. Vypravuj nám cosi ze svého života! — 10. Někteří červové žijí ve střevech jiných zvířat. — 11. Buď shovívavějším k jiným než k sobě samému. — 12. Haníte chyby jiných, ale omlouváte své. — 13. Každý rád svou chválu slýchá. — 14. Netuším nic dobrého.

Úkol 76.

Zájmeno vespolečné.

A. 1. (Kennt ihr einer den andern? — 2. Verzeihet einer dem andern euer Fehler! — 3. Kennt ihr einander? 4. Ja wohl, wir wohnen ja mit einander. — 5. Verzeihet einander euer Fehler.) — 6. Ihr seid einer dem andern ähnlich. 7. Ihr seid einander ähnlich. — 8. Ihr lobet einander beständig, aber euer Betragen ist keines Lobes würdig. — 9. Im Zorne beleidigen die Menschen einander mit manchem bitteren Worte. — 10. Eine Krähé haßt der andern nicht die Augen aus.

B. 1. Pozdravujte se vespolek! (Pozdravujte druh druhá!) — 2. Ukažte druh druhu své kresby! (Ukažte sobě na vzájem své kresby.) — 3. Nepomlouvejte druh druhá! — 4. Navštěvujeme druh druhá. — 5. Otec i syn jsou výborní mužové a druh druhá důstojen. — 6. Před Bohem všickni lidé jsou sobě rovni vespolek.

Úkol 77.

Neosobné zájmeno **es** a) podmětem grammatickým,
b) přísudkem.

a) Květiny letos vadnou horkem. Die Blumen welken heuer vor Hitze.

Tuto větu lze do němčiny též tímto způsobem přeložiti: **Es** wellen heuer die Blumen vor Hitze. Zde není podmět položen na první místo, zájmeno **es** pak ukazuje k podmětu **die Blumen**.

Zájmeno **es**, ukazuje-li k následujícímu pravému podmětu věty, nazývá se podmětem grammatickým. Tolikéž grammatickým podmětem jest **es** při časoslovec neosobných k. p. **es** blizt blýská se, **es** regnet prší, **es** ist kalt jest chladno a p.

b) Jsi ty starší než sestra? Jsem (starší). Bist du älter als die Schwester? Ich bin **es**. — Buďte upřímní! My jsme upřímní. Seid aufrichtig! Wir sind **es**. — Ve větách: Ich bin **es** — wir sind **es** jest zájmeno přísudkem, ukazujíc k přísudku ve větě předešlé pronesenému. (V češtině v této příčině buď opakujeme přísudek věty předcházející, buď dokonce jej vynecháváme.)

A. 1. Die Menschen freuen sich immer auf bessere künftige Zeiten. (**Es** freuen sich die Menschen auf bessere künftige Zeiten.) — 2. **Es** hat ein jeder Vogel seine eigenthümliche Stimme. — 3. **Es** ist ein Gott im Himmel über uns. — 4. **Es** führen viele Wege nach Rom. — 5. Ist **es** heute nicht kälter als gestern? — 6. Ist dieser Knabe ein guter Schüler? Ja, er ist **es**. — 7. Seid ihr Böhmen? Ja, wir sind **es**. — 8. Ist diese Frau nicht eure Tante? Ja, sie ist **es**. — 9. Ist deine Mutter eine Österreicherin? Ja, sie ist **es**. — 10. Bist du nicht die Stütze deiner Eltern? Nein, ich bin **es** leider noch nicht.

B. 1. Květiny již kvetou. — 2. Má každý člověk své vady. — 3. Jestli mocný Bůh nad námi. — 4. Dnes jest zase tak horko jako včera. — 5. Jsou tito hoši studující? Jsou. — 6. Buď mi upřímným přítelem. Jsem jím. — 7. Není tento hoch slepý? Bohužel, jest.

V. Číslovky.

Úkol 78.

Číslovky základné.

A. 1. Der Mensch hat einen Kopf, eine Stirn, eine Nase, einen Mund, eine Zunge. — 2. Wir haben zwei Augen und zwei Ohren. — 3. Australien ist der kleinste unter den fünf Welttheilen. — 4. Die Affen haben vier Füße, welche den menschlichen Händen ähnlicher sind

als den Füßen. — 5. Ich habe fünf Finger an jeder Hand und fünf Zehen an jedem Fuß. — 6. Ein Dekameter hat 10 Meter. — 7. Die Ferien dauern acht Wochen. — 8. Sind noch zwei oder drei Äpfel im Kasten? 9. Nein, es ist nur einer hier. — 10. Unser Dorf hat 54 Häuser. — 11. Das Jahr hat 365 Tage. — 12. In unserer Klasse sind 47 Schüler. — 13. Ein schöner Pelz kostet 60 bis 80 Gulden. — 14. Die Erde vollendet ihre Bahn um die Sonne in 365 Tagen. — 15. Seit vier Monaten war ich nicht zu Hause. — 16. Zwei Freunde sind eine Seele in zwei Körpern. — 17. Die Namen der vier Jahreszeiten sind: Frühling, Sommer, Herbst und Winter. — 18. Der Monat Januar hat 31 Tage. — 19. Ein Tag hat 24 Stunden, eine Stunde 60 Minuten; ein Tag hat daher 1440 Minuten. — 20. Wien hat 835000 Einwohner. — 21. Unser Graf ist Besitzer zweier Herrschaften. — 22. Der Seidenspinner legt ungefähr 300 Eier.

B. 1. Člověk má dvě nohy. — 2. Mám dvě ruce a sice pravou a levou ruku. — 3. Týden má sedm dní, měsíc má 30 dní. — 4. Učení trvá denně 4 až 7 hodin. — 5. Pavouk má osm noh. — 6. Máme 9 slepic, 20 husí a 15 kachen. — 7. Rok má dvanáct měsíců. — 8. Můj nový oděv stojí asi 35 zlatých. — 9. Tato kniha stojí 7 zlatých, 64 krejcarů. — 10. Měsíc vykonává svou dráhu kolem země za 28 dní. — 11. Rok má 52 neděl. — 12. Před třemi roky byl jsem doma. — 13. Týden má sedm dnů; jména jejich jsou: neděle, pondělí, úterý, středa, čtvrtek, pátek, sobota. — 14. Měsíc únor má 28, ve přestupném roce však 29 dní. — 15. Jeleni žijí přes třicet let. — 16. Hodina má 60 minut, minuta 60 vteřin; tudíž má hodina 3600 vteřin. — 17. Kolik oken má tato síň? — 18. Kolik lavic jest ve vaší třídě? — 19. Praha má 158000 obyvatel, Smíchov 15400 a Karlín 13800. Kolik obyvatel má Praha i se Smíchovem a Karlínem?

C. Vyslovte po německu čísla: 239, 457, 1234, 5304, 30603, 415972, 3720545.

Čítejte po německu: a) $2 + 3 + 4 + 5 = 14$. (Zwei und drei sind fünf und vier sind neun und fünf sind vierzehn.)

b) 12345	c) 73245
3719	1984
8432	3250

Úkol 79.

Číslovky řadové.

A. 1. Der Januar ist der erste, der December der letzte Monat des Jahres. — 2. Der wievielte Monat ist der März? — 3. Der

wievielte Tag des Monats ist heute? (Antwort!) — 4. Der wievielte Tag des Jahres ist der 19. Februar? — 5. Wir wohnen im dritten Stockwerke. — 6. Unser Vater feiert heute seinen 60. Geburtstag. — (7. In der wievielten Bank sitzt du? — 8. Die wievielte Aufgabe aus der deutschen Sprache schreiben wir heute?) — 9. Das siebzehnte Haus in dieser Reihe gehört dem Herrn Bürgermeister. — 10. Im zwölften Hause jener Reihe ist eine Apotheke. — 11. Menschen, welche mäßig leben, sind noch im sechzigsten und auch im siebzigsten Jahre ihres Lebens gesund und heiter.

B. 1. Jsme žáci prvé třídy. — 2. Žijeme v druhé polovici devatenáctého století. — 3. Předkové naši až do devátého století byli pohané. — 4. Od devátého roku svého věku cvičím se ve zpěvu. — 5. Šest dní pracuj, sedmý odpočvej! — 6. Nyní máme rok 1877. po Kristu. — 7. Kolikátým žákem jsi? — Kolikátým žákem byl jsi v prvním polouletí? — 8. Bydlím ve čtvrtém domě na pravo od školy. — 9. Památku svatého Václava slavíme 28. září. — 10. Od roku tisícého čtyřstého devadesátého druhého známa jest Amerika obyvatelům Evropy.

Úkol 80.

O číslovkách zlomkových.

1. Jest mi dvanáct let. Ich bin zwölf Jahre alt.

2. Jest pět hodin. Es ist fünf Uhr. — Čekám již hodinu a na tebe. Ich warte schon eine Stunde auf dich.

3. Jest půl druhé. Es ist halb zwei Uhr. — Čekáme již půl druhé hodiny. Wir warten schon anderthalb Stunden. — Jest půl třetí. Es ist halb drei. — Jsme již půltřetího dne doma. Wir sind schon dritthalb Tage zu Hause.

A. 1. Wie alt bist du? Ich bin 13 Jahre alt. — 2. Wie alt ist dein Vater? Er ist 49 Jahre alt. — 3. Meine jüngste Schwester ist anderthalb Jahre alt. — 4. Schenke die Hälfte deiner Äpfel diesen armen Kindern! — 5. Drei Monate sind der vierte Theil eines Jahres. — 6. Das Dorf Krč ist ungefähr eine Stunde von Prag entfernt. — 7. Von Kuttenberg nach Kolín sind etwa anderthalb Stunden Weges. — 8. Es ist schon neun Uhr. — 9. Wir speisen an Werktagen um 12 Uhr, an Sonntagen um 1 Uhr. — 10. Gestern war ich von sieben bis halb zehn bei der Tante; ich war also dritthalb Stunden bei ihr. — 11. Wie viel Uhr ist es? Es ist zwei Uhr.

B. 1. Kolik let jest tvé matce? Jest jí 35 let. — 2. Mému staršímu bratru jest 15 let a mé nejmladší sestře jest půl

druhého roku. — 3. Jak dlouho bydlíte již v Praze? Bydlíme zde již čtvrt roku. — 4. V některých domech jídají teprv o třetí hodině odpoledne. — 5. Kostely bývají od půl šesté až do jednácti hodin dopoledne otevřeny. — 6. Kolik jest hodin? Jest čtvrt na pět — půl sedmé — tři čtvrtě na osm. — 7. Školník otvírá školu o půl druhé; školní síně otvírá ve tři čtvrtě na dvě. — 8. Naše lavice jsou půl druhého metru dlouhé. — 9. Býváme skoro denně hodinu v zahradě.

Úkol 81.

Číslovky druhové, násobné a opakovací.

A. 1. Reden und handeln ist zweierlei. — 2. Mein Vater säet jährlich fünferlei Getreide an. — 3. Wie vielerlei Wein hat der Weinhändler? — 4. Der Kaufmann verkauft hunderterlei Waare. — 5. Ein fruchtbares Feld lohnt die Mühe des Landmanns mit hundertfältigem Nutzen. — 6. Osterreichs Wappen ist ein doppelter (= zweifacher) Adler. — 7. Knöpfe näht man zumeist mit doppeltem Faden an.

B. 1. Máme v zahradě patery stromy. — 2. V knížecí zahradě jsou dvacateré růže. — 3. Za teplého léta někdy stromoví (= stromy) dvakrát kvete. — 4. Býváme třikrát za (in s dat.) týden v městě. — 5. I spravedlivý sedmkrát za den chýbje. — 6. Pevnosti mívají dvojnásobné i trojnásobné hradby. — 7. Kolikrát do roka oře rolník?

Úkol 82.

Číslovky neurčité.

A. 1. Die Schmerzen Eines Gliedes fühlt der ganze Körper. — 2. Die Christen, die Juden, die Mohamedaner verehren nur Einen Gott, die Heiden aber mehrere Götter. — 3. Viele Hunde sind des Hasen Tod. — 4. Habet ihr genug Papier? — 5. Ich habe viele Bücher, aber mein älterer Bruder hat ihrer mehr. — 6. Das Andenken des heiligen Wenzel feiert man in ganz Böhmen. — 7. Jeder Vogel lobt sein Nest. — 8. Das Glück schenkt Manchem zu viel, Andern zu wenig. — 9. Wir waren etliche Tage am Lande.

B. 1. Afrika má málo řek. — 2. Mám mnoho knih; skoro všechny mají černé desky a hnědý hřbet. — 3. Zahálka jest počátek všech nepravostí. — 4. Vy máte více přátel než my. — 5. Všickni žáci této třídy jsou příčinlivi. — 6. Máte dosti vody

v továrně? — 7. Nespěchejte, jest ještě dosti času. — 8. My všichni jsme smrtelní. — 9. Byl jsem dnes celý den venku.

VI. Příslovce.

Úkol 83.

A. 1. Wir haben ein einstöckiges Haus; unten ist ein Kaufmannsladen und ein Waarenmagazin, oben ist eine schöne, geräumige Wohnung. — 2. Wer sind euere Nachbarn? Rechts von uns wohnt ein Tischler, links ein Schlosser. — 3. Rings um die Festung ist ein tiefer Graben. — 4. Überall in der Welt sind gute und böse Menschen beisammen. — 5. Heute früh war es ziemlich kalt, mittags war es heiß und jetzt ist es wieder kalt. — 6. Sind deine Eltern noch am Leben? Nein, sie sind schon längst todt. — 7. Danket täglich Gott für seine Wohlthaten.

B. 1. Jste dnes truchlivi. — 2. Proč býváš tak zřídka vesel? — 3. Jest někdo venku? — 4. Očekáváme vás již dlouho. — 5. Snídáváme obyčejně v pět hodin, zřídka o půl šesté. — 6. Nebyl jsi ještě nikdy v Praze? — 7. Letos jest ovoce drahé. — 8. Jest odtud daleko do kostela? — 9. Konej vždy svědomitě svoji povinnost!

Úkol 84.

Stupňování příslovci.

A. 1. Warum besuchet ihr uns jetzt seltener als sonst? — 2. Wer von euch rechnet am schnellsten? — 3. Rechnet langsamer! — 4. Der Hirsch lebt länger als das Pferd. — 5. Der Elephant lebt unter allen Thieren am längsten. — 6. Die Spatzen bauen ihr Nest weniger sorgfältig als die Schwalben. — 7. Das Licht verbreitet sich schneller als der Schall. — 8. Du zeichnest gut, Karl zeichnet besser, Josef am besten. — 9. Kleide dich früher an, dann erst frühstücke. — 10. Der Löwe ist weniger grausam als der Tiger. — 11. Ich liebe die Vögel mehr als andere Thiere. — 12. Wohnet ihr in der Stadt lieber als am Lande? — 13. Im Sommer bin ich am liebsten in Wäldern. — 14. Der Bornige schadet sich selbst am meisten. — 15. Heuer haben wir weniger Obst als im vorigen Jahre. — 16. Grüßet diesen Herrn aufs höflichste. — 17. Der Hunger ist den Thieren nicht minder empfindlich als dem Menschen. — 18. Wer für baares Geld kauft, der kauft am besten und am billigsten.

B. 1. Navštěvujte nás častěji! — 2. O prázdninách bývám častěji v zahradě než v ostatní čas roku. — 3. U kterého ze svých bratrů býváš nejčastěji? — 4. Tulipán časněji kvete než růže. — 5. Boháč laciněji kupuje než chudý. — 6. Počítáš dobře, ale tvůj bratr počítá lépe. — 7. Který žák této třídy počítá nejlépe? — 8. Oku více věříme než uchu. — 9. Svou chválu každý nejraději slyší. — 10. Pracuji raději ráno než večer. — 11. Čtení špatných knih jest mládeži nejvš škodlivé. — 12. Slavík nejraději pobývá v nízkém křoví.

VII. Časoslovo.

A. Časoslova pomocná *sein, haben, werden*.

1. Oznamovací způsob. Rozkazovací způsob.

Úkol 85.

Čas přítomný a souminulý. — Rozkazovací způsob.

A. 1. Das Laub der Bäume wird gelb, der Winter ist nahe. — 2. Ihr seid glücklich, denn ihr habet noch Vater und Mutter, welche für euch sorgen. — 3. Ich habe nur wenig Bücher, aber alle, welche ich habe, sind lehrreich. — 4. Habet stets Gott vor Augen! — 5. Wo warst du so lange? Ich war im Vorhause. — 6. Mein Herr, waren Sie schon im neuen Theater? — 7. War der Arzt zu Hause? — 8. Wie lange waret ihr im Garten? Wir waren dort von drei Uhr bis drei Viertel auf fünf. — 9. Rom war einst die mächtigste Stadt der Welt. — 10. Die Griechen waren das gebildetste Volk des Alterthums. — 11. Griechenland hatte einst die größten Redner, Rom die ausgezeichnetsten Feldherren. — 12. Heuer hatten unsere Bienen wenig Honig. — 13. Hattet ihr nicht gestern einen Besuch? — 14. Alexander der Große wurde im 20. Jahre seines Lebens König. — 15. Von einem kühlen Trunke wurde mancher Knabe krank. — 16. Wann wurdest du krank?

B. 1. Býval jsi v létě často ve dvoře? — 2. Mějte slitování s nešťastnými! — 3. Buďme dobří přátelé! — 4. Buďte upřímní! 5. V létě mivali jsme školu od půl osmé hodiny do půl dvanácté a odpoledne od tří do pěti; žáci vyšších škol mivali jednou za týden též od pěti do šesti učení. — 6. Staří Řekové měli přísnější zákony než my. — 7. Ohněm a povodní již mnozí lidé zchudli. — 8. Římané zpyšněli válečným štěstím svým. —

9. Z velikého namáhání očí již mnohý oslepl. — 10. Svatý Václav byl vévoda český. — 11. Otče, v kterém roce stal jsi se mistrem?

Úkol 86.

Minulý čas.

Pamatujte následující nauku o pořádku slov při časech složitých:

Spona . . . . . ostatní část časoslova.

- a) Die Spartaner **hatten** strenge Gesetze.
 b) Die Spartaner **haben** strenge Gesetze **gehabt**.
 c) Mein Bruder **war** zwei Jahre Soldat.
 d) Mein Bruder **ist** zwei Jahre Soldat **gewesen**.

Ve větách a) a c) jest slovosled ten, kterýž naznačen pravidlem na str. 24.

Z vět b) a d) poznáte, že ve větě jednoduché, je-li časoslovo v čase složitém, toliko sponu na druhé místo klásti sluší, ostatní část časoslova však na poslední místo ve větě.

Ve větě tazací: **Haben** die Spartaner strenge Gesetze **gehabt**?

Ve větě vedlejší sluší klásti celé časoslovo na konec věty a sice sponu na poslední místo (jakož bylo naznačeno v úkolu 73).

Věta hlavní:

věta vedlejší:

Ich erwarte heute den Bruder, welcher Soldat gewesen **ist**.

- A. 1. Wo bist du gestern abends gewesen? Ich war mit der Mutter im Theater. — 2. Wir sind vorige Woche in Martenbad gewesen. — 3. Mein Herr, sind Sie schon einmal in Dresden gewesen? — 4. Viele Städte, welche einst groß und mächtig gewesen sind, sind jetzt nur verödete Ruinen. — 5. Wir haben früher ein Haus in Prag gehabt, jetzt haben wir einen kleinen Meierhof bei Pilsen. — 6. Hast du gestern Unterricht im Zeichnen gehabt? — 7. Wie lange bist du nicht in deiner Heimat gewesen? — Vier Jahre war ich nicht zu Hause. — Während dieser Zeit ist deine Vaterstadt bedeutend schöner geworden. — 8. Du bist in diesem Jahre recht groß geworden. — 9. Was ist dein ältester Bruder geworden? Er ist Kaufmann. — 10. Die Menschen sind im Alter nicht dieselben, welche sie in der Jugend gewesen sind. — 11. Manche Menschen haben niemals Zahnschmerzen gehabt. — 12. Habet ihr dieses Jahr viele Äpfel gehabt? — 13. Was einst gewesen ist, ist nicht mehr.

B. 1. Byl jsem dva měsíce na venkově. — 2. Jak dlouho jste byli včera v lese? — 3. Kde byli především tvoji bratři? — 4. Nebyl jsi předešlý týden nemocen? Já jsem nebyl nemocen, ale náš otec se náhle rozstolal. — 5. Vzdor všem lékům nezlepšil se posud stav nemocného. — 6. Bývám nyní zřídka u svého souseda, neboť od některé doby velice zhrdl. — 7. Náš strýc již velmi zešedivěl. — 8. Od poslední nemoci své jsem velice zeslábl. — 9. Dlouhou cestou jsem se unavil. — 10. Můj strýc měl dříve krásnou zahradu, nyní staví si na tomtéž místě veliký dům. — 11. Neměl jsem nikdy lepšího přítele než tebe. — 12. Nebyl váš sluha vojákem? — 13. Hrou již mnozí lidé zchudli. — 14. Mnozí lidé nikdy nebyli nemocni.

Úkol 87.

Budoucí čas.

Přít. čas: *Rechtschaffene Menschen sind glücklich.*

Bud. čas: *Rechtschaffene Menschen werden immer glücklich sein.*

Budoucí čas jest tvarů složitých, tudíž sluší v příčině slovosledu řídit se pravidlem týmž, kteréž vytknuto v úkolu 86.

A. 1. Seid arbeitsam und sparsam und ihr werdet glücklich sein. — 2. Unbeständige Leute werden nie mit ihrem Lose zufrieden sein. — 3. Wer in seiner Jugend nicht fleißig arbeitet, der wird auch im Mannesalter keine Lust zur Arbeit haben. — 4. Liebe Eltern, euerer Ermahnungen werde ich immer dankbar eingedenk sein. — 5. Wer für das allgemeine Wohl sorgt, der wird berühmt werden. — 6. Wenn du immer rechtschaffen sein wirst, wirst du auch glücklich sein. — 7. So lange du glücklich sein wirst, wirst du viele Freunde haben. — 8. Wie die Aussaat gewesen ist, so wird auch die Ernte sein. — 9. Unser Körper wird Staub und Asche werden. — 10. Ohne Tugend wird niemand wahrhaft glücklich werden.

B. 1. Budiž poctiv a budeš šťasten. — 2. Pozejtří bude svátek naší matky. — 3. Kdož bude upřímným k tomu, kdo ke svým bratrům nebyl upřímným? — 4. Kdo střídme žije, zřídka onemocní. — 5. Obilí již brzy uzraje. — 6. Kdy budete doma? — 7. Čím bude tvůj bratr? Bude nejspíše lékařem. — 8. Můj otec byl obchodníkem, já jím také budu. — 9. Bez práce a namahání nikdo se nestane slavným. — 10. Tento inkoust jest bledý, ale za dva neb tři dni zčerná.

Úkol 88.

Čas předminulý a čas budoucně skonaly.

1. Časem předminulým pronáší se děj, který dříve se udál než jiný minulý děj, o kterémž spolu řeč jest.

K. p.: Die Slaven hatten schon lange feste Wohnungen gehabt, bevor sie mit den Deutschen bekannt wurden. Slované byli již dlouho stálá sídla měli, než s Němci se seznámili.

2. Časem budoucně skonaly naznačuje se děj, kterýž bude dokonán, než jiný děj nastane, k. p.: Wenn du undenkbar gewesen sein wirst, wirst du keinen Freund in der Welt haben. Budeš-li nevděčen, nebudeš míti přítele v světě.

Času budoucně skonalo zřídka se užívá; nejčastěji pronáší se časem tím děj minulý, kterýž není zjištěn k. p.: Mein Freund war gestern nicht bei mir; er wird krank gewesen sein. Můj přítel nebyl včera u mne; byl asi nemocen.

A. 1. Viele, die früher reich gewesen waren, sind im Alter arm gewesen. — 2. Vor zwei Jahren hatten wir mehr Lämmer, als wir jemals gehabt hatten. — 3. Als es Abend geworden war, wurden wir recht heiter. — 4. Du bist nicht mehr jener liebe Freund, welcher du früher gewesen warst. — 5. Die Juden waren zuerst Hirten und Vandente gewesen, dann wurden sie Handelsleute. — 6. Wenn ihr in diesem Leben werdet tugendhaft gewesen sein, werdet ihr nach dem Tode selig werden. — 7. Der Herr Baumeister war gestern den ganzen Tag zu Hause; er wird wohl viel Arbeit gehabt haben. — 8. Wenn ihr gegen andere Menschen höflich (gewesen) sein werdet, werden auch sie gegen euch höflich sein. — 9. Was für Schulen studiert der Sohn jenes Herrn Hauptmanns, welcher ein guter Freund eures Vaters gewesen ist? — Er studiert nicht mehr, wie ich höre; er wird schon Soldat geworden sein.

B. 1. Můj otec stal se ve svém třicátém roce úředníkem; předtím byl důstojníkem. — 2. Včera bylo teplo, předečím však byla veliká zima. — 3. Mnohý, kdo ve svém mládí přičinliv býval, byl v pozdějším věku leniv. — 4. Kde jsi byl celé dopoledne? Nyní jsem byl u strýce, před tím měl jsem učení zpěvu. — 5. Až budete muži, budete míti více zkušeností. — 6. Vaše babička byla nemocna? Zajisté velmi zeslábla. — 7. Kde byly děti tak dlouho? Byly a si v zahradě.

2. Spojovací způsob.

a) Spojovací způsob nejistotný.

Úkol 89.

Spojovací způsob přítomného času.

Oznamovacím způsobem čili indikativem klademe děj za skutečný, jistý, spojovacím způsobem čili konjunktivem nepro-
nášíme, že děj je skutečný, nýbrž toliko možný.

Spojovací způsob jest dvojitý: a) nejistotný, b) vými-
nečný.

Nejistotný jest konjunktiv času přítomného, minulého, budou-
cího a budoucně skonaleho; výminečný jest konjunktiv času
souminulého a předminulého.

Abyste překládání mohli věty následujících úkolů, pamatujte některé
případy, ve kterýchž se užívá konjunktivu nejistotného.

Konjunktiv nejistotný klade se:

1. ve větách, které závislé jsou na neosobných výrazech, jež
značí potřebu k. p. *Es ist nötig* jest třeba, *es ist gerecht*
jest za spravedливо, *es ist ratsam* jest rádně, *es ist schicklich*
jest slušno a p.

Es ist nötig, daß ich vorsichtiger sei. Jest třeba, bych
byl opatrnější. (Proneste časoslovo věty závislé všemi
osobami.)

(Kterého času a způsobu jsou tvary: bych byl, bys byl, by byl,
bychom byli, byste byli, by byli?)

2. ve větách závislých na časoslovech, jež označují žádost, přání:
ich wünsche přeji (přeji sobě), *ich fordere* žádám, *ich verlange*
žádám, *ich hoffe* doufám, *ich ermahne* napomínám.

Der Lehrer ermahnt die Schüler, daß sie fleißig seien.
Učitel napomíná žáky, aby byli pilní.

3. ve větách závislých na časoslovech *glauben* věřit, *meinen* myslit,
behaupten tvrdit, *sagen* říci, říkati, *erzählen* vypravovati, jestliže
větou závislou vyjádřiti jest děj nejistý.

a) *Der Arzt meint, daß ich nicht ganz gesund sei.* Lékař
myslí, že nejsem úplně zdrav.

b) Však: *Es ist bekannt, daß der Hund einen scharfen Geruch
hat.* Známé jest, že pes má velmi bystrý čich.

(Vypustíme-li spojku *dass*, lze též pronéstí větu a) tímto způsobem :
Der Arzt glaubt, **ich** sei nicht ganz gesund.)

A. 1. Die Schulgesetze fordern, dass die Schüler gehorsam seien. — 2. Es ist mein Wunsch, dass wir gute Freunde seien. — 3. Der Meister verlangt, dass die Arbeit zur rechten Zeit fertig werde. — 4. Ein natürliches Gesetz fordert es, dass man Achtung für das Alter habe. — 5. Der Vater ermahnt die Kinder, dass sie gegen Jedermann höflich seien. — 6. Deine Büchersammlung ist stets in Unordnung; der Vater verlangt, dass ein jedes Buch seinen bestimmten Platz habe. — 7. Es ist nicht rathsam, dass kleine Kinder ohne Aufsicht seien.

8. Der Knabe sagt, dass er Zahnschmerzen habe. Der Knabe sagt, er habe Zahnschmerzen. — 9. Faulle Arbeiter behaupten gewöhnlich, dass die Arbeit zu groß und zu schwer sei. Faulle Arbeiter behaupten gewöhnlich, die Arbeit sei zu groß und zu schwer. — 10. Ungebildete Menschen glauben gerne, dass sie sehr klug seien. Ungebildete Menschen glauben, sie seien sehr klug. — 11. Der Kranke glaubt, dass er schon vollkommen gesund sei, aber der Arzt behauptet, er sei noch der Pflege bedürftig. — 12. Ihr behauptet, enere Stadt sei schöner als die unsrige, aber sicher ist es, dass diese schönere Spaziergänge hat.

B. 1. Jest potřeba, byste byli pozorlivější. — 2. Jest radno, abychom byli opatrnější. — 3. Jest zajisté přáním rodičů, by synové jejich řádnými občany se stali. — 4. Jest potřeba, bys své šaty vždy v pořádku míval. — 5. Přeji vaší paní matce, aby se brzy uzdravila. — 6. Mnozí lidé myslí, že bohatství jest největším štěstím. — 7. Mnohý nedbalý žák tvrdí, že nemá schopností k studium.

Úkol 90.

Spojovací způsob času minulého.

A. 1. Die Naturforscher behaupten, dass unsere Erde ursprünglich eine flüssige Masse gewesen sei. Die Naturforscher behaupten, unsere Erde sei ursprünglich eine flüssige Masse gewesen. — 2. Du hattest gestern eine Prüfung, nicht wahr? Glaubst du, der Herr Lehrer sei mit dir zufrieden gewesen? — 3. Die Geschichte erzählt, Kerges habe mehr als eine Million bewaffneter Krieger gehabt. — 4. Der Weinhändler sagt, dass ihm fast aller Wein sauer geworden sei. — 5. Meine Brüder glauben, ich sei vorige Woche in Wien gewesen, ich war aber die ganze Woche zu Hause. — 6. Die Leute erzählen, dieser Mann sei vor Leid über seine undankbaren Kinder vor der Zeit grau geworden.

— 7. Die Gelehrten vermuthen, dass Sicilien einst eine Halbinsel gewesen sei.

B. 1. Lidé vypravují, že tento žebrák býval druhdy zámožným občanem, avšak že marnotratností zchudl. — 2. Vypravuje se, že Homér, básník řecký, byl slepý. — 3. Po rozepři nezřídka obě strany myslí, že byly v právu. — 4. Zahradník nařiká, že měl letos málo ovoce. — 5. Pochybují, žes byl kdy šťastnější než nyní. — 6. Lékař tvrdí, že se děti rozstonaly z přílišného jídla.

Úkol 91.

Spojovací způsob času budoucího a budoucně skonaleho.

A. 1. Habe den Tod immer vor Augen, denn es ist ungewiß, ob du morgen noch am Leben sein werdest. — 2. Ein Verschwender überlegt nicht, ob er morgen noch einen Bissen Brot haben werde. — 3. Die Weinbauer behaupten, der Wein werde heuer spät reif werden. — 4. Welche Mutter hofft nicht, ihr Kind werde immer brav sein? — 5. Auf dem Sterbebette hofft jeder, Gott werde ihm ein gnädiger Richter sein. — 6. Die Eltern erwarten mit Recht, dass die Kinder dankbar sein werden. — 7. So oft du einen schwachen, kränklichen Greis erblickst, so sage zu dir selbst, auch du werdest vielleicht ein Greis werden. — (8. Lieber Vater, ich hoffe, du werdest gesund gemorden sein, bevor du meinen Brief haben wirst.)

B. 1. Lehkomyšlné děti nerozvažují, že rodiče nebudou vždy jejich živiteli. — 2. Nemysli nikdo, že bez práce a namahání stane se učencem. — 3. Není jisto, zdali otec zítra doma bude. — 4. Rolníci tvrdí, že na zimu bude obilí drahé. — 5. Kdo lacino domy kupuje, nerozvažuje, jaké bude mít sousedy. — 6. Mnohý hříšník myslí, že bude dosti času mít k napravení. — 7. Každý nemocný doufá, že se zase uzdraví.

b) Spojovací způsob výminečný.

Úkol 92.

Spojovací způsob souminulosti.

Konjunktiv souminulého času překládá se do češtiny konjunktivem přítomného času: *ich wäre* byl bych, *ich hätte* měl bych. (Byl bych, měl bych jsou totiž tvary konjunktivu času přítomného.)

Konjunktiv času souminulého klade se:

1. ve větách, jimiž se přání pronáší; k. p.: *Dass doch der Vater noch am Leben wäre! Wenn doch der Vater noch am Leben wäre!* Kéž by byl otec ještě na živě!

Spojky *dass* doch, *wenn* doch lze vypustiti; však větu, jež přání vyjadřuje, sluší pak pronésti slovosledem věty tázací: *Wäre¹ der Vater² noch am Leben!*

2. v souvětí výmínečném (pokud v češtině položen jest konjunktiv přítomného času):

Wenn der Vater noch am Leben wäre, hätten wir keine Noth.

Též ve vedlejší větě, kterouž výmínka vyslovena, lze vypustiti spojku; též věta pronáší se pak zase slovosledem věty tázací: *Wäre¹ der Vater² noch am Leben, hätten wir keine Noth.*

- A. 1. Wenn doch alle Menschen wahrheitsliebend wären! — 2. Wäre ich doch daheim bei meinen lieben Eltern! — 3. Dass wir doch Nachrichten von unseren Geschwistern hätten! — 4. Mancher wäre gesünder und zufriedener, wenn er arbeitsamer wäre. — 5. Dieses Zimmer wäre recht angenehm, wenn es ein Fenster gegen die Ostseite hätte. — 6. Wenn doch alle Reichen Mitleid mit den Armen hätten! — 7. Der Wein würde bald reif werden, wenn es wärmer wäre. — 8. Was wäre das Kind ohne die liebevolle Pflege der Mutter! — 9. Die Kenntniss der zukünftigen Dinge wäre den Sitten der Menschen verderblich! — 10. Mancher Jüngling würde brav und sittsam, wenn er eine gute Gesellschaft hätte. — 11. Besuchen wir heute unsern kranken Freund; morgen wäre es vielleicht schon zu spät. — 12. Sei nicht zänfisch; sonst würdest du auch deinen besten und aufrichtigsten Freunden unangenehm. — 13. Ohne Religion wäre der Mensch ein bedauernswerthes Geschöpf.

- B. 1. Kdyby všichni lidé byli dobročinní, nebyloby chudých na světě. — 2. Lidé měliby méně starostí, kdyby měli méně žádostí. — 3. Což by byl svět ten bez luk a bez zahrad? — 4. Kéž byste se stali rádnými občany. — 5. Nebyl bych šťastnějším, kdybych více peněz měl. — 6. Kdybys byl šetrný, měl bys již značné jmění. — 7. Každý učitel byby šťasten, kdyby jen pilné a způsobné žáky měl. — 8. Mnohý mladík měl by více přátel, kdyby byl skromnější. — 9. Kéžby rodiče ještě byli na živě!

- C. Ve větách A. 5. 10. 11. B. 5. 7. proneste časoslova, jež v konjunktiv položena jsou, též opisem tvarů konjunktivních.

Úkol 93.

Spojovací způsob času předminulého.

Konjunktiv času předminulého překládá se do češtiny konjunktivem času minulého. Ich wäre gewesen byl bych byl, ich hätte gehabt byl bych měl. (Byl bych byl, byl bych měl jsou totiž tvary konjunktivu minulého času.)

A. 1. Mancher Landmann wäre vielleicht ein großer Gelehrter oder Künstler geworden, wenn er Gelegenheit zur Ausbildung seines Geistes gehabt hätte. — 2. Was wäre ich geworden, wenn ich nicht so liebevolle Eltern gehabt hätte! — 3. Faule Leute rufen reuevoll im Alter: „Wenn ich doch in der Jugend fleißig gewesen wäre!“ — 4. Wenn ihr immer sparsam gewesen wäret, hättet ihr jetzt schon ein großes Vermögen. — 5. Cäsar wäre vielleicht Alleinherrscher in Rom geworden, wenn er so vorsichtig gewesen wäre wie sein Neffe Octavianus. — 6. Viele Menschen wären glücklicher geworden, wenn sie nicht überflüssige Bedürfnisse gehabt hätten. — 7. (Meine Reise wäre wäre viel angenehmer gewesen, wenn ich einen Gefährten gehabt hätte.)

B. 1. Kdybys byl z mládí šetrný býval, byl bys nyní měl značné jmění. — 2. Mnohý by měl více soucitu s chudými a nešťastnými, kdyby byl sám někdy chudým býval. — 3. V kostele bylo velmi dusno; byl bych málem omdlel. — 4. Kdyby dítě nebylo bývalo nestřídmé, nebylo by se rozstonalo. — 5. Kdyby bylo minulý měsíc tepleji bývalo, bylo by již víno uzrálo. — 6. Kdybys byl býval o svátcích u nás, byl bys měl mnoho zábavy. — 7. Rodičům bylo by milo bývalo, kdyby se byl nejstarší bratr stal knězem.

C. Ve větách A. 2. 4. 6. B. 1. 2. proneste konjunktiv též tvary opsanými.

B. Časoslova slabého časování.

I. Činný rod.

a) Způsob oznamovací a rozkazovací.

Úkol 94.

Čas přítomný. Způsob rozkazovací.

Některá časoslova jsou v češtině zvrtná, v němčině podmětná; tak na př.:

baden koupati se
beten modliti se

prahlen chlubiti se
spazieren procházeti se

erwachen procitnouti, probuditi se	schwitzen potiti se
fasten postiti se	weiden pásti se
heifen hojiti se	zürnen hněvati se
irren mýliti se	zittern třásti se
lachen smáti se	beben chvěti se
lächeln usmívati se	zurückkehren vrátiti se
lernen učiti se	nahen blížiti se
glänzen = funkeln třpytěti se	werden státi se.

Některá z těchto časoslov bývají po případě též předmět-
nými a to v češtině i němčině, tak zejména: baden koupati
někoho, heifen hojiti, léčiti (ránu), weiden pásti.

Das Kind badet. Dítě se koupá. — Die Mutter badet das
Kind. Matka koupá dítě.

A. 1. Die Lerchen kehren schon im Februar, spätestens im März
zurück. — 2. Die Zeit heilt alle Wunden. — 3. Die Wunde heilt
schon. — 4. Die Schafe weiden auf der Wiese. — 5. Der Hirt
weidet die Schafe. — 6. In den Ferien bade ich fast täglich. —
7. Schwache Menschen schwitzen nach dem Bade. — 8. Furchtsame
Kinder zittern bei einem Gewitter vor Angst. — 9. Der Herr Pfarrer
spaziert täglich eine Stunde in seinem Garten. — 10. Sie irren,
mein lieber Freund! — 11. Der Friedfertige zürnt nicht lange. —
12. Prahlst nicht mit dem Ruhme eurerer Väter! — 13. Thoren
lachen, aber der Weise lächelt. — 14. Was ich jetzt sage, theile
niemandem mit, denn es ist noch ein Geheimnis. — 15. Bete und
arbeite!

B. 1. Zbožní lidé postí se každý pátek. — 2. Koupáváme
se dvakrát za týden. — 3. Probouzím se vždy o páté hodině a
učívám se až do půl osmé. — 4. Ve škole modlí se žáci společně.
— 5. Nemocný, který se stále potí, velmi slábne. — 6. Modleme
se! — 7. Buďte mravni a učte se pilně! — 8. Učme se spolu!
— 9. Nesmějte se nahlas! — 10. Proč se usmíváš? — 11. Jak
krásně třpytí se hvězdy na nebi! — 12. Jaro se blíží, skřivánci
vracejí se k nám.

Úkol 95.

Čas souminulý.

Časem souminulým pronáší se:

1. ve větě jednoduché a) minulý děj trvalý: Gestern lernte ich im Garten.
Včera učil jsem se v zahradě.

b) děj v minulosti opěťovaný: Im Sommer lernte ich gewöhnlich im Garten. V létě užíval jsem se v zahradě.

2. ve větě složené minulý děj, kterýž se současně udal s hlavním dějem minulým: Während du lernstest, bin ich im Garten gewesen. Když tys se učil, byl jsem já v zahradě.
3. v souvislém vypravování užívá se v němčině času souminulého za český čas minulý sloves trvácích i opěťovacích i dokonaných. Příkl. A. 8. 9. 10.

A. 1. Die Römer liebten ihr Vaterland mehr als ihr Leben. — 2. Der römische Bürger weigerte sich keines Opfers für das Wohl des Vaterlandes. — 3. Im Alterthum bebauten selbst Fürsten mit eigener Hand die Felder. — 4. Unter den Griechen ragte Demosthenes, unter den Römern Cicero durch Beredsamkeit hervor. — 5. Die Römer führten fast beständig Kriege. — 6. Die Spartaner härteten ihren Körper durch schwere Arbeiten ab. — 7. Während der Vater arbeitete, machten wir unsere Aufgaben.

8. Die alten Ägyptier vergötterten viele Thiere. Insbesondere verehrten sie den Apis, einen schwarzen Stier, welcher auf der Stirn einen weißen Fleck hatte. Sie erbauten ihm einen prächtigen Tempel. An hohen Festtagen zeigten die Priester das Thier dem Volke und führten es in feierlichem Aufzuge in den Tempel zurück.

9. Im Jahre 753 vor Christus gründeten Romulus und Remus die Stadt Rom. Romulus war der erste König dieser Stadt, welche später die Hauptstadt des mächtigsten Reiches der alten Welt wurde. Aus Neid beleidigte Remus seinen Bruder, dieser aber ermordete ihn dafür. Nach Romulus regierten noch sechs Könige in Rom.

10. Die alten Römer nährten auf dem Capitolium Gänse, welche einer Göttin (der Juno) geheiligt waren. Im Jahre 389 vor Christus belagerten die Gallier die Stadt Rom. Sie zündeten die Stadt an und verwüsteten die Umgegend. Nur das Capitolium, eine feste Burg, trotzte ihrer Macht. Da erforschten die Gallier einmal in der Nacht den Zutritt zu der Burg und machten einen Angriff. Doch die Gänse wackten durch ihr Geschrei den Manlius, einen sehr tapferen Mann, der in jener Burg wohnte, und dieser stürzte mit seiner Besatzung die Eindringlinge von der Mauer herab. So retteten Gänse die Hauptstadt eines mächtigen Reiches.

B. 1. Již v nejstarších dobách živilí se lidé orbou (von) a chovem dobytka; později přidružila se k této výživě honba a lovení ryb. — 2. Staří Římané z letu ptáků prorokovali budoucí věci. — 3. Synové Jakobovi prodali svého bratra Josefa. — 4. Britané druhdy neseli obilí, nýbrž živilí se masem a mlékem. — 5. Sokrates rád žertoval s malými dětmi. — 6. Vznešení Římané zdobili předsně domů svých podobiznami předkův. — 7. Když jsme byli

malé děti, bývali jsme veselejší než nyní. — 8. Minulý měsíc měla naše matka 12 slepic, které jí snášely asi 80 vajec za týden.

9. O prázdninách (in) byl jsem na venkově. Tuť jsem míval dosti zábavy: ráno učival jsem se as dvě hodiny, potom jsem doprovázel otce do dvora; odpoledne hrával jsem (si) se svými bratry a po svačině procházel jsem se v lese. — 10. Dnes ráno byl jsem na louce. Bylo krásné jitro, nebe bylo jasné, kapky rosy típly se jako perly, kvítí vydychovalo příjemné vůně a líbezný zpěv ptačí rozléhal se ze sousedních hájů.

Úkol 96.

Čas minulý.

Časem minulým naznačuje se v němčině rovněž jako v češtině děj minulý, dokonaný.

A. 1. Wer hat dieses Bild gemalt? — 2. Was habet ihr gestern gemacht? — 3. Ich habe gelernt, mein Bruder hat gezeichnet, meine Schwester hat ein Tuch gestickt. — 4. Wo hast du diese Federn gekauft? — 5. Warum habet ihr gelacht? — 6. Wer hat euch den Weg zu uns gezeigt? — 7. Zeige mir, was du gezeichnet hast. — 8. Hier ist die neue Schule, welche unser Vater gebaut hat. — 9. Dort ist das Haus, in welchem wir früher gewohnt haben. — 10. Kinder, habet ihr schon gebetet? — 11. Hast du heute gebadet? — 12. Die Fröste haben den Blumen geschadet. — 13. Was Einfältige getadelt haben, das loben oft die Weisen. — 14. Wer hat Amerika entdeckt? — 15. Hat es gestern geregnet? Ja, es hat lange geregnet. — 16. Hat schon die Magd in meinem Zimmer aufgeräumt? 17. Sie hat schon ausgekehrt, jetzt wischt sie den Staub von den Möbeln ab.

18. Um wie viel Uhr bist du heute erwacht? — 19. Der Buchhalter der hiesigen Zuckerfabrik ist nach Wien gereist. — 20. Im Alterthum sind viele römische Jünglinge um ihrer Ausbildung willen nach Athen gewandert. — 21. Wann sind euere Gäste abgereist? — 22. Ist schon der Bote aus der Stadt zurückgekehrt? — 23. Durch Krankheiten sind viele Familien verarmt. — 24. Dem Gärtner sind die schönsten Rosen verwelt. — 25. Die Soldaten sind heute früh weiter marschirt.

B. 1. Kde jste koupili tyto hodiny? — 2. Kdo zasadil onu lípu před vaším domem? — 3. Kam jsi položil své knihy? — 4. Proč jsi nás včera nenavštívil? — 5. Nakrmil již kočí koně? — 6. Doprovodil jsi svého soudruha domů? — 7. Ukázali jste

otci své úlohy? — 8. Strýc mi půjčil krásnou knihu. — 9. Rodiče mi darovali o mém svátku nové šaty. — 10. Procházka po krásných lučinách obveselila mysl naši. — 11. Třicetiletá válka zpusťošila naši vlast. — 12. Císařovna Helena vystavěla kostel na hrobě Spasitelově.

13. Letos nám shnilo mnoho bramborů. — 14. V zimě nám skoro u (an) všech dveří zrezavěly zámky. — 15. Nej-pěknější fiala nám uvadla. — 16. Rodiče se ještě nevrátili z procházky. — 17. Kam odcestoval váš soused? — 18. Dnes jsem pozdě procitl. — 19. Kam odtáhlo vojsko?

Úkol 97.

Čas předminulý.

Předminulým časem pronáší se děj, kterýž se dříve udál než jiný minulý děj. *Sehnsüchtig warteten wir auf die Rückkehr des Boten, welchen wir zu dir geschickt hatten.* Toužebně očekávali jsme návratu posla, kteréhož jsme k tobě byli poslali. (Srovn. s příkladem v úk. 88. 1.)

A. 1. Nachdem wir die Aufgaben gemacht hatten, zeigten wir sie dem Vater. — 2. Gestern habe ich dem Herrn Lehrer die Bücher zurückgestellt, welche er mir geborgt hatte. — 3. Wie ist euer Nachbar reich geworden? — Er hatte zuerst einen Mehlhandel, dann kaufte er drei große Bauplätze und verkaufte dieselben um einen hohen Preis; er selbst baute dann ein Haus und nachdem er auch dieses mit großem Nutzen verkauft hatte, wurde er Besitzer eines schönen Landgutes. — 4. Kaum waren die Eltern von der Reise zurückgekehrt, ist der Vater erkrankt.

B. 1. Když jsme (byli) posnídali, učili jsme se. — 2. Jakmile jsem svíci zhasil, spatřil jsem zář požáru. — 3. Nesplnili jste, co jste byli přislíbili. — 4. Včera odpověděl jsem na dopis, který mi byl otec před třemi dny poslal. — 5. Když se byl pocestný jídlem a pitím posnil, odcestoval dále. — 6. Když byl řečník domluvil, vzdávali mu posluchači pochvalu. — 7. Vrátil jsi již spolužáku knihy, které ti před týdnem zapůjčil?

Úkol 98.

Čas budoucí.

A. 1. Wir alle fehlen und werden wohl noch oft fehlen. — 2. Wenn du ordentlich leben wirst, wirst du nicht krank werden. —

3. Die Denkmäler mancher großer Männer hat die Zeit zerstört, aber ihren Ruhm wird sie nicht verwischen. — 4. So lange du glücklich sein wirst, wirst du viele Freunde haben. — 5. Bald werden wir schon das reife Obst pflücken. — 6. Wann werdet ihr uns besuchen? — 7. Wird euer Gast heute abreisen? — 8. Wird er noch eine weite Reise machen? — 9. Wo wird er heute übernachten? — 10. Ich werde unsere Gäste zum Bahnhofe begleiten. — 11. Der liebe Gott, welcher die Vögel in der Luft ernährt, wird auch für die Armen sorgen. — 12. Viele Menschen bauen Häuser, in welchen sie nicht wohnen werden. — 13. Durch Fleiß und Sparsamkeit werdet ihr euer Vermögen vergrößern. — 14. Sind deine Eltern schon übersiedelt? Nein, sie werden erst auf die andere Woche übersiedeln. — 15. Wenn es morgen nicht regnen wird, werde ich im Walde Käfer suchen. — 16. Böse Thaten, welche die Menschen nicht strafen, wird Gott bestrafen.

B. 1. Mudřec nebude posuzovati lidi toliko podle šatu. — 2. Zítřa ráno budu se učit. — 3. Odpoledne se vykoupám. — 4. Budete nyní pracovati? — 5. V létě ozdobíme sobě pokoj květinami. — 6. Co budeš nyní dělati? 7. Sporádám si své knihy. — 8. Ukážeš nám cestu do lesa? — 9. Smrt ukončí všechna trápení naše. — 10. Vždy mně bude milé a drahé ono místo, kde jsem prožil své mládí. — 11. Kdo strídmě žije, bude dlouho žít. — 12. Kdy ukončíš svou práci? — 13. Kdy se navrátíte z cesty své? — 14. Milý příteli, vždy budu pamětliv oněch krásných dnů, které jsme spolu prožili.

Čas budoucně skonaly.

A. 1. Wenn ihr eure Studien vollendet haben werdet, werdet ihr euch einen Erwerb suchen. — 2. Bis ich meine Aufgabe werde beendet haben, werde ich ausruhen. — 3. Wenn sich der nachlässige Schüler gebessert haben wird, werden ihn seine Eltern wieder lieb haben. — 4. Das Glück ist unbeständig; bald wird es von euch zurückfordern, was es euch geschenkt haben wird. — 5. Warum hat uns wohl der Herr Doctor nicht besucht? Er wird wahrscheinlich bei einem Kranken gewesen sein.

B. 1. Jakmile se z cesty své navrátíme, vyličíme vám své příběhy. — 2. Až dokončíš svůj výkres, ukážeš jej otc. — 3. Kolik let ti bude, přečkáš-li poslední rok devatenáctého století? — 4. Tvůj přítel tebe zřídka navštěvuje; snad jsi jej urazil? — 5. Pilní mladíci budou se ještě vzdělávati, i když ukončí studia svá na školách.

b) Konjunktiv nejistotný.

Úkol 99.

Konjunktiv času přítomného.

A. 1. Die gute Sitte verlangt es, daß man ältere Personen grüße. — 2. Es ist nöthig, daß du dir bei Zeiten einen Beruf wählst. — 3. Lange glaubten auch die Gelehrten, daß sich die Sonne um die Erde bewege. — 4. Es ist nöthig, daß der Lehrer ungehorsame Kinder strafe. — 5. Es schießt sich, daß die Schüler die Thüre des Schulzimmers langsam zumachen. — 6. Es ist ein Gebot Gottes, daß wir unseren Nächsten lieben wie uns selbst. — 7. Der Arzt hat angeordnet, daß man das kranke Kind auf frische Luft führe.

Konjunktivu nejistotného užívá se též ve (příslovkových) větách, jimiž se účel pronáší. V němčině klade se spojka damit nebo daß, v češtině pouhý konjunktiv přítomnosti. Ku př.

B. 1. Der Kluge spart, damit er im Alter nicht darbe. — 2. Der Schmied erhitzt das Eisen, damit es weich werde. — 3. Der Lehrer straft den Schüler, nicht weil er gefehlt hat, sondern damit er nicht wieder fehle. — 4. Man dörret das Obst, damit es nicht verfaule. — 5. Der Gärtner bedeckt Pflanzbäume mit Stroh, damit ihnen der Frost nicht schade. — 6. Die Gärtner vertilgen die Insekten, damit sie den Bäumen nicht schaden. — 7. Rede laut, damit dich alle hören.

C. 1. Slušno jest, by mladíci pozdravovali starší osoby. — 2. Otec přikázal, bychom se z rána učivali. — 3. Jest vůle boží, bychom i nepřátely své milovali. — 4. Potřebí jest, byste pilně cvičili paměť. — 5. V tomto pokoji jest vzduch nečistý; bude potřebí, bychom (man) okna otevřeli. — 6. Pyšný domnívá se, že jest lepším než ostatní lidé. — 7. Otec si přeje, by mu matka poslala oběd na pole.

8. V létě koupáme se, bychom se ochladili. — 9. Doprovodím tě, bys v lese nezabloudil. — 10. Pochlebníci vás vychvalují, by vás snáze oklamali. — 11. Arabové nezabíjejí pštrosy nožem, nýbrž zardušují je, by krev neznečistila krásné peří. — 12. Podejte dítěti kousek chleba, by neplakalo.

Úkol 100.

Konjunktiv času minulého.

A. 1. Die Sage erzählt, daß der persische König Cyrus in seiner Jugend unter Hirten gelebt habe. — 2. Ich glaubte nicht, daß du schon von dem Spaziergange zurückgekehrt seist. — 3. Der Gärtner sagt, er habe heuer alles Obst gut verkauft. — 4. Die Schwester sagte mir, sie habe den ganzen Nachmittag fleißig gestickt. — 5. Die Geschichte erzählt, es seien viele römische Jünglinge um ihrer Ausbildung willen nach Griechenland gewandert. — 6. Es wird erzählt, daß Thales, einer von den sieben Weltweisen, eine Sonnenfinsternis vorhergesagt habe. — 7. Der Bote erzählte, daß es stark geregnet habe und daß er bis aufs (do) Hemd naß geworden sei.

B. 1. Pověst vypravuje, že Libuše založila Prahu. — 2. Jistý starý dějepisec vypravuje, že Přemysla, chotě Libušina, pohřbili na Vyšehradě. — 3. Dějepisci vypravují, že staří Egypťané mrtvoly balsamovali a v domech svých chovali. — 4. Slyšel jsem, že jste se přestěhovali. — 5. Matka se táže, zdali jste se pomodlili. — 6. Lékař se tázal, zdali se nemocný potil. — 7. Nemyslím, žes dobře počítal; počítej pozorněji. — 8. Pochybuji, že se pan nadlesní již z honby navrátil.

Úkol 101.

Konjunktiv času budoucího a budoucně skonalého.

A. 1. Alexander der Große hoffte, er werde mit seinem Heere die ganze Welt unterjochen. — 2. Der Lehrer hofft, daß sich auch der leichtsinnigste Schüler bessern werde. — 3. Wir erwarten, du werdest uns bald besuchen. — 4. Dein Freund sagt, du seist nicht wahrheitsliebend und er werde daher nicht mehr mit dir verkehren. — 5. Der Herr Lehrer sagte uns heute, er werde die ganze Klasse in den botanischen Garten führen. — 6. Der Gärtner behauptet, die Rosen werden zu Pfingsten abgeblüht sein. — 7. Der Vater hofft, er werde sein neues Haus nach zwei Jahren bezahlt haben.

B. 1. Každý mladík doufá, že dlouho bude žiti. — 2. Myslím, že matka zítra odcestuje. — 3. Náš soused pravil, že vystaví novou stodolu. — 4. Otec se ptá, zdali se dnes ještě budeš učit. — 5. Nemyslil jsem, že se tak brzy navrátíš z divadla. — 6. Rolník doufá, že sklídí obilí dříve, než nepřítel do země vtrhne. — 7. Myslím, že ukončím úlohu, než se vrátíš.

c) Konjunktiv výminečný.

Úkol 102.

Konjunktiv času souminulého i předminulého.

A. 1. Ich zeichnete besser, wenn ich ein festeres Papier hätte. (Ich würde besser zeichnen, wenn ich festeres Papier hätte.) — 2. Wir würden euch gern besuchen, wenn es die Eltern erlaubeten. — 3. Ich wünschte, meine Geschwister wären immer bei mir. — 4. Würde euer Vater sein Haus nicht verkaufen, wenn er einen Käufer hätte? — Er würde dieses Haus gern verkaufen und ein neues bauen. — 5. Wenn das „Wenn“ nicht wäre! — 6. Die Schüler lerneten zu Hause leichter, wenn sie in der Schule aufmerksamer wären. — 7. Wenn ich Geld hätte, würde ich mir einige neue Bücher kaufen. — 8. Wenn ich Zeit hätte, würde ich dich begleiten.

9. Der Getreidehändler hätte gestern billig gekauft, wenn er genug Geld gehabt hätte. — 10. Viele Schüler würden in den oberen Klassen bessere Fortschritte machen, wenn sie in den untersten Klassen gründlich gelernt hätten. — 11. Der Kaufmann wäre schon gestern abgereist, wenn er nicht den Schnellzug versäumt hätte. — 12. Wenn das Baumaterial besser gewesen wäre, wäre das neue Haus nicht eingestürzt.

B. 1. Neškodilo by, kdyby přšlo. — 2. Kdyby každý člověk pracoval, nebyloby nutných v světě. — 3. Počítalbyš lépe, kdybys byl pozorlivější. — 4. Bylo by nám velice milo, kdybyste nás navštívili. — 5. Neslibuj, co bys sotva splnil. — 6. Přál bych (si), abys se častěji cvičil ve zpěvu. — 7. Koho by hudba neobveselovala?

8. Byl bych přál, bys nás byl včera navštívil. — 9. Byl bych vás navštívil, kdybych byl měl čas. — 10. Hospodář by byl včera oral, kdyby nebylo přšlo. — 11. Byli byste se zajisté báli, kdyby vás byla bouřka na cestě zastihla. — 12. Málem byl bych v lese zabloudil. — 13. Minulého roku (akk.) byl bych cestoval do Bavor, kdybych nebyl býval nemocen.

II. Trpný rod.

Způsob oznamovací, spojovací i rozkazovací.

Úkol 103.

Čas přítomný.

A. 1. Ein guter Schüler wird gelobt. — 2. Du wirst oft gelobt. — 3. Gute Arbeiter werden überall geschätzt. — 4. Der Stolz wird gehäßt. — 5. Durch eine Feuersbrunst wird oft die Arbeit vieler tausend Hände vernichtet. — 6. Das Jahr wird in zwölf Monate getheilt. — 7. Durch Arbeit werden die Kräfte unseres Geistes geweckt. — 8. Die Pferde werden mit Hafer und Heu gefüttert. — 9. Viele Menschen werden ungerecht beurtheilt.

10. Es ist nöthig, dass die Geseze von allen Bürgern beobachtet werden. — 11. Bestrebet euch, daß ihr von allen guten Menschen geliebt werdet. — 12. Ich höre, es werde in der Stadt ein neues Gasthaus gebaut. — 13. Ein ungehorsames Kind wird gestraft, damit es gebessert werde. — 14. Es ist gerecht, dass der Name großer Männer auch nach ihrem Tode gefeiert werde. — 15. Sei herzlich gegrüßt!

B. 1. Pilní žáci bývají chváleni, nedbalí žáci bývají káráni. — 2. Prací tělo se sílí. — 3. Poctivý člověk i od zlých bývá ctěn. — 4. Volají tebe. (Jsi volán.) — 5. Mladé stromky bývají přesazovány. — 6. Ziskuchtivostí bývají lidé svedeni ke zlým skutkům.

7. Miluj své bližní, bys od nich milován byl. — 8. Rodiče posílají vás do školy, abyste ve vědách byli vyučováni. — 9. Nepřeji sobě, abych chválen byl, nejsem-li toho hoden. — 10. Jest potřebí, by pokoj provětrán byl. — 11. Neučte se toliko proto, abyste byli chváleni, než abyste se řádně připravili na budoucí povolání své. — 12. Pochválen buď (Pán) Ježíš Kristus!

Úkol 104.

Čas souminulý.

A. 1. Die Rebe wurde wegen ihrer Größe zu den Bäumen gezählt. — 2. Aristides war so gerecht, dass ihm der Beinamen „der Gerechte“ beigelegt wurde. — 3. Die ersten Uhren wurden in Nürnberg gefertigt. — 4. Numa Pompilius, der zweite König von Rom, regierte

zweiundzwanzig Jahre und während dieser ganzen Zeit wurde der Friede nicht gestört. — 5. Von welchem Lehrer wurdest du zuerst unterrichtet? — 6. Im heidnischen Alterthume wurden den Göttern Menschen geopfert.

7. Mancher Schüler würde besser lernen, wenn er zu Hause nicht gestört würde. — 8. Der Maulwurf wird von jeher von den Bauern verfolgt; es wäre aber rathsam, daß er nicht verfolgt würde, denn er ist den Feldern und Wiesen nicht schädlich, sondern nützlich. — 9. Ein Feld auf steinigem Boden wird nicht fruchtbar, wenn es auch fleißig gedüngt würde. — 10. Wie schön wäre der Stadtplatz, wenn eine Lindenallee auf denselben gepflanzt würde!

B. 1. Od starých Egyptanů byla rozličná zvířata zbožňována. — 2. Od prvních let života svého byli jste od svých rodičů živeni, ošetřováni a k dobrému naváděni. — 3. Ve starém Římě zrádcové byli shazováni se Skály Tarpejské. — 4. Nezřídka za malichernou příčinou války byly zdviženy. — 5. Druhdy omylem lidé ku poznání pravdy byli přivedeni. — 6. U Athéňanů soudcové od lidu byli voleni. — 7. Ještě nedávno byly domy pokrývány šindely, nyní kryjí je taškami neb břidlicí.

8. Kéž by pokoj ve vlasti naší nebyl rušen! — 9. Kéž by válka brzy byla ukončena! — 10. Pole bylaby neúrodná, kdyby nebyla hnojena. — 11. Švestky by shnily, kdyby nebyly sušeny. — 12. Mnozí lidé byliby více váženi, kdyby nebyli hrdi. — 13. Kdybys konal svoji povinnost, nebyl bys kárán.

Úkol 105.

Čas minulý a předminulý.

A. 1. Rom ist nicht in einem Tage erbaut worden. — 2. Der heilige Wenzel ist von seinem Bruder Boleslaw ermordet worden. — 3. Werde nicht unartig, wenn du ermahnt oder getadelt worden bist. — 4. Die Prager steinerne Brücke ist von Karl dem Vierten erbaut worden. — 5. Danket höflich, wenn ihr begrüßt worden seid. — 6. Die Städte Herculaneum und Pompeji sind durch den Ausbruch des Vesuv verschüttet worden.

7. Die Kirchengeschichte berichtet, die heilige Ludmila sei über (z) Befehl ihrer Schwiegertochter Drahomira erdroffelt worden. — 8. Ich höre, es sei unlängst ein neuer Planet entdeckt worden. — 9. Der Vater vermuthet, du seist in der Schule getadelt worden. — 10. Der Vate sagt, er sei unterwegs in einem Walde beraubt worden. —

11. Šch zweifle, daß in diesem Zimmer heute geheizt worden sei, denn es ist hier sehr kalt. — 12. Wer würde zweifeln, daß durch den Buchdruck die Studien sehr erleichtert worden seien?

B. 1. Za posledních desíti let mnoho železných drah jest vystavěno. — 2. Josef, syn Jakubův, prodán byl od svých bratrů. — 3. Nedávno v Čechách pozorována byla zemětřesení. — 4. Zlým příkladem mnoho lidí k zlému bylo svedeno. — 5. Nemstěte se, jestliže jste byli uraženi. — 6. Ve kterém roce byl jsi birmován?

7. Pověst dí, že Romulus a Remus od vlčice byli kojeni. — 8. Dějiny vypravují, že za husitských válek mnoho hradů v Čechách bylo zbořeno. — 9. Dějepisci vypravují, že Miltiades, slavný vítěz v bitvě u Marathonu, od svých spoluobčanů uvězněn byl a v žaláři život svůj dokonal. — 10. V dějinách vypravuje se, že ve Spartě železné peníze raženy byly. — 11. Doslychám, žeš byl ve škole pochválen.

C. 1. Die Römer waren in vielen Schlachten besiegt worden; zuletzt waren sie aber doch fast in allen Kriegen Sieger. — 2. Sokrates war nachsichtig gegen die, von welchen er beleidigt worden war. — 3. Alexander der Große baute die Vaterstadt seines Lehrers auf, welche von seinem Vater zerstört worden war. — 4. Nachdem Themistokles aus seinem Vaterlande verbannt worden war, lebte er am Hofe des persischen Königs. — 5. Wenn ihr vorsichtig gewesen wäret, wäret ihr nicht getäuscht worden. — 6. Wenn Hannibal von den Seinigen genug unterstützt worden wäre, hätte er vielleicht die Römer besiegt. — 7. Der Kranke wäre vielleicht gerettet worden, wenn er besser gepflegt worden wäre. — 8. Die Römer hätten den Cäsar kaum in die Zahl der Götter versetzt, wenn er nicht ermordet worden wäre. — 9. Im vorigen Jahre hat es selten geregnet; die Pflanzen wären verborrt, wenn sie nicht wenigstens vom Thau erfrischt worden wären.

D. 1. Římané zničili město Korinth, poněvadž tam vyslanci jejich byli uraženi. — 2. Když Jerusálém město zbořeno bylo, roztrousili se Židé po celém světě. — 3. Obilí bylo prodáno, dříve než bylo stěženo. — 4. Když bylo obilí sklizeno, slaveny jsou obžínky. — 5. Sotva byl oheň na jedné straně města uhasen, již jsme byli polekáni novým požárem. — 6. Budova, ve které byl Caesar zavražděn, brzy potom byla zazděna. — 7. Kdybyste byli konali svoji povinnost, nebyli byste bývali káráni. — 8. Mnozí byli by se stali dobrými občany, kdyby záhy k dobrému byli naváděni bývali. — 9. Kéz bys byl záhy zpraven býval o našem neštěstí! — 10. Kdybys byl zpraven býval o mém neštěstí, bylbys mně poskytl pomoci?

Úkol 106.

Čas budoucí a budoucně skonalý.

A. 1. Das Andenken großer Männer wird immer gefeiert werden. — 2. Wer sich erniedrigt, der wird erhöht werden. — 3. Sei gegen jedermann höflich und du wirst von allen deinen Bekannten geliebt werden. — 4. Durch den Tod werden alle unsere Schmerzen gestillt werden. — 5. Werdet ihr von dem Verlaufe der Krankheit eures Freundes bald benachrichtigt werden? — 6. Unsere Wohnzimmer werden die nächste Woche gemalt werden. — 7. Wann wird schon das Obst gepflückt werden? — 8. Warum wird dieser Wald gefällt werden? — 9. Wird das Gras schon bald gemäht werden? — 10. Wird dieses Feld mit Korn oder (ei) mit Weizen besät werden?

11. Wenn im Lande Krieg geführt wird, fürchtet jeder Landmann, es werde die Saat vernichtet werden. — 12. Glaubst du, du werdest von deinen Mitschülern geachtet werden, wenn du nicht alle Pflichten erfüllst? — 13. Dem Erösus sagte das Orakel vorher, es werde durch seinen Feldzug gegen die Perser ein großes Reich zerstört werden. Er meinte daher, er werde das persische Reich erobern; doch er wurde von Cyrus besiegt und so wurde sein eigenes Reich zerstört.

14. Eine böse That, welche nicht von Menschen gestraft worden sein wird, wird von Gott gestraft werden. — 15. Wenn wir im Deutschen ziemlich eingeübt sein werden, werden wir auch das Französische lernen. — 16. Man hofft, die Hauptstadt werde befestigt (worden) sein, bevor der Feind ins Land einrücken wird.

B. 1. Hrdí budou poníženi, skromní budou povýšeni. — 2. Lháři nebude věřeno. — 3. Nesudte a nebudete souzeni. — 4. Náš dům bude přestaven. — 5. Co rukami lidskými zbudováno bylo, časem bude zničeno. — 6. Kdo jest obezřetný, zřídka bude oklamán. — 7. Kdy bude asi nový most dostaven?

8. Kristus prorokoval, že město Jerusaleým bude zbořeno. — 9. Doslychám, že bude nový kostel vystaven. — 10. Tuším, že budeš od rodičů novými knihami (mit) obdařen.

11. Až bude obilí sklizeno, budeme slaviti obžínky. — 12. Až budou pole zorána, budeme síti. — 13. Jakmile válka bude ukončena, pocestuji s otcem na bojiště. — 14. Stavitel doufá, že bude zámek dostaven, než se kníže navrátí z cest svých.

III. Přičestí a infinitiv činného i trpného rodu.

Ukol 107.

Přičestí času přítomného.

(Příklady vět, ve kterých sluší překládati německé přičestí přítomného času neurčitým přechodníkem.)

A. 1. Die Christen beten kniend. — 2. Eine reichliche Ernte erwartend, legt der Landmann das Samenkorn in die Erde. — 3. Heulend verfolgen die Wölfe ihre Beute. — 4. Der heilige Nikolaus wandelte oft durch die Straßen, Geschenke unter arme Kinder vertheilend. — 5. Bei Thermopylä opferten 300 Spartaner ihr Leben fürs Vaterland, gegen das ungeheuerere Heer der Perser heldenmüthig kämpfend. — 6. Der Habicht kreist hoch in der Luft, gierig nach der Beute spähend. — 7. Karl der Vierte entdeckte, auf der Jagd einen Hirsch verfolgend, jene Heilquelle, welche unter (v češ. instr.) dem Namen Karlsbader Sprudel bekannt ist. — 8. Munter hüpfst das Füllen auf dem grünen Rasen, seine Mutter suchend. — 9. Gott richtet die Menschen, das Gute belohnend und das Böse strafend.

B. 1. Vraceje se z procházky, koupil jsem si třešně. — 2. Probouzeje se, zaslechl jsem hudbu. — 3. Větve široké lípy, až k (an) oknům sáhající, zastiňují můj pokojík. — 4. Cimon Athénan ulicemi kráčíval, rozdávaje peníze chudým. — 5. Pověst vypravuje, že Simon Lomnický z Budče bídně trávil poslední léta života svého, na pražském mostě žebraje. — 6. Národové zemí východních pozdravují mocnáře své, líbajíce kraj šatů jejich. — 7. Pozdravující smekáme klobouk. — 8. Blíží-li se stádu vlk, vyje pes ovčácký a ovce bečíce utíkají se pod ochranu pastýřovu.

(Příklady vět, ve kterých německé přičestí překládati jest do češtiny přechodníkem určitým.)

C. 1. Die Schwalben verkündigen den nahenden Frühling. — 2. Der Hirt führt die blöckenden Schafe heim. — 3. Wie schön sind die grünenden Felder und die blühenden Wiesen! — 4. Der Gram verzehrt den Körper wie ein allmählig wirkendes Gift. — 5. Jeder folgende Tag sei ein Schüler des vorigen. — 6. Wie lieblich ist das Rauschen des murmelnden Baches! — 7. Es ist eine traurige Wirtschaft, wenn die ordnende Hand der Hausfrau fehlt. — 8. Führet die Irrenden auf den Weg der Wahrheit!

Pozn. Přivlastek souřadný v němčině jest klásti před příslušné jméno podstatné, jakož poznáváte z překladů C. 1.—7. Čehož pamětlivi budete, překládajíce věty následující.

D. 1. Mám za (an) oknem kvetoucí růži. — 2. Před domem zahlédl jsem hocha žebrajícího. — 3. Na ulici spozoroval jsem zástup hrajících dětí. — 4. Zaslepující zlata lesk svádí lidi k nešlechetným skutkům. — 5. Kvetoucí sady jsou nejpěknější ozdobou měst i vesnic. — 6. Velryba jest největší zvíře ve vodě žijící. — 7. Bůh jest kajícím hříšníkům milostiv.

Úkol 108.

Příčestí minulé.

(Příklady vět, ve kterých překládati jest německé příčestí minulé přechodníkem minulého času činného rodu aneb přechodníkem trpným.)

A. 1. Koše Jordan, verwildert im langen Krieg, lagern auf den herrlichen Fluren. — 2. Ein Affe, selbst in Seide gekleidet, ist doch nur ein Affe. — 3. Catilina, von Cicero im Senate angeklagt, hatte kein einziges Wort zu (na) seiner Vertheidigung. — 4. Verwundet, stürzt sich der Löwe um so grimmiger auf seinen Verfolger. — 5. Durch Schaden belehrt, werde ich künftighin vorsichtiger sein. — 6. Prächtigt glänzt das Gefieder der Pfauen, von den Strahlen der Sonne beleuchtet.

B. 1. Z daleké ciziny sotva vrátiv se, již zase chystám se na cestu. — 2. Růže, utržena byvši, brzy vadne. — 3. Themistokles, od svých krajanů pronásledován, útočiště hledal u dvora krále perského. — 4. Unaven jsa, odpočívá pocestný ve stínu lesa. — 5. V zimě odpočívá příroda, zbavena svých okras. — 6. Vařeno neb dušeno byvši, jest ovoce i nemocným záživno.

Ve kterých větách ukoľu A. i B. jest časoslovo, jež v příčestí položeno, významu činného, ve kterých významu trpného?

(Příklady vět, ve kterých jest německé příčestí minulé překládati určitým příděstím.)

C. 1. Mörderische Schlachten schwächen sowohl den Sieger als auch den Besiegten. — 2. Vergeudet nicht das nach den Eltern geerbte Vermögen! — 3. Betet kniend und mit gefalteten Händen! — 4. Mit thränenden Augen beschaut der Landmann die verwüsteten Felder. — 5. Ein gebildeter Mann wird überall geachtet. — 6. Der wahrhaft Gebildete ist bescheiden. — 7. Freuet euch mit den Fröhlichen und tröstet die Betrübten!

D. 1. Zděděné bohatství není zásluhou. — 2. Pole pilně zorávané hojně splácí práci rolníkovu. — 3. Uzené maso jest zdravé a chutné. — 4. Vařené ovoce jest zvláště mládeži zdravým

pokrmem. — 5. Sladký jest poklid po práci vykonané. — 6. Ctíme zděděné národní obyčeje. — 7. Nakládána zvěřina je chutnější i zdravější než čerstvá.

Úkol 109.

Infinitiv prostý.

a) Infinitiv prostý podmětem.

A. 1. Grüßen ist Höflichkeit, danken ist Schuldigkeit. — 2. Arm sein ist keine Schande. — 3. Tadeln ist leicht, aber besser machen ist schwer. — 4. Ausborgen ist wenig besser als betteln. — 5. Schnell handeln ist nicht immer rathsam. — 6. Erblinden ist ein größeres Unglück als taub werden. — 7. Falsch beurtheilt werden ist schmerzlich. — 8. Beleidigt worden sein ist immer besser, als beleidigt haben. — 9. Einem Freunde trauen ist genug, jedem trauen ist nicht klug. — 10. Mit sich selbst kämpfen ist der schwerste Kampf, sich selbst bestegen ist der schönste Sieg.

B. 1. Sítí není tak obtížno jako žítí. — 2. Pod širým nebem přenocovati jest nezdravo. — 3. Slib učiniti je snadno, ale splniti jej nebývá vždy snadno. — 4. Zraku zbavenu býti jest největším neštěstím. — 5. Od přátel oklamánu býti jest bolestno. — 6. Nemocné navštěvovati jest milosrdný skutek.

b) Infinitiv prostý, závislý na časoslovecch hören slyšeti, fühlen cítiti, lehren učiti, lernen učiti se.

C. 1. Die Noth lehrt den Menschen beten. — 2. Sokrates lernte, als er schon ein alter Mann war, die Zither spielen. — 3. Hörst du nicht den Sturm sausen? — 4. Wir hörten von weitem die Kanonen donnern. — 5. Hörst du nicht den Kranken husten? — 6. Hast du schon einmal einen Löwen brüllen gehört? Ja wohl, in einer Menagerie.

D. 1. Učte se záhy pracovati. — 2. Matka učí dcery hospodařiti. — 3. Kdo tě učí kresliti? — 4. Nouze učí člověka šetřiti. — 5. Pán, který sám se nenaučil poslouchati, sotva bude ochotné sluhý mívati. — 6. Učte se opatrnými býti.

Ukol 110.

Infinitiv s předložkou zu.

a) Infinitiv s zu podmětem.

Jestliže podmět, infinitivem pronesený, nezaujímá první místo ve větě, klade se grammatický podmět es, infinitiv pak obyčejně přijímá předložku zu. K. př. Es ist leicht zu tadeln, aber schwer die Sache besser zu machen. — Es ist schwer zwei Herren zugleich zu dienen. — Es ist besser beleidigt worden zu sein, als beleidigt zu haben.

Proneste tímto způsobem věty: 2. 5. 6. 7. 10. odstavce A. a věty 1.—6. odstavce B. úkolu 109.

b) Infinitiv s zu závislý na časoslovech.

Pamatujte následující časoslova, na kterých bývá závislý infinitiv s zu: pflegen (v obyčejí míti), sich gewöhnen navykati, zvykati, belieben, geruhen ráčiti, es beliebt mir jest mi libo; sich schämen stydět se, sich fürchten báti se.

Wir pflegen im Garten zu spielen. Hráváme si v zahradě.

Pflegt ihr nicht im Garten zu speisen? Nejidáte v zahradě?

Časoslovo pflegen (v obyčejí míti) nepřekládáme do češtiny, nýbrž význam jeho nahraďujeme opětovacím tvarem časoslova.

A. 1. Stolze Leute pflegen mit ihren Vorzügen zu prahlen. — 2. Wir pflegen zeitlich zu frühstücken. — 3. Pflegst du oft zu baden? — 4. Beliebt es den geehrten Herren nicht, unsere Wohnung zu besichtigen? — 5. Gewöhnet euch die Aufgaben zu rechter Zeit zu machen. — 6. Böse Menschen pflegen gerade den Tugendhaftesten am meisten zu schmähen. — 7. Große Stille pflegt einen nahen Sturm zu verkündigen. — 8. Schämt euch nicht zu fragen, wenn euch etwas nicht klar ist. — 9. Artige Menschen pflegen jeden Bekannten zu grüßen. — 10. Wer ohne sein Verschulden arm geworden ist, schämt sich zu betteln. — 11. Wer sich keiner Schuld bewusst ist, fürchtet sich nicht, die Wahrheit zu reden. — 12. Der Kranke wünscht Ruhe zu haben. — 13. Seine Majestät, der Kaiser, geruhte anzuordnen, daß eine neue Schule errichtet werde.

B. 1. Způsobní lidé nečekávají na pozdravení, nýbrž sami pozdravují. — 2. Zvědaví hoši poslouchají za (an s dat.) dveřmi. — 3. Dítka mívají tytéž vlastnosti, které mají rodiče jejich. — 4. Nestyd' se nikdy pravdu pověděti. — 5. Račte mi své ctěné

jméno řici. — 6. Mnozí, kteří se stydívají pracovati, nestydí se žebřati.

c) Infinitiv závislý na podstatných jménech.

C. 1. Die Gewohnheit, Thiere zu quälen, zeugt von einem bösen Herzen. — 2. Schon der Wille, einem Andern zu schaden, ist verächtlich. — 3. Die Pflicht zu strafen ist immer unangenehm. — 4. Viele Menschen haben die schändliche Gewohnheit, von Abwesenden Übles zu reden. — 5. Edle Männer haben das Bestreben, Andern nützlich zu sein. — 6. Der Versuch den Nordpol zu erforschen, hatte bisher nicht den gewünschten Erfolg.

d) Infinitiv závislý na přídavných jménech.

D. 1. Ein tapferer Soldat ist bereit, sein Leben fürs Vaterland zu opfern. — 2. Vor Ermüdung waren die Soldaten nicht fähig, weiter zu marschieren. — 3. Ein ehrlicher Mann ist nicht fähig, eine Lüge zu sagen. — 4. Wenn es gefällig ist, bin ich bereit, die Herren in den Garten zu führen.

Úkol III.

Infinitiv aktivný s významem trpným při časoslově **sein**. — Infinitiv podstatným jménem.

a) **Blondieho** jest na pravou cestu uvésti. **Der Irrende** ist auf den rechten Weg zu führen.

Neposlušné žáky jest potrestati. **Ungehorsame Schüler** sind zu bestrafen.

b) Na chodbě jest slyšeti krásnou **hudbu**. Auf dem Gange ist schöne **Musik** zu hören. (Na chodbě lze slyšeti hudbu.)

Infinitiv s zu při časoslově sein značí buď nutnost děje (příkl. a), buď možnost děje (příkl. b). Infinitiv v tomto případě, ač tvarem aktivný, jest významu trpného v němčině, však významu činného v češtině. (Předmět české věty při časoslově přechodném stane se tudíž v německé větě podmětem, s kterýmž časoslovo sein v osobě a čísle se shodne.)

A. 1. Den Arbeitern ist der Lohn pünktlich auszuzahlen. — 2. Der Fehlende ist nicht zu verdammen, sondern zu befehlen. — 3. Die

schriftlichen Arbeiten sind zur bestimmten Zeit einzuliefern. — 4. Nicht nur die böse That, sondern schon die böse Absicht ist zu strafen. — 5. Laut des Gesetzes sind offene Brunnen und Senkgruben zur Nachtzeit sorgfältig zu verdecken. — 6. Ist in diesem Zimmer nicht Gas zu spüren?

B. 1. Žádost ve společnostech se skvíti mnohého již v neštěstí uvrhla. — 2. Každý vyhnanec má touhu spatřiti svou vlast zase. — 3. Mnozí lidé mají ohydný zvyk klíti. — 4. Strýc jest hotov svůj dvorec pronajati. — 5. Veškeru lidstvu obecno jest přání šťastnu býti. — 6. Stáří jest ctíti. — 7. Mládež jest poučovati. — 8. Zloděje nebylo lze vypátrati. — 9. Zmužilost jest chváliti, drzost jest kárati. — 10. Boží vůli nelze vyzkoumati.

Infinitiv podstatným jménem.

C. 1. Das Weinen der Erben ist gewöhnlich ein heimliches Lachen. — 2. Unser Leben ist mühevollen Reisen ähnlich. — 3. Je mehr ihr lernen werdet, desto angenehmer wird euch das Lernen werden. — 4. Das Turnen stärkt den Körper. — 5. Das Raschen ist eine hässliche Gewohnheit.

D. 1. Hrozný jest huk ot moře. — 2. Kreslení (kresliti) jest ušlechtilou zábavou. — 3. Milo jest bubláni potůčka. — 4. Nebezpečí budí ve člověku důvěru ve (zu) vlastní síly. — 5. Počítáním duch se bystří. — 6. Tanec rozveseluje mysl. — 7. Život není statkem nejdražším. — 8. Křehot žab jest nepřijemný.

Ukol 112.

Opakování o časoslovech v rodu činném.

A. Proneste časoslova následujících vět všemi časy indikativu a sice touž osobou.

1. Im Sommer bade ich häufig. — 2. Wo kaufst du so schönes Papier? — 3. Wohnt dein Oheim in seinem eigenen Hause? — 4. Meine Schwester hat ihr eigenes Zimmer. — 5. Das Volk liebt seinen gütigen Monarchen. — 6. Wir theilen dir eine frohe Botschaft mit. — 7. Der Herbst beraubt die Bäume ihres Schmuckes. — 8. Wir antworten sogleich auf alle euerer Briefe. — 9. Ihr vermisst gewiß den seligen Dunkel in eurerer Gesellschaft.

B. V následujících větách proneste časoslova, v konjunktiv položená, všemi časy, kterými konjunktiv nejistotný pronésti lze.

1. Ich glaube, es regne. — 2. Man fragt, warum du uns so selten besuchest. Man vermuthet, du seist krank. — 3. Man sagt, dieser Kaufmann habe die beste Waare. — 4. Die Mutter behauptet, meine Freunde seien nicht aufrichtig. — 5. Man glaubt, dieser Mann habe ein großes Vermögen. — 6. Die Erzieherin sagt, dieses Mädchen lerne gut. — 7. Ich glaube, daß ich an (v) dir einen aufrichtigen Freund habe.

C. Položte v jeden i v druhý čas konjunktivu výminečného :

1. Der Gärtner würde viel Geld verdienen, wenn er Spargel anbauete. — 2. Wenn diese jungen Bäumchen feil wären, würde sie der Vater kaufen. — 3. Wenn du deine Eltern geliebt hättest, hättest du sie nicht gekränkt. — 4. Das Kind wäre recht lieb, wenn es nicht eigensinnig wäre. — 5. Welches Kind würde seinen Eltern nicht ein langes Leben wünschen!

Úkol 113.

Kterak převáděti lze věty z činného významu v trpný.

Časoslovo v rodě činném.

1. Der Lehrer unterrichtet die Schüler.

Učitel vyučuje žáky.

2. Kolumbus hat Amerika entdeckt.
Kolumbus objevil Ameriku.

3. Der Blitz entzündet brennbare Stoffe.

Blesk zapaluje hořlavé hmoty.

V rodě trpném.

Die Schüler werden vom Lehrer unterrichtet.

Žáci od učitele jsou vyučováni.

Amerika ist von Kolumbus entdeckt worden.
Amerika Kolumbem (od Kol.) objevena jest.

Durch den Blitz werden brennbare Stoffe entzündet.

Bleskem zapalovány bývají hořlavé hmoty.

Převádějice větu z významu činného v trpný, učiníme jako v češtině předmět věty činné podmět em věty trpné.

Slovo, kteréž bylo ve větě činné podmětem, klade se ve větě trpné tvarem předložkovým; a sice značí-li osobu, užívá se předložky von, značí-li věc, předložky durch.

Přeložte časoslova následujících vět z rodu činného v trpný. (Ve větě 10. toliko časoslovo proloženým písmem vyznačené přeloženo buď v rod trpný; taktéž v příkladech úkolu B.)

A. 1. Die Sonne beleuchtet und erwärmt die Erde. — 2. In der Nacht beleuchten die Sterne den Himmel. — 3. Der Mond hat nicht sein eigenes Licht, sondern die Sonne beleuchtet ihn. — 4. Einen gerechten Regenten liebt das Volk. — 5. Der Wind entwurzelt die stärksten Bäume. — 6. Die Juden haßten die Samaritaner. — 7. Die Tugend werden selbst ihre Feinde immer ehren. — 8. Die Propheten haben die Ankunft des Heilands vorhergesagt. — 9. Wer hat diese Pflanze gepflanzt? — 10. Nachdem mich ein Gewitter über rascht hatte, suchte ich Zuflucht in der Wohnung eines Bahnwärters.

B. 1. Ich hoffe, daß meine Eltern meinen Freund herzlich bewillkommen werden. — 2. Der Bote sagt, daß mich die Eltern mit Ungebuld erwartet haben. — 3. In der Geschichte wird erzählt, daß Semiramis die babylonischen Mauern erbaut habe. — 4. Unser Nachbar behauptet, daß ihn seine Mitbürger verfolgen. — 5. Glaube nicht, daß der Lehrer einen Schüler tadeln würde, wenn er es (gen.) nicht verdiente. — 6. Meine Mutter hätte dich freundlichst bewillkommenet, wenn sie zu Hause gewesen wäre.

Kterak se převádějí v trpný rod časoslova při podmětu **man**.

Man mäht das Gras mit der Sense. — Das Gras wird mit der Sense gemäht.

Man läutet. Es wird geläutet.

Neurčitého zájmena man užívá se toliko v nominativě. Proto Němeo, překládá-li věty, ve kterýchž jest podmětem zájmeno man, z rodu činného v trpný, nenaznačuje osobu činnou při časoslově rodu trpného.

Do češtiny přeloženy budou hořejší věty takto: Trávu sečeme kosou. (Tráva seče se kosou.) — Zvoni. Zvoni se.

C. Převeďte časoslova následujících vět v trpný rod:

1. Man füttert die Pferde mit Hafer, Heu und Häckerling. —
2. Welche Haustiere füttert man mit Kartoffeln? — 3. Aus Glas verfertigt man verschiedene Schmucksachen. — 4. Bei uns prägt man das Geld theils aus Gold, theils aus Silber, theils aus Kupfer. In Sparta hat man in uralten Zeiten auch aus Eisen Geld geprägt. —
5. Warum hat man diesen Knaben gestraft? — 6. Wann wird man mein Zimmer weißen? — 7. Man sucht dich. — 8. Man lobt euch. — 9. Es wäre gerecht, daß man den Fehler eben so streng bestrafe, wie den Dieb.

D. 1. Obcováním s dobrými lidmi ušlechtění budete. — 2. Spánkem tělo se sflí. — 3. Prameny Bílého Nilu posud nebyly vypátrány. — 4. Doufám, že prosba má bude vyslyšena. — 5. Od římského císaře Nerona byli křesťané pronásledováni hroznými mukami. — 6. Od Foiničanů učiněny jsou mnohé vynálezy. — 7. Čím pilněji bude zoráváno pole, tím bude úrodnější. — 8. Bylo již zvoněno? — 9. Prádlo bělí se na (an) slunci.

Příklady 1., 7. a 8. proneste všemi časy.

Úkol 114.

Opakování o časoslovech zvratných a časoslovech předmětných se zvratným zájmenem.

A. Proneste časoslova následujících vět, proloženým písmem označená, všemi osobami jednotného i množného čísla:

1. Ich beklage mich nicht über (na s akk.) meine Feinde. — 2. Du härmtest dich oft wegen einer Kleinigkeit. (Též časem minulým.) — 3. Du irrst dich selten im Rechnen, aber diesmal wirfst du dich doch geirrt haben. — 4. Wir sehnen uns nach einer Nachricht von unseren Eltern. — 5. Wirfst du dich nicht dem Kriegsdienste widmen? — 6. So lange wir uns von der Treue unseres Dieners nicht werden überzeugt haben, werden wir ihm nicht trauen.

7. Ich habe mir zehn Gulden erspart. — 8. Ich mache mir eine Sammlung alter Münzen. — 9. Ist es erlaubt, daß ich mir eine Rose abpflücke?

B. Proneste všemi osobami rozkazovacího způsobu:

1. Bekümmere dich nicht um fremde Angelegenheiten! — 2. Härmnen wir uns nicht wegen einer Kleinigkeit! — 3. Beklaget euch nicht über die Strenge eurer Eltern!

C. Proneste všemi časy:

1. Dein edles Gemüth bewährt sich durch gute Thaten. — 2. Die unedle That straft sich selbst. — 3. Auch in den kleinsten Dingen offenbart sich die Allmacht und die Weisheit Gottes. —

4. Lieber Bruder, wir freuen uns herzlich auf deinen Besuch. —
 5. Ich lege mir einen kleinen Garten an. — 6. Du schadest dir durch
 deinen Eigensinn.

D. Přeložte do němčiny:

1. Dovolíš-li, utrhnu si růži. 2. Kdybys dovolil, utrl bych si růži. — 3. Kdyby byla matka dovolila, byli bychom sobě ovoce natrhali. — 4. Kéž by se toto neposlušné dítě brzy polepšilo! — 5. Myslím, že jsi se v počtu zmýlil. — 6. Přítel tvůj tvrdí, že se pro věc nepatrnou zlobíváš. (Též v čase minulém.) — 7. Těším se, že se lučiny brzy kvítím (= květinami) ozdobí. — 8. Zítřka bude asi pršeti; měsíc halí se v mraky. — 9. Lékař tvrdí, že se dítě nastudilo. — 10. Pospěš, abys se neopozdil. — 11. Ptáci živí se nejvíce hmyzem. — 12. Přeji vám, abyste se za prázdniny zotavili!

Úkol 115.

Opakování o časoslovec odvozených předponami rozlučitelnými.

- a) Ve větách jednoduchých a ve hlavní větě složených vět.

V následujících větách přeneste časoslova (rozlučitelnými předponami odvozená) časem souminulým, minulým a budoucím.

- A. 1. Ich höre gern die Erzählungen eueres Großvaters an. — 2. Der Herr Baumeister baut sein Haus um. — 3. Um den fürstlichen Garten herum führt man eine hohe Mauer auf. — 4. Der Herr Verwalter schaut in der Wirtschaft fleißig nach. — 5. Die Suppe kühlt aus. — 6. Der Schaffer führt heute Weizen ein. — 7. Seit sechs Wochen herrscht (= ist) eine ungewöhnliche Hitze; unser Teich trocknet fast schon ein. — 8. Der Vater reißt jetzt eben ab. — 9. Die Schwester trennt mein neues Hemd auf, weil es mir zu schmal ist. — 10. Der Bote theilt mir eine freudige Nachricht mit. — 11. Die Magd klaubt die Holzspäne zusammen. — 12. Zum Himmel emporsblickend, reicht die Priesterin das Opfer der Göttin dar.

- B. 1. Předkládám svým hostem nejkrásnější hrozny vína. — 2. Matka nakládá okurky. — 3. Kam odesíláš toto psaní? — 4. Člověk se nikdy nedoučí. — 5. Příkladám pilně a přece je

zde zima. — 6. Sklenář zasazuje nové tabule do oken. — 7. Žák otírá tabuli. — 8. Učitel označuje chyby v úlohách a žáci je opravují. — 9. Po válce přemožený vykupuje zajatce.

C. Proneste všemi osobami imperativu: zuhören — hersehauen — die Thüre zumachen — das Fenster aufmachen — sich niedersetzen — sich niederbücken.

D. Přeložte věty: 1. Belieben Sie, mein Herr, die Ankunft des Vaters abzuwarten! — 2. Gewöhnet euch, die Thüre langsam zuzumachen. — 3. Es ist nicht leicht veraltete Fehler auszurotten. — 4. Hast du die Ankunft der Gäste abgewartet? — 5. Hat der Diener die Thüre zugemacht?

1. Není libo, poslechnouti krásnou píseň? — 2. Bylo by potřebí nakoupiti obilí na (für) zimu. — 3. Kdy ráčíte odcestovati? — 4. Uschová vám (pomocné pflegen) sobě všechny dopisy. — 5. Uschovals sobě všechny mé dopisy? — 6. Mládež jest k dobrému naváděti.

b) Předpony odlučitelné ve větě vedlejší.

A. 1. Hörst du, welche Nachricht mir der Bote mittheilt? (Též časem minulým.) — 2. Du fragst, warum ich den Brief so lange nicht abschickte? (Též časem minulým.) — 3. Feuer herrschen solche Hüen, daß unser Bach austrocknet. (Vedlejší větu též min. i bud. č.) — 4. Die fürstliche Familie wird heuer im Winter auf ihren Gütern wohnen, weil sich in der Stadt ansteckende Krankheiten ausbreiten. (Vedl. větu též min. č.) — 5. Die Tinte trocknet dir ein, weil du das Tintenfaß niemals zudeckst. (Též minulým a předmin. časem.) — 6. Ich glaube, daß ich die Aufgabe gut ausarbeiten werde. (Též časem minulým.) — 7. Der Wirt wecht den Knecht, damit er die Pferde einspanne.

B. 1. Učitel označuje chyby v úlohách, by je žáci opravili. — 2. Učitel pokáral žáka, že chyby vyznačené neopravil. — 3. Rodiče posylají vás do školy, byste se ve vědách vzdělali. — 4. Rád vypravuji, když pozorně nasloucháte. 5. Budu dále vypravovati, budete-li pozorně naslouchati. — 6. Mějte pozor na dítě, aby se schodů nespadlo. — 7. Lidé vypravují, že kdesi zedník s lešení spadl. — 8. Přiložte dříví, aby kamna nevystydlý. — 9. Jest potřebí, abychom stodolu přestavěli. — 10. Jakýs cizí pán prosil sluhu, aby jej biskupovi představil. — 11. Když jsem se vracel ze zahrady, spatřil jsem u vchodu krásné růže. — 12. Když jsem se vrátil ze zahrady, tys nebyl doma. — 13. Ptáš se, proč odkládám tuto knihu?

Časoslovo slabého časování v souvislých člancích.

1. Das Schaf.

Das Schaf hat einen länglichen Kopf, lange, schmale Ohren, einen runden Kumpf, schwache Beine und einen ziemlich langen Schwanz. Sein ganzer Körper ist mit dichter, krauser Wolle bedeckt.

Die Schafe sind friedliche, geduldige Thiere. Das Schaf war schon seit ältester Zeit zahm, denn wie die Bibel berichtet, war schon Abel ein Schäfer.

Das Schaf gehört zu den nützlichsten Hausthieren: es liefert uns gutes Fleisch und aus seiner Milch bereitet man schmackhaften Käse; aus den Gedärmen verfertigt man Saiten, aus dem Fell gerbt man Leder, aus den Knochen macht man den Tischlerleim — und nun saget selbst, wozu uns die Wolle des Schafes dient.

2. Der Fuchs.

Der Fuchs ist so groß wie ein Spitzhund, jedoch sein Körper ist schlanker. Sein Haar ist braunroth, an der Brust weiß; sein langer Schwanz ist ebenfalls roth und hat eine weiße Spitze.

In allen Ländern der gemäßigten Zone lebt dieses Thier.

Seine Nahrung ist mannigfaltig. Geflügel und junges Wildpret ist ihm die liebste Nahrung, auch Honig und Weintrauben verschmäht er nicht; doch aus Noth verzehrt er auch Mäuse.

Der Fuchs wohnt in unterirdischen Höhlen, aber selten baut er sich selbst die Wohnung, sondern verdrängt den Dachs durch verschiedene Ränke aus dessen Höhle und setzt sich in derselben fest.

Die Jäger suchen ihn in seiner Höhle auf und trachten ihn lebend zu erhaschen; doch ist dies nicht leicht zu bewerkstelligen, denn er setzt sich mit grimmigen Zähnen gegen Menschen und Thiere zur Wehr. Selten wird ein Fuchs gezähmt, immer ist er, auch im Hause gepflegt, anderen Hausthieren ein gefährlicher Nachbar.

3. Welche Blume ist dem Menschen die liebste?

Unter den Blumen ist die Rose der Liebling des Menschen. Sie erfreut ihn durch ihren Duft und ihre Farbenpracht. Daher räumt er ihr auch in seinem Garten das schönste Plätzchen ein. Er pflanzt sie vor die Fenster jener Seite des Hauses, wo die Sonnenstrahlen am wärmsten sind. Manche Leute versehen die Rose auch in einen Blumen-

topf und stellen sie in das Zimmer. — Schön und lieblich ist die Rose, aber nähere dich ihr nicht zu sehr, denn sie hat Dornen, mit welchen sie die zudringliche Hand verwundet!

4. Anekdote.

In Griechenland lebte im fünften Jahrhunderte vor Christus ein weiser Mann. Sein Name war Sokrates. Derselbe war sehr leutselig und gegen jedermann höflich. Einst erblickte er auf der Gasse einen alten Bekannten und grüßte ihn; aber dieser war ein stolzer Mann und dankte nicht für den Gruß. — Da sagten einige Schüler des Sokrates, welche zugegen waren: „Warum grüßest du einen so unartigen Menschen?“ Sokrates antwortete: „Wünschet ihr denn, daß ich so unartig sei wie dieser Mann?“

5. Der Hirsch.

(Eine Fabel.)

Ein Hirsch, den die Jäger verfolgten, flüchtete sich in einen Weinberg und versteckte sich hinter die höchsten Weinstöcke. So lange die Jäger in der Nähe waren, war er so still, daß er kaum athmete; nachdem sich aber die Jäger entfernt hatten, streckte er den Hals hervor und benagte die Blätter der Weinstöcke, welche ihm das Leben gerettet hatten. Die Jäger hörten das Rauschen der Blätter, kehrten zurück und erlegten den Hirsch.

Den Undankbaren ereilt gewiß die verdiente Strafe.

6. Der Hahn und die Mägde.

Eine alte, sorgsame Hausfrau hatte die Gewohnheit, jeden Morgen ihre Mägde zu wecken, sobald der Hahn krächte. Die faulen Mägde erwünschten deshalb den Hahn. „Wenn doch der Hahn nicht wäre!“ pflegten sie zu sagen; „würde er nicht durch sein Krähen unsere Frau wecken, so würde uns gewiß mehr Schlaf vergönnt.“

Das Ende dieser Klagen war, daß man einst heimlich dem armen Hahn den Hals umdrehte. Doch nun wurde es für die Mägde noch schlimmer. Die alte Hausfrau pflegte noch zeitlicher zu erwachen als zuvor und weckte die Mägde oft schon bald nach Mitternacht.

C) Časoslova silného časování.

Z třídy I.

Binden, finden, schwingen, singen, springen, trinken.

Úkol 116.

A) Čas přítomný oznamovacího, spojovacího i rozkazovacího způsobu; čas budoucí.

1. Wer sucht, der findet. — 2. Der Gärtner bindet junge Bäumchen an einen Pfahl. — 3. Auch die Thiere empfinden Schmerzen. — 4. Die Lerche schwingt sich singend zum Himmel auf. — 5. Im Mai singen die meisten Vögel. — 6. Was trinket ihr zu Mittag? Wir trinken immer Wasser. — 7. Der Arzt hat dem Kranken angeordnet, daß er Ziegenmilch trinke. — 8. Es ist schädlich geistige Getränke zu trinken. — 9. Ein gutes Wort wird williges Gehör finden. — 10. Wer gut arbeitet, wird immer Arbeit finden.

B) Čas souminulý oznamovacího i spojovacího způsobu.

1. Der Arzt verband den Soldaten die Wunden. — 2. Die Schnitter mähten gestern das Korn und banden es zu (v) Garben. — 3. Ich fand im Bache eine hübsche Muschel. — 4. Wie schön war es im Frühling in unserem Garten, wenn die Nachtigallen sangen! — 5. Als ich krank war, trank ich früh und abends nichts als frische Milch. — 6. Der Vater kaufte den Kindern ein Bilderbuch und sie sprangen vor Freude. — 7. Wenn du deine Bücher in Ordnung hättest, fändest du immer sogleich, was du suchst. — 8. Wenn ich nicht heiser wäre, sänge ich ein Lied. — 9. Ihr würdet nicht so oft heiser werden, wenn ihr nicht erhitzt trinken würdet.

C) Tvary složené s příděstím minulým.

1. Wo hast du diese schönen Blumen gefunden? — 2. Wann wird der Buchbinder deine Bücher eingebunden haben? — 3. Johann Gutenberg hat die Buchdruckerkunst erfunden. — 4. Das Glas ist gesprungen, weil man es auf einen heißen Ofen gestellt hat. — 5. Was bedeutet das Sprichwort: Wenn das Kind ertrunken ist, deckt man den Brunnen zu? — 6. Das Kind ist erkrankt, weil es erhitzt getrunken hatte. — 7. Man erzählt, Diogenes habe gewöhnlich aus der hohlen Hand getrunken. — 8. Unseren Gästen wäre es lieb gewesen, wenn ihr ein Lied gesungen hättet. — 9. Widerspenstige Verbrecher werden gebunden. — 10. Wenn doch gegen alle Krankheiten Mittel gefunden

würden! — 11. Wie kostspielig wären gute Schriften, wenn der Buchdruck nicht erfunden worden wäre!

D. 1. Co píváte při večeři? — 2. Otec i matka pívají pivo, my děti však vždy pijeme vodu. — 3. Po nemoci píval jsem po čtvrt roku denně trochu vína. — 4. O jmeninách otcových pili jsme víno. — 5. Dovolil lékař, aby nemocný pil pivo? — 6. Hleďte a naleznete! — 7. Kéž bych našel upřímného rádce! — 8. Buď hoden přátelství a nalezneš upřímného přítele. — 9. Jak se máte, pane? — 10. V perském zálivu nalézají se nejkrásnější perly. — 11. Ve Francii a v Itálii pijí více vína než piva. — 12. Kočky opatrně skákají. — 13. V dějinách vypravuje se, že Foeničané vynalezli sklo. — 14. Zpívali bychom, kdyby sbor náš byl úplný. 15. Věc, kterou jsi našel, navrať. — 16. Jezdec uvázal koně ke stromu. — 17. Víno, které jsme pili včera, nebylo tak dobré jako ono, které jsme pili minulý týden. — 18. Všude, kde lidé žijí, nalezá se též kůň. — 19. Střelný prach vynalezen jest od Bertholda Schwarze. — 20. Dítka, nepily byste sklenici mléka? — 21. Z večera, když jsme byli v zahradě, ptáčekové líbezně zpívali. — 22. Kdo vynalezl sklo?

Z třídy II.

Úkol 117.

Befehlen, empfehlen, sprechen, sterben.

A. 1. Der Herr befiehlt, die Diener erfüllen die Befehle. — 2. Der Feldherr befahl, daß die Stadt mit einem Wall befestigt werde. — 3. Es ist eine schlechte Wirtschaft, wenn der Diener dem Herrn befiehlt. — 4. Wer hat dir befohlen, den Hund loszubinden? — 5. Das Hochwasser hat uns die schönsten Blumen hinweggespült. Gott befohlen! — 6. Ich empfehle mich höflichst. — 7. Empfehl dich, es ist Zeit, daß wir gehen. — 8. Sprich deutlich! — 9. Sprechet langsam! — 10. Kleine Kinder sprechen unverständlich. — 11. Du sprichst selten deutsch, daher wirst du lange nicht gut sprechen. — 12. Überleget immer, bevor ihr sprecht. — 13. Es ist nöthig, daß man jedes Wort mit der gehörigen Betonung ausspreche. — 14. Der Redner sprach fast zwei Stunden und die Zuhörer meinten, er habe kaum eine Stunde gesprochen. — 15. Und Gott sprach: Es werde Licht und es ward Licht. — 16. Fast das ganze Dorf ward ein Raub der Flammen. — 17. Wer zu viel verspricht, erfüllt wenig. — 18. Was du versprochen hast, erfülle. — 19. Ein am unrechten Ort gesprochenes Wort bereitet Verdruß. — 20. Das Fürwort der

ersten Person bezeichnet den Sprechenden, das der zweiten den Angesprochenen und das Fürwort der dritten Person bezeichnet den, von welchem gesprochen wird. — 21. Wenn du dich fleißig üben würdest, sprächest du jetzt schon deutsche Wörter und Sätze richtig aus. — 22. Der eine stirbt in Reichthum, der andere in der größten Armuth und beide werden in derselben Erde ruhen. — 23. Kaiser Josef der Zweite ist im Jahre 1790 gestorben. — 24. Ich hatte vier Brüder, aber alle starben im Kindesalter. — 25. Unsere Seele wird nicht sterben. — 26. Wer rechtschaffen gelebt hat, stirbt ruhig.

B. 1. Kdo mnoho mluví, nemluvívá vždy pravdu. — 2. Neslibuj, co nelze splniti. — 3. Jest plniti, co bylo slíbeno. — 4. Kdybyste se byli častěji cvičovali, vyslovovali byste nyní německá slova správněji. — 5. Rozvažuj dříve, než slovo vyřkneš; pozdě bys rozvažoval, když by slovo vyřčeno bylo. — 6. Mluvili byste správněji německy, kdybyste pomalu mluvili. — 7. Studující rádi mluví o škole. — 8. O čem mluvíte? — 9. O čem jste mluvili? — 10. Otec přikázal, abychom své knihy spořádali. — 11. Plište ochotně, co vám bylo od rodičů přikázáno. — 12. O čem rozmlouval otec s panem farářem? — 13. Mluv nahlas! — 14. Mluvte zřetelně! — 15. Otec i matka poroučejí se Vám zdvořile. — 16. Křesťané, umírajíce, Bohu poroučejí duši svoji. — 17. Kristus za nás na kříži umřel. — 18. Klidně umírá labuť.

Úkol 118.

Helfen, nehmen, kommen.

A. 1. Dem Muthigen hilft Gott. — 2. Helfet euerem Nächsten! — 3. Hilf deinen Brüdern und sie werden dir zur Zeit der Noth auch helfen. — 4. Es ist Pflicht, daß man den Armen und Unglücklichen helfe. — 5. Wo Gott nicht hilft, da wird auch kein Arzt helfen. — 6. Wo nichts ist, da wird auch der Tod nichts nehmen. — 7. Nimm von Andern guten Rath willig an! — 8. Gott hat noch jedem geholfen, der ihn um Hilfe ansuchte. — 9. Was der Friede den Bürgern geschenkt hatte, das hat ihnen der Krieg genommen. — 10. Wenn ihr euch anständig benommen hättet, wäret ihr nicht getadelt worden. — 11. Viele Menschen verlor der Reichthum, andere die Noth. — 12. Das Kriegsglück hat die Sitten der Römer verdorben. — 13. Der Wein ist dem Wirte verdorben, weil er ihn in unreinen Gefäßen aufbewahrt hatte. — 14. Unser Vater erschraf nicht wenig, als er von der Krankheit seines Bruders hörte. — 15. Der Furchtsame erschrickt oft, wenn er die Blätter eines Baumes rauschen hört. — (16. Das Geschrei der Kinder hat den Kranken erschreckt.) — 17. Kommet ihr geraden Weges aus der Schule? — 18. Wer kommt dort vom Walde

her? — 19. Wann kamen die Kinder aus der Schule? — 20. Es ist Zeit, daß der Briefbote käme. — 21. Der Herr Nachbar ersuchte den Vater, daß er Nachmittag auf eine Weile zu ihm komme.

B. 1. Chovej se slušně a budeš ode všech lidí ctěn a milován. — 2. Jidáš ze zoufalství život sobě vzal. — 3. Kdybys dovolil, vzal bych sobě několik květin z vaší zahrady na (zum) památku. — 4. Vezmi sobě několik třešní! — 5. Hospodář najal čtyřicet dělníků ke žním. — 6. Víno mnohým nemocným do hrobu pomohlo. — 7. Budu rovnati otcovy knihy; pomůžeš mi? — 8. Nebyl bych všechny knihy ani za hodinu srovnal, kdybys mi nebyl pomohl. — 9. Zlá společnost dobré mravy kazí. — 10. Hostinskému kazilo se často pivo, proto že měl teplý sklep. — 11. Odkud přicházíš? — 12. Kdy se vrátíš z procházky? — 13. Přišli již ženci s pole? — 14. (Měl bys vždy dosti času k práci, kdybys vždy přímo ze školy domů přicházel.) — 15. Turci byli by r. 1683 Vídeň zajisté poplenili, kdyby nebyl Jan Sobieski, král polský, Rakušanům na pomoc přispěl.

Úkol 119.

Z třídy III.

Bieten, fliegen, fliehen, fließen, schießen, schließen, ziehen.

A. 1. Die Gänse fliegen langsam. — 2. Die Bäuerin fütterte die Hühner und sogleich flogen auch die Sperlinge herbei. — 3. Wäre ich ein Vöglein, flöge ich heim zu meinen lieben Eltern. — 4. Wie angenehm war es im Frühling in unserem Garten, als die Vögel von Baum zu Baum flogen und sangen! 5. Nun ertönt ihr Gesang nicht mehr und nur der kalte Wind fliegt über die Stoppelfelder. — 6. Der Feind flieht. (Všemi časy.) — 7. Der Dieb entfloh und war nicht einzuholen. — 8. Wie schnell fliehen die Tage unseres Lebens! — 9. Bald wird die Zeit eurer Studien entflohen sein und ihr werdet euch einen Beruf wählen. — 10. Als sich die Gallier der Stadt Rom näherten, flohen die Römer aus der Stadt. — 11. Die Natur bietet uns die schönsten Bergnügen. — 12. Die Mutter bot den Gästen ein Glas Wein dar. — 13. Der Arzt verbot mir zu baden. — 14. Mein Vater bietet euch freundliche Grüße. — 15. Die Alten boten den Göttern die Erstlinge ihrer Früchte dar. — 16. Bevor das Schießpulver erfunden worden war, schoß man mit Pfeilen. — 17. Wilhelm Tell schoß seinem Sohne einen Apfel mittels eines Pfeiles vom Kopfe herab. — 18. Ich habe heute die ganze Nacht die Augen nicht geschlossen. — 19. Im Winter ziehen wir warme Kleider an.

B. 1. Žádný jiný pták nelítá tak vysoko jako orel. — 2. Vltava protéká Prahou. — 3. V kolik hodin bývají brány města zavírány? — 4. Motýlové zvolna létají. — 5. Lilie z večera zavírají kalíšky. — 6. Myslivec postřelil jelena. — 7. Xerxes s převelikým vojskem táhl na (gegen) malý národ řecký, ale přece ho nepodmanil. — 8. Lékař vyňal poraněnému vojínu kuli z rány. — 9. Spartané pečlivě vychovávali mládež. — 10. Obyvatelstvo města rozuteklo se, když nepřítel se blížil. — 11. Dopřej chudým z toho, co ti hospodářství poskytuje. — 12. Koriolán nabízel služby své nepřátelům vlasti. — 13. Za (bei) krásného počasí vlaštovky vysoko létají. — 14. Svlékl jsem kabát, poněvadž mi bylo příliš horko.

Ze IV. třídy.

Essen, fressen, geben, bitten.

Úkol 120.

A. 1. Issest du gern Mehlspeisen? — 2. Kinder essen gern Obst. — 3. Sprich nicht, wenn du issest. — 4. Man lebt nicht, damit man esse. — 5. Im Sommer aßen wir zu Mittag gewöhnlich im Garten. — 6. Das Kind wäre nicht krank geworden, wenn es nicht unreifes Obst gegessen hätte. — 7. Manche Ärzte behaupten, daß die Menschen gesünder wären, wenn sie kein Fleisch aßen. — 8. Is nicht hastig! — 9. Der Esel schleppt den Weizen in die Mühle, er selbst frisst aber Disteln. — 10. Wer schnell gibt, gibt doppelt. — 11. Gebet den Armen Almosen. — 12. Gott hat dir zwei Ohren und nur Einen Mund gegeben, damit du weniger sprichst, als du hörst. — 13. Gott gebe meinen Eltern ein langes Leben! — 14. Es gibt vier Klassen der Raubthiere. — 15. Wenn es keinen Fehler gäbe, gäbe es auch keinen Stehler. — 16. Bittet und ihr werdet erhört werden. — 17. Der Verbrecher hat um Gnade. — 18. Der Vater würde dir vielleicht neue Kleider kaufen, wenn du ihn darum bätest (bitten würdest). — 19. Ohne Lust gäbe es keinen Schall. — 20. Ein junger Bettler hat einen Spartaner um eine Gabe. „Nein“, sagte dieser, „ich werde dir nichts geben; denn je mehr Almosen du bekommen wirst, desto mehr wirst du betteln. Wer dir das erste Almosen gegeben hat, der hat dir den Bettelstab gereicht.“

B. 1. Příroda toliko člověku dala řeč. — 2. Bůh dejž vám požehnání své! — 3. Kdo prosí, tomu bude dáno. — 4. Prosil jsem o sklenici vody. — 5. Prosili jste mne o papír; dám vám ho hned. — 6. Dejme tomuto žebráku kus chleba! — 7. Urazil-lis svého soudruha, odpros jej! — 8. Otče, mnoholi jste vydal letos

za dříví a za uhlí? — 9. Matka by ti byla odpustila, kdybys ji byl odprosil. — 10. Nejdějte horkých jídel. — 11. Nesluší se, abyste hltavě jedli. — 12. Nejedl bys kousek chleba s máslem? — 13. Nejedli jste nezralé ovoce? — 14. Koně žerou nejraději oves. — 15. Kůň by byl bujnější, kdyby mu hospodář více ovsu dával. — 16. Zdvornilý neporoučí, nýbrž prosí.

Úkol 121.

Lesen, sehen, liegen, sitzen.

A. 1. Ihr leset zu schnell. — 2. Dies laut! — 3. Es ist nötig, daß jeder Schüler zu Hause gute Bücher lese. — 4. Hast du schon die Geschichte Osterreichs gelesen? — 5. In den Ferien las ich täglich zwei bis drei Stunden aus dem Lesebuche. — 6. Mit den Augen sehen wir. — 7. Hast du schon je einen Adler gesehen? — 8. Das eigensinnige Kind versprach, daß es sich bessern werde und der Vater sah ihm den Fehler nach. — 9. Mein Bruder liest gern; er würde beständig Reisebeschreibungen lesen, wenn es ihm die Eltern gestatteten. — 10. Die Kinder sähen besser aus, wenn sie täglich einige Stunden auf frischer Luft verweilen würden. — 11. Viele Menschen glauben nicht, was sie nicht mit eigenen Augen gesehen haben. — 12. Vier Augen sehen mehr als zwei. — 13. Saß das Kind ruhig, als es der Maler malte? — 14. Die Nachtigall singt sitzend, die Lerche hoch in der Luft herumfliegend. — 15. Erösus, König von Sydien, besaß ungeheuere Reichthümer. — 16. Kleinen Kindern ist es zuträglich im Sande zu sitzen. — 17. Erst vor kurzer Zeit wurde die Stelle erforscht, wo die Stadt Troja gelegen ist. — 18. Ich habe die Bücher auf den Tisch gelegt, aber sie liegen nicht mehr dort.

B. 1. Čtli byste lépe, kdybyste pomalu čtli. — 2. Po obědě čítává otec noviny. — 3. Dnes jsem mnoho četl; přečetl jsem za den povídku „Růženka Jedlohradská“ od Kristofa Schmida. — 4. Brzy budeme již čítati německé bájky a povídky. — 5. Lidé vídají chyby jiných, ale svých vlastních nevidí. — 6. Rovník sází stromy, jichž ovoce sám neužítí. — 7. Kdybys byl včera do naší zahrady přišel, byl bys uviděl překrásné květiny. — 8. Vidáme blesk dřívě, než zaslycháme hrom. — 9. Jídáme, za (bei) stolem sedíce. — 10. Staří Římané měli překrásné budovy. — 11. Děti ležely na trávniku, matka seděla opodál. — 12. V létě sedávali jsme často před domem. — 13. Můj bratr byl nemocen; čtyři neděle ležel. — 14. Která města česká leží na Vltavě? — 15. Odpoledne seděl jsem v besídce a četl jsem. — 16. Mnozí, kteří jindy mívali nádherné domy, nemají nyní ani sousto chleba.

Úkol 122.

Z třídy V.

**Beißen, reißen, reiten, streiten, leiden, schneiden,
schleifen, weichen.**

A. 1. Ein Hund, welcher bellt, beißt gewöhnlich nicht. — 2. Wen ein Hund gebissen hat, der suche die Hilfe eines Arztes. — 3. Zerreißen nicht euere alten Schulbücher; gebet sie lieber einem armen Mitschüler. — 4. Das Hochwasser hat einige alte Häuschen weggerissen. — 5. Die Kette ist gerissen. — 6. Man bindet böse Hunde an, damit sie niemanden beißen. — 7. Der Gärtner hat die jungen Bäumchen beschnitten. — 8. Ein rostiges Messer schneidet schlecht. — 9. Der Diamant wird mit Diamantenstaub geschliffen. — 10. Man schleift die Messer, damit sie besser schneiden. — 11. Wer ein gutes Buch zerrissen hat, der hat dadurch vielleicht manchem Menschen einen großen Nutzen entzogen. — 12. Die Märtyrer litten für die Religion grausame Qualen. — 13. Streitet nicht mit älteren Personen. — 14. Warum habet ihr gestritten? — 15. Die Soldaten stritten tapfer, endlich aber wichen sie doch dem Feinde. — 16. Der römische Kaiser Nero ist einst vor den Augen seiner Unterthanen um die Wette geritten.

B. 1. Pes by tě nebyl pokousal, kdybys jej nebyl dráždil. — 2. Pes kousl hoča do nohy a roztrhl mu spodky. — 3. Netrhejte nezralé ovoce! — 4. Zenci již brousí kosa a srpy; již brzy budou obilí žítí. — 5. Nože brousíme o (an) brus. — 6. Tvrdohlavý neustoupí od svého mnění, byť nahlížel, že jest na (in) omylu. — 7. Zahradník vytrhává býlí i s kořenem. — 8. Kdo mnoho trpěl, bývá dobrým těшитelem. — 9. Spasitel za nás na kříži trpěl. — 10. Za třicetileté války vlast naše mnoho utrpěla. — 11. Matka mi ukrojila kus chleba. — 12. Silnějším ustup!

Úkol 123.

Z třídy VI.

Bleiben, leiben, schreiben, schreien, verzeihen, heißen.

A. 1. Bleibet noch einige Tage bei uns. — 2. Bleiben wir gute Freunde! — 3. In der Schlacht bei Kolln sind ungefähr 8000 Preußen auf dem Schlachtfelde geblieben. — 4. Ausgeliehene Sachen bewahre sorgfältiger als deine eigenen. — 5. Kleine Kinder schreien aus Muthwillen. — 6. Schreien ist eine Unart. — 7. Das Kind schrie vor Schmerz, als ihm der Arzt einen Zahn riß. — 8. Wir schreiben

mit der Feder, mit dem Bleistift, mit der Kreide, mit dem Griffel. — 9. Die Griechen und Römer schrieben auf Wachstafeln. — 10. Sokrates schrieb seine Lehren nicht nieder, sondern seine Schüler überlieferten dieselben der Nachwelt. — 11. Schreibet nicht zu schnell. — 12. Gestern schrieb ich meiner Mutter einen Glückwunsch zum Namens-tage. — 13. Die Eltern wünschen, daß ihnen mein Kostherr jede Woche schreibe, wie ich mich aufführe. — 14. Deine Schrift wäre besser, wenn du langsamer schriebest. — 15. Schweiget, wenn ältere Personen sprechen. — 16. Es ist besser zu schweigen als Unwahrheit zu reden. — 17. Christus sagte zu den Aposteln: „Wem ihr die Sünden verzeihet, dem werden sie verziehen werden.“ — 18. Wie heißest du? — 19. Wie hieß deine Mutter? — 20. Wie haben die ersten Menschen geheißen?

B. 1. Jaké cvičení měli jste dnes ve škole? Dnes jsme psali německé věty na tabuli. — 2. Psal jsem skoro tři hodiny. — 3. Napsal jsi již všechny úlohy? — 4. Psali byste lépe, kdybyste se častěji cvičili v krasopisu. — 5. Rodiče žádají, abys jim častěji psával. — 6. Napsal bych list svému bratru, kdybych měl méně práce. — 7. Když jsem mívával méně práce, psával jsem svým bratrům i sestřím častěji. — 8. Píši raději stoje než sedě. — 9. Kdybys četl list mého malého bratra, podivil bys se, kterak krásně píše. — 10. Staří Germanové křičíce do boje se vrhali. — 11. Zlato i v ohni zlatem zůstává. — 12. Smlčte, co vám soukromě bylo sděleno! — 13. Jak se nazýval onen muž, který vynalezl střílný prach?

Z třídy VII.

Fallen, fangen, halten, braten, hängen, lassen.

Úkol 124.

A. 1. Der Apfel fällt nicht weit vom Stamme. — 2. Das Laub der Bäume ist schon abgefallen. — 3. Fische werden mit der Angel oder mit dem Netz gefangen. — 4. Ein geschriebenes Wort behält man besser im Gedächtnis als ein gehörtes. — 5. Habet ihr heute einen Brief erhalten? — 6. Der Kranke fiel vor Schwäche um. — 7. Es flogen niemandem gebratene Tauben in den Mund. — 8. Fanget euere Arbeiten mit Gott an. — 9. Man fängt Mäuse in die Falle. — 10. Ein Löwe fieng eine Maus in seine mächtige Tazze. Er nahm ihr nicht das Leben, sondern ließ sie frei. Bald wurde derselbe Löwe in ein Netz gefangen; da kam aber eine Maus, biß das Netz entzwei und befreite den Löwen. — 11. Über dem Tische hängt eine Lampe. — 12. Verlasset nicht euere unglücklichen Brüder! — 13. Die Mutter führt das Kind bei der Hand, damit es nicht falle. —

14. Das Leben des Menschen hängt an einem Faden. — 15. Was hältst du in der Hand? — 16. Der Herr hat den untreuen Diener entlassen. — 17. Deine Kleider wären noch jetzt hübsch, wenn du sie in Ordnung hieltest. — 18. Das Buch wäre dir nicht aus der Hand gefallen, wenn du es besser gehalten hättest. — 19. Wo man singt, da laß dich nieder; böse Menschen haben keine Lieder. — 20. Wo lässest du dir das Haar schneiden?

B. 1. Kaštany pečeme (pekou se) v popelu. — 2. Pečené maso jest vydatnější než vařené. — 3. Kuchařka peče husu. — 4. Kočka chytla vrabce a snědla jej. — 5. Na stromě visí ovoce. — 6. Obrazy visí na stěně. — 7. V chrámě Jerusalemském před svatyní visela rouška. — 8. Napadl sníh na mladé květi. — 9. Kdo opouští nuzné bratry své, hoden jest opovrzení. — 10. Od rodičů přijali jste nesčíslná dobrodini. — 11. Drž dítě za ruku, aby neupadlo. — 12. Na své cestě zdržel jsem se několik dní v Drážďanech. — 13. Nemocný byl by slabostí upadl, kdyby jej byl průvodce jeho nezadržel. — 14. Byli jste přívětivě přijati? — 15. Spartané měli starce v uctivosti. — 16. Špatným počasím byl vlak zadržén. — 17. Pavouci chytají mouchy do pavučin. — 18. Alexander Macedonský velikou říši po sobě zůstavil. — 19. Náš domácí pán dá na jaře všechny pokoje malovati. — 20. Zralé ovoce se stromu spadává.

Úkol 125.

Schlafen, laufen, rufen, rathen, gehen.

A. 1. Der Unschuldige schläft sanft. — 2. Ein schlafender Fuchs fängt keinen Hasen. — 3. Alte und schwache Menschen schlafen oft sitzend ein. — 4. Wie hat der Kranke geschlafen? 5. Er schlief bis Mitternacht ruhig, nach Mitternacht hat er aber die Augen gar nicht geschlossen. — 6. Der Todte lag da, wie wenn er schlief. — 7. Die Frösche schlafen den ganzen Winter. — 8. Ein kalter Wind läuft schon über die Felber. — 9. Wohin laufen diese Kinder? — 10. Wer hat mich gerufen? — 11. Unser Großvater ist in Ohnmacht gefallen; wir ließen sogleich einen Arzt rufen. — 12. Wohin gehst du? Ich gehe in die Schule. — 13. Um wie viel Uhr pflegt euer Vater aus dem Hause zu gehen? — 14. Würdest du nicht mit mir ins Theater gehen? 15. Ich gienge gern, aber die Eltern werden es mir kaum erlauben. — 16. Sage mir, mit wem du umgehst und ich werde dir sagen, wer du bist. — 17. Wie geht es dir? — 18. Wie ist es euch auf der Reise gegangen? — 19. Der Arzt rath dem Vater, in ein Seebad zu gehen. — 20. Wie ist heuer das Getreide gerathen? — 21. Meine Uhr geht nicht richtig.

B. 1. Zdravý člověk klidně spí. — 2. Mnozí lidé byliby zdravější, kdyby nespávali příliš dlouho. — 3. Sedm hodin za noc spáti dosti jest. — 4. Dnes jsem špatně spal; o druhé hodině s půlnoci jsem se probudil a neusnul jsem až do rána. — 5. Čas ubíhá. — 6. Zajíc běhá rychleji než pes. — 7. Myslivci postřelili jelena, ale jelen přece utekl. — 8. Dělníci jdou z práce domů. — 9. Po učení chodte přímo domů. — 10. Proč jste tak brzy odešli z divadla? — 11. Proč jste mi neřekli, že půjdete na honbu? Byl bych šel s vámi. — 12. V létě chodívali jsme často do lesa. — 13. Slyšel jsem, že Váš pan bratr jest nemocen; jak se mu vede? Děkuji zdvořile, již je mu lépe. — 14. Dítě spadlo do studnice a úpěnlivě volalo o pomoc. — 15. Nemocný by byl zajisté usnul, kdyby nebyly děti křičely. — 16. Jidáš zradil Spasitele. — 17. Letos se hrušky nezdařily. — 18. Hádej, kolik jest mi let. — 19. Dlouho jsi chodil; budeš zajisté unaven.

Úkol 126.

Z třídy VIII.

Baden, graben, fahren, schlagen, tragen, waschen, waschen, stehen.

A. 1. Die Tagelöhner graben eine Grube. — 2. Der Todtengräber gräbt ein Grab. — 3. Wer einem anderen eine Grube gräbt, fällt selbst hinein. — 4. Der Gärtner grub die dürren Bäume aus und setzte junge Bäumchen ein. — 5. Bei uns werden die Todten am dritten Tage nach dem Absterben begraben. — 6. Die Karpfen werden gekocht, gebraten oder gebacken. — 7. Unser Bäcker bäckt täglich ungefähr 200 Kilogramm Brot. — 8. Ißest du gern ein gebackenes Huhn (ein Backhuhn)? Ich esse lieber ein gebratenes Huhn (ein Brathuhn). — 9. Wann wird der Zug gegen Wien abfahren? — 10. Was habet ihr Neues in der Stadt erfahren? — 11. Wohin fährt der Herr Doctor? Er fährt in ein Dorf zu einem Kranken. — 12. Ein dürre Baum trägt keine Früchte. — 13. Ertraget geduldig die Schläge des Schicksals! — 14. Der Knecht schlägt den Hund, weil er ein Kind gebissen hat. — 15. Der Herr hat nicht das Recht, den Diener zu schlagen. — 16. Eben schlägt es zwölf Uhr. — 17. Es schlug halb sechs, als die Mutter aus dem Hause fuhr. — 18. Die Mägde waschen die Wäsche. — 19. Der Arzt hat angeordnet, daß man den Kranken mit Wein wasche. — 20. Die Leichen werden gewaschen und angekleidet, bevor sie begraben werden. — 21. Aus der Erde wuchs frisches Gras und die Bäume schmückten sich mit Blüten. — 22. Du bist heuer sehr gewachsen. — 23. Das Forsthaus steht nächst dem

Walde. — 24. Das Evangelium hören wir stehend an. — 25. Dort, wo früher die Bastei stand, wird jetzt ein Stadtpark angelegt. — 26. Du hast dich erkältet, weil du im Schnee gestanden bist.

B. 1. Dělníci kopali studnici. — 2. Strom, který nenese ovoce, bude vykopán. — 3. Zahradník překopával drn. — 4. U Kutné hory druhdy bývala stříbrná ruda kopána. — 5. Pekař peče vánočky. — 6. Matka dnes pekla koláče. — 7. Kdy odjíždí vlak ke Praze? — 8. Kdy jste odjeli z domova? — 9. Když jsme jeli domů, přeběhl nám zajíc přes cestu. — 10. Osel nosí těžký náklad. — 11. Jest čas, aby list na poštu byl donesen. — 12. Proč jsi bil mého psa? — 13. Blesk uhodil do stodoly. — 14. Odbilo již osm hodin? — 15. Děvečka myje podlahu. — 16. Umývejte si často ruce. — 17. Byli byste zdravější, kdybyste si hlavu, krk i prsa studenou vodou umývali. — 18. Na písečnaté půdě tráva neroste. — 19. Slon stojí spí. — 20. Po celém kázání jsem stál. — 21. O které hodině vstáváš? — 22. V kolik hodin vstal jsi dnes? — 23. Vstávejte časně!

Časoslovo silného časování v člancích souvislých.

1. Der Löwe, der Bär und der Wolf.

Ein Löwe und ein Bär raubten ein junges Reh. Als sie sich um die Beute theilten, geriethen sie in Streit. Sie kämpften so lange mit einander, bis sie beide ohnmächtig zu Boden fielen.

Da gieng ein Wolf vorüber, sah die beiden Ohnmächtigen und nahm ihnen das Reh.

Wenn zwei mit einander streiten, freut sich der dritte, welcher ruhig bleib!

2. Der Hund und die Hasen.

Ein Jagdhund verfolgte einen jungen Hasen. Schon hätte er ihn bald erreicht, da sprang ein älterer, weit größerer Hase aus dem Kleeelde und floh.

„Hier ist ein größerer Gewinn“, sagte der Hund zu sich selbst. Er ließ den kleinen Hasen laufen und suchte den großen zu fangen. Doch die Kräfte des Hundes waren schon erschöpft, der alte Lampe entfloh und der geizige Hund erhielt von zwei Hasen — keinen.

Wer das Kleine nicht ehrt, ist des Großen nicht werth.

3. Der Wanderer und die zwei Flüsse.

Ein Wanderer kam zu einem Flusse, welcher sehr breit war und mit großem Geräusche über die Steine hinsfloß. Vergebens sah sich der Wanderer nach einem Rahne um, dann faßte er aber Muth und gieng durchs Wasser. Er fand, daß der Übergang gar nicht beschwerlich war. In wenig Stunden kam er zu einem anderen Flusse, welcher sehr schmal war und ruhig dahinströmte. „Wenn ich glücklich über den großen Strom gekommen bin, werde ich auch hier nicht unkommen,“ sagte er. Er gieng durch den Fluß, kam zu einer tiefen Stelle und — ertrank.

Ein schweigender Feind ist schlimmer als ein solcher, welcher viel spricht.

4. Der Hirt und der Wolf.

Ein Wolf hatte sich in einer Falle gefangen. „Ach, wenn doch der Mensch nur diesmal meines Lebens schonete!“ rief er aus. „Wie dankbar wäre ich ihm dafür! Ich fräge nimmermehr Kälber und Schafe, sondern nur Fische und Frösche; ja ich böte seinen Heerden Schutz!“

Der Hirt hörte diese Worte. Er ließ sich überreden, öffnete die Falle und ließ den Wolf frei.

Raum war derselbe etwa hundert Schritte gegangen, sah er ein Ferkel, welches sich in einer Lache wälzte. „Sieh,“ — rief er — „das ist ein Thier, welches im Wasser lebt! Das ist gewiß ein Fisch!“ Er stürzte sich auf das Schweinchen und zerriss es in Stücke.

Den Versprechungen eines bekannten Bösewichtes ist nicht zu trauen.

5. Der Esel und der Hase im Kriegsdienst.

Der Löwe berief die vierfüßigen Thiere zum Kriege mit den Vögeln. Es kamen alle und boten ihm ihre Dienste an; auch der Esel und der Hase waren bereit, in den Krieg zu ziehen.

„Haha“, lachte der Bär, als er diese zwei friedfertigen Thiere sah. „Ihr Helden werdet dem Adler, dem Geier und dem Habicht gewiß Schrecken einjagen!“

„Ich würde nicht spotten,“ — sagte der Löwe zum Bären — „zum Kampfe wären sie freilich untüchtig, aber der Hase wird uns ein schneller Bote, der Esel ein trefflicher Trompeter werden.“

Auch der Geringsste kann zum allgemeinen Wohl mitwirken.

6. Der Greis und der Tod.

Ein armer Greis trug auf dem Rücken Reisig aus dem Walde nach seiner Hütte. Der Weg war noch lang und der Greis war schon müde. Verdrießlich legte der Alte seine Last nieder und rief den Tod, damit er seinem traurigen, mühevollen Leben ein Ende mache.

Kaum hatte er ausgesprochen, stand der Tod wirklich vor ihm und fragte, was er wünsche. Erschrocken sagte der Greis: „Ach, ich bitte dich, guter Mann, hilf mir nur einige Schritte Weges diese schwere Bürde tragen.“

7. Der Wolf und der Kranich.

Einem Wolfe war ein Bein im Schlunde stecken geblieben und machte ihm große Beschwerden. Er versprach demjenigen reichliche Belohnung, der es herausziehen würde. Ein Kranich kam zu ihm und leistete ihm diesen Dienst.

Darauf forderte der Kranich seine Belohnung. „Unverschämter!“ — rief der Wolf — „ich hatte deinen Kopf in meinem Rachen und habe deines Lebens geschont und du sprichst noch von Belohnung? Geh, und sei mir dafür dankbar, daß ich dich nicht gefressen habe.“

8. Die beiden Frösche.

Übermäßige Hitze hatte einst einen tiefen Sumpf ausgetrocknet und die Frösche, welche bisher in demselben gewohnt hatten, wanderten aus.

Zwei von ihnen kamen zu einem sehr tiefen Brunnen, wo es sehr viel Wasser gab. „Ah, sieh da,“ rief der ~~erste~~ ^{erste} „gibt es noch genug Wasser; springen wir in den Brunnen!“

Der andere Frosch entgegnete: „Hinaufspringen ist leicht, aber wenn auch dieser Brunnen vertrocknete, wäre es schwer, aus demselben herauszukommen.“

Bei jedem Unternehmen habe die Zukunft vor Augen!

9. Der Hirsch und der Fuchs.

Ein neidischer Fuchs betrachtete einst lange und genau einen schön gewachsenen Hirsch. Endlich rief er aus: „Seine Läufe sind doch nicht hübsch; sie sind zu dünn!“

„Wahrlich“, — sagte der Hirsch — „jetzt erst fühle ich, daß mich die Natur mit großen Vorzügen beschenkt hat, da selbst der Neid nur Einen Fehler an meiner Gestalt entdeckt hat.“

Der Tadel des Neidischen ist nicht selten ein Lob.

10. Die Sonne und der Regenbogen.

Ein Regenbogen prangte mit seinen schönen Farben am Himmel. Wer ihn sah, lobte ihn; aber das Lob der Menschen machte ihn übermüthig und bald rühmte sich derselbe, daß er schöner sei als der blaue Himmel und schöner als die goldene Sonne. „Zwar hat die Sonne glänzende Strahlen,“ sagte der Regenbogen, „aber ihre Farben sind nicht so prachtvoll wie die meinigen.“

Dies hörte die Sonne. „Ich werde mit dir nicht wetten, schöner Bogen,“ sprach sie lächelnd; aber in demselben Augenblicke verhüllte sie ihre Strahlen in düstere Wolken — und der Regenbogen war nicht mehr zu sehen.

Der Undankbare verdient, daß er beschämt werde.

---

in einer

Seznam slov k úkolům

obsaženým v části přípravné.

K úkolu 5. aufmerksam pozorlivý — unattentiv nepozorlivý — zufrieden spokojený — unzufrieden nespokojený — heiter veselý — arm chudý — reich bohatý — arbeitsam pracovitý, příčinlivý — müde unaven — freundlich přívětivý, vlnidný — unfreundlich nevlidný — furchtsam bázlivý — reinlich čistotný — Friedrich Bedřich — Anton Antonín — heute dnes — sonst jindy — sehr velmi — auch též — und a.

K úkolu 7. warum? proč? — wo? kde? — hier zde — oben nahoře — noch ještě — der Bruder bratr — der Vater otec — der Onkel strýc — die Tante teta — der Bote posel — die Frau paní — das Kind dítě — Karl Karel — Heinrich Jindřich — betrübt zarmoucen — gesund zdrav — krank nemocen — jung mladý — alt starý — ruhig klidný, pokojný — artig způsobný — folgen poslušný — aber ale, však — ja ano.

K úkolu 9. der Jüngling jinoch — der Schüler žák — der Soldat voják — der Vormund poručník — der Flachs len — die Pflanze bylina — der Kalk vápno — der Stein kámen — der Lehrer učitel — die Lehrerin učitelka — die Schwester sestra — der Gast host — der Wirt hostinský, hostitel — der Ungar Uher — der Böhme Čech — der Pole Polák — die Polka Polka, Polačka — der Greis stařec — der Diener sluha — der Priester kněz — der Meister mistr — der Lehrling učeň, učedník — die Mäßigkeit střídmost — die Unmäßigkeit nestřídmost — die Tugend ctnost — das Laster nepravost — wer? kdo? — brav hodný — todt mrtev — heiß horký, vřelý — schon již — leider bohužel.

K úkolu 11. das Fenster okno — der Ofen kamna — die Hade sekera — der Roggen žito — die Suppe polivka — das Fleisch maso — der Bettler žebrák — der Student studující — der Kravate Chorvát — der Mensch člověk — verwandt příbuzný —

ořfen otevřen — warm teplý — řharř ostrý — řtumpf tupý —
reif zralý — weich měkký — glücllich řtastný — unglücllich
neřtastný — denn neboř — wie jak — nein nikoli.

B. lékař der Arzt — pokoj = světnice das Zimmer — vždy
immer.

K úkolu 13. A. das Meřer nůž — das Wařer voda — der Aus-
länder cizozemec — der Öfterreicher Rakuřan — der Herr pán
— der Nachbar soused — der Koř kabát — das Brot chléb
— blař bledý — řeifřig pilný — traurig smutný — kurz
krátký — groř veliký — hart tvrdý — řchön krásný — güttig
dobrotivý — řo tak.

B. práce die Arbeit — sluha der Diener — dlužník der
Schuldner — nenáivist der Hař — hřich die Sünde — venku
drauřen — churav řränklich — mokrý nař — dobrotivý güttig.

K úkolu 14. A. die Freude radost — das Glücl štěstí — das Un-
glücl neřtěstí — der Käse sýr — das Haus dům — der Baum
strom — řterblich řmrtelný — nůřlich užitečný — bergänglich
pomijeřící, vratký — unbeständig nestálý — neu nový — grün
zelený — eigenlich (příslovce) vlastně.

B. začátek der Anfang — děvče das Mädchen — keř der
Strauch — zelina das Kraut — kniha das Buch — hoch der
Knabe — kov das Metall — nesnadný řchwer — řkodlivý
řchädlich — vysoký hoch — nízky niedrig — neúrodný un-
fruchtbar.

K úkolu 15. A. der Gut klobouk — die Wiese louka — die
Mutter matka — die Buche buk — die Eiche dub — das Holz
dřevo, dříví — řest pevný — dauerhaft trvanlivý — klein malý
— nein nikoli.

B. hůl der Stoř — péro die Feder — růže die Rose —
topol die Pappel — světnice die Stube — peř, kmen der
Stamm — dlouhý lang — řiroký breit — řtíhlý řchlant.

K úkolu 16. A. der Schmeichler pochlebník — der Heuchler pokrytec
— die Biene včela — die Ameiře mravenec — Gott Bůh —
der Ořer Ostrý — die Moldau Vltava — die Elbe Labe —
die Eger Ohře — der Strom proud, veletok — der Fluř řeka
— der Berg vrch — das Leben řivot — mäßig řřídmý —
unmäßig neřřídmý — unruhig neklidný, nepokojný — řtill tichý
— gnädig milostivý — řondern nýbrž — alřo tedy.

B. vděčný dankbar — zbořný řromm, andächtig — opatrný
vorřichtig — skluzký řchlüpfřig — drahý řheuer, řořtbar — lenivý
träge, faul — cesta der Weg — tovaryř der Gefelle — hodina
die Stunde.

K ú k o l u 17. der Wanderer pocestný — die Welt svět — das Bier pivo — der Wein víno — das Obst ovoce — das Gewissen svědomí — das Haar vlas — sauer kyselý, sauer werden kyseleti — weß uvadlý, weß werden uvadnouti — reif zralý, reif werden zrátí — roth červený, roth werden červenati — blaß werden blednouti — reich werden bohatnouti — stolz hrdý, stolz werden hrdnouti — alt werden stárnouti — hart werden tvrdnouti — ungeduldig netrpělivý — unartig nezpůsobný — ausgelassen rozpustilý — klug moudrý, chytrý, klug werden zmoudřeti — leicht (přisl.) snadno — oft často.

K ú k o l u 18. das Weilchen fialka — die Tulpe tulipán — der Frühling jaro — der Freund přítel — Karoline Karolína — Franz František — Johann Jan — Wenzel Václav — nahe blízky — erzählen vypravovati — selten zřídka — beständig (přisl.) stále — spät pozdě — nicht mehr již ne — selten zřídka — wohin kam?

K ú k o l u 19. der Gespieler společník — der Löwe lev — die Schwalbe vlaštovka — ruhig klidný, tichý — richtig správný, přisl. správně — fürchterlich hrozný, přisl. hrozně — sauft klidný, přisl. klidně (sladce) — schnell rychlý, přisl. rychle — hübsch hezký, přisl. hezky — lieblich libezný, přisl. -ě — laut hlasitý, přisl. -ě — nachlässig nedbale — ein wenig trochu — viel mnoho — fortwährend stále — vergebens marně, nadarmo — grüßen pozdravovati — duften voněti — brüllen řvátí — handeln jednati, konati — suchen hledati — (flogen letěti, létati).

K ú k o l u 20. A. der Körper tělo — die Hand ruka — die Katze kočka — das Pferd kůň — der Knabe hoch — der Schatz poklad — die Sprachlehre mluvnice — das Wesen bytost — der Wesen kostě — Pilsen Plzeň — die Stadt město — das Thierchen zvířátko — das Obst ovoce — die Milch mléko — das Getränk nápoj — die Tanne jedle — die Fichte smrk — menschlich lidský — gebrechlich křehký — der, die, das linke levý — der, die, das rechte pravý — zahm krotký — wild divoký — stark silný — sittsam mravný — beliebt oblíben — wahr pravý — deutsch německý — sorgsam pečlivý — ehrwürdig ctihodný — frisch čerstvý — kühl chladný — unreif nezralý — schmackhaft chutný — unschmackhaft nechutný — ermüden unavovati — überall všude.

B. die Seele duše — die Sprache řeč — der Winter zima (= zimní doba) — Währen Morava — die Butter máslo — nesmrtný nesmrtelný — anglický angličtý — stüdmý mášig — mdlý (chuttl) ōde.

K ú k o l u 21. A. die Nachbarin sousedka — das Haus dům — der Garten zahrada — bellen štěkati — das Gebäude budova — die Schule škola — einzig jediný — stumm němý — atmen dýchati — fränkeln churavěti — die Zeichnung kresba — der Wohlthäter dobrodinec — der Himmel nebe — der Lohn odměna — scheu plachý — die Gule sova — der Vogel pták — Schlesien Slezsko — fruchtbar úrodný — das Land země — die Weide vrba — irdisch pozemský.

B. nepatrný unansehnlich — zlý, špatný sčledjt — čilý thätig — pracovitý arbeitsam — poslední der, die, das ležte — úloha die Aufgabe — dílo das Werk — dokonaly vollkommen.

K ú k o l u 22. A. das Wetter počasí — herrlich překrásný — ewig věčný — die Qual trýzeň — lieb milý, der liebe Gott dobrý Bůh — der Gesang zpěv — lustig veselý — die Kunst umění — ernst vážný — unendlich nekonečný, přisl. -ě — barmherzig milosrdný — wohlthätig dobročinný — kostbar drahocenný — dort tam — die Heimat domov.

B. starobylý alterthümlich — učení das Lernen — blazen glücklich.

K ú k o l u 23. A. die Zeit čas — enteilen ubíhati — die Leiche mrtvola — erfalten stydnouti — erblaffen blednouti — verzweifeln zoufati — arm chudý, ubohý — heuer letos — verdorren usychati — das Gras tráva — ermahnen napominati — drohen hroziti — gehorchen poslouchati — der Friede mír — beleben oživovati — die Zwietracht nesvornost — zerstören ničiti — ablegen odložit — eben právě — rechnen počítati, mitrechnen zároveň počítati — einsehen naliti — der Mühsiggang zahálka — einschläfern uspávati — einheizen zatopiti — die Tinte inkoust — eintrocknen vysychati — herschauen sem pohlédnouti — herunhüpfen poskakovati — munter veselý; vesele.

B. bly weiß — strom der Baum — černý schwarz — sedivěti ergrauen — pfließ zu — vypravování die Erzählung — odkvésti abblühen — bahno der Sumpf.

K ostatním úkolům sami vyhledávejte významy ze slovníku.
Ve slovníku užito zkratek:

g. značí genitiv singularu,

pl. značí nominativ pluralu,

g. — neb pl. — znamená, že v genitivě jednotného neb v nominativě množného čísla jest též tvar jako v nominativě jednotného čísla.

Předložky, ač jsou ve slovník poňaty, vyhledávejte raději v úkolech 46.—51.

Slovník německo-český.

A.

der Aal, g. s, pl. e uhoř
abbüßen odkvěsti
der Abend, g. s, pl. e
večer; abends na večer
der Abendstern, g. s, pl. e
večernice
aber ale, však
abhärten otužiti
abgeben odložit
abspitzen utrhnouti
abreisen odcestovati
der Abscheu, g. s, nechut,
ošklivost
abschieden odeslati, odesylati
die Absicht, g. —, pl. en
úmysl
das Absterben, g. s, umrti
abwarten vyčkati, dočkati
abwesend nepřítomný
abwischen utřít, utřít
abzahlen splatiti
acht osm
achten dbáti, vážiti si, ctíti
die Achtung úcta
der Acker, g. s, pl. die Äcker
role, pole
ackern orati
der Adel, g. s, šlechta
der Adler, g. s, pl. —, orel
der Affe, g. n, pl. u opice
der Ägypter, g. s, pl. —
Egyptan
ähnlich podobný
die Ähnlichkeit, g. —, pl. en
podobá
Alexander Alexandr
allein 1. (zájm.) samotn,
sám; 2. (spojka) ale
der Alleinherrscher, g. s,
pl. — samovládc
alles, alle, alles všecek,
všecka, o, veškeren, veš-
kera, o
allgemein obecný, vše-
obecný

die Allmacht, g. —, všemoc,
všemohoucnost
allmächtig všemohou
allmählig pomenáhu, po-
malu
alzu příliš
allzusehr příliš
das Almosen, g. s, almužna
als když, než
also tak, tedy
alt starý; alt werden stár-
nouti
das Alter věk, stáří
das Alterthum, g. s, l.
starověk, 2. starožitnost,
pl. die Alterthümer
alterthümlich starožitný,
starobylý
die Ameise, g. —, pl. — u
mravenec
Amerika vl. jm. stř. rodu
Amerika
das Amt, g. s, pl. die Ämter
úřad, hodnost
an na, při, ve, po; viz
ak, 51.
anbauen sázeti, zasít,
pěstovati
anbeten vyzývati
andächtig, pobožný, zbožný
das Andenken, g. s, pl. —
památka
d. d. d. andere jiný
der Anfang, g. s, pl. die
Anfänge počátek
ansehen vyzývati
angehören náležeti, při-
náležeti
die Angel, g. —, pl. u
udice
die Angelegenheit, g. —, pl.
en záležitost
angenehm příjemný
der Angriff, g. s, pl. — e,
útok
die Angst, g. —, úzkost,
strach

anhören poslouchati
aufgeben žalovati, obžalo-
vati
ankleiden obléci
die Ankunft, g. —, příchod
ansetzen založiti k. p. einen
Garten zahrádu
anmachen přiděliti; Feuer
anmachen oheň rozdělati
anmáhen přikšti
anordnen naříditi, přikázati
ansäen zasít, posít
die Anstalt, der —, die
— en ústav
ausständig slušný, adv. slušně
anstatt na místě, za; viz
úkol 49.
ausstehen nakaziti
ausstehend nakažlivý
die Anstrengung g. —, pl.
— en namáhání
Anton Antonín
die Antwort, der —, die
en odpověď
antworten odpovéděti
anzeigen oznámiti, ukazo-
vati, udávati
anzünden zapáliti, rozžít
der Apfel, g. s, pl. die
Äpfel jablko
der Apfelbaum, g. s, pl.
— bäume jablko
der Apostel, g. s, pl. —
apoštol,
die Apotheke, g. —, pl. u
lékárna
die Arbeit, g. —, pl. en
práce
arbeiten pracovati
der Arbeiter, g. s, pl. —,
dělník
arbeitsam pracovitý, při-
činný
arg zlý
der Arm, g. s, pl. — e,
ramě, naručí

arm chudý; arm werden
 zchudnouti
 die Armut, g. —, chudoba,
 chudina
 ärnten sklízeti, žiti
 artig způsobný, zdvořilý
 der Arzt, g. —eš, die Ärztin
 lékař
 die Asche, g. —, popel
 Der Ast, g. eš, pl. die Äste
 větev
 Athen (vl. jm. třed. rodu)
 Athény
 der Athener, g. s, —,
 Athénan
 athmen dýchati
 auch také, též, i
 auf na, do, po, ku viz úk.
 51.
 aufbauen vystavěti
 aufbewahren uschovati
 aufbliden vzhlednouti
 auführen 1. uvéstí, 2. vy-
 stavěti (eine Mauer); sít
 auführen chovati se
 die Aufgabe, g. —, pl. n,
 úloha
 aufhören přestati
 aufmachen otevřítí
 aufmerksam adj. pozorlivý,
 pozorný; adv. pozorně
 aufräumen ukliditi
 aufrichtig upřímný
 die Aufschrift, g. —, pl. en
 nápis
 die Aufsicht, g. —, dohled,
 dozor
 auffuchen vyhledati
 der Auftrag, g. —s, pl.
 die Aufträge rozkaz
 auftrennen rozpárati
 der Aufzug, g. s, pl. die
 Aufzüge průvod
 das Auge, g. s, pl. n oko
 der Augenblick, g. s, pl. e,
 okamžik
 der August srpen
 aus ze (viz úk. 47.)
 ausarbeiten vypracovati
 die Ausbildung, g. —, vzdě-
 lání
 ausborgen vypůjčiti si
 ausbreiten rozšířiti; sít
 breiten rozšířiti se
 der Ausbruch, g. s, pl. die
 Ausbrüche výbuch
 ausführen vyvésti, vyvážeti

der Ausgang, g. s, pl. die
 Ausgänge 1 východ, 2.
 konec
 ausgelassen rozpustilý, ne-
 zbedný
 ausgezeichnet výtečný, zna-
 menitý
 aushaben vyklovati, vy-
 sekati
 aushöhlen vyhloubiti (vy-
 mlati)
 aushehren vyměsti, zaměsti
 auskühlen vychladnouti
 das Ausland, g. s, cizina
 der Ausländer, g. s, pl. —
 cizozemec, cizinec
 austreten vymluviti, do-
 mlaviti
 austrotten vyplemeniti, vy-
 puditi
 ausruhen odpočinouti si
 die Aussaat, g. —, setba
 ausprühen vyplakovati
 ausstellen vystaviti; ein
 Zeugnis ausstellen vy-
 svědčent vydati
 Australien
 austrocknen 1. vyschnouti,
 2. vysušiti
 auswandern vystěhovati se,
 odejiti
 außer kromě, mimo (viz
 úk. 47.)
 außerhalb kromě, mimo
 auszahlen vyplatiti
 die Art, g. —, pl. die Ärtz
 sekera.

B.

baar hotový (o penězích)
 Babylonien (vl. jm. stř.
 rodu) Babylonie; babb-
 lonisch babylonský
 der Bad, g. — eš, pl. die
 Bäder potok
 das Bächlein, g. — s, pl.
 — potůček
 der Bäcker, g. s, pl. —,
 pekař
 das Bad, g. eš, pl. die
 Bäder koupel, lázeň
 baden 1. koupati, 2. kou-
 pati se
 die Bahn, g. —, pl. en,
 dráha

der Bahnhof, g. — s, pl.
 die Bahnhöfe nádraží
 der Bahnwächter, g. s, pl.
 —, hlídač při dráze
 bald brzo, brzy
 das Band, g. eš, pl. die
 Bänder stužka
 die Bank, g. —, die Bänke
 lavice
 der Bär, g. en, pl. en,
 medvěd
 barmherzig milosrdný
 barlos bezvousý, lysý
 die Baste, g. —, pl. die —
 en, hradba
 bauen stavěti
 der Bauer, g. —n, pl. n
 sedlák, rolník
 die Bäuerin, g. —, pl. die
 Bäuerinnen selka
 der Baum, g. —eš, die
 Bäume strom
 das Bäumchen, g. —s, pl.
 —, stromek
 das Baumaterial, g. — s,
 pl. die Baumaterialien
 stavivo
 der Baumeister, g. s, pl. —,
 stavitel
 die Baumwolle, g. —,
 bavlna
 der Bauplatz, g. —eš, die
 Bauplätze stavební místo
 beantworten odpovídati
 bebauen vzdělávati
 beben třásti se, chvítí se
 bebauernšverth politikování
 hoden
 bedeuten pokryti
 bedeuten znamenati, vy-
 znamenávati
 bedeutend adj. znamenitý;
 adv. znamenitě, valně
 das Bedürfnis, des —nisses,
 die —nisse potřeba
 bedürftig potřeben
 beenden ukončiti
 der Befehl, g. — (e)s, pl. e
 rozkaz
 befestigen opevniti, upev-
 niti
 befreien osvoboditi, vy-
 prostiti
 begleiten provázeti, dopro-
 voditi
 beglücken oblažiti
 behaupten tyrditi

besiřřid) pomocný, nápo- mocný	besjhaufen přehlřžeti, pro- hlřžeti	bewaffnet ozbrojen
bei při, u, na, v, z, za (viz, úk. 47.)	bescheiden 1. skrovný; 2. mřrný, skromný	bewahren chovati, zacho- vati, opatrovati
beide oba	die Bescheidenheit, g. —, skromnost	bewahren osvědčiti, ztvr- diti; řřj bewahren osvěd- čiti se, ztvrditi se
beilegen připojiti; Glauben beilegen víru přikládati	beschnuten zařřpiniti, po- řřpiniti	bewegen hnouti, pohybo- vati; řřj b. pohybovati se (sebou)
das Bein, g. —eř, pl. —e kost, hnát, noha	(beschnneiden ořřezávati)	bewerkselligen učiniti, vy- konati
der Beiname, g. —e uř, s, pl. en přijmění	die Beschwerte, g. —, pl. —u, břimě, obtěž, ne- snáz; stěžnost	bewillkommen uvítati
beisammen spolu, pospolu	beschwerlich obtěžný, ne- snadný, trudný	der Bewoñner, g. ř, pl. —, obyvatel
bekannt známý, povědomý	der Besen, g. —eř, pl. —, chlvořřtě, kořřtě	bewußt vědom, povědom
besagen litovati; řřj be- klagen stěžovati si	besichtigen prohlédnouti, ohledati	bezahlen zaplatiti
řřj besümmern starati se	bestegen přemoci; bestegt přemožen	bezeichnen naznačiti, zna- menati
belagern obléhati	der Bestig, g. —eř, jmění, majetek	das Bezirksgericht, g. eř, pl. e okresní soud
belahren oživiti, oživovati	der Besitzer, g. —eř, pl. —, majitel, držitel	die Bibel, g. —, pl. u bibli
belehren poučiti	besonders zvlářřtě, obzvlářřtě	die Biene, g. —, pl. u včela
beleidigen uraziti	bessern napravititi; řřj b. napravititi se, polepřřiti se	das Bier, g. ř pivo
die Beleidigung, g. —, pl. —en urážka	beständig ustavičný, stálý; adv. stále, neustále	das Bild, g. eř, pl. er obraz, vyobrazení
besenden ozářřiti, osvítiti, objasniti	bestimmen, určiti; bestimmt určiti	bißten tvořřiti, vzdělati
belieben ráčiti; eř beliebt (s inf. s řu) jest libo	bestrafen potrestati	das Silberbuch, g. ř, die Silberbüchler kniha s obrázky
beliebt oblíben	řřj bestreben snažiti se	die Bißnung, g. —, vzdělání binnen v, ve, za (viz úk. 47.)
bessen štkati	das Bestreben, g. —eř, snaha	die Birke, g. —, pl. u, břřza
besohnen odměniti, splatiti	der Besuch, g. —eř, pl. —e návřřtěva	der Birnbaum, g. ř, pl. die Birnäume hruřřkový strom
die Besohnung, g. —, pl. en odměna	besuchen navřřřiviti	die Birne, g. —, pl. u hruřřka
bemerken pozorovati	beten modliti se	biß předl. do, až do (viz úk. 46.); spoj. až
benachrichtigen zpraviti, uvědomiti	die Betonung přřřzvuk	bißher potud, posud
benagen ohřřzti, ohřřzo- vati	betrachten pozorovati	der Biß, g. eř, pl. e kous- nutí, uřřtknutí
beobachten pozorovati	das Betragen, g. ř, chování	der Bißsen, g. ř, pl. —, sousto, kousek
berauben oloupiti, obrati	betribben zarmucovati; řřj betribben rmoutiti se	das Bißthum, g. ř, pl. die Bißthümer biskupství
die Bergun, g. —, Berounka	betribbt zarmoucen, truchliv	bißweilen někdy, časem, druhy
die Beresamkeit, g. —, výmluvnost	das Bett, g. —eř, pl. —en postel, lože, peřřina	(bitten prositi, žádati)
beresern obhacovati	die Bettdecke, g. —, pl. u přřkřřvka, pokrřřvka	bitter hořřký, trpký
bereiten připraviti	bettseln zebřřati	blaß bledý; blaß werden blednou i
der Berg, g. — eř, pl. — e vrch, hora	der Bettelstab, g. eř že- brácká hůl	das Blatt, g. eř, pl. die Blätter list
das Bergwerk, g. eř, pl. e háně, doly	der Bettler, g. ř, pl. —, žebřřák	
berichten oznámiti, vy- pravovati	beunruhigen znepokojovati	
der Beruf, g. eř povolání	beurtheilen posuzovati	
berühmt slavný, proslulý	die Beute, g. —, kořřřř	
besten positi	bevor dřřve než	
die Besatzung, g. —, pl. —en posádka		
beschäbigen poruřřiti, po- kaziti		
beschämen zahanbiti		

blau modrý
 das Blei, g (e)š olovo
 der Bleistift, g. eš, pl. e tužka
 der Blick, g. eš, pl. e pohled
 blind slepý; der Blinde slepec
 die Blindschleiche, g. —, pl. n slepýš
 der Blitz, g. eš, pl. e blesk
 blitzen blyskati se
 blühen bečeti
 blühen kvěsti
 die Blume, g. —, pl. n květina
 der Blumentopf, g. eš, pl. die —töpfe hrnec na květiny
 das Blut, g. eš krev
 die Blüte, g. —, pl. n květ
 der Boden, g. š, pl. die Böden půda; země, dno, podlaha
 der Bogen, g. š, pl. die Bögen oblouk
 der Böhme, g. n, pl. n Čech
 Böhmen (vl. jm. stř. rodu) Čechy
 böhmisch český; das Böhmische čeština
 der Bohrer, g. š, pl. —, nebozez
 Boleslaw Boleslav
 borgen vypůjčiti si; půjčiti
 böse zlý, zlostný
 der Bösewicht, g. eš, pl. er zlosyn
 böshaft zlý, zlomyslný
 botanisch botaniický
 der Bote, g. n, pl. n posel
 die Bottschaft, g. —, pl. eu poselství, zpráva
 braun hnědý
 braunroth hnědočervený
 brausen šuměti, hučeti; das Brausen šumot, hukot
 die Braut, g. —, pl. die Bräute nevěsta
 brav hodný, dobrý, řádný
 breit široký
 brennbar hořlavý
 das Brett, g. eš, pl. er, prkno
 der Brief, g. eš, pl. e list, dopis, psaní

der Briefbote, g. n, pl. n listonoš
 das Brot, g. eš, pl. e chléb
 die Brücke, g. —, pl. n most
 der Bruder, g. š, pl. die Brüder bratr
 brücken řvati
 der Brunnen, g. š, pl. —, studnice
 Bülinn (vl. jm. stř. rodu) Brno
 die Brust, g. —, prsa, hrud
 das Buch, g. eš, pl. die Bücher kniha
 der Buchbinder, g. š, pl. —, knihář
 der Buchdruck, g. š, knih-tiskařství
 die Buchdruckerkunst, g. —, knihtiskařství
 die Buche, g. —, pl. n buk
 die Bücher Sammlung, g. —, pl. en sbírka knih
 der Buchhalter, g. š, pl. —, knihvedoucí
 der Buchhändler, g. š, pl. —, knihkupec
 bunt strakatý, pestrý
 die Birde, g. —, pl. n břímě
 die Burg, g. —, pl. en hrad
 der Bürger, g. š, pl. —, měšťan, občan
 die Butter, g. —, máslo.

C.

Cäsar Caesar
 Capitolium Kapitolium
 Catilina Katilina
 der Christ, g. eu, pl. eu křesťan
 Christus Kristus
 Crösus Kroesus.

D.

da přísł. zde, tu; spojka
 když, že
 daburch, dafür, dagegen viz N. mluvn. §. 65.
 das Dach, g. eš, pl. die Dächer střecha

daheim doma
 daher l. přísł. odtud, 2. spojka proto, tudíž
 dahin tam
 dahinströmen téci
 damit l. tím (§. 65.), 2. by, aby
 der Damm, g. eš, pl. die Dämme hráz
 daneben viz N. mluvn. §. 65.
 der Dank, g. eš, dik, vděčnost
 dankbar vděčný; adv. vděčně
 dann potom, pak
 daran, darauf, daraus, darin, darnach viz N. mluvn. §. 65.
 darben nedostatek míti, nouzi tráti
 darreichen podati, předložiti
 darstellen zobrazovati, představovati
 darüber, darum, darunter viz N. mluvn. §. 65.
 dasz že; aby
 dauerhaft trvanlivý, pevný
 dauern trvati
 davor, davor, dazu viz Na. mluvn. §. 65.
 December prosinec
 dein, e, dein tvůj, tvá, tvé
 der Dekameter, g. š, pl. —, dekameter
 das Denkmal, g. š, pl. die Denkmäler pomník
 denn neboť; (v otázce) pak
 dennoch přece, nicméně
 derjenige, diej., dasj. ten, ta, to
 derselbe, diej. dasj. týž, tentýž
 deshalb, deswegen proto
 desto (viz je)
 deutlich zřetelný, jasný, patrný, zřejmý
 deutsch německý
 der Deutsche, g. n, pl. n Němec, die Deutsche, g. n, pl. n Němkyne
 das Deutsche, g. n, němčina
 Deutschland (vl. jm. stř. r.) Německo
 der Diamant, g. š, pl. en démant

ber Diamantenstaub, g. s	burdž skrze (též prost. instr.)	einmal jednou; kdysi;
démantový prášek	bítr suchý; uvadlý	nicht einmal ani
dičt hustý	bíšter tmavý.	einräumen postoupiti
die Dichte, g. —, hustota		einrichten vřhnouti (min. č. ich hin eing.)
ber Dichter, g. s, pl. —, básník		einsetzen naliti
dičt tlustý		einwärts uspati
ber Dieb, g. es, pl. e zloděj		einsetzen zasaditi
dienen sloužiti	eben právě	einspannen zapřáhnouti
ber Diener, g. s, pl. —, sluha, služebník	ebenfalls též, rovněž	einst kdysi
ber Dienst, g. es, pl. e služba	ebenso taktéž, rovněž	einwärts jednopatrový
dienstbar služebný, dienstbar sein služby prokazovati	edel šlechtný, ušlechtilý, vzácný	einwärts se sbrítiti se (v min. č. das Haus ist eingestürzt)
ber Dienstbote, g. u, pl. u čeledín, sluha; služka	ber Edelstein, g. es, pl. e drahokam	einwachsen vyschnouti, vprahnouti
diefer, diefe, diefes tento	die Eger Ohře	sich einlassen vyučiti se
dießmal tentokráte	ehedem dříve; kdysi	ber Einwohner, g. s, pl. —, obyvatel
dießseits (na této straně) před, viz úk. 51.	ehemals dříve, kdysi	einzig jediný
das Ding, g. es, pl. e věc	ehren ctiti	das Eisen, g. s, pl. — železo
ber Director, g. s, pl. en ředitel	ehrenvoll důstojný, čestný	die Eisenbahn, g. —, pl. en železná dráha, železnice
die Dißel, g. —, pl. n bodlák	ehrlos bezectný	eisern železný
bodj přece, však, ale	ehrwildig otíhodný	eitel marný, ješitný
ber Doktor, g. s, pl. en doktor	das Ei, g. es, pl. er vejce	die Eise, g. —, Laber
die Donau, g. —, Dunaj	die Eichel, g. —, pl. n žalud	ber Elephant, g. en, pl. en slon
donneru hřmíti, hřmáti	die Eibedse, g. —, pl. n ještěrka	die Etern, g. —, rodiče
doppelt dvojnásobný, dvojt; přísl. dvojnásob.	eifrig horlivý, přísl. horlivě	empfindlich citlivý
das Dorf, g. es, pl. die Dörfer ves, vesnice	ber, die, das eigene vlastní	empörlich vzhlédnouti, vřáru pohlížeti
ber Dorfbursche, g. u, pl. n vesnický hoch	die Eigenschaft, g. —, pl. en vlastnost	das Ende, g. s, pl. n konec
ber Dorn, g. s, pl. en trn	ber Eigentum, g. s, svéhlavost	endlich konečně, posléze
dörren sušiti	eigenstunig svéhlavý	eng úzký
dort tam, onde	eigenthümlich obzvláštní	ber Engel, g. s, pl. — anděl
draußen venku, vně	eigentlich vlastní; přísl. vlastně	England (vl. jm. stř. r.) Anglie, Anglicko
drei tři	eisen spěchati	ber Engländer, g. s, pl. — Angličan
Dresden (vl. jm. stř. rodu) Dráždany	einander sebe vespolek, sobě vespolek	englisch anglický
d. b. d. dritte třetí	ber Einband, g. s, vazba	ber Enkel, g. s, pl. — vnuk
drohcn hroziti	ber Eindringling, g. s, pl. e vetřelec	entdecken odkryti, objeviti, nalézt
drücken tlačiti	einfältig pošetilý, hloupý	entteilen ubíhati (v pf. pom. sein)
ber Duft, g. s, pl. die Düste vůně	einführen uvěsti, svázeti	entfernen odstraniti; sich e. vzdáliti se
düngen hnojiti, mrviti	ber Eingang, g. es, pl. die Eingänge vchod	entfernt vzdálený
dunfel temný, tmavý	eingedenk pamětliv	entgegen proti, naproti, vstříc
dünn tenký, štíhlý, řídký	einheimisch domácí	entgegenue odpověděti
	einheizen zatopiti	entlang podél
	einholen dohoniti, dostihnouti	
	einige někteří, několik	
	einliefern dodati, odevzdati	

entschuldigen omluviti; omluvna mti; *sič* *entsč.* omluviti se
entweder — oder buď — buď
entwurzen vyvrátiti, vyraceti (z kořene)
entzünden zapáliti
erbauen vystavěti; vzdělati
der Erbe, g. n, pl. n děditi
erben děditi, zděditi
erblaffen zblednouti (pf. *ich* bin erblassen)
erblicken spatřiti, spatřovati
erblinden oslepnouti (pf. *ich* bin erblindet)
das Erbsenfeld, g. eš, pl. er hrachoviště
das Erbsehen, g. š, pl. — zemětřesení
die Erde, g. — země
erdroffeln uskrtiti, zardousiti
der Erdtheil, g. š, pl. e část země, díl světa
ereilen zastihnouti
der Erfolg, g. eš, pl. e výsledek; prospěch, zdar
erforschen skoumati, vykoumati, proskoumati, vypátrati
erfrischen občerstviti
erfüllen plniti, vyplniti, konati
ergehen obveseliti, obveselovati
ergauen zešedivěti
erhaben vznešený
erhaschen polapiti
erheitern obveseliti
erhitzen rozpáliti; *erhitzt* uhrátý
erhöhen povýšiti
erhören vyslyšeti
erkalten vychladnouti, pf. *ich* bin erkaltet
sič *erkalten* nastydnouti
erkranfen onemocněti, rozstonati se, pf. *ich* bin erkrankt
erlauben dovoliti
erlegen zabiti, zastřeliti
erleichtern usnadniti
erleuchten osvititi, osvětliti
ermahnen napominati

die Ermahnung, g. —, pl. er napomenutí
ermordeni zavražditi
ernähren živiti
erniebrigen snižovati; *sič* *ern.* ponižiti se
ernst vážný, opravdový, přísny
die Ernte, g. —, žeň
ernten sklízeti, žiti (žnu)
erobern vybojovati, podmaniti, dobyti
erquicken občerstviti, posiliti
erreichen dostci, dojiti, dohoniti
errichten zříditi, vystavěti
erschöpfen vyčerpati; přemáhati
erschöpfst umdlen
erschrecken, *ich* erschrecke, *ich* erschreckte, *ich* habe erschreckt polekati, poděsiti
ersparen uspořiti, ušetřiti
erst teprv
b. b. b. erste první
die Erstlinge, g. — prvotiny
ersuchen prositi, požádati
ertheilen udělití, uděletí; einen Befehl *erth.* rozkaz vydati
erweisen zaznřvati
erwasen procitnouti, probuditi se; pf. *ich* bin erwacht
erwärmen otepliti, zahřívati, rozehrěti
erwarten čekati, očekávati
erwecken buditi, probuditi, probouzeti (erweisen prokázati)
der Erwerb, g. eš, výdělek
das Erz, g. eš, pl. e ruda, kov
erzählen vypravovati
die Erzählung, g. —, pl. en vypravování
das Erzbiethum, g. š, pl. — thimer arcibiskupství
erzeugen ploditi, způsobovati, vyráběti (erziehen vychovávatí)
die Erziehlerin, g. —, pl. — innen vychovatelka
die Erziehung, g. —, vychování

der Esel, g. š, pl. — osel
etliche několik
etwa asi
etwas něco, cosi
euer, euerer, euer *váš*, vaše, e
die Euse, g. —, pl. n sova
Europa Evropa (Europa)
das Evangelium, g. š, evangelium
ewig věčný, *adv.* věčně.

š.

das Fach, g. eš, pl. bie
Fächer příhrádka
der Faden, g. š, pl. bie
Fäden nit
die Fähigkeit, g. —, pl. en
schopnost
die Fakultät, g. —, pl. en
fakulta
der Fall, g. (e)š, pl. bie
Fälle pád, případ
die Falle, g. —, pl. n léč
fállen káceti, porážeti;
einen Wald fällen vysekati les
falsch nepravý, podloudný;
adv. nepravě, podloudně, křivě
fasten sepnouti (die Hände)
die Familie, g. —, pl. n
rodina
die Farbe, g. —, pl. n
barva
die Farbenpracht, g. — nádhera barev, krása b.
der Fasan, g. š, pl. en bažant
fassen uchopiti, vziti; Muth
fassen myslí nabyti
fast skoro, téměř, málem
fasten postiti se
faul líný, lenivý
der Februar únor
die Feder, g. —, pl. n péro
fehlen chybiti, poklesnouti
der Fehler, g. š, pl. —
chyba, vada
feierlich slavný, *adv.* slavně
feiern slaviti, světiti
der Feiertag, g. eš, pl. e
svátek
feil prodajný, feil sein na
prodej býti

der Feind, g. es, pl. e nepřítel
 feindlich nepřátelský
 das Feld, g. es, pl. er pole, role
 der Feldherr, g. u, pl. en vojevůdce
 der Feldzug, g. es, pl. die Feldzüge výprava (válečná)
 das Fell, g. es, pl. e kůže, srst
 der Fels, g. enš, pl. en skála
 das Fenster, g. s, pl. — okno
 der Fensterladen, g. s, pl. — láden okenice
 die Ferien prázdniny
 das Ferkel, g. s, pl. — sele
 fern daleký, vzdálený
 fertig hotov, připraven
 fest pevný, tuhý; silný
 sich festsetzen usaditi se
 der Festtag svátek; ein hoher F. velký svátek
 die Festung, g. —, pl. en pevnost
 fett tučný, mastný
 feucht vlhký
 das Feuer, g. s oheň
 die Feuerbrunst, g. —, pl. — brůnše požár
 die Fichte, g. —, pl. u smrk
 der Finger, g. s, pl. — prst
 finster tmavý, temný
 der Fisch, g. es, pl. e ryba
 flach plochý, ploský
 das Flachland, g. s, pl. aň, rovina
 der Flachsch, g. des Flachschlen
 die Flamme, g. —, pl. u plamen
 der Fleck, g. enš, pl. en skvrna
 das Fleisch, g. es maso
 der Fleischer, g. s, pl. — řezník
 der Fleiß, g. es pilnost
 fleißig pilný, a d v. pilně
 die Fliege, g. —, pl. u moucha
 der Fliegenstamm, g. es, pl. — štavňane mnoho-můrka

(fließen téci, plynouti)
 sich flüchten utéci se
 der Flug, g. es let
 der Flügel, g. s, pl. — křídlo
 die Flur, g. —, pl. en niva, role
 der Fluß, g. es, pl. die Flüsse řeka
 flüßig tekutý
 folgen následovati; uposlechnouti
 folgenam poslušný, povolný
 fordern žádati
 fördern podporovati, (nápomáhati čemuš)
 das Forsthaus, g. es, pl. — hájny myslivna
 der Fortschritt, g. s, pl. e prospěch, pokrok
 die Frage, g. —, pl. u otázka
 fragen tázati se, ptáti se
 Frankreich (vl. jm. stř. r.) Francie
 der Franzose, g. u, pl. u Francouz
 französisch francouzský; das Französische francouzština
 die Frau, g. —, pl. en paní
 freilich ovšem
 fremd cizí; der Fremde, g. n, pl. u cizinec
 die Freude, g. —, pl. u radost, potěšení
 freudig radostný, veselý
 sich freuen radovati se, veseliti se, těšiti se
 der Freund, g. es, pl. e přítel
 freundschaft přátelský, vřidný, přivětivý; freundschaft co nejvřidněji
 die Freundschaft, g. —, pl. en přátelství
 der Friede, des Friedens mír, pokoj
 friedfertig mírumilovný, klidný
 friedlich klidný, mírumilovný
 Friedrich, g. s Bedřich
 frisch čerstvý, svěží, nový
 froh veselý; ich bin froh jsem rád, těším se (tomu)

fröhlich veselý, radostný
 fromm zbožný, nábožný
 der Frost, g. es, pl. die Fröste zába
 der Frost, g. es, pl. die Fröste mráz
 die Frucht, g. —, pl. die Früchte plod, ovoce; plodina
 fruchtbar plodný, úrodný
 das Fruchtkorn, g. s, pl. — kórner zrno plodu
 früh časný, brzký, ranný; a d v. časně, záhy; frühher dříve
 der Frühling, g. s jaro
 frühstücken snidati
 der Fuchs, g. des Fuchses, pl. die Füchse liška
 fühlen cítiti, čiti
 das Füllhorn, g. s, pl. die Hörner tykadlo
 fähren vésti
 das Füllen, g. s, pl. — hřibě
 fünf pět; fünferlei patero
 der fünfte pátý
 der Funke, g. des Funkenš, pl. die Funken jiskra
 funkeln třpytiti se, jiskřiti se, lesknouti se
 für pro, za, na místě
 fürchtbar strašný, hrozný
 fürchten báti se, obávati se; sich f. báti se
 fürchterlich strašný, hrozný
 fürchtam báživý, bojácný
 der Fürst, g. en, pl. en kníže
 die Fürstin, g. —, pl. — nen kněžna
 fürstlich knížecí
 das Fürwort, g. es, pl. die Fürwörter zájmeno, ná-měštka
 der Fuß, g. es, pl. die Füße noha
 füttern krmiti, živiti.

G.

die Gabe, g. —, pl. u dar
 die Gabel, g. —, pl. u vidlička
 der Gallier, g. s, pl. — Gall

der Gang, g. es, pl. die Gänge 1. chůze, 2. cesta, 3. chodba, 4. složení (mlyna)	die Gefahr, g. —, pl. en nebezpečí gefährlich nebezpečný	geräumig prostranný das Geräusch, g. es sumot, hluk, lomoz
die Gans, g. —, pl. die Gänse husa	der Gefährte, g. n, pl. n průvodčí, soudruh, druh, společník	gerben vydělati (kůži) gerecht spravedlivý das Gericht, g. es, pl. e soud
der Gänserich, g. s, pl. e houser	das Gefäß, g. es, pl. e nádoba	gering skrovný, nepatrný gerne rád, a, o
d. d. d. ganze celý, veskeren	das Gefieder, g. s peří	der Geruch, g. es čich; pl. die Gerüche zápach, vůně
gar adv. velmi, tuze, dokonce	das Geflügel, g. s drůbež	geruhen ráčiti
die Garbe, g. —, pl. n snop	gefräßig žravý	der Gesang, g. es, pl. die Gesänge zpěv
der Garten, g. s, pl. die Gärten zahrada	gegen proti, na; k, ke, ku	das Geisheit, g. es, pl. e dar
der Gärtner, g. s, pl. — zahradník	gegenüber naproti	die Geschichte, g. —, pl. en příběh; dějepis, dějiny
das Gas, g. es, pl. e plyn	der Gegner, g. s, pl. — odpůrce, protivník	gechicht obratný, zručný
die Gasse, g. —, pl. n ulice	das Geheimnis, g. — nisseš, pl. —nisse tajemství (gehen jiti, choditi)	das Geschlecht, g. es, pl. er rod, plémě
der Gast, g. es, pl. die Gäste host	das Gehör, g. s sluch	der Geschmack, g. s, chut
das Gasthaus, g. es, pl. —häuser hostinec	gehorschen poslouchati, poslušen býti	das Geschöpf, g. es, pl. e tvor
der Gatte, g. n, pl. n manzel, chof	gehören náležeti, patřiti, slušeti	das Geschrei, g. s křik
die Gattin, g. —, pl. —nen manželka, chof	gehörig náležitý, slušný	die Geschwister bratři a sestry
das Gebäude, g. s, pl. —, budova, stavení	gehoriem poslušný	der Geißel, g. n, pl. n společník, druh, soudruh, tovaryš
gebildet vzdělaný	der Geist, g. es, pl. er 1. duch, 2. ber Geist lih	die Geiellschaft, g. —, pl. en společnost
das Gebirge, g. s, pl. —, pohoří	geistig 1. duchovní, duševní; 2. lihový	das Geis, g. es, pl. e zakon
der Gebirgsbach, g. es, pl. —bäche horský potok (bystrina)	ber Geiz, g. es lakomství	das Geis, g. es, pl. er 1. zrak, 2. obličej, tvář
das Gebot, g. es, pl. e příkazant	ber Geizhals, g. es, pl. —hässe lakomec, skrblik	der Geispiele, g. n, pl. n společník, druh, soudruh
der Gebrauch, g. es, pl. die Gebräuche zvyk, obyčej	geizig lakomý, skrblý	die Gestalt, g. —, pl. en, postava, tvar, způsob
gebredlich křehký	gelb žlutý	gestatten dovoliti
gebühren náležeti, patřiti	das Geld, g. es, pl. er pentz	gestern včera
ber Geburtstag, g. es, pl. e narozeniny, den narození	die Gelegenheit, g. —, pl. en příležitost	gesund zdravý; zdraví prospěšný
das Gedächtnis, g. —nisseš paměť	gelehrig účelivý	die Gesundheit, g. —, zdraví
der Gedanke, g. des Gedankens, pl. die Gedanken myšlenka	gelehrt učený; der Gelehrte, g. en, pl. en učonec	das Geis, g. s, hřmot, hluk, lomoz
die Gedärme (pl. stř. r.) střeva	gemäß podle	das Geirant, g. es, pl. e nápoj
die Geduld, g. —, trpělivost	gemäßigt mírný	das Getreide, g. s obil
gebuldig trpělivý	die Gemeinde, g. —, pl. n obec	ber Getreidhändler, g. s, pl. —, obchodník
geehrt ctěný, vzácný	die Gemse, g. —, pl. n kamzik	s obilim
	das Gemise, g. s, pl. — zelenina	der Gevatter, g. s, pl. n kmotr
	das Gemitth, g. es, pl. er mysl	
	genau adv. přesně, dokonale, bedlivě	
	genegit nakloněn	
	genug dosti, dost	
	gerade přímý, rovný; eine gerade Zahl sudé číslo, geraden Weges přímo	

- gewähren dovoliti, poskytnouti
 der Gewerbsmann, g. es, pl. — leute průmyslník
 der Gewinn, g. s zisk
 gewiß jistý; a d v. zajisté
 das Gewissen, g. s, svědomí
 das Gewitter, g. s, pl. —, bouřka
 gewogen nakloněn
 sich gewöhnen zvyknouti, zvykati, přivyknouti
 die Gewohnheit zvyk, obyčej
 gewöhnlich obyčejný, adv.
 gewöhnlich obyčejný, adv.
 gewünscht žádaný
 getzemeu slušeti
 der Giebel, g. s, pl. —, štít
 gierig žádostivý, lakotný, dychtivý
 das Gift, g. es, jed
 der Gipfel, g. s, pl. —, vrchol
 der Glanz, g. es, lesk, skvělost, jasnost
 glänzen lesknouti se, třpyteti se
 das Glas, des Glases 1. sklo, 2. sklenice, pl. die Gläser
 glatt hladký
 der Glaube, des Glaubens víra
 glauben věriti; domnívati se, mysliti
 gleich rovný, stejný; podobný, adv. rovně, stejně; hned
 das Glied, g. es, pl. er úd, člen
 die Glode, g. —, pl. n zvon
 das Glöcklein, g. s, pl. —, zvonek
 das Glück, g. es štěstí
 glücklich šťasten
 der Glückwunsch blaho-
 přání, přání
 die Gnade, g. —, pl. n milost
 gnädig milostivý
 das Gold, g. es zlato
 golden zlatý
 gönnen přáti
- der Gönner, g. s, pl. — příznivec
 Gott, g. Gottes Bůh; die Götter bohové
 die Göttin, g. —, pl. —innen bohyně
 das Grab, g. es, die Gräber hrob
 der Graben, g. s, pl. die Gräben příkop
 der Graf, g. en, pl. eit hrabě
 gräulich hraběcí
 der Gram, g. s hoře, žal
 das Gras, g. es, pl. die Gräser tráva
 grau šedý, šedivý, grau werben šedivěti
 grausam ukrutný
 Graz Hradeo Stýrský
 der Greis, g. es, pl. e stařec
 grell pronikavý, ostrý
 die Grenze, g. —, pl. n hranice
 der Griede, g. n, pl. n Reik
 Griechenland (vl. jm. stř. r.) Recko
 der Griffel, g. s, pl. —, kamének; hřidlice
 grimmig zuřivý, zlobný, litý
 grob hrubý
 groß veliký
 die Größe, g. —, velikost
 die Großmacht, g. —, pl. die Großmächte velmoc
 größtentheils většinou
 der Großvater, g. s, pl. —väter děd
 die Grube, g. —, pl. n jáma
 die Gruft, g. —, die Gräfte hrobka
 grün zelený
 grünben založiti
 die Grundlage, g. —, pl. n základ
 grünlich důkladný, a d v. důkladně
 grünlen zelenati (se)
 der Gruß, g. es, die Grüße pozdrav, pozdravení
 grüßen pozdraviti
 der Gulden, g. s, pl. — zlatý
 gut dobrý; a d v. dobře
- das Gut, g. es, die Güter statek
 die Güte, g. —, dobrota, dobrotivost
 das Gymnasium, g. s, die Gymnasien gymnasium.
- S.
- das Haar, g. es, pl. e vlas haben míti
 die Haide, g. —, pl. n sekera
 der Häckerling, g. s řezanka
 der Hafen, g. s, die Häfen přístav
 der Hafer, g. s oves
 der Hahn, g. es, die Hähne kohout
 der Hain, g. es, pl. e háj halben, halber pro (viz úk. 49.)
 die Halbinsel, g. —, pl. n polouostrov
 die Hälfte, g. —, pl. n půl, polovice
 der Halm, g. es, pl. e stéblo
 der Hals, des Halses, pl. die Hälse krk
 das Halstuch, g. s, die Halstücher sátek na krk
 der Hammer, g. s, pl. die Hämmer kladivo
 die Hand, g. —, pl. die Hände ruka
 der Handel, g. s obchod handeln, činiti, jednati; (kupčiti)
 das Handwerk, g. es, pl. e řemeslo
 der Handwerker, g. s, pl. —, řemeslník
 sich hürnen trápati se, hürnen čekati
 hart tvrdý, drsný, krutý
 der Hase, g. n, pl. n zajíc
 der Haß, g. es, nenávisť hassen nenáviděti
 häßlich ošklivý
 hastig adv. kvapně, hltavě
 häufig hojný, častý; a d v. hojně, často, zhusta
 der Hauptmann, g. s, pl. —leute setník
 die Hauptstadt, g. —, pl. —städte hlavní město

das Haus, g. es, die Häuser
däm; zu Hause doma,
nach Hause domá
das Häuschen, g. s, pl. —,
domok
die Hausfrau, g. —, pl. en
paní domu, hospodyně
der Hausherr, g. n, pl. en
pán domu, hospodář
das Hausthier, g. es, pl. e
domáci zvíře
die Haut, g. —, die Häute
kůže
der Hecht, g. es, pl. e štika
das Heer, g. es, pl. e vojsko
die Heerde, g. —, pl. n,
stádo
das Heft, g. es, pl. e sešit
der Hehler, g. s, pl. —,
přechovavač
der Heide, g. n, pl. n
pohan
heidnisch pohanský
der Heiland spasitel
heilen 1. léčiti, hojiti, pf.
i) habe geheilt; 2. hojiti
se, pf. die Wunde ist
geheilt
heilig svatý, posvátný
heiligen světiti, zasvětiti
die Heilunde, g. —, lékařství
die Heilquelle, g. —, pl. n
léčivý pramen
heilsam léčivý; spasitelný
heim domů
die Heimat, g. — domov
heimführen domů vésti
die Heimkehr, g. — návrat
domů
heimlich skrytý, tajný, adv.
kradmo, tajmo
Heinrich Jindřich
heiser chraptivý; heiser sein
chraptěti
heiß horký, vřelý
(heißer slouti, jmenovatise)
heiter veselý
heizen topiti
der Heiß, g. en, pl. en
hrdina
heißemüthig hrdinský
hell jasný, světlý
das Heub, g. es, pl. en
kosile
die Heume, g. — pl. n
slepice
her sem

herabstürzen 1. podm.
spadnouti, pf. i) bin her-
abgestürzt, 2. předm.
svrhnouti, shoditi, pf.
i) habe herabgestürzt
der Herbst, g. es, podzim,
jeseň
Herentaneum Herkulaneum
(jm. vl. stf. r.)
der Herr, g. n, pl. en pán
herrlich vznešený, pře-
krásný
die Herrschaft, g. —, pl. en
panství, panstvo
herrschen panovati, vlád-
nouti; es herrscht eine
große Hitze jest velké
horko
herschaun pohlédnouti,
nahlédnouti sem
herum kolem
herumhüpfen poskakovati
(herumgehen obcházeti,
choditi kolem čehos)
(herumspringen poskakovati)
hervorragend vynikati
hervorstrecken vztáhnouti
das Herz, g. ens, pl. en
srdce
herzlich srdečný, upřímný
das Heu, g. (e) s seno
der Heuschler, g. s, pl. —
pokrytec
heuer letos
heusen vřiti
heurig letošní
heute dnes
hier zde, tady, von hier
odtud
hiefig zdejší
die Hilfe, g. — pomoc
der Himmel, g. s nebe
hin tam
hinab dolů, hinab= s-
hinan vzhůru, hinauf= vz-
hinauf vzhůru, hinauf= vz-
hinauf ven, hinaus= vy-
hinter za
hinwegspülen spláknouti,
odnésti, strhnouti
der Hirsch, g. es, pl. e jelen
das Hirschgeweih, g. es, pl.
e parohy jeleni
der Hirt, g. en, pl. en pastýř
pastevec
die Hitze, g. —, pl. n horko,
vedro

der Hobel, g. s, pl. —,
hoblík
hobeln hoblovati
hoch vysoký, adv. vysoko
das Hochwasser, g. s velká
voda, povodeň
der Hof, g. es, pl. die Höfe
dvůr
hoffen doufati, nadíti se,
očekávati
höflich zdvořilý
die Höflichkeit, g. — zdvo-
řilost
hoch dutý
die Höhle jeskyně, skrýš
hoch laskavý, přívětivý,
příznivý
holen přinést, přinášeti,
pro něco jíti
das Holz, g. es, die Hölzer
dřevo; hrom. dříví
holzig dřevnatý
der Holzspan, g. s, pl. —,
späne tříštka, louč
der Honig, g. s med
der Hopfen, g. s, chmel
die Horde, g. —, pl. n orda
tlupa, zběř
hören slyšeti
das Horn, g. s, die Hörner
roh
hüßlich hezký
das Huhn, g. s, die Hühner
kuře
der Hund, g. es, pl. e pes
hundert sto; hunderterlet
sterý, hundertfältig sto-
násobný
der Hunger, g. s hlad
hüpfen poskakovati
husten kašlati
der Hut, g. es, die Hüte
klobouk
hüten hlídati; pásti
der Hutter, g. s, pl. —,
stražce, hlídač
der Hutmacher, g. s, pl. —
kloboučník
die Hütte, g. —, pl. n chýže,
chatrč.

S.

der Igel, g. s, pl. — jezek
ihr vy; ihr jeßi; ihr jeßich
immer vždy
in v, na, do

der Inhalt, g. s obsah
 inmitten prostřed
 innerhalb vnitř
 das Insekt, g. es, pl. en hmyz
 insbesondere obzvlášť
 irdisch pozemský
 irren myšliti se; na omylu
 býti; šťh irren myšliti se
 der Irthum, g. s, die Ir-
 thümer omyl, blud
 Italien (vl. jm. stf. r.)
 Itálie
 der Italiener Vlach.

3.

ja ano
 die Jagd, g. —, pl. en
 honba, lov
 der Jagdhund, g. es, pl. e
 pes lovecký
 der Jäger, g. s, pl. —
 myslivec
 das Jahr, g. es, pl. e rok
 die Jahreszeit, g. —, pl. en
 čas roční, doba roku
 jährlich ročně, každého
 roku; do roka
 jammern bédovati
 der Jamar ledon
 je kdy; von jeder od jakživa
 je — desto čim — tím;
 jeder, jede, jedes každý
 jedermann každý
 jedoch však, ale, přece
 jemals kdy, někdy
 jemand někdo, kdosi
 jener, jene, jenes onen, ona,
 ono
 jenseits (na druhé straně),
 za; (viz ak. 49.)
 jetzt nyní, teď
 Johann Jan
 der Jude, g. n, pl. n Žid
 die Jugend, g. —, 1. mláďi
 mladost, 2. mláďež
 die Jugendzeit, g. —, mláďi
 Juli červenec
 jung mladý; j. werden
 mláďnouti
 das Junge, g. n, pl. n
 mláďe
 der Jüngling, g. s, pl. e
 mláďik, jinoch
 Juni červen
 Juno Kuno (bohyně).

K.

der Käfer, g. s, pl. —
 brouk
 der Kahn, g. (e)s, pl. die
 káňne člun
 der Kaiser, g. s, pl. —
 císař
 das Kaiserthum, g. s, pl.
 — thümer císařství
 das Kalb, g. es, pl. die
 káňber tele
 das Kalbfleisch, g. es telecí.
 maso
 der Kalk, g. es vápno
 kalt studený; es ist kalt jest
 zima
 die Kälte, g. — zima
 das Kameel, g. s, pl. e vel-
 bloud
 kämmen česati
 der Kampf, g. es, pl. die
 káňmpfe boj
 kämpfen bojovati
 das Kaninchen, g. s, pl. —
 králík
 die Kanone, g. —, pl. n
 dělo
 kantig hranatý
 karg skrovný
 Karl, g. s Karel
 Karoline Karolína
 der Kaupfen, g. s, pl. —
 kapr
 der Karren, g. s, pl. —
 kára
 die Kartoffel, g. —, pl. n
 brambor
 der Käse, g. es sýr
 der Kasten, g. s, die Kästen
 skřňň
 der Katholik, g. en, pl. en
 katolik
 die Katze, g. —, pl. en
 kočka
 kaufen koupiti
 der Käufer, g. s, pl. —
 kupec (odběratel)
 der Kaufmann, g. s, pl.
 —leute kupec
 der Kaufmannsladen, g. s,
 pl. —läden krám ku-
 pecký
 kann sotva
 sehen městi
 kein, e, kein žádný, á, é
 der Keller, g. s, pl. — sklep

der Keller, g. s, pl. —
 sklep
 (kennen znáti)
 die Kenntniss, g. —, pl.
 —nisse vědomost
 der Kern, g. (e)s, pl. e
 jádro
 die Kette, g. —, pl. n řetěz
 die Kiefer, g. —, pl. n
 sosna čili borovice
 das Kilogramm, g. s kilo-
 gramm
 das Kind, g. es, pl. er dítě
 das Kindesalter, g. s dětský
 věk
 das Kinn, g. s brada
 die Kirche, g. —, pl. n
 kostel
 die Kirchengeschichte, g. —
 církevní dějiny
 die Kirche, g. —, pl. n
 třesně
 das Kissen, g. s, pl. die —
 poduška
 die Klage, g. —, pl. n
 stížnost, nářek
 der Klang, g. es, pl. die
 klänge zvuk
 klar jasný, světlý; čistý
 die Klasse, g. —, pl. n třída
 der Klee, g. s jetel
 das Kleefeld, g. es, pl. er
 jetelístě
 das Kleid, g. es, pl. er šat
 kleiden odšiti, šatiti, šťh
 kleiden šatiti se
 die Kleidung, g. — šatstvo
 die Kleie, g. —, pl. n otru-
 by (pl. t.)
 klein malý, drobný, nepa-
 trný, skrovný
 die Kleinigkeit, g. —, pl. en
 maličkost, věc nepatrná
 klettern šplhati, lézti
 (klingen znáti)
 klüffen drnďeti, chřestěti
 klopfen klepati
 klug chytrý, moudrý, opa-
 trný
 der Knabe, g. n, pl. n hoch,
 chlapec
 der Knöchel, g. es, p. e pa-
 cholek, čeledin
 das Knie, g. (e)s, pl. (e)
 koleno
 knien klečeti

der Knochen, g. s, pl. — kost
 der Knopf, g. es, pl. die Knöpfe knoflík
 der Koch, g. es, pl. die Köche kuchař
 Kochen 1. vřítí, 2. vařiti
 die Köchin, g. —, pl. uen kuchařka
 die Kohle, g. —, pl. u uhel, hromadně uhlí
 Kohn (vl. jm. stř. r.) Kohn (kommen přijíti, přicházeti)
 der König, g. s, pl. e král
 Königgrätz Hradec Králové
 der Kopf, g. es, pl. die Köpfe hlava
 das Kopfsud, g. s, pl. —titcher sátek na hlavu
 der Korb, g. es, pl. die Körbe koš, košík
 das Korn, g. s 1. žito, 2. zrna, pl. die Körner
 der Kornboden, g. s žitistě
 der Körper, g. s, pl. —tělo
 die Körperkraft, g. —, pl. —kräfte tělesná síla
 die Kost strava
 kostbar drahý, drahocenný
 kosten 1. státí (o ceně), 2. okusiti
 der Kostherr stravovatel
 kostspielig drahý
 Krähen krácati
 die Kraft, g. —, pl. die Kräfte síla, moc
 kraft předl. (moci) podle (viz ukol 49.)
 der Krage, g. s, pl. die Krägen límec
 die Krähe, g. —, pl. u vrána
 Krähen kokrhati
 krank nemocný, churavý, f. iwerber onemocněti, ochuravěti
 Kränkeln churavěti
 Kränken soužiti, trápati
 die Krankheit, g. —, pl. en nemoc
 Kränklich churavý
 der Kranz, g. es, pl. die Kränze věnec
 kraus kudrnatý

das Kraut, g. es, die Kräuter zelina
 die Kreide, g. — křída
 kreisen kroužiti
 der Kreuzer, g. s, pl. —krejcar
 der Krieg, g. es, pl. e válka
 der Krieger, g. s, pl. —vojin
 das Kriegsglied, g. s válečné stěsti
 der Kroate, g. u, pl. u Chorvát
 die Krone, g. —, pl. u koruna
 der Krug, g. es, pl. die Krüge džbán
 die Kuh, g. —, pl. die Kühe kráva
 kühl chladný
 kundig povědom, znalý
 künftigt budouci, přísti
 künftighin budoucně
 die Kunst, g. —, die Künste umění
 der Künstler, p. s, pl. —umělec
 kunstvoll umělý; adv. uměle
 das Kupfer, g. s měď
 kurz krátký
 Kuttenberg Hora Kutná.

L.

die Lache, g. —, pl. u močál
 lächeln usmívati se
 lachen smáti se
 der Laden, g. s, die Läden krám
 lagern táboriti
 das Lamm, g. es, pl. die Lämmer jehně, beránek
 der Lampe zaje (v hájce se tak nazývá)
 die Lampe, g. —, pl. u lampa
 das Land, g. es, pl. die Länder země, kraj; auf dem Lande na venkově
 das Landgut, g. es, pl. —gitter statek
 der Landmann, g. s, —leute venkovan, rolník

der Landmann, g. s, die Landleute krajan
 lang dlouhý; adv. lange dlouho
 länglich podlouhý
 längs podél
 langsam zdoluhavý, volný, váhavý; adv. pomalu, zdolouha
 längst dávno
 der Lärm, g. s, hluk, povyk, lomoz, hřmot
 Lärmen hřmotiti
 die Last, g. —, pl. en Lästē obtěž
 das Laster, g. s, pl. —nepravost
 lästigt obtěžný; lästigt sein za obtěž býti
 das Laub, g. es listí; chvoji
 der Lauf, g. es 1. běh, běhání, 2. běh = noha (v mluvě mysliv.) pl. die Läufe
 laut hlasitý, adv. hlasitě, nahlas
 laut předl. dle (viz ukol 49.)
 der Laut, g. es, pl. e zvuk, hlas, hláska
 läuten zvoniti
 leben žiti
 das Leben, g. s život, žiti, živobyti
 leer prázdny
 legen položiti; Eier legen vejce snášeti
 die Lehre, g. —, pl. u učení, naučení, nauka
 lehren učiti, vyučovati
 der Lehrer, g. s, pl. —učitel
 die Lehrerin, g. —, pl. —nen učitelka
 der Lehrling, g. s, pl. e učedník
 lehrreich poučný
 der Leib, g. es, pl. er tělo
 die Leiche, g. —, pl. u mrtvola
 leicht lehký, snadný; adv. lehce, snadno
 leichtsinnig lehkomyšlný
 das Leid, g. s, žal, lístost (leiben trpěti, zakusiti)
 leidet bohužel, pohřichu

- leisten konati; einen Dienst
 leisten službu konati
 die Lerche, g. —, pl. n skřivan
 lernen učiti se (v něm.
 neni zvrtné); das
 Lernen, g. s učení
 das Lesebuch, g. es, die Lese-
 Bücher čítanka
 (lesen čísti)
 d. b. d. letzte poslední
 die Leute lidé
 lautfelig vřidný
 das Licht, g. es, pl. er světlo
 lieb milý; lieb haben mi-
 lovati
 die Liebe, g. — láska
 liebevoll láskyplný, laskavý
 lieblich libezný, libý
 der Liebling, g. s, pl. e
 miláček
 das Lieblingskind, g. es, pl.
 er miláček
 das Lieb, g. es, pl. er píseň
 liefern dodávati, posky-
 tovati
 (liegen ležeti)
 die Lilie, g. —, pl. n lilie
 die Linde, g. —, pl. n lípa
 die Lindendalce lípové stro-
 mořadí
 d. b. d. links levý, á, é
 links v levo, na levo
 das Lob, g. es chvála
 loben chváliti, pochváliti
 der Lohgerber, g. s, pl. —
 koželuh
 der Lohn, g. es odměna
 lohnen splatiti
 das Los, g. es, pl. e los,
 osud
 der Lobre, g. en, pl. en lev
 die Lust, g. —, die Luste
 vzduch
 die Lüge, g. —, pl. n lež
 der Lügner, g. s, pl. —
 lhář
 die Lust, g. —, die Luste
 ohuť, rozkoš
 lustig veselý, radostný
 Lydien (vl. jm. stř. r.)
 Lydie.
- M.**
 machen dělati, činiti, zho-
 tovovati; etwas besser
 machen lépe dovésti
- die Macht, d. —, die Mächte
 moc
 mächtig mocný, mohutný
 das Mädchen, g. s, pl. —
 děvče
 die Magg, g. —, die Mägde
 děvčeka, služka
 mähren kositi, žiti (žnu)
 der Mäher, g. s, pl. —,
 sekáč, žnec
 die Mähne, g. —, pl. n
 hřiva
 Mähnen (vl. jm. stř. r.)
 Morava
 der Mai květen
 die Majestät, g. —, pl. en
 veličenstvo
 malen malovati
 mancher, manche, manches
 mnohý, á, é
 der Mangel, g. s, die Mängel
 nedostatek, vada
 der Mann, g. es, die Män-
 ner muž
 das Mannesalter, g. s,
 mužný věk
 das Mädchen, g. s, pl. —
 samec
 mannigfaltig mnohonásobný,
 rozmanitý
 der Marder, g. s, pl. —,
 kuna
 Marienbad (vl. jm. stř. r.)
 Lázně Mariánské
 marschieren (přizvuk na ie)
 postupovati, táhnouti
 der Märtyrer, g. s, pl. —
 mučovník
 die Masse, g. —, pl. n
 hmota
 mäßig střidný, a d v.
 střidně
 die Mäßigkeit, g. —, střid-
 most
 die Mauer, g. —, pl. n zeď
 der Maulbeerbaum, g. s,
 pl. — bünne moruše
 der Maulwurf, g. (e) s, pl.
 die — wirfe krtek
 die Maus, g. —, die Mäuse
 myš
 das Meer, g. es, pl. e
 moře
 die Meeresküste, g. —, pl. n
 pomoři
 das Mehl, g. (e) s mouka
 mehligartig moučnatý
- der Mehlhandel, g. s obchod
 s moukou
 die Mehlspeise, g. —, pl. n
 moučné jídlo
 mehr více; nicht mehr již ne-
 die Meieret, g. —, pl. er
 dvůr
 der Meierhof, g. es, pl.
 — hůse dvůr
 der Meister, g. s, pl. —
 mistr
 das Meisterwerk, g. es, pl.
 e mistrovské dílo, arci-
 dílo
 melden ohlásiti, oznámiti
 Melniker mělnický
 die Menagerie (g čti jako
 ž) g. —, pl. n zvířinec
 der Mensch, g. en, člověk,
 pl. en lidé
 die Menschenhand, g. —,
 pl. — hände ruka lidská
 die Menschheit, g. — lid-
 stvo
 menschlich lidský
 merkwürdig pamětlivý,
 památný
 das Messer, g. s, pl. —
 nůž
 das Metall, g. es, pl. e
 kov
 der Meter, g. s, pl. —
 metr
 die Miene, g. —, pl. n
 tvář, tvářnost
 die Milch, g. — mléko
 misern mšrnutí
 minder méně
 der Minister, g. s, pl. —
 ministr
 die Minute, g. —, pl. n
 minuta
 misstrauisch nedůvěřivý
 mit s (nebo prostým instr.);
 mit einander spolu
 der Mitsbürger, g. s, pl. —
 spoluobčan
 das Mitglied, g. s, pl. er
 člen
 das Mitleid, g. s útrpnost
 der Mitschüler, g. s, pl. —
 spolužák
 der Mittag, g. s, pl. e po-
 ledne, mittags v poledne
 das Mittel prostředek; lek
 d. b. d. mittlere prostřední

mittels skrže (nebo prostý instr.)	die Nachbarin, g. —, pl. —nen sousedka	die Natur, g. — příroda
die Mittelschule, g. —, pl. n střední škola	nachdem když	die Naturerscheinung, g. —, pl. en zjev přírodní
die Mitternacht, g. —, půl noc	nachlässig nedbalý; adv. e	der Naturforscher, g. s, pl. — přírodopyscec
mittheilen sdělit, oznámiti	der Nachmittag, g. s, pl. e odpoledne	nattürlig přirozený
mitunter časem; z části	die Nachricht, g. —, pl. en zpráva	der Nebel, g. s, pl. — mlha
das Möbel, g. s, pl. — nábytek	nachschauen pohlížeti nač, přehlížeti	neben vedle
der Mohamebaner, g. s, pl. — Mohamedán	nachsticht shovivavý	nebst i s
die Molbau, g. — Vltava	nächst bliž, vedle v. úk. 48.	der Nefse, g. n, pl. n synovec
der Monarch, g. en, pl. en mocnát	der Nächste, g. n, pl. n bližní	der Neger, g. s, pl. — mouřenin
der Monat, g. s, pl. — měsíc	die Nacht, g. —, die Nächste noc	(nechtem vzíti, bráti)
der Mond, g. es měsíc	die Nachtenke, g. —, pl. n sova noční	der Neid, g. es závist
das Mondlicht, g. (e) s světlo měsíce	nachtlich škodlivý; n. sein na tmu býti	neibisch závistivý
mörderisch vražedný	die Nachtigall, g. —, pl. en slavík	die Neigung, g. —, pl. en náklonnost
morgen zítřka	der Nachtwächter, g. s, pl. — ponočný	nein nikoli
der Morgen, g. s jitro	die Nachtzeit, g. — doba noční	(nennen jmenovati)
der Morgenstern, g. s denice	die Nachwelt, g. — potomstvo	der Nerv, g. s, pl. en nerv, číva
mitbe unaven, mdlý	der Nachen, g. s, pl. — šije	das Nest, g. es, pl. er hnízdo
die Mühe, g. —, pl. n namahání, práce	nacht nahý, holý	das Netz, g. es, pl. e síť, tenata
mithevoll namahavý, obtížný	die Nabel, g. —, pl. n Jehla	neu nový
mitham namahavý, pracovní	nahé blízký; adv. blisko, na blízku	die Neustadt Nové město
der Mund, g. es ústa (pl. tol.)	die Nähe blízkost, in der N. na blízku	nicht ne; nicht mehr již ne; nichts nic
munter čilý, veselý	nahen blížiti se	nicht nikdy
die Münze, g. e, pl. n peníz	nähern blížiti se	sich niederlassen shýbnouti se
murmeln bublati; das Murmeln bubláni	nähren živiti, ohovati	niederlegen položit
die Musik, g. — hudba	nährhaft výživný, vydatný	niederlegen posaditi, sich n. posaditi se
die Muschel, g. —, p. n škeble, mušle	die Nahrung, g. — potrava, das Nahrungsmittel potravina	niedlich áhledný, pěkný, něžný
der Mühsiggang, g. s zahálka	der Name, des Namens, die Namen jméno	niedrig nízký
der Muth, g. es mysl	der Namenstag, g. es, pl. e jmeniny	niemals nikdy
muthig udatný, statečný, srdnatý, bujný, zmužilý	der Narr, g. en, pl. en blázen	niemand nikdo
der Muthwille, g. — willeus svévolnost	nachsen mlsati, das N. ml-sání, mlsnost	Nicolaus Mikuláš
die Mutter, g. —, die Mütter matka.	nass mokrý	nimmernehr již nikdy
	die Natter, g. —, pl. n ážovka	der Norden, g. s sever
		nördlich severní
		der Nordpol, g. s severní pól
		die Noth, g. — potřeba, nouze
		nöthig potřebný; es ist n. jest třeba
		nothwendig potřebný
		nun adv. nyní
		unr jen

N.

nach do. po, dle viz úk. 47.
 der Nachbar, g. s, pl. en
 soused

Nürnberg (vl. jm. stř. r.)
 Norimberk
 die Nuß, g. —, die Nuße
 ořech
 der Nutzen, g. s užitek,
 zisk, prospěch
 mitzen prospěti, k užitku
 býti
 nützlich užitečný, pro-
 spěšný.

D.

ob zdali
 oben nahore
 oberhalb nad, ponad
 die Oberfläche, g. — po-
 vrch
 das Obst, g. es ovoce
 der Ostbaum, g. (e)s, pl.
 —bäume ovocný strom
 der Ochs, g. en, pl. en vůl
 ober nebo; (v otázce) či?
 der Ofen, g. s, die Ofen
 kamna
 offen otevřen
 offenbaren vyjeviti, sidi off.
 na jevo se stavěti
 öffnen otevřiti
 oft často
 der Oheim, g. s, pl. e strýc,
 ujec
 ohne bez, mimo
 die Ohnmacht, g. — mdloba
 ohnmächtig omdlelý
 das Ohr, g. (e)s, pl. en
 ucho
 der Oktober, g. s říjen
 die Olfabrik olejna
 der Onkel, g. s, pl. — strýc
 das Opfer, g. s, pl. —
 obět
 opfern obětovati
 das Orakel, g. s, pl. —
 věštba, orakulum
 ordentlich pořádný
 ordnen pořádati, říditi
 die Ordnung, g. — pořá-
 dek
 das Organ, g. s, pl. e
 ústroj
 der Orient, g. s východ,
 východní země
 der Ort, g. es, die Orte
 (nebo die Orter) místo

der Oesser, g. s (vl. jm.)
 Ostrý (vrch)
 Österreich, g. s Rakousko
 der Österreicher, g. s, pl. —
 Rakusan; die —in Raku-
 šanka
 die Ostseite, g. — východní
 strana.

P.

der Palast, g. es, die Pa-
 läste palác
 das Papier, g. s, pl. e
 papír
 die Pappel, g. —, pl. u
 topol
 der Park, g. es park
 der Pelz, g. es, pl. e ko-
 zich, kožíšina
 die Perle, g. —, pl. u perla
 der Perser, g. s, pl. —
 Peršan
 persisch perský
 die Person, g. —, pl. en
 osoba
 der Pfahl, g. (e)s, die Pfähle
 kůl
 der Pfarrer, g. s, pl. —
 farář
 der Pfau, g. en, pl. en páv
 der Pfeil, g. s, pl. e šíp
 das Pferd, g. es, pl. e kůň
 die Pfingsten, g. en, (pl.
 tol.) letnice
 der Pfirsichbaum, g. s, pl.
 —bäume broskev
 die Pflanze, g. —, pl. u
 bylina
 pflanzen sázeti, štěpovati
 die Pflege, g. — ošetřo-
 vání, pěstování
 pflegen chovati, opatrovati;
 obyčej msti
 die Philosophie (ph = f), g. —
 filosofie
 der Phönizier, g. s, pl. —
 Foeničan
 Pilsen (vl. jm. stř. r.)
 Plzeň
 der Planet, g. en, pl. en
 oběžnice
 der Platz, g. es, die Plätze
 místo; náměstí

das Pläschen, g. s, pl. —
 místečko
 plaudern hovořiti, žvatlati
 plump neobratný, nemo-
 turný
 der Pole, g. u, pl. u Polák;
 die Polin, g. —, pl. —
 nen Polka
 Pompeji Pompeji (město)
 prächtig nádherný, pře-
 krásný
 prachtvoll skvostný, nád-
 herný
 Prag (vl. jm. stř. r.)
 Praha
 prägen raziti (peníze)
 prangen skviti se
 der Preis, g. es, pl. e cena,
 odměna
 pressen tlačiti, lisovati
 der Preusse, g. u, pl. u Prus
 Präbramer adj. příbramský
 der Professor, g. s, pl. en
 professor
 der Prophet, g. en, pl. en
 prorok
 prüfen zkoušeti
 die Prüfung, g. —, pl. en
 zkouška
 pünktlich přesně, správně,
 v čas.

Q.

quafen kvákati, kuňkati,
 das Q. kvakot
 die Qual, g. —, pl. en
 trýzeň, trápení, muka
 quälen trýzniti, trápati
 die Quelle, g. —, pl. u
 pramen, zdroj.

R.

der Raab, g. u, pl. u krka-
 vec, havran
 der Raaben, g. s, pl. u
 chrťan, tlama
 das Rad, g. es, die Räder
 kolo
 der Rahmen, g. s, pl. —,
 rám
 der Raub, g. es, die Räuber
 kraj, okraj

die Ränke (pl.) pikle
 der Rasen, g. s drn, trávnik
 der Rath, g. es 1. rada,
 nářada, 2. rada (o osobě)
 pl. die Ráthe
 rathsam, es ist r. jest radno
 rauben loupati, unášeti
 das Raubthier, g. es, pl. e
 dravec
 rauh drsný, surový
 die Raupe, g. —, pl. n
 housenka
 rauhsen šuměti; das R.
 šumot
 das Realgymnasium, g. s,
 pl. ien realné gymnasia-
 sium; die Realschule
 realná škola
 die Rebe, g. —, pl. n réva
 rechnen počítati, das R.
 počítání
 recht pravý; adv. pravě,
 hodně, dobře
 rechts v pravo, na pravo
 das Recht, g. es, pl. e právo,
 pravda
 rechtschaffen řádný, po-
 čestný
 die Rebe, g. —, pl. n řeč
 reden mluvíti
 reblich poctivý
 der Reiber, g. s, pl. —
 řečník
 der Regen, g. s déšt
 der Regenbogen, g. s duha
 der Regent, g. en, pl. en
 vladař, panovník
 der Regenvurm, g. (e)s, pl.
 —würmer žížala, děš-
 toвка
 regieren vládnouti, pano-
 vati
 regnen pršeti
 das Reh, g. es, pl. e srna,
 srnec
 reich bohatý
 das Reich, g. es, pl. e říše
 reichen podati, dáti
 reichlich hojný
 der Reichthum, g. s, pl.
 —thümer bohatství
 reis zralý, r. werden zrátí
 die Reihē, g. —, n řada,
 řád
 rein čistý
 reinigen čistiti

reinlich čistotný
 die Reise, g. —, pl. n cesta
 die Reisebeschreibung, g. —,
 pl. en cestopis
 reisen cestovati, pf. ich bin
 gereist
 das Reisen, g. s cestování
 das Reissig, g. s chrastí
 die Religion, g. —, pl. en
 náboženství
 der Rest, g. es, pl. e zbytek
 retten zachrániti, vysvo-
 boditi
 reuevoll litostivý
 richten říditi, souditi
 der Richter, g. s, pl. —
 soudce
 richtig pravý, správný, adv.
 správně
 das Rind, g. es, hovado,
 pl. er skot, hovězí do-
 bytek
 das Rindfleisch, g. es hovězí
 maso
 rings vúkol, kolem
 der Ritter, g. s pl. —
 rytíř
 der Rod, g. es, die Rode
 kabát
 der Roggen, g. s žito
 roh surový, hrubý
 Rom Rim
 der Römer, g. s, pl. —
 Říman
 römisch římský
 die Rose, g. —, pl. n růže
 das Ross, g. es, pl. e kůň
 rostig rezavý, r. werden
 rezavěti
 roth červený, r. werden
 červenati
 röthlich začervenaly
 der Rücken, g. s, pl. —
 hřbet, záda
 die Rückkehr, g. — návrat
 der Ruf, g. es, pl. — e
 volání; 2. pověst (tol.
 v jedn. č.)
 (rufen volati)
 die Ruhe, g. — pokoj, od-
 počínuti, poklid
 ruhen odpočívati, spočívati
 ruhig pokojný, klidný
 der Ruhm, g. — es sláva
 sich rühmen chlubití se
 ruhmvoll slavný

die Ruine, g. —, pl. n
 zřícenina
 der Rumpf, g. — es trup
 rund kulatý, rundlich
 okrouhlý
 der Ruse, g. —en, pl. en
 Rus
 Rusaub (vl. jm. stř. r.)
 Rus, Rusko.

S.

der Saal, g. es, die Säle
 sál
 die Saat, g. —, pl. en
 osení
 Saaz Zatec; Saazer adj.
 zatecký
 die Sache, g. —, pl. n věc
 das Sachtid, g. (e)s, die
 Sachtidher šátek kapesní
 säen sítí, zaseti,
 der Saft, g. es, die Säfte
 šťáva
 saftig šťavnatý
 die Sage, g. —, pl. n pověst
 die Säge, g. —, pl. n pila
 sagen říci, praviti
 die Saite, g. —, pl. n
 struna
 das Saiz, g. es, pl. e sál
 der Samaritaner, g. s, pl.
 —, Samaritán
 der Same, des Samens, die
 Samen semě
 das Saunenorn, g. (e)s,
 die —förner seménko
 sammeln sbíratí
 die Sammlung, g. —, pl.
 en sbírka
 sammt i s (viz. uk. 48.)
 der Sand, g. es písek
 sanft klidný, tichý, mírný
 der Satz, g. es, die Sätze
 věta
 sauer kyselý; sauer werden
 kyseleti
 das Säugethier, p. s, pl. e
 ssavec
 die Säure, g. —, pl. n
 kyselina
 sausen hučeti, skučeti
 die Sazawa Sázava
 die Scene, g. —, pl. n
 výjev

der Schade, des Schadens, die Schäden škoda schaden škoditi; ublížiti schadhaft chatrný schädlich škodlivý der Schaffer, g. s, pl. —, kašár das Schaf, g. es, pl. e ovce der Schäferhund, g. es, pl. e pes ovčácký der Schäfersnecht, g. es, pl. e ovčák die Schale, g. —, pl. u skopeřina, šupina der Schall, g. (e) s zvuk sich schämen styděti se die Schande, g. —, hanba schäuben hanobiti schändlich hanebný, mrzký scharf ostrý, bystrý der Schatten, g. s, pl. —, stín der Schatz, g. es, die Schätze poklad schätzen vážiti si, ceniti der Schauplatz, g. es, die — pláze jeviště, dějiště die Schere, g. —, pl. u nůžky (scheinen svítiti, zdáti se) schenken 1. darovati, dáti, poskytnouti; 2. Bier schenken pivo nalévati, prodávati scherzen zertovati sich plachý sichem poslati; es schickt sich jest slušno, sluší se sichlich slušný, náležitý das Schicksal, g. s, pl. e osud das Schießpulver, g. s střelný prach das Schiff, g. es, pl. e loď, koráb der Schiffer, g. s, pl. — lodník schiffbern léčiti, popsati die Schlacht, g. —, pl. en bitva schladten zabiti, porážeti das Schlachtfeld, g. es, pl. er bojiště der Schlaf, g. es, spánek, spaní der Schlag, g. es, die Schläge ráz, rána	die Schlange, g. —, pl. u had schlang stillý schlau chytrý schlecht špatný, zlý schleimig sliznatý schleppen vléci, tahati; nositi Schlesien (vl. jm. stř. r.) Slezsko schlium zlý das Schloss, g. —es, die Schlöffer zámek der Schlosser, g. s, pl. — zámečník schlummern dřimati der Schlund, g. es jícen schlupfrig skluzký der Schlüssel, g. s, pl. — klíč schmackhaft chutný schmaheh tupiti schmächtig vyzábly, suchý, štíhly schmal úzký, těsný schmecken chutnati schmeicheln lichotiti, po- chlebovati der Schmiedler, g. s, pl. —, pochlebník der Schmerz, g. es, pl. en bolest, bol schmerzen boleti schmerzlich bolestný der Schmied, g. es, pl. e kováč der Schmuck, g. es ozdoba, okrasa schmücken zdobiti, krášliti die Schmucksache, g. —, pl. n ozdobná věc der Schnabel, g. s, die Schnäbel zobák der Schnee, g. s snh (schneiden řezati, krájeti, stříhati; stci) der Schneider, g. s, pl. —, krejčí schnell rychlý, spěšný; a d v. rychle der Schnellzug, g. es, pl. — žige rychlovlak der Schmitter, g. s, pl. —, žnec schon již schön krásný, adv. krásně schonen šetřiti die Schönheit, g. —, pl. en krása	schön krásný, krivolaký der Schwanz, g. es, pl. die Schwänke, skříň der Schrecken g. s, pl. — loknuti, hrůza (schreiben psáti) der Schreibtisch, g. es, pl. e psací stůl die Schrift, g. —, pl. en pismo, spis schriftlich písemný das Schriftzeichen, g. s, pl. — písmenné znaménko der Schuh, g. es, pl. e střevíc das Schulbuch, g. es, pl. — knihy školní kniha die Schule, g. —, pl. en dluh, vina die Schuldigkeit, g. —, pl. en povinnost der Schulbner, g. s, pl. — dlužník die Schule, g. —, pl. u škola der Schüller, g. s, pl. — žák das Schulschick, g. es, pl. e školní zákon das Schulzimmer, g. s, pl. — školní síň der Schutz, g. es ochrana der Schütze, g. u, pl. u střelec schwach slabý; schwach werden slábnouti schwächen uslabiti schwächlich slabý der Schwager, g. s, die Schwäger švagr die Schwabe, g. —, pl. u vlastovka der Schwamm, g. —es, die Schwämme houba der Schwan, g. es, die Schwäne labuť der Schwanz, g. es, die Schwänze ocas schwarz černý; schwarz werden černati der Schwäher, g. s, pl. — žvastal, mluyka das Schwein, g. es, pl. c vepr, prase; das Schweindien prasátko die Schweiz, g. der Schweiz; Svycary schwer těžký, nesnadný
---	---	---

die Schwere, g. —, tíže
 schwerfällig neobratný, vá-
 havý
 das Schwert, g. es, pl. er
 meč
 die Schwester, g. —, pl. n
 sestra
 die Schwiegertochter, g. —,
 pl. — tchyně novásta
 (schwimmen plovati)
 schwitzen potiti se
 sechs šest
 der See, g. —s, pl. n jezero
 das Seebad, g. es, pl.
 —bäder mořské lázně
 die Seele, g. —, pl. n duše
 der Seemann, g. s, pl.
 —leute námořník
 der Seefurm, g. —(e)s, pl.
 —stürme bouře mořská
 der Segen, g. s požehnání
 sehr sichtlich toužebný
 sehr velmi, velice, tuze
 seicht mělký
 die Seide, g. —, hedbávi
 das Seidenband, g. es, pl.
 —bänder hedbávná
 stužka
 der Seidenspinner, g. s, pl.
 —, bouree
 der Seidewurm, g. s,
 pl. —würmer bourovec
 sein jeho
 seit od (viz úk. 48.)
 selbst 1. sám; 2. i
 der Selbstmörder, g. s, pl.
 —, sebevrah
 selig blažený; der selige
 Duñel nebožtík strýc
 selten nevědný, vzácný;
 adv. zřídka
 seltsam neobvyčejný, po-
 divný, zvláštní
 die Semmel, g. —, pl. n
 houska
 der Senat, g. es, senát
 die Senfgarbe, g. —, pl. n
 prohlubeň
 die Sense, g. —, pl. n kosa
 der September, g. s září
 der Serbe, g. n, pl. n Srb
 setzen posaditi, postaviti
 Sicilien Sicilie
 sieben sedm
 (sieden 1. vřítí, 2. vařiti)
 der Sieg, g. es, pl. e ví-
 tězství

der Sieger, g. s, pl. —vítěz
 das Silber, g. s stříbro
 (singen pěti, zpívati)
 der Singvogel, g. s, pl.
 —vögel, zpěvavý pták
 (sinnen klesnouti, padnouti)
 der Sinn, g. es, pl. e smysl
 das Simmbild, g. s, pl. er
 obraz
 die Sitte, g. —, pl. n
 mrav
 sittsam mravný
 der Sitz, g. es, pl. e seda-
 dlo, sídlo
 (sitzen seděti)
 der Slave, g. n, pl. n Slo-
 van
 so tak; so viel tolik
 sogar ano i
 sofort ihned
 der Sohn, g. es, die Söhne
 syn
 solange 1. pokud; 2. potud
 soſcher taký, takový
 der Soldat, g. en, pl. en
 —voják
 der Sommer, g. s léto
 sonder bez (viz úk. 46.)
 sondern nýbrž
 die Sonne, g. —, pl. n
 slunce
 der Sonnenaufgang, g. s
 východ slunce
 die Sonnenfinsternis, g. —,
 pl. —nisse zatmění slunce
 das Sonnenlicht, g. es svě-
 tlo slunečné
 der Sonntag, g. s, pl. e
 neděle
 sonst 1. jindy, 2. sice
 die Sorge, g. —, pl. n
 starost
 sorgen starati se, pečovati
 sorgsam starostlivý, pečlivý
 sowohl — als auch i — i
 spāhen šhati, pátrati
 sparen šetřiti
 der Spargel, g. s, pl. —
 chřest
 sparsam šetrný
 die Sparsamkeit, g. — šetr-
 nost
 der Spartaner, g. s, pl. —
 Spartan
 der Spatz, g. en, pl. en
 vrabec
 spazieren procházeti se

der Spaziergang, g. (e)s,
 pl. —gänge procházka
 speisen 1. jísti, 2. krmiti
 die Speise, g. —, pl. n
 jídlo, pokrm
 der Speiseaal, g. es, pl.
 —fale jídelna
 der Sperling, g. s, pl. e
 vrabec
 das Spiel, g. es, pl. e hra
 spielen hráti; die Zither
 spielen na ceteru hráti
 die Spinne, g. —, pl. n
 pavouk
 der Spitzhund, g. es, pl. e
 špiclák
 spitzig špičatý
 der Sporn, g. s, die Sporen
 ostruha
 die Sprache, g. —, pl. n
 řeč
 die Sprachlehre, g. —, pl.
 n mluvnice
 das Sprichwort, g. s, pl.
 —wörter přísloví
 (springen skákati; prask-
 nouti)
 der Sprudel, g. s, vřídlo;
 der Karlsbader Sprudel
 Karlovarské vřídlo
 sprühen prýskati
 spüren čítí, větriti, cítiti
 der Staat, g. es, pl. en
 stát
 der Stachel, g. s, pl. n
 ostn
 die Stadt, g. —, die Städte
 město
 der Stadtpark, g. (e)s měst-
 ské sady
 der Stadtplatz, g. es, pl.
 —plätze náměstí
 der Stahl, g. (e)s ocel
 der Stall, g. (e)s, die Ställe
 chlév
 der Stamm, g. es, die
 Stämme kmen, peň
 der Stand, g. es, die Stände
 stav
 der Stängel, g. s, pl. —
 stoněk
 stark silný
 stärken siliti
 stāts stāle
 der Staub, g. es prach
 (stecken vāznouti, stecken blei-
 ben uvāznouti)

der Steg, g. es, pl. e stezka, lávka (stehen státi)	die Strenge, g. — přísnoř řtriden pléřti	táňřen klamati tausend tisíc
der Steher, g. s, pl. —, kráděe, zloděj	das Stroh, g. es sláma	der Teich, g. es, pl. e rybník
der Stein, g. es, pl. e ká- men	der Strom, g. es, die Ström- me proud	der Tempel, g. s, pl. — chrám
steineru kamenný feinig kamenitý	der Strumpf, g. es, die Strümpfe punčocha	das Thal, g. es, die Thäler údoli
die Stelle, g. —, pl. u mířto	die Stubbe, g. —, pl. u světnice	die That, g. —, pl. en čin, skutek
stellen postaviti (sterben umřiti)	das Stück, g. es, pl. e kus	der Thau, g. (e)s rosa
das Sterbebett, g. es smr- telné lože	der Student, g. eu, pl. en studující	das Theater, g. s, pl. — divadlo
sterblich smrtelný	das Studium, g. s, pl. —ien studium	der Theil, g. es, pl. e díl, část
der Stern, g. es, pl. e hvězda	studieren studovati	theilen děliti, rozděliti
sticken vyřivati	stumm němý	theils — theils dílem — dílem
der Stiefel, g. s, pl. — bota	stumpf tupý	die Theologie, g. —, boho- slovi
der Stier, g. es, pl. e býk	die Stunde, g. —, pl. u hodina	thener drahý
still tichý; klidný, mírný	der Sturm, g. es, die Stür- me bouře	das Thier, g. es, pl. e zvíře
die Stille, g. —, ticho	stürzen svrhnouti; řiť ři. vrhati se; řítiti se	das Thierchen, g. s, pl. — zvířátko
stillen utišiti, upokojiti	die Stütze, g. —, pl. u podpora	das Thor, g. es, pl. e vrata, brána
die Stimme, g. —, pl. u hlas	suchen hledati; vyhledati, hleděti, snažiti se	der Thor, g. eu, pl. en po- setilec, blázen
(stinken zapáchati nepří- jemně, smrděti)	süßlich jižní	thüricht pošetilý, zpozdilý
die Stur, g. —, pl. en čelo	der Südwind, g. es jižní vitr	thürner slzeti
der Stock, g. es, die Stöcke hál	der Sumpf, g. es, pl. die Sümpfe bahno, bažina	die Thüre, g. —, pl. u dvěře
das Stockwerk, g. es, p. e patro, poschodi	die Stube, g. —, pl. u hřích	tief hluboký
stolz pyšný, hrďý	stüdigen hřeřiti	der Tiger, g. s, pl. — tigr
der Stolz, g. es pýcha	die Suppe, g. —, pl. u polívka	die Tinte, g. —, pl. u inkoust
das Stoppelfeld, g. es, pl. er strniště	stüß sladký.	das Tintenfaß, g. es, die —füßer kalamář
der Storch, g. es, die Stör- che čáp		der Tisch, g. es, pl. e stál der Tischler, g. s, pl. — truhlář
stören ruřiti, znepokojovati		der Tischlerlein, g. s klth
strafen trestati		die Tochter, g. —, pl. die Töchter dcera
strafwürdig trestuhoden		der Tod, g. es smrt
der Strahl, g. (e)s, pl. en paprsek		tobt mrtvý, der Todte umrlec, mrtvola
die StraÙe, g. —, pl. u silnice, cesta, ulice		töbten usmrtiti, zabiti
der Strauch, g. es, die Sträucher (Sträuche) keř		der Todtengraber, g. s, pl. — hrobař
der Strauß, g. es, die Sträuße kytice		der Ton, g. es, die Töne zvuk, tón
der Streifen, g. s, pl. — pruh		der Topf, g. es, die Töpfe hrnec
(streiten přiti se; bojovati)		der Tüpfel, g. s, pl. — hrnděř
streiftätig svárlivý		
streng přísny		

T.

der Tadel, g. s hana	der Tadeln haněti
der Tag, g. es, pl. e den	täglich denně
der Tagelöhner, g. s, pl. —	nádenník
die Taube, g. —, pl. u	jedle
die Tante, g. —, pl. u	teta
die Taube, g. —, pl. u	tapfer udatný
die Taube, g. —, pl. u	taub hluchý
die Taube, g. —, pl. u	holub

trachten bažiti, snažiti se
träge liný, lenivý
die Traube, g. —, pl. u
hrozen
trauen věřiti, důvěřovati
trauen truchliti
der Traum, g. es, pl. die
Träume sen
träumen snít
traurig smutný, truchlivý
trefflich výborný
treu věrný
die Treue, g. — věrnost
Trief (vl. jm. stf. r.)
Terst
(tsinken pít)
trocken suchý
der Tropfen, g. s, pl. —
krupěj, kapka
trösten těšiti
trosten vzdorovati
trübe kalný, zasmušilý
der Trunk, g. es napít
der Trutzhahn, g. (e)s, die
—hähne krocen
das Tuch, g. es, die Tücher
sukno
der Tuchmacher, g. s, pl. —
soukeník
die Tugend, g. —, pl. en
ctnost
tugendhaft ctnostný
der Türke, g. n, pl. u
Turek
der Turm, g. es, die Tür-
me věž
das Turnen, g. s, tělocvik
die Turstelube, g. —, pl.
u hrdlička.

II.

übel zlý, špatný; übles ve-
den zle mluvíti
üben cvičiti
über nad, přes, o, po
überall všude, velice
überaus příliš
überflüssig zbytečný
der Übergang, g. es, pl.
—gänge přechod
überlegen rozvažovati
(předpona neodl.)
überlieferen odevzdati (před-
pona neodl.)
übermäßig přílišný

übermüthig zpupný
übernachten přenocovati
(předp. neodl.)
überauschen překvapiti
(předp. neodl.)
überfiedeln 1. stěhovati se,
2. stěhovati
(überwinden přemoci; über-
neodl.)
überzeugen přesvědčiti
(předp. neodl.)
das Ufer, g. s, pl. — břeh
die Uhr, g. —, pl. en ho-
diny, hodinky
um kolem, okolo, o, za,
pro
umbauen přestavěti (předp.
odl.)
umdrehen otočiti (předp.
odl.); den Hals umdrehen
krk zakroutiti
die Umgegend, g. — okolí
um . . . willen pro, za
příčinou; (o osobách)
k vůli
unangenehm nepřijemný
unansehnlich neuhledný
die Unart, g. —, pl. en ne-
způsob
unartig nezpůsobný
unaufmerksam nepozorlivý
unabhängig nevázaný, ne-
zbedný
unbekannt neznámý
unbescheiden neskromný
unbeständig nestálý, vratký
und a, i
der Unbau, g. s nevděk
undankbar nevděčný
unedel nešlechtný
unendlich nekonečný
unermesslich nesmírný
der Unfall, g. s, die Unfälle
nehoda
unfolgsam neposlušný
unfreundlich nevlidný
unfruchtbar neúrodný, ne-
plodný
der Ungar, g. s, pl. u
Uher
ungarisch uherský
ungeachtet přes, vzdor
ungebildet nevzdělaný
die Ungebild, g. — netr-
pělivost
ungehörig netrpělivý
ungehörig asi

ungeheuer nesmírný, pře-
veliký
ungehorsam neposlušný
ungerecht nespravedlivý
ungeschickt neobratný
ungefund nezdravý
ungewiss nejistý
ungevöhnlich neobyčejný
das Unglück, g. s neštěstí
unglücklich nešťastný
unlängst nedávno
unmäßig nestřídmy
die Unmäßigkeit, g. — ne-
střídmost
die Unordnung, g. —, pl.
en nepořádek
unrecht nepravý, adv. ne-
pravě
das Unrecht, g. s křivda,
bezprávi
unreif nezralý
unrein nečistý
unruhig nepokojný
unschuldig neškodný
unschuldig neochutný
unschuldig nevinný
unser nás
unsterblich nestálý, nejistý
unten dole
unter pod, mezi, za; unter
dem Namen jménem
unterhalb pod
unterirdisch podzemní
unterjochen podmaniti
(unter= neodl.)
das Unternehmen, g. s pod-
niknutí, předsevzetí
der Unterricht, g. es vyučo-
vání
unterrichten vyučovati
(unter= neodl.)
unterstützen podporovati
(unter= neodl.)
der Unterthan, g. s, pl. en
poddaný
unterwegs cestou
untreu nevěrný
unvergänglich nehybnoucí
unverschämmt nestoudný
unverständlich nesrozumí-
telný
die Unwahrheit, g. —, pl.
en nepravda
unweit nedaleko, poblíž
unwirthig nehoden
unzufrieden nespokojený
übrig bujný

uvast prastarý
der Urheber, g. s, pl. —
původce
urprünglich původní, adv.
původně
urtheilen sonditi.

B.

der Vater, g. s, die Väter
otec
das Vaterland, g. es, vlast
die Vaterstadt, g. — ro-
diště
das Weisheit, g. s, pl. —
fialka
verächtlich opovrhlivý
die Verachtung, g. —, opo-
vrzení
veralten zastarati
verarmen zchudnouti
verbanen vypověděti
der Verbrecher, g. s, pl. —
zločinec
verbreiten rozšiřovati
verdammen zatratiti
verdecken zakryti
verderblich zhoubný
verdieneu zasluhovati, vy-
dělati
der Verdienst, g. es, vý-
dělek
das Verdienst, g. es, pl. e
zásluha
verdorren uschnouti (pf. der
Baum ist verdorrt)
verdrängen vypuditi, vy-
tlačiti
verdrießlich mrzutý
der Verbruch g. es mrzutost
veredelt uslechťiti
verehren ctiti
verfaulen shniti, plesnivěti
(v pf. pom. sein)
verfertigen zhotoviti
verfolgen pronásledovati,
stihati
der Verfolger, p. s, pl. —
pronásledovatel, stihatel
vergänglich pomtjějici
vergebens nadarmo, marně
vergehen promřhati
das Vergnügen, g. s, potě-
šení, zábava
die Vergnügung, g. —, pl.
en zábava

vergolben pozlácovati, zla-
titi
vergnügen dopřáti
vergöttern zbožňovati, za-
boha ctiti
vergrößern zvětšiti, roz-
množiti
verheimslichen zatajiti
verherrlichen oslaviti, vele-
biti
verhüllen zakryti, zahaliti
verkaufen prodati
verkehren obcovati
verklündigen zvěstovati
verlangen žádati
der Verlust, g. es, průběh
der Verlust, g. es, pl. e
ztráta
vermissen pohřešovati
vermöge (predl. s gen.) mocí
(nebo prostým instr.)
das Vermögen, g. s moc,
jmění
vermuten domnívati se
vernichten zničiti
vernünftig rozumný
veröbet zpustlý, pustý
verrichten konati, vykonati,
vyříditi
verschämen zmeškati, pro-
meškati
verschieden rozličný
verschmähen zavrhnouti
(cosi); pohrdati (čims)
das Verschulden, g. s vina
verschütten zasypati
der Verschwender, g. s, pl.
— marnotratník
die Verschwendung, der —,
marnotratnost
versetzen 1. přeložiti, 2. vřa-
diti, 3. odpověděti
die Versprechung, g. —, pl.
en slib
der Versuch, g. es, pl. e po-
kus
sich veründigen prohřešiti
se
versüßen 1. osladiti, 2. pře-
sladiti
die Vertheidigung, g. —
obrana
vertheilen rozdělit
vertigen 1. hubiti, 2. po-
žirati
das Vertrauen, g. s dů-
věra

verursachen způsobiti
verurtheilen odsouditi
verwalten zpravovati
der Verwalter, g. s, pl. —
zprávece
verwandt příbuzný
die Verwandtschaft, g. —
příbuzenství
verweisen pobytí, meškati
verweisen uvadnouti (v pf.
pom. sein)
verwisden zdivočeti (v pf.
pom. sein)
verwischen smazati, vyhla-
diti
verwunden poraniti
verwünschen proklínati
verwissten pustošiti
verzehren strávití, snísti,
žrati, sežrati; hnísti
(verzeihen odpustiti)
verzweifeln zoufati
der Besuch, g. s Besuch
viel mnoho
vielerlei koliký, rozličný
vielfach mnohonásobný
vielleicht snad
vier čtyři
die Viper, g. —, pl. u
zmije
der Vogel, g. s, die Vögel
pták
das Vöglein, g. s, ptáček
das Volk, g. es, die Völker
národ
voll plný
vollenden } dokončiti, vy-
vollführen } konati
vollkommen dokonalý
von od, s, z, o
vor před; (opřičině instr.)
vorbereiten připraviti
der Vorfahr, g. s, pl. en
praotec; die Vorfahren
předkové, otcové
das Vorhaus, g. es před-
síní
vorhersagen předpovídati
vorig předešlý
vorjährig lonský
der Vormund, g. s, die Vor-
münder poručník
vorsichtig opatrný
der Vorsteher, g. s, pl. —
představený
vortrefflich výborný

vorwiltig, všeobecný
der Vorzug, g. s, die Vor-
züge přednost, výborná
vlastnost, (ctnost).

W.

die Waare, g. —, pl. n
zboží
das Waarenmagazin, g. s,
pl. e skladiště
wachen bditi
die Wachskerze, g. —, pl. n vo-
sková svíce
die Wachstafel, g. —, pl. n
vosková tabulka
die Waffe, g. —, pl. n zbraň
der Wagen, g. s, die Wagen
vůz
wählen voliti
wahr pravdivý
während 1. předl. za, při,
2. spojka když, co
wahrhaft opravdový, adv.
*opravdu
die Wahrheit g. —, pl. en
pravda
wahrheitsliebend pravdymi-
lovný, pravdomluvný
wahrheitslich k pravdě po-
doben; přísl. bezpo-
chyby
die Waife, g. —, pl. n si-
rotek
der Wasb, g. es, die Wäs-
ber les.
der Waldbaum, g. s, pl.
— Bäume lesní strom
der Wall, g. es, die Wälle
násep
wählen valiti, váleři
die Wand, g. —, die Wände
stěna
wandeln jiti, choditi, krá-
četi
der Wanderer, g. s, pl. —,
cestující, poutavý
wandern putovati
die Waage, g. —, pl. n kce
wann kdy
das Wappen, g. s, pl. —,
štit, orb
warm teplý
warten čekati
warum proč

was co
was für ein, e, ein? jaký, á, é?
die Wäsche, g. — prádlo
das Wasser, g. s, die Wässer
voda
die Wattawa, g. — Otava
(řeka)
wecken vzbuditi, probou-
zeti
weber — weber ani — ani;
weber — nohý ani — ani
der Weg, g. es, pl. e cesta
welcher který
wehen váti
die Wehr, g. —, obrana;
sich zur Wehr setzen na
odpor se postaviti
das Weib, g. es, pl. er
žena
das Weibchen, g. s, pl. —
samička
weidlich měkký
die Weide, g. —, pl. n vrba
weiden 1. pásti se, 2. pásti
sich weigern zdráhati se
weihen posvětit, zasvětiti
die Weihnachten, g. — (to-
liko plur.) vánoce
das Weihnachtsgeschenk, g.
es, pl. e vánoční dar
weil poněvadž
die Weile, g. —, pl. n chvíle
weilen pobývati, prodlívati
der Wein, g. es, pl. e vino
der Weinbauer, g. s, pl. —,
vinař
weinen plakati
das Weinen, g. s pláč
der Weinhändler, g. s, pl.
— vináři
der Weinstock, g. es, pl.
— stáče réva
die Weintraube, g. —, pl.
n hrozen
weise moudrý; der Weise
g. n, pl. n mudřec
die Weisheit, g. — mou-
drost
weiß bílý
weisen bliti
weißlich bělavý
weit daleký; adv. daleko
der Weizen, g. s pšenice
welcher který
weß uvadlý; weß werden
vadvnouti, chřadnouti

weissen vadvnouti, chřad-
nouti
die Welt, g. —, pl. en svět,
země
der Welttheil, g. s, pl. e
světa díl
der Weltweise, g. n, pl. n
mudřec
wenig málo
wenn když, jestli, -li, kdyby
Wenzel Václav
wer kdo
das Wert g. es, pl. e dílo,
skutek
der Werttag, g. es, pl. e
všední den
werth hoden; drahý, vzá-
cný; werth sein státi (za)
der Werth, g. es cena
das Wesen, g. s, pl. —
bylost
die Wette, g. —, pl. n sázka
wetteifern závoditi, zá-
pasiti
das Wetter, g. s, počasí
der Widder, g. s, pl. —
beran
wider proti
widerpenstig vzpurný,
zpučný
(widerstehen odpor činiti,
protiviti se, odolati)
wie jak, wie viel kolik
wieder zase, opět
wiederholen opakovati, (wie-
der neodl.)
Wien (vl. jm. stř. r.) Vídeň
die Wiese, g. —, pl. n louka
der wievielste kolikátý
wild divoký
der Wildbach, g. s, pl.
— báče horský potok,
bystřina
das Wildpret, g. s zvěřina
Wilhelm, g. s Vilém
die Wille, des Willens vůle
willig povolný, ochotný
der Wind, g. es, pl. e vítr
der Winter, g. s zima
der Winzer, g. s, pl. —
vinař
der Wipfel, g. s, pl. —
vrchol (stromu)
wirken působiti, činiti
wirklich skutečný; adv.
vsutku

der Wirt, g. es, pl. e ho-
stinský
die Wirtschaft, g. —, pl.
en hospodářství
die Wissenschaft, g. —, pl. en
věda, vědomost
mittern Genickhats, větřiti,
čiti
die Witwe, g. —, pl. u
vdova
wichtig vtipný
wo kde
woburdj čtm
wofür proč, zač
woher odkud
wohl 1. dobře, 2. asi, snad
das Wohl, g. es blaho,
dobro
der Wohlstand, g. es blahobyt
die Wohlthat, g. —, pl. en
dobroděiní
der Wohlthäter, g. s, pl. —
dobroděinec
wohlthätig dobroděinný
wohnen bydleti
die Wohnung, g. —, pl. en
byt, obydlí
das Wohnzimmer, g. s, pl.
— světnice
der Wolf, g. es, pl. die
Wölfe vlk
die Wolke, g. —, pl. u mrak,
oblak
die Wolle, g. — vlna
womit čím
worin v čem
das Wort, g. es, die Wörter
slovo, die Worte řeč
die Wunde, g. —, pl. u rána
das Wunder, g. s, pl. —
div, zážrak
der Wunsch, g. es, pl. die
Wünsche přání
wünschen přáti
würdig hoden, důstojný
der Wurm, g. es, pl. die
Würmer červ
die Wurzel, g. —, pl. u
kořen.

3.

zähe tuhý
die Zahl, g. —, pl. en po-
čet, číslo

zahlen platiti
zählen čítati
zahn krotký
zähnen krotiti, ochočiti
der Zahn, g. es, die Zähne
zub
der Zahnschmerz, g. es, pl.
en bolení zubů
zänkisch svárlivý
zart útlý, něžný
die Zehe, g. —, pl. u prat
u nohy
zehn deset
das Zeichen, g. s, pl. —
znamení
zeichnen kresliti
die Zeichnung, g. —, pl. en
kresba, výkres
zeigen ukázati
die Zeit, g. —, pl. en čas,
doba; zur Zeit v čas, bei
Zeiten v čas, záhy
zeitlich časně
zerstören zbořiti, bourati,
kaziti, ničiti, hubiti
zengen svědčiti (von o)
das Zeugnis, g. — nisseš, pl.
— nisse vysvědčení
die Ziegenmilch, g. — kozí
mléko
das Ziel, g. es, cil, účel
ziemen slušeti, náležeti
die Zierde, g. —, pl. u
ozdoba, okrasa
ziieren zdobiti, krásliti
die Ziffer g. —, pl. n
das Zimmer, g. s, pl. —
pokoj, světnice
der Zimmermann, g. s, pl.
— leute tesar
die Zither, g. —, pl. u citera
zittern třásti se
die Zorn, g. —, pl. u pás,
zeměpás
der Zorn, g. (e)s, zlost
zornig hněvivý, zlostný
zu 1. předl. k, do, na,
po, za, 2. přísł. příliš,
tuz
der Zucker, g. s cukr
die Zuckerfabrik, g. —, pl. en
továrna na cukr

zubringlich dotravý
zuerst nejprv, nejdříve
die Zursucht, g. — ato-
čisté
zufrieden spokojen
der Zug, g. es, die Züge
tah, tažení; vlak
zugenen přstomen
zugehen nakloněn, přízniv
zugleich zároveň, spolu
zuhören naslouchati
die Zukunft, g. — budou-
nost
zukünftig budoucí
zuletzt naposledy, posléze
zumachen zavřiti, přivřiti
zumest po většině, vět-
šinou, obyčejně
das Zündhölzchen, g. s, pl.
— sirka
die Zunge, g. —, pl. u
jazyk
zürnen hněvati se
zurückfordern žádati zpět
zurückführen 1. dovésti zpět,
odvésti, 2. odvésti zpět
zurückfahren vrátiti se
(zurückkommen vrátiti se)
zurückstellen navrátiti
zusammenfassen abstrati
zusammenzählen sečítati
zuschicken poslati
zusperrn zamknouti, za-
vřiti
zutraglich prospěšen (ke
zdрави)
das Zutrauen, g. s dů-
věra
der Zutritt, g. s přístup
zuvor dříve
zuweilen někdy, časem
der Zweck, g. es účel
zwei dva, der zweite druhý;
zweierlei dvojí; zweifach
dvojnásobný
zweifelhast pochybný
zweifeln pochybovati
der Zweig, g. es, pl. e větev
die Zwietscht, g. — ne-
svornost
zwischen mezi
zwölf dvanáct.

Slovník česko-německý.

A.

a mud	bázlivý furchtsam	bota der Stiefel, g. s, pl. —
aby das viz 89. damit viz úk. 99.	bažant der Fasau, g. s, pl. en	bouře der Sturm, g. es die Stürme
africký afrikanisch	bečeti bščeku	bourka das Gewitter, g. s, pl. —
Afrika Afrika (stř. rodu)	bednář der Fassbinder g. s pl. —	boží — gen. Boha Gottes
akademický akademisch	Bedřich Friedrich	brambor die Kartoffel, g. — pl. n
ale aber	běliti bleichen	brána der Thor, g. es, pl. e; br. města das Stadthor
Alexander Macedonský	beránek das Lamm, g. es, die Lämmer	brániti se sich wehren
Alexander von Macedonien	Berlin Berlin	bratr der Bruder, g. s, die Brüder
Alpy die Alpen	bestka die Laube, g. —, pl. n	bratranec der Vetter, g. s, pl. n
anglický englisch	bez ohne	brádlíce der Schiefer, g. s
ani nicht einmal; ani — ani	bidný elend	Britan der Britte, g. n, pl. n
ani nicht einmal; ani — ani	bílý weiß; Bílý Nil der Weiße Nil, g. des Nils	brouk der Käfer, g. s, pl. —
ano ja	bířmovati firmen	brus der Schleiffstein, g. s, pl. e
Antonin Anton	biskup der Bischof, g. s, die Bischöfe	brzy bald
Arab der Araber, g. s, pl. —	bitva die Schlacht, g. —, pl. en	hublání das Murmeln, g. s
as, asi 1. wohl = snad; 2. při čisl. etwa	blázen der Narr, g. en, pl. en; der Thor g. en, pl. en	Budějovice Budweis (stř. r.)
Asie Asien, g. s	blažený glücklich	buď — buď entweder — oder
Athéňan der Athener, g. s, pl. —	bledý blaß; blednouti blaß werden	buditi wecken
Athény Athen (vl. jm. stř. rodu)	blesk der Blitz, g. es, pl. e	budouci künftigt
až bis.	blizký nahe	budova das Gebäude, g. s pl. —
	blížiti se nahen; sich nähern	budovati bauen
	blížíti der Nächste, g. n, pl. n	Bůh Gott, es; pohanský bůh der Gott, g. es, die Götter
habička die Großmutter, g. —, die — mütter	boháč der Reiche, g. n, pl. n	bujně munter
balno der Sumpf, g. es, die Sümpfe	bohatství der Reichthum, g. s, pl. — thümer	bujný üppig, feurig, munter; üppiges Gras; ein feuriges Ross
báchorka das Märchen, g. s, pl. —	bohatý reich; bohatnouti reich werden	by damit
báika die Fabel, g. —, pl. n	bohužel leider	bydleti wohnen
balsamovati einbalsamieren	boj der Kampf, g. es, die Kämpfe	býli das Unkraut, g. (e) s
barva die Farbe, g. —, pl. n	bojště das Schlachtfeld, g. es, pl. er; der Kampfplatz, g. es, pl. — plätze	bylina die Pflanze, g. —, pl. n
bánsnk der Dichter, g. s, pl. —	bojovati kämpfen	býtíiti schärfen
báti so sich sträßen	bolesť der Schmerz, g. es pl. en	být wenn auch
bavlněný d. d. d. baumwollene	bolestný schmerzlich	býti fein; k čemus býti zu etwas dienen
Bavory Baiern (vl. jm. stř. r.)		bytovati wohnen, hausen

C.

cely d. d. b. ganze; celá Praha ganz Prag
 cena der Preis, g. es, pl. e;
 der Werth, g. es
 cesta 1. der Weg, g. es, pl. e; 2. (= cestování) die Reise g. —, pl. n
 cestou = na cestě unterwegs
 cestovati reisen
 cíl das Ziel, g. es
 cíl das Ziel, g. es
 císař der Kaiser, g. s, pl. —
 císařovna die Kaiserin, g. —, pl. nen
 cizl fremd
 cizina die Fremde, g. —
 cizozemec der Ausländer, g. s, pl. —
 co iwas; cosi etwas
 ctíti ehren, schätzen; ctěná jméno der geschätzte Name
 ctnost die Jugend, g. —, pl. en
 cukr der Zucker, g. s
 cvičiti üben, cv. se sich üben
 cvičení die Übung, g. —, pl. en.

Č.

čáp der Storch, g. es, die Störche
 čas die Zeit, g. —, pl. en;
 v čas zuv Zeit; časom mit der Zeit, bisweisen
 časné zeitlich
 část der Theil, g. es, pl. e
 často oft, häufig
 Čech der Böhme, g. n, pl. n
 Čechy Böhmen (stf. r.)
 čekati warten (auf etwas)
 čeledín der Diensthote, g. n, pl. n
 černý schwarz
 čerstvý 1. frisch, 2. schnell
 červ der Wurm, g. es, die Würmer
 červený roth
 česati sämnen; ovoce č. das Obst pflücken
 českomoravský böhmisch-mährisch

český böhmisch
 čest die Ehre, g. —
 čeština das Böhmische, g. n
 četný zahlreich
 či oder
 či wessen
 číhati lauern (auf etw.)
 čilý thätig, munter
 čím — tím je — desto
 činiti handeln; dobře činiti Gutes wirken; hranici činiti die Grenze bilden
 číslice die Ziffer, g. —, pl. n
 číslo die Zahl, g. —, pl. en
 čistiti reinigen
 čistotný reinlich
 čistý rein
 člověk der Mensch, g. en, pl. en
 čtvrť das Viertel, g. s; čtvrť roku ein Vierteljahr, g. s
 čtverhranný viereckig
 čtvrtek der Donnerstag, g. s
 čtyři vier.

D.

dále weiter; dále cestovati weiterreisen (weiter odl.)
 daleký weit, fern
 dar 1. die Gabe, g. —, pl. n; 2. das Geschenk, g. es, pl. e; dar vánoční das Weihnachtsgeschenk
 darovati schenken
 dáti schenken; dáti rozkaz einen Befehl erteilen
 dbáti achten
 dcera die Tochter, g. —, die Töchter
 děd der Großvater, g. s, pl. —väter
 dědic der Erbe, g. n, pl. n
 dědictví das Erbe, g. s; die Erbschaft, g. —, pl. en
 dějepis = dějiny die Geschichte g. —
 dějepisec der Geschichtsschreiber, g. s, pl. —
 deklinace die Declination g. —, pl. en
 děkovati danken
 dělati machen, verfertigen
 dělití theilen; trennen = odloučiti

dělník der Arbeiter, g. s, pl. —
 děmant der Diamant, g. s, pl. en
 den der Tag, g. es, pl. e
 denně täglich
 deska der Deckel, g. s, pl. —
 dést der Regen, g. s,
 děvče das Mädchen, g. s, pl. —
 všem — všem theils — theils
 dílo das Werk, g. es, pl. e
 dítě, dítě das Kind, g. es, pl. er
 divadlo das Theater, g. s, pl. —
 divoký wild
 dle nach, gemäß, laut
 dlouhý lang; dlouho lange
 dlužník der Schuldner, g. s, pl. —
 dnes heute
 do in, nach, bis, zu
 doba die Zeit; g. —, pl. en; doba roku = část roku die Jahreszeit
 dobročinný wohlthätig
 dobrodinec der Wohlthäter, g. s, pl. —
 dobrodini die Wohlthat, g. —, pl. en
 dobrotivý gütig
 dobrý gut; dobře gut
 dobytek das Vieh, g. es
 dokonale vollkommen
 dokonati vollenden, eiden
 doktor der Doktor, g. s, pl. en
 dolejší der untere
 doma zu Hause
 domácí einheimisch; domácí pán der Hausherr, g. n, pl. en; domácí zvíře das Hausthier, g. es, pl. e
 domluviti ausreden
 domnívati se meinen, wähnen, vermuten
 domov die Heimat; z domova aus dem Hause
 domovník der Hausmeister g. s, pl. —
 domů nach Hause
 dopis der Brief, g. es, pl. e

dopoledne der Vormittag, g. s, pl. e; adv. vor- mittags
 dopřáti vergönnen, ge- wühren
 doprovoditi begleiten
 doslychati hören
 dost, dosti genug; ziemlich
 dostavěti ausbauen
 dosud bisher
 doužiti se ansternen
 doufati hoffen
 dovoliti erlauben, gestatten
 dovoz die Zufuhr, g. —
 dráha die Bahn, g. —, pl. en
 drahocenný kostbar
 drahy theuer, kostbar
 dravec das Raubthier, g. es, pl. e
 Drážďany Dresden (stř. ř.)
 drážďiti reizen
 dřimati schlummern
 dřive fröhler; dřive než bevor
 dříví das Holz, g. es
 dřn der Rausch, g. s
 dřsný rauh
 dřahdy bisweilen; sonst; eheben
 dřzost die Keckheit, g. —
 dřuch der Geist, g. es, pl. er
 dřm das Haus, g. es, die Häuser
 Dunaj die Donau
 dusiti dünsten k. př. ovoce
 dusný schwül
 důstojník der Officier, g. s, pl. e
 důstojný würdig
 duše die Seele, g. —, pl. n
 dutina die Höhlung, g. —, pl. en
 dutý hohl
 důvěra das Vertrauen, g. s
 dva zwei; dvakrát zweimal
 dvanáct zwölf
 dvěře die Thüre, g. —, pl. n
 dvůr, dvorec der Hof, g. es, die Höfe, der Meierhof, g. es, pl. —höfe; die Meierei, g. —, pl. en
 dýchati athmen
 dyka der Dolch, g. es, pl. e
 džbán der Krug, g. es, die Krüge.

E.

Egyptan der Ägyptier, g. s, pl. —
 Evropa Europa, g. s.

F.

farář der Pfarrer, g. s, pl. —
 fiála, fiálka das Weischen, g. s, pl. —
 Foeničan der Phönizier, g. s, pl. —
 Francie Frankreich
 Francouz der Franzose, g. n, pl. n
 František Franz.

G.

German der Germane g. n, pl. n
 gymnasium das Gymnasium, g. s, die Gymnasien; reálné g. das Realgymnasium, g. s, pl. —ten.

H.

had die Schlange, g. —, pl. n
 háj der Hain, g. es, pl. e; das Wäldchen, g. s, pl. —
 haliti se sich hüllen
 hana der Adel, g. s, pl. —
 haněti tabeln, schmähen
 hezký hitzsch
 hladový hungrig
 hlas die Stimme, g. —, pl. n
 hlasitý laut; hlasitě, na hlas laut
 hláska der Laut, g. es, pl. e
 hlava der Kopf, g. es, pl. die Köpfe
 hlavní město die Hauptstadt, g. —, pl. —städte
 hledati suchen
 hlídač der Wächter, g. s, pl. —
 hlína der Thon, g. s
 hltavý, hltavě hastig
 hluboký tief
 hmyz das Insekt, g. es, pl. en (hnáti treiben)

hněd gleich
 hnědý braun
 hněv der Zorn, g. s
 hntzdo das Nest, g. es, pl. er
 hnojití düngen
 hoden werth, würdig
 hodina die Stunde, g. —, pl. n
 hodiny die Uhr, g. —, pl. en
 hodný brav
 hoch der Ruabe, g. n, pl. n
 hojný reichlich
 Homér Homer
 honba die Jagd, g. —, pl. en
 hora der Berg, g. es, pl. e
 hořejší d. d. d. obere
 horký heiß; jest horko es ist heiß
 hospodář der Hauswirth, g. es, pl. e; der Landwirth g. es, pl. e
 hospodářiti wirthschaften; sparen
 hospodárnost die Spar-
 samkeit
 hospodárný wirthschaftlich, sparsam
 hospodárství die Wirthschaft, g. —, pl. en
 hospodyně die Hausfrau, —, pl. en
 host der Gast, g. es, die Gäste
 hostinský der Wirth, g. es, pl. e
 hošiček das Knäblein, g. s, pl. —
 hotov 1. fertig, 2. bereit (ochoten)
 houba der Schwamm, g. es, die Schwämme
 housenka die Raupe, g. —, pl. n
 hovězí dobytek das Rindvieh, g. s; hovězí maso das Rindfleisch, g. es
 hovor das Sprechen, g. s
 hra das Spiel, g. es, pl. e
 hrad die Burg, g. —, pl. en
 hradba die Schanzmauer, g. —, pl. n
 hranice die Grenze, g. —, pl. n
 hráti, hráti si spielen.

hráz der Damm, g. es, die Dämme	chov dobytka die Viehzucht, g. —	jehně das Lamm, g. es, die Lämmer
hřbet der Rücken, g. s	chovati 1. bewahren = za- chovati; 2. chovati do- bytek das Vieh züchten	jeho sein, e, sein
hrdina der Held, g. en, pl. en	chrám der Tempel, g. s, pl. —; chr. Jerusa- lémský der Tempel zu Jerusalem	jelen der Girsch, g. es, pl. e
hrdnouti stolz werden	chudý arm	jemný fein
hrdy stolz	churav kränklich, krank	jan, jenom nur, bloß
hřeben der Kamm, g. es, die Kämme	churavěti kränkeln	Jerusalem Jerusalem
hřěšiti sündigen	chut die Lust, g. —, die Lüste; der Gesinnung, g. s,	jestli, jestliže wenn
hřích die Sünde, g. —, pl. u	chutnati schmecken	ještě noch
hříšník der Sünder, g. s, pl. —	chutný schmackhaft	jezdec der Reiter, g. s, pl. —
hrnětř der Töpfer, g. s, pl. —	chvála das Lob, g. es	jezero der See, g. s, pl. u
hrnec der Topf, g. es, die Töpfe	chváliti loben	ježek der Igel, g. s, pl. —
hrob das Grab, g. es, die Gräber	chyba der Fehler, g. s, pl. —	Ježíš Jesus
hrobka die Gruft, g. —, pl. die Gräfte	chybiti fehlen	Jidáš Judas
hrom der Donner g. s	chystati se sich bereiten	jidlo 1. (= pokrm) die Speise, g. —, pl. u; 2. (= požívání pokrmů) das Essen, g. s
hrozen die Traube, g. —, pl. u; hrozen vina die Weintraube	chytrý klug.	jinoch der Jüngling, g. s, pl. e
hroziti drohen		jiný d. d. andere
hrozný fürchtbar	I.	jiskra der Funke, des Fun- kens, die Funken
hrubý grob	i 1. auch; 2. selbst	jisti weifen
hrůška die Birne, g. —, pl. u	inkoust die Tinte, g. —	jistý sicher, gewiss (jiti gehen, kommen)
hrůza der Schreden, g. s	indioký indisch	jitro der Morgen, g. s
hubiti vertilgen, vernichten	Italie Stalien (str. r.)	jíž schon; již ne- nicht mehr
hudba die Musik, g. —		jižní südlich
hukot das Brausen, g. s		jmění das Vermögen, g. s
hůl der Stod, g. es, die Stöcke	J.	jmeniny der Namenstag, g. es, pl. e
husa, hus die Gans, g. —, die Gänse	jablko der Apfel, g. s, die Äpfel	jméno der Name, des Namens, die Namen.
husitské války die Hussiten- kriege	jádro der Kern, g. es, pl. e	K.
hustý dicht	jak, jako wie	k, ke, ku zu, gegen
hvězda der Stern, g. es, pl. e	jakmile sobald	kabát der Rock, g. es, die Röcke
hyzditi entstellen.	Jakub Jakob	kachna die Ente, g. —, pl. u
Ch.	jaký was für ein	kající viz káti se
chatrný schadhast	Jan Johann	kalamář das Tintenfaß, g. es, die Tintenfaßer
chladný kühl, kalt; jest	jaro der Frühling, g. s	kalkšek der Kalk, g. es, pl. e
chladno es ist kühl, kalt	jasný hell, klar	kam wohin
chléb das Brot, g. es, pl. e	jazyk 1. die Zunge, g. —, pl. u; 2. (= řeč) die Sprache, g. —, pl. u	kámen der Stein, g. es, pl. e
chlév der Stall, g. es, die Ställe	ječmen die Gerste, g. —	kamenec der Mann, g. s
chodba der Gang, g. es, die Gänge	jed das Gift, g. es, pl. e	kapna der Ofen, g. s, die Ofen
chorobný krankhaft	jeden, jedna, o ein, e, ein	kamzík die Gans, g. —, pl. u
Chorvát der Kroate, g. u, pl. u	jediny d. d. einzige	kapka der Tropfen, g. s, pl. —
choť der Gatte, g. u. pl. u	jedle die Tanne, g. —, pl. u	kapr der Karpfen, g. s, pl. —
	jedlý essbar	
	jednati handeln	
	jedovatý giftig	
	jebla die Nadel, g. —, pl. u	

karafiát die Kresse, g. —, pl. u	konati verrichten, machen;	kráva die Kuh, g. —, die Kuh
káratí vtigen	konati svoji povinnost	křehký zerbrechlich, ge-
Karol Karl	seine Pflicht erfüllen	brechlich
Karlín Karolinenthal (stř.r.)	konec das Ende, g. s, pl. u	křehot das Quaken, g. s
kaštan die Kastanie, g. — pl. u	konopi der Hauf, g. es	krejcar der Kreuzer, g. s,
káti se bitzen	kopřiva die Messel, g. —,	pl. —
katolík der Katholik, g. en,	pl. u	krejčí der Schneider, g. s,
pl. en	kopyto der Huf, g. es, pl. e	pl. —
káva der Kaffee, g. s	koráb das Schiff, g. es, pl. e	kresba die Zeichnung, g.
kázání die Predigt, g. —,	kord der Degen, g. s, pl. —	—, pl. en
pl. en	Koriolán Coriolan (vl. jm.	kreslíti zeichnen; kreslent
kaziti beschädigen, zerstören	osoby muž. r.)	das Zeichnen, g. s
každý jeder, e, s	kořen die Wurzel, g. —,	křestan der Christ, g. en,
kde wo; kdosi irgendwo	pl. u	pl. en
kdo wer; kdosi jemand	kořist die Beute, g. —	křestanský christlich
kdy 1. wann; 2. = kdysi	koroptev das Rebhuhn, g.	krev das Blut, g. es
jemals	s, — Hühner	křídlo der Fittig, g. s, pl. —
kdyby wenn	koruna die Krone, g. —,	křik das Geschrei, g. s
kdysi einst	pl. u	Kristus Christus
když wenn, als	kosa die Sense, g. —, pl. u	Křístof Christoph
kef der Strauch, g. es, die	kostel die Kirche, g. —, pl. u	kříž das Kreuz, g. es, pl. e
Sträucher (Sträuche)	košile das Hemd, g. es,	krk der Hals, g. es, die Hälse
kež wenn doch, daß doch	pl. en	krkavec der Hake, g. u, pl. u
klapka u oka das Augen-	košič der Wesen, g. s, pl. —	krmiti füttern, nähren
lid, g. es, pl. er	koupati, koupati se baden	kracan der Trutshahn, g. s
klášter das Kloster, g. s,	koupiti kaufen	die — hähne
die Klöster	kouř der Rauch, g. es	krok der Schritt, g. es, pl. e
klepati klopfen	kousek das Stüchlein, g. s,	kromě außer
kliďný, kliďně sanft, ruhig	pl. —	krotiti zähmen, bändigen
kliřti suchen	kouti (kuji) schmieden	krotký zahm
klobouk der Hut, g. es,	kov das Metall, g. s, pl. e	krotnouti zahm werden
die Hüte	kovář der Schmied, g. es,	křovi das Gebüsch, g. es, pl. e
klopotně kühnlich	pl. e	krápeř der Tropfen, g. s,
kmen der Stamm, g. es,	koza die Ziege, g. —, pl. u	pl. —
die Stämme	kráčeři wandeln	krupobiti der Hagel, g. s
kmotr der Pathe, g. u,	kraj der Rand, g. es, die	kryti decken
pl. u	Ränder; der Saum, g.	který welcher, e, es
kněz der Priester, g. s,	es; kraj šatu der Saum	kuchařka die Köchin, g. —,
pl. —	des Kleides	pl. —nen
knihá das Buch, g. es, die	krajan der Landsmann, g.	kulatý rund
Wörter	s, pl. —leute	kule die Kugel, g. —, pl. u
kníže der Fürst, g. en, pl.	krajina die Gegend, g. —,	kůň das Pferd, g. es, pl.
en	pl. en	e; das Ross, g. es, pl. e
knížecí fürstlich	král der König, g. s, pl. e	kuna der Marber, g. s,
knoflík der Knopf, g. es,	králík das Kaninchen, g.	pl. —
die Knöpfe	s, pl. —	kupec der Kaufmann, g. s
kočí der Kutscher, g. s, pl.	královna die Königin, g. —,	pl. —leute
kočka die Katze, g. —, pl. u	pl. —nen	kupovati, viz koupiti
kolohout der Hahn, g. es,	královský königlich	kuře das Huhn, g. es, die
die Hähne	království das Königreich	Hühner
kojiti säugen	g. es, pl. e	kus das Stück, g. es, pl. e
koláč der Kuchen, g. s, pl. —	království das Königreich	Kutná Hora Sittenberg
kolém um, herum	krása die Schönheit, g. —,	kůže 1. die Haut, 2. (= srst)
koleno das Knie, g. s, pl. e	pl. en	das Fell; 3. das Leder
kolik wie viel; kolik jest	krásný schön	(kůže vydlaná)
ti let? wie alt bist du?	krasopis das Schönschreiben,	kvěsti blühen
kolikátý der wievielte	g. s, pl. —	
	krátký kurz	

květina, květek die Blume,
g. —, pl. n
květi = květiny
kyselý sauer.

L.

Labe die Elbe, g. —
labut der Schwan, g. es,
die Schwäne
laciný, lacino billig, wohlfeil
lakomý geizig
lampa die Lampe, g. —,
pl. n

láška die Liebe, g. —
laskavý liebevoll, freundlich
lavice, lávka die Bank, g.
—, die Bänke

lázeň das Bad, g. es, die
Bäder

ledek der Salpeter, g. s
lehlkomyslný leichtsinnig
lék das Heilmittel, d. Mittel,
g. s, pl. —
lékař der Arzt, g. es, die
Ärzte

len der Flach, des Flachses
lenivý faul, träge
les der Wald, g. es, die
Wälder

lesk der Glanz, g. es
lesnatý waldbig
lesník der Förster, g. s, pl. —
lešení das Gerüst, g. es
pl. e

let der Flug, g. es
(letěti, létati) fliegen
léto der Sommer, g. s
letos heuer

lev der Löwe, g. n, pl. n
levý d. b. d. linke; v levo
links

(ležeti liegen)
lhář der Lügner, g. s, pl. —
-li wenn

lháti küssen
Liberec Reichenberg
lbezný lieblich
Libuše Libuscha

libý lieblich, gefällig; jest
libo? ist es gefällig?
lid das Wolf, g. es, die
Wölfer

lidský menschlich
lichotiti schmeicheln
lilie die Lilie, g. —, pl. n

limec der Krage, g. s, die
Kräger

liný faul, träge

lipa die Linde g. —, pl. n

list 1. das Blatt, g. es, die

Blätter; 2. = dopis der

Brief, g. es, pl. e

listi das Laub, g. es

liška der Fuchs, g. es, die

Füchse

lžati lügen

losos der Lachs, g. es, die

Läcse

louka die Wiese, g. —, pl. n

lovený ryb der Fischfang, g. s

lstivý schön, listig

lučina = louka die Wiese,
g. —, pl. n

lze viz úkol III. b.

lživý listighaft.

M.

málem beinahe, fast

malicherný kleinlich

málo wenig

malovati malen

malý klein, gering

marně vergebens

marnotratnost die Ver-

schwendung; , g. —

marný eitel, vergeblich

másló die Butter, g. —;

chléb s máslem das But-

terbrot g. es

maso das Fleisch, g. es

máti, matka die Mutter,
g. —, die Mütter

mdlý 1. matt, 2. (o ohuti)

öde

meč das Schwert, g. es,
pl. er

med der Honig, g. s

medvěd der Bär, g. er, pl. en

měklý weich

méně weniger, minder

měsíc 1. (těleso nebeské)

der Mond, g. es, pl. e,

2. (čas) der Monat, g. s,
pl. e

městi kehren

městečko das Städtchen, g.

s, pl. —

město die Stadt, g. —, die

Städte

městán der Bürger, g. s,
pl. —

metr der Meter, g. s, pl. —
mezek der Maulwurf, g. s,
pl. —

mezi zwischen, unter; o čase
während

Milan Mailand

milosrdný barmherzig

milostiv gnädig

milovati lieben

milý lieb

mimo außer; außerhalb

minéni die Ansicht, g. —,
pl. en

minulý vorig, vergangen

minuta die Minute, g. —,
pl. n

mír der Friede, des Friedens

míra das Maß, g. es, pl. e

mírumilovný friedlich, fried-

fertig

místo der Platz, g. es, die

Plätze; der Ort, g. es,
pl. e nebo die Orter

mistr der Meister, g. s,
pl. —

míti haben

mládě das Junge, g. n,
pl. n

mládež die Jugend, g. —

mládí, mladost die Jugend,
g. —; z mládí in der J.

mladík der Jüngling, g. s,
pl. e

mládnouti jung werden

mladost viz mládí

mladý jung

mléko die Milch, g. —

mlha der Nebel, g. s, pl. —

mlsný genäsig

mluviti reden; mluviti

pravdu die Wahrheit sagen

mnoho viel

mnohonásobný vielfältig,
vielfach

mnohý mancher

mocnár der Monarch, g. er,
pl. en

močný mächtig

modliti se beten

modrý blau

mohutný gewaltig, groß

mokry naß

Morava Mähren (str. r.)

more das Meer, g. es, pl. e

most die Brücke, g. —,
pl. n

moudrost die Weisheit, g. —

moudrý weise, klug
 moucha die Fliege, g. —, pl. n
 mrak die Wolke, g. —, pl. n
 mrav die Sitte, g. —, pl. n
 mravence die Ameise, g. —,
 pl. n
 mravný sittsam
 mráz der Frost, g. es, die
 Fröste
 mrtvola die Leiche, g. —,
 pl. n
 mstíti so sich rächen,
 mudřec der Weise, g. n, pl. n
 muchomůrka der Fliegen-
 schwamm, g. es, die Flie-
 genschwämme
 můj mein, e, mein
 muka die Qual, g. —,
 pl. n
 muž der Mann, g. es, die
 Männer
 mýliti so 1. irren nepřech.
 2. sich irren (zvrátne)
 mysl das Gemüth, g. es,
 pl. n
 mysliti meinen, glauben
 myslivco der Jäger, g. s,
 pl. —
 myš die Maus, g. —, die
 Mäuse
 myška das Mäuschen, g. s,
 pl. —
 myšlénka der Gedanke, des
 Gedankens, die Gedanken
 mzda der Lohn, g. es.

N.

na an, auf
 nad über; oberhalb
 nádherný prachtvoll, kostbar
 nadlesní der Oberförster, g.
 s, pl. —
 nádýmati bláhen, aufbláhen
 nahlas laut
 náhly, náhle plötzlich
 nájemné der Zins, g. es;
 die Miethe, g. —
 náklad die Last, g. —, pl. n
 nakládati zvěřinu Wild-
 pret einlegen
 nakresliti zeichnen
 nakrmiti füttern
 nálezeti gehöret
 naliti einsehen
 namáhání die Anstrengung,
 g. —, pl. n; die Mühe,
 g. —, pl. n

náměstí der Stadtplatz; der
 Platz, g. es, die Plätze
 námořník der Seemann, g.
 s, pl. —leute
 napájeti tránken
 naplniti fúllen, auffüllen
 nápoj das Getränk, g. es, pl. n
 nápomocen behilflich
 napraveni die Besserung,
 g. —
 naproti gegenüber; ent-
 gegen
 nářadí das Geráthe, g. s,
 pl. —
 náříditi anordnen
 nářikati klagen
 národ das Volk, g. es, die
 Völker
 národní national
 naslouchati zuhören
 nastuditi se sich erkáften
 natřhati pštitken (ovoce)
 naváděti anleiten (k do-
 brému zum Guten)
 návrat die Rückkehr, g. —
 návratiti = vrátiti
 návřt der Dorfplatz, g. es,
 —plätze
 navštíviti besuchen
 nebe der Himmel, g. s
 nebezpečí die Gefahr, g. —
 pl. n.
 nebezpečný gefährlich
 neboť denn
 nečistý unrein
 nedaleko unweit, nächst
 nedávno unlängst
 nedbaly nachlässig
 neděle 1. der Sonntag, g. s,
 pl. n; 2. = týden die
 Woche, g. —, pl. n
 nehezký unschön
 nejvíce meistens
 někdy einst, je; = časem
 bisweilen, manchmal
 několik einige, etliche
 některý mancher
 nelze viz úk. 111. b.
 němčina das Deutsche, g. n
 Němec der Deutsche, g. n,
 pl. n
 německý deutsch
 nemoc die Krankheit, g. —,
 pl. n
 nemočný krank
 nemotorný plumpt
 nenávisť der Haß, g. es

neobratný plumpt, schwer
 fällig, ungeschickt
 nepatrný unansehnlich; vco
 nepatrná die Kleinigkeit,
 g. —, pl. n
 nepodlný unfruchtbar
 nepodoben unähnlich
 nepohyblivý unbeweglich
 nepokojný unruhig
 nepořádný unordentlich
 neposlušnost der Ungehör-
 sam, g. s
 neposlušný ungehorsam,
 unfolgsam
 nepozorný, nepozoren un-
 aufmerksam
 nepravost das Laster, g. s,
 pl. —
 nepřijemný unangenehm
 nepřítel der Feind, g. es,
 pl. n
 nerad ungern
 nerozumný unvernünftig
 nesčíslný unzählig
 nesmírný unermeßlich
 nesmrtelný unsterblich
 nesnadný schwer, schwierig,
 nicht leicht
 nesnesitelný unerträglich
 nestalý unbeständig
 nestřídmost die Unmäßigkeit,
 g. —
 nestřídmy unmäßig [g. —
 nesvornost die Zwietracht,
 neslechetný unedel, schlecht
 nestěsti das Unglück, g. s
 net die Nichte, g. —, pl. n
 netoliko — nýbrž i nicht
 nur — sondern auch
 netrpělivý ungeduldig
 neuhledný unansehnlich
 neúrodný unfruchtbar
 neustále beständig
 neviditelný unsichtbar
 nevlnný unfreundlich
 nezákávný unverdächtig
 nezbedný ausgelassen
 nezdravý ungesund
 nezdvořilý unhöflich
 nezpůsobný unartig
 nezralý unreif
 nezřetelný undeutlich
 nezřídka nicht selten
 než als; = dřive než bevor
 nic nichts
 nikde nirgends
 nikdo niemand

nikdy niemals, nie
nikoli nein
nit der Faden, g. s, die
Fäden
nizký niedrig [Mächste
noc die Nacht, g. —, die
nocovati übernachten (neod-
lučit.)
noční nächtlich
noha der Fuß, g. es, die
Füsse
noviny die Zeitung, g. —,
pl. en
nouze die Noth, g. —
Nové město die Neustadt
nový neu; nový rok das
Neujahr, g. s
nuzný arm, dürftig
nůž das Messer, g. s, pl. —
nybrž sondern
nyní jetzt, nun.

O.

o um, von, über
oba beide
obcování der Umgang, g. s
občan der Bürger, g. s, pl. —
obdariti beschenken
obečný gemeinsam, gemein
oběd das Mittagmal, g. s
obět das Opfer, g. s, pl. —
obezřetný vorsichtig, um-
sichtig [pl. en
oběžnice der Planet, g. en
obchod der Handel, g. s
obchodník der Handels-
mann, der Kaufmann, g.
s, pl. —leute
obilí das Getreide, g. s
obilné zrno das Getreide-
korn, g. s, pl. —körner
oblíbený beliebt
obratný gewandt, geschickt
obtížný beschwerlich, schwer,
lästig
obuvník der Schuster, g. s,
pl. —; der Schuhmacher,
g. s, pl. —
obveselovati erheitern, er-
freuen
obyčejný, obyčejně ge-
wöhnlich [pl. en
obydlí die Wohnung, g. —,
obyvatel der Einwohner, g.
s pl. —
obyvatelstvo = obyvatelé
obžinky das Schmittfest,
das Erntefest, g. es, pl. e

oceán der Ocean, g. s, pl. e
oceňovati schätzen
očekávati erwarten
od von; (o čase) seit
odcestovati (odejeti) ab-
reisen
(odejiti weggehen)
odeslati abschicken
oděv = Sat [legen
odkládati, odložití weg-
odkud woher
odkvésti abblühen, verbüthen
odměna der Lohn, g. es
odpočimouti andrúhen
odpočívati (odpočinek)
die Ruhe, g. —
odpoledne der Nachmittag,
g. s, pl. e; adv. nach-
mittags
odpověď die Antwort, g. —,
pl. en [ctv.)
odpovídati antworten (auf
odtáhnouti (o vojsku) ab-
marschieren
odtud von hier
ohně das Feuer, g. s
ohybný hässlich
ochladiti abkühlen
ochotiti zähmen
ochotný, ochotně willig
ochrana die Obhut, g. —
oklamati täuschen [pl. —
okno das Fenster, g. s,
oko das Auge, g. s, pl. n
okolo um
okraj der Rand, g. es,
die Ränder
okrasa die Farbe, g. —,
pl. en; der Schmuck, g. es
okresní soud das Bezirks-
gericht, g. es, pl. e
okurka die Gurke, g. —,
pl. n
olovo das Blei, g. (e)s
omlleti ohnmächtig werden
omlouvati entschuldigen
omyl der Irrthum, g. s,
pl. —thümer; na omylu
býti in Irrthum sein
onen jener
onemocněti krank werden
opatrně vorsichtig, behutsam
opatrný vorsichtig
opice der Affe, g. n, pl. n
opodal etwas weiter
opovrzení die Verachtung,
g. —
opozditi se sich verspäten
opravdový wahr, ernst

opravdu wahrhaft
orač der Ackermann, g. es,
pl. —leute
opravití ansbessern
orati pflügen, ackern
orba der Ackerbau, g. s
orech die Nuß, g. —, die
Nüsse
orel der Adler, g. s, pl. —
osel der Esel, g. s, pl. —
osení die Saat, g. —, pl. en
oslepnouti blind werden;
erblinden (já bin er-
blindet)
osoba die Person, g. —,
pl. en
ostatní d. d. d. übrige
osten der Stachel, g. s, pl. n
ostrý scharf [pl. e
osud das Schicksal, g. s,
ošetřiti, ošetřovati pflegen
otec der Vater, g. s, die
Väter
otevřený offen, geöffnet
otevřiti öffnen, aufmachen
otřati, otřítí abwischen
otrok der Sklave, g. n, pl. n
otvřati viz otevřiti
ovce das Schaf, g. es, pl. e
ovčácký pes der Schäfer-
hund, g. es, pl. e
oves der Hafer, g. s
ovoce das Obst, g. es (též die
Früchte) (viz die Frucht)
ozářovati beleuchten
ozdoba = okrasa
ozdobiti anschmücken
označiti bezeichnen.

P.

pád der Fall, g. (e)s, die
Fälle
pacholek der Knecht, g. es,
pl. e
palác der Palast, g. es,
die Paläste
památká das Andenken, g. s
paměť 1. das Gedächtnis, g.
nisses 2. = památka
pamětliv eingedenk
pán der Herr, g. n, pl. en
die Frau, g. —, pl. en paní
papír das Papier, g. s,
pl. e [pl. en
paprsek der Strahl, g. (e)s,
pára der Dunst, g. es,
die Dünste [g. en, pl. en
pástevec = pastýř derhirt,

pátek der Freitag, g. s
 patřiti (někomu) gehören;
 = sinšeti ziemen
 páv der Pfau, g. er, pl. en
 pavouk die Spinne, g. —,
 pl. n
 pavučina das Spinn-
 gewebe, g. s, pl. —
 pečlivý sorgsam, sorgfältig
 pečovati sorgen (für jeman-
 den) [pl. —
 pekař der Bäcker, g. s,
 pěkný 1. hübsch, 2. schön
 peň, kmen der Stamm g.
 es, die Stämme
 peníz das Geld, g. es pl. er
 pěnkava der Fünf, g. er,
 pl. en
 peří 1. das Gefieder (po-
 kud jest na těle ptáčím);
 2. die Federn (pl.)
 peřina das Bett, g. es, pl. en
 perla die Perle, g. —, pl. n
 péro die Feder, g. —, pl. n
 perský persisch
 pes der Hund, g. es, pl. e
 pěstovati pflegen
 pět fünf
 pestrý bunt [pl. en
 pevnost die Festung g. —,
 pevný fest
 pilnost der Fleiß, g. es
 pilný, přisl. pilně fleißig
 písečný sandig
 písek, der Sand, g. es
 pískovec der Sandstein, g. s
 písemný schriftlich, písemně
 znamenko das Schrift-
 zeichen, g. s, pl. —
 píseň das Lied, g. es, pl. er
 písmě = písmeno der Buch-
 stabe, des Buchstabens, die
 Buchstaben
 (pítí trinken)
 pítí das Trinken, g. s
 pivo das Bier, g. (e)s
 plachý schen
 plakati weinen
 plášť der Mantel, g. s, die
 Mäntel
 platiti zahlen
 plátno die Leinwand, g. —
 pléniti rauben; verunstalten
 pléstí stricken (punčochy)
 plniti erfüllen
 plod die Frucht, g. —, die
 Früchte
 plný voll

Plzeň Pilsen
 po nach, auf, über
 poblíž nächst
 pobytí, pobývati wessen,
 verweilen [s, pl. —
 pocestný der Wanderer, g.
 poctivý rechtschaffen
 počast das Wetter, g. s;
 die Witterung, g. —
 počátek der Anfang, g. s,
 die Anfänge
 počet 1. die Zahl, g. —,
 pl. en = číslo; 2. = po-
 čítání das Rechnen, g. s
 počítati rechnen
 pod unter
 podati, podávati reichen
 podél längs
 podiviti se sich wundern
 podivuhodný bewun-
 derungswürdig
 podlaha der Fußboden, g. s,
 pl. —bóden
 podle nach, gemäß
 podmaniti unterjochen
 (předp. neodluč.)
 podoba die Ähnlichkeit, g. —
 podoben ähnlich
 podobizna das Bildnis, g.
 nisse, pl. nisse
 podomek der Hausknecht,
 g. es, pl. e
 podporovati unterstützen
 (předp. neodluč.)
 podškrbávati berupsen
 podzim der Herbst, g. es
 pohán der Heide, g. n, pl. n
 pohoří das Gebirge, g. s,
 pl. —
 pohřbiti bestatten [pl. en
 polyb die Bewegung, g. —,
 pohyblivý beweglich
 pochlebník der Schmeichler,
 g. s, pl. —
 pochvala das Lob, g. es
 pochybovati zweifeln
 poklid = pokoj der Friede,
 des Friedens
 pokoj = světnice das
 Zimmer, g. s, pl. —
 pokojný ruhig
 pokojík das Stübchen, g.
 s, pl. —
 pokrm die Speise g. —,
 pokrýti, pokrývati bedecken,
 bedcken
 Polák der Pole, g. n, pl. n
 pole das Feld, g. es, pl. er

polekati erschrecken (ich er-
 schreckte, ich habe erschreckt)
 polepsiti se sich bessern
 polouletí das Semester, g.
 s, pl. —
 polovice die Hälfte, g. —,
 pl. n
 položití legen
 polský polnisch
 pomalu langsam
 pomlouvati bereben
 pomoc die Hilfe, g. —
 (o pomoc volati um Hilfe
 rufen)
 ponad oberhalb
 pondělk der Montag, g. s
 poněvažz weil
 ponížiti erniedrigen
 popel die Asche, g. —
 popleniti plündern
 pořádek die Ordnung, g. —
 v pořádku mti in Ordnung
 haben
 pořádný ordentlich
 poraniti verwunden
 porouchati beschädigen;
 porouchaný beschädigt;
 schädhaft
 poručník der Vormund, g.
 es, die Vormünder
 posaditi se sich setzen, sich
 niedersetzen
 posel der Bote, g. n pl. n
 posiliti se sich stärken
 poskakovati herumhüpfen
 poskytnouti gewähren; pos-
 kytnouti pomoci Hilfe
 leisten
 poslati schicken
 poslední d. d. d. letzte
 poslouchati 1 = nachlou-
 chati horchen, anhören,
 zuhören; 2. = poslušen
 býti gehorchen
 posluchač der Zuhörer, g.
 s, pl. —
 poslušný gehorsam, folgsam
 pospíšiti sich beeilen
 postel das Bett, g. es, pl.
 en; die Bettstätte, g. —,
 pl. n
 postiti se fasten
 posud bisher
 posuzovati beurtheilen
 posvátný heilig
 posýlati viz poslati
 postava die Gestalt, g. —,
 pl. en

pošetilý thöricht
 pošpiniti beschmutzen
 pošta die Post, g. —, pl. en
 potěšení die Freude, g. —,
 pl. n; das Vergnügen, g. s
 potiti se schmeißen
 potok der Bach, g. es, die
 Bäche
 potom darauf, dann
 potrava die Nahrung, g. —
 potravina das Nahrungsmittel, g. s, pl. —
 potřeba das Bedürfnis, g. nisse, pl. —nisse; jest potřeba, jest potřeba es ist nöthig
 potrestati strafen, bestrafen
 potůček das Bächlein, g. s, pl. —
 pověděti sagen
 pověst 1. die Sage g. —, pl. n; 2. der Ruf, g. es
 povídka die Erzählung, g. —, pl. en
 povinnost die Pflicht, g. —, pl. en
 povoděň das Hochwasser, g. s
 povolání der Beruf, g. es
 povýšiti erhöhen
 pozdní spät; pozdější später
 pozdě spät
 pozdravení der Gruß, g. es, die Grüße
 pozdraviti grüßen
 pozejtří übermorgen
 pozemský irdisch
 poznání die Erkenntnis, g. —
 pozor die Acht, p. mti (na něco) Acht haben (auf etwas)
 pozorliv aufmerksam
 pozorně aufmerksam
 pozorovati beobachten, betrachten
 požár die Feuersbrunst, g. —, pl. —bránuše
 poželňání der Segen, g. s
 práce die Arbeit, g. —, pl. en
 pracovati arbeiten
 pracovitý arbeitsam
 prádlo die Wäsche, g. —
 Praha Prag
 pramen die Quelle, g. —, pl. n
 přání der Wunsch, g. es, die Wünsche
 praotec der Vorfahr, g. s, pl. en

prápor die Fahne, g. —, pl. n
 prase das Schwein, g. es, pl. e
 přátelství die Freundschaft, g. —, pl. en
 přát 1. gönnen (s násl. že), 2. wünschen (s násl. aby)
 pravda die Wahrheit, g. —, pl. en; jest pr. es ist wahr; pravdu mti Recht haben; k pravdě podobný wahrscheinlich
 právě eben
 praviti sagen
 právo das Recht, g. es, pl. e; býti v právu im Rechte sein
 pravý 1. d. d. recht; pravá ruka die rechte Hand; 2. wahr; pravý přítel der wahre Freund; adv. v pravo, na pravo rechts
 prázdniny die Ferien (pl. toliko), g. —
 prázdný leer
 práce doch
 přečkati = přežiti überleben (předp. neodl.)
 před vor; dießseits
 předek = praotec
 předešlý vorig
 předevětem vorgestem
 předkládati vorsehen, vorlegen
 přední d. d. vordere
 přední das Vorzimmer, g. s, pl. —, die Vorhalle, g. —, pl. n
 představit 1. vorstellen
 předtím zuvor, früher
 překrásný = velice krásný
 přemoci besiegen
 přenocovati übernachten (předp. neodl.)
 přes über
 přesazovati übersetzen (neodl.) k. p. stromky
 přeslice der Spinnrocken, g. s, pl. —
 přestavěti umbauen (předpona odl.)
 přestěhovati se übersiedeln (v min. č. sein)
 přestupný rok das Schaltjahr, g. es, pl. e

přesypati überschütten (neodl.)
 převelký ungeheuer
 při bei, während
 příběh das Ereignis, das Erlebnis, g. —nisse, pl. nisse
 příbuzný verwandt
 příčina die Ursache, g. —, pl. n
 přičinlivý arbeitsam, thätig, fleißig
 přidružení se sich gefallen
 příchod die Ankunft, g. —
 příjemný angenehm (přijíti, přicházeti kommen)
 přikázání das Gebot g. es, pl. e
 přikázati anordnen
 příklad das Beispiel, g. s, pl. e
 příkládati auflegen
 přikop der Graben, g. s, die Gräben
 příliš zu sehr; před superl. zu, allzu, überaus
 přílišný übermäßig
 přímno gerade, stracs
 přinést, přinášeti holen
 připraviti bereiten, vorbereiten
 přiroda die Natur, g. —
 přirozený natürlich
 příslibiti zusagen
 přísný streng
 přisít anpflanzen
 přítel der Freund, g. es, pl. e
 přivesti führen; na pravou cestu auf den rechten Weg
 přátelivý freundlich
 pro für, um, wegen
 probuditi, probouzeti wecken; probuditi se erwaschen
 procitnouti = probuditi se
 proč warum
 prodati verkaufen
 procházeti se lustwandeln, spazieren
 procházka der Spaziergang g. es, die —gange
 prokázati službu = konati sl. einen Dienst leisten
 pronajati verpachten
 pronásledovati verfolgen
 prorokovati vorherzusagen
 prosba die Bitte, g. —, pl. n
 prospěti, prospívati nützen
 škol středn. 7

prospěšný 1. nützlich, 2. zu-
tünftig (= zdraví pro-
spěšný)
prostřední d. b. d. mittlere
prostranný geräumig
prostý einfach, schlicht
protestant der Protestant,
g. en, pl. en
proti gegen, wider; = na-
proti gegenüber
proto darum, daher
protože = ponieważ
proud der Strom, g. es,
die Ströme
provětrávati lüften
prožiti verleben
prsa die Brust, g. —
prší es regnet
průhledný durchsichtig,
durchscheinend
průmysl das Gewerbe, g. s
pl. —
průvodce der Führer, der
Begleiter, g. s, pl. —
psací stůl der Schreib-
tisch, g. es pl. e
psaní 1. das Schreiben, g.
s, 2. = dopis der Brief,
g. es, pl. e
(psátí schreiben)
pšenice der Weizen, g. s
pětros der Strauß, g. es, pl. e
pták der Vogel, g. s, die
Vögel; ptáček das Vög-
lein, g. s, pl. —
půda der Boden, g. s, die
Wäden
půjčiti borgen
půlnoc die Mitternacht, g.
—, s půlnoci nach Mitter-
nacht
punochoa der Strumpf, g.
es, die Strümpfe; pun-
čochy plésti Strümpfe
stricken
pustošiti verwüsten
pýcha der Stolz, g. es
pyšný stolz.

R.

rád, a, o gerne
rádce der Rathgeber, g. s,
pl. —
rádlo der Pflug, g. es, die
Pflüge
radnice das Rathhaus, g.
es, pl. —häuser

radno jest es ist rathsam
radost die Freude, g. —,
pl. n
rafše der Zeiger, g. s,
pl. —
rachot das Getöse, g. s;
rachot hromu das Rollen
des Donners
Rakousko Österreich; Ra-
kušan der Oesterreicher,
g. s, pl. —
rána 1. die Wunde, g. —,
pl. n; 2. = ráz der
Schlag, g. es, die Schläge
ráno der Morgen, g. s;
přisl. früh, z rána des
Morgens; až do rána
bis früh
raziti peníze Geld prägen
realka die Realschule, g. —
pl. n
ret die Rippe, g. —, pl. n
rezavěti rostig werden
rezavý rostig
rodiče die Eltern, g. —
rodina die Familie, g. —,
pl. n
roh das Horn, g. es, die
Hörner
rok das Jahr, g. es, pl. e
role das Feld, g. es, pl.
er; der Acker, g. s, die
Äcker
rolník der Landmann, g.
s, pl. —leute
rosa der Thau, g. (e)s
roucho das Gewand, g. es,
die Gewänder
rouška der Schleier, g. s,
pl. —; der Vorhang, g.
es, die Vorhänge
rovně ebenso
rovný gleich, gerade, eben;
rovně gleich
rozdávati verschenken
rozepře der Streit, g. es
rozhaněti zerstreut
rozkaz der Befehl, g. s, pl.
e; dáti rozkaz einen
Befehl ertheilen
rozláhati se ertönen
rozličný verschieden, man-
nigfach
rozlousknouti auffhacken
rozmanitý mannigfaltig
rozstónati se krank werden;
erkranken pf. ich bin erf.
roztrousiti zerstreut

rozváziti überlegen
rozveselovati erheitern
ruda das Erz, g. es, pl. e
r. stříbrná das Silbererz
ruka die Hand, g. —, die
Hände
rukavice der Handschuh,
g. (e)s, pl. e
rukojeť der Griffel, g. s,
pl. —
Rus der Russe, g. n, pl. n
Rusko Rußland
rušiti stören
růže die Rose, g. —, pl. n
Růženka Jedlohradská
Rosa von Taubenburg
růžový rosavoth
ryba der Fisch, g. es, pl. e
rybník der Teich, g. es,
pl. —
rychlost die Geschwindigkeit
rychlý schnell, rasch, ge-
schwind
Rýn der Rhein, des Rheins.

R.

řada die Reihe, g. —, pl. n
řádný recht, tüchtig, recht-
schaffen; řádně tüchtig
řecký griechisch
řeč die Sprache, g. —,
pl. n řeč mateřská die
Muttersprache
Řecko Griechenland
Řek der Grieche, g. n, pl. n
řeka der Fluß, g. es, die
Flüsse
řemeslník der Handwerker,
g. s, pl. —
řezník der Fleischer, g. s,
pl. —
řici sagen
řiditi lenken
Řím Rom
Říman der Römer, g. s,
pl. —
římský römisch
říše das Reich, g. es, pl. e
řvátí brüllen.

S.

s, se mit, von
sady die Anlagen (pl.)
sáhati reichen
samec das Männchen, g. s,
pl. —

samice das Weibchen, g. s,
pl. —
sázeti pflanzen, einsetzen
sbíráti sammeln, aufklauben
sbor der Chor, g. es, die
Chöre
sdělití mittheilen
(sedati, seděti sitzen)
sedm sieben
sedmiletý siebenjährig
sen der Traum, g. es, die
Träume
sesle der Sessel, g. s, pl. —
sestra die Schwester, g. —
pl. u.
severní nördlich
shniti verkaufen
shoditi herabstürzen
shovívavý nachsichtig
shromážditi sammeln; ver-
sammeln
schody die Stiege, g. —
schopnost die Fähigkeit,
g. —, pl. en
schopný fähig
sice 1. zwar, 2. sonst
sídliti wohnen, siedeln
sídllo der Sitz, g. es, pl. e
síla die Kraft, g. —, die
Kräfte
sílití (časosl. předm.) stärken
silný stark
smě der Same, des Samens,
die Samen
síň der Saal, g. es, die Säle
síti säen
skákatí hülfen, herumhülfen
skála der Fels, des Fessens,
die Felsen [pl. —
sklenář der Glaser, g. s,
sklenice das Glas, g. es,
die Gläser
sklep der Keller, g. s, pl. —
sklidití = sklízeti
sklízeti obilí das Getreide
einführen
sklo das Glas, des Glases
skluzký schlüpfrig
skoro fast, beinahe
skot das Rindvieh, g. s
skromnost die Bescheiden-
heit, g. —
skromný bescheiden
skrovný gering, farg, klein;
bescheiden
skřín der Schrank, g. es,
die Schränke
skřivan die Lerche, g. —, pl. u

skrze durch
skutek die That, g. —, pl. en,
das Werk, g. es, pl. e
skviti se glänzen
slábnouti schwach werden
slabost die Schwäche, g. —,
pl. u
slabý schwach
sladký süß
sláma das Stroh, g. (e)s,
slaměný klobouk der Strohhut,
g. es, pl. —hüte
slavík die Nachtigall, g. —,
pl. en
slaviti feiern
slavnost die Festlichkeit, g.
—, pl. en
slavný berühmte, ruhmvoll
slepice die Henne, g. —,
pl. u
slepý blind; slepec der
Blinde g. u, pl. u
slib das Versprechen, g. s,
pl. —; slib učiniti ein
W. machen
slíbítí zusagen
slitování das Mitleid, g. s
slon der Elefant, g. en,
pl. en
(slouti heißen)
sloužití dienen
Slovan der Slave, g. u,
pl. u
slovanský slavisch
slovo das Wort, g. es, die
Wörter (= řeč das Wort
g. es, die Worte)
sluha der Diener, g. s pl. —
sluch das Gehör, g. s
sluj die Grotte, g. —, pl. u
slunce die Sonne, g. —,
pl. u
služeti dienen; (o šatě
stehen)
slušně anständig
slušno jest es ziemt sich
služba der Dienst, g. es,
pl. e
služka die Magd, g. —, die
Mägde
slychati, slyšeti hören
smáti se lachen
smeknouti klobouk den
Hut absetzen
smělý kühn
Smíchov Smichow
smrt der Tod, g. es

smrteľný sterblich; smr-
telnk der Sterbliche, g.
u, pl. u
smutný traurig
snad vielleicht, wohl
snadný leicht
snáseti vejce Eier legen
snidati fríthstücken
snih der Schnee, g. s
sobota der Samstag, g. s
sokol der Falke, g. u, pl. u
sopka der Vulkan, g. s
sotva kaum; schwerlich
soucit das Mitleid, g. s
soud das Gericht, g. es, pl.
e; okresní soud das
Bezirksgericht
soudec der Richter, g. s,
pl. —
souditi richten, urtheilen;
beurtheilen
soudruh der Gefährte, g. u,
pl. u
soukromě vertraulich
soused der Nachbar, g. s,
pl. (e)u
sousední benachbart
sousto der Bissen, g. s,
pl. —, sousto chleba
ein Bissen Brot
sova die Eule, g. —, pl. u
spadnouti herunterstürzen
(v min. čase pom. sl. sein)
spánek der Schlaf, g. es
spasitel der Heiland, g. s
spatřiti, spatřovati erblicken
spěchati eilen
spláceti lohnen
splavný schiffbar
splnití erfüllen
spodky das Beinleid, g. es,
pl. er
spokojený zufrieden
společnost die Gesellschaft,
g. —, pl. en
společný gemeinsam, ge-
meinschaftlich
spolu mit einander, zu-
sammen, gemeinsam
spoluobčan der Mitbürger,
g. s, pl. —
spoluzák der Mitschüler,
g. s, pl. —
spořádaně = pořádně
spořádati ordnen
spravedlivý gerecht
správný richtig, pünktlich;
správně richtig, pünktlich

srđce das Herz, g. ens, pl. en
 srđnatý herzhast
 srna das Meß, g. es, pl. e
 srovnati ordnen
 srp die Siegel, g. —, pl. n
 srstl. das Haar g. es (= ohlupy); 2. das Fell, s, pl. e (= kůže, se srstl)
 srstnatý behaart
 (ssati saugen)
 ssavec das Säugethier, g. s, pl. e
 stádo die Heerde, g. —, pl. n
 stálo beständig, unaufhörlich
 stálice der Firsterne, g. s, pl. e
 stály beständig
 stan das Zelt, g. es, pl. e
 starati se sorgen
 stafeber Weis, g. es, pl. e
 stafena das Mittertheil, g. s, pl. —
 stári das Alter, g. s
 stárnouti alt werden
 starobyký alterthümlich
 Staroměstské náměstí der Altstädter Ring
 starost die Sorge, g. —, pl. n
 starostlivý sorgfältig
 starověk das Alterthum, g. s
 starozitnost das Alterthum, g. s, die —thümer
 starý alt
 stát der Staat, g. es, pl. en
 statečný standhaft
 statek das Gut, g. es, die Güter
 (státi stehen)
 státi = cenu míti kosten
 stav der Stand, g. es, die Stände; der Zustand, g. es, die Zustände
 stavěti bauen
 stavitel der Baumeister, g. s, pl. —
 stěblo der Palm, g. es, pl. e
 stěna die Wand, g. —, die Wände
 stěžiti obil das Getreide fesseln
 stín der Schatten, g. s, pl. —
 stkviti se glänzen, prangen
 stodola die Scheuer, g. —, pl. n
 stolek der Tisch, g. es, pl. e; das Tischlein, g. s, pl. —

století das Jahrhundert, g. s, pl. e
 stonek der Stängel, g. s, pl. —
 strakatý bunt
 stráň der Abhang, g. s, die Abhänge
 strana l. die Seite, g. —, pl. n; 2. (v rozeprí) die Partei, g. —, pl. en
 strašidlo das Gespenst, g. es, pl. er
 strava die Kost, g. —
 středa der Mittwoch, g. s
 střecha das Dach, g. es, die Dächer
 střelný prach das Schießpulver, g. s
 střeva die Gedärme, g. —
 střevic der Schuh, g. es, pl. e
 stříbro das Silber, g. s
 střídmost die Mäßigkeit, g. —
 střídmy mäßig
 (střísletí schließen)
 strmý steil
 strom der Baum, g. es, die Bäume
 stromek das Bäumchen, g. s, pl. —
 stromovi = stromy
 strýc der Vetter, g. s, pl. n
 studený kalt
 studium das Studium, g. s, die Studien
 studnice der Brunnen, g. s, pl. —
 studovati studieren
 studující der Student, g. en, pl. en
 stůl der Tisch, g. es, pl. e
 styděti se sich schämen
 sud das Fass, g. es, die Fässer
 suchoparný trocken
 sukno das Tuch, g. es, die Tücher
 sůl das Salz, g. es, pl. e
 sušiti trocknen
 svačina die Pause, g. —, pl. n
 svárliv zänkisch
 svátek l. der Feiertag, g. es, pl. e; 2. (= jmeniny) der Namenstag
 svatý heilig
 svatyně das Heiligthum, g. s, die —thümer

svědomí das Gewissen, g. s
 svědomitý gewissenhaft
 svěsti verleiten; k zlému zum Bösen
 svěť die Welt, g. —, pl. en
 světlo das Licht, g. es
 světnice die Stube, g. —, pl. n
 svěčka die Kerze, g. —, pl. n
 svlažovati befeuchten
 svornost die Eintracht, g. —
 syn der Sohn, g. es, die Söhne
 sypati freuen
 sýr der Käse, g. s.

Š.

šat das Kleid, g. es, pl. er
 šedivěti grau werden
 šedivý = šedý grau
 šetriti l. schonen k. p. die Kleider schonen; 2. sparen k. p. Geld sparen
 šetrný sparsam
 šindel die Schindel, g. —, pl. n
 širé nebe der freie Himmel, pod širým n. unter freiem Himmel
 široký breit
 šiti nähen, šiti das Nähen
 škoda der Schade (der Schaden), des Schadens, die Schäden
 škoditi schaden
 škodlivý schädlich
 škola l. die Schule, g. —, pl. n; 2. = třída die Klasse, g. —, pl. n
 školní stůl das Schulzimmer, g. s, pl. —
 školník der Schuldiener, g. s, pl. —
 šlechetný ebel
 šlechtá der Adel, g. s
 špatný, špatně schlecht
 špičatý spitzig
 šplhati klettern
 šťastný glücklich
 šťáva der Saft, g. es, die Säfte
 šťavnatý saftig
 štěkati bellen
 štěstí das Glück, g. es
 štihlý schlant

štika der Hecht, g. es, pl. e
 Styrsko Steiermark
 šuměti rauschen (k. p. o
 potoku, o listi); brausen
 o řece
 šuměni, šumot das Rau-
 schen, g. s; das Brausen,
 g. s
 švec der Schuster, g. s,
 pl. —
 švestka die Pflaume, g. —,
 pl. n; die Zwetsche, g. —,
 pl. n.

T.

Tábor Labor
 tabule die Tafel, g. —, pl. n;
 tabule do okna die
 Fensterheibe, g. —, pl. n
 (táhnouti ziehen)
 tak so
 také auch
 taký, takový ein solcher
 talír der Teller, g. s, pl. —
 tam dort
 tančiti tanzen
 tanec der Tanz, g. es, die
 Tänze; das Tanzen
 tarpejský tarpejsch
 taška 1. = torba die Ta-
 sche, g. —, pl. n; 2.
 (taška na střechu) der
 Dachstein, g. es, pl. e
 tázati se fragen
 tedy also, daher
 tele das Kalb, g. es, die
 Kälber
 tělo der Körper, g. s, pl. —;
 der Leib, g. es, pl. er
 tenký dünn, fein
 tento dieser, diese, dieses
 teplý warm
 tepna die Pulsader, g. —,
 pl. n
 tepot der Schlag, g. es,
 die Schläge
 těšitel der Tröster, g. s,
 pl. —
 těšiti trösten; těšiti se (na
 něco) sich (auf etwas)
 freuen
 teta die Tante, g. —, pl. n
 též auch
 těžký schwer
 tolar der Thaler, g. s, pl. —

tolik so viel
 toliko nur
 topol die Pappel, g. —,
 pl. n
 touha die Sehnsucht, g. —
 toužiti streben; sich sehnen
 továrna die Fabrik, g. —,
 pl. en
 tovaryš der Gesell (nebo
 der Gefelle), g. des Ge-
 sellen, pl. die Gefellen
 trápení das Leiden, g. s,
 pl. —
 tráva das Gras, g. es, die
 Gräser
 trávití = prožiti verleben
 trávnik der Rasen, g. s
 trěsně die Kirche, g. —,
 pl. n
 trest die Strafe, g. —, pl. n
 trestati strafen
 trestu hodn strafwürdig
 trhati (ovoce) pflücken; (tr-
 hati zuby) die Zähne
 reißen)
 tři drei
 třicetiletý dreißigjährig
 třída die Klasse, g. —, pl. n
 trochu etwas, ein wenig
 trpělivý geduldig
 trpký herb, bitter
 třpytění se glänzen, schin-
 nern
 truhlář der Tischler, g. s,
 pl. —
 truchliv traurig
 trvati dauern
 tu da, hier
 tudíž daher, also, folglich
 tulipán die Tulpe, g. —,
 pl. n
 Turak der Türke, g. n,
 pl. n
 tupý stumpf
 tušiti ahnen; vermuthen
 tužiti síly die Kräfte üben
 tužka der Bleistift, g. es,
 pl. e
 tvrditi behaupten
 tvrdnouti hart werden
 tvrdohlavý = svéhlavý
 eigenstümmig
 tvrdý hart
 tvůj dein, e, dein
 týden die Woche, g. —,
 pl. n
 Tyrolsko Tyrol
 týž derselbe.

U.

u bei
 ubíhati (o čase) enteilen
 ubohý arm [pl. e
 učedník der Lehrling, g. s,
 učelivý gelehrig
 učeníy gelehrt; učenec der
 Gelehrte, g. n, pl. u
 učení der Unterricht, g. es
 učení zpěvu der Unter-
 richt im Gesange
 učiniti machen
 učitel der Lehrer, g. s, pl. —
 učitelkyně die Lehrerin,
 g. —, pl. nen
 učiti lehren; učiti se lernen
 udatný tapfer
 udití rüchtern
 uhasiti löschen
 uherský ungarisch
 uhel, uhlí die Kohle, g. —,
 pl. n
 uhoř der Aal, g. es, die
 Aale
 Uhry Ungarn
 ucho das Ohr, g. (e)s,
 pl. en
 ukázati zeigen, anzeigen
 ukončiti enden, beenden
 ulice die Gasse, g. —, pl. n
 uličník der Gassenbube, g.
 n, pl. n
 úloha die Aufgabe, g. —,
 pl. n
 umělec der Künstler, g. s,
 pl. —
 umění die Kunst, g. —, die
 Künste
 unaven milde, ermüdet
 unaviti ermüden; unaviti se
 müde werden
 únor der Februar, g. s;
 der Fieber, g. s
 upěnlivý kläglich
 úplný vollständig, vollzählig
 upřímnost die Aufrichtig-
 keit, g. —
 upřímný aufrichtig
 úředník der Beamte, g. n,
 pl. n
 uraziti beleidigen
 úrodný fruchtbar
 uschovati aufbewahren
 usmáti se lächeln
 ústa der Mund, g. es
 ústí die Mündung, g. —
 pl. en

ušlechtily edel
ušlechtiti veredeln
úterý der Dienstag
utíkati se sich flüchten
útlý zart
útočiště die Büfsucht, g. —
útrhnouti (bylinu) pflücken,
abpflücken
útkřiti abwischen
úvadžnouti verwelken
úvědomiti benachrichtigen
úvězniti einfertern
úvřítati bewillkommen, be-
grüßen
úvrhnouti stützen
úzdravit se gesund werden
úzřáti reif werden
úzřetečný nützlich
úzřitek der Nutzen, g. s.

V.

v in
Václav Wenzel
vada der Fehler, g. s, pl. —
vadnouti welken
válečné štěstí das Kriegs-
glück, g. s
válka der Krieg, g. es, pl. e
vánočka der Striezel, g. s,
pl. —
vanouti wehen
vápeneo der Kalkstein, g. s
vařiti kochen
váš ener, e, ener
vášeň die Leidenschaft, g. —,
pl. en
vavřín der Lorbeer, g. s
vážiti si = ctiti ehren,
achten, schätzen
vážný ernst
věla die Biene, g. —, pl. n
věra gestern
věřejší d. d. d. gestrige
vděčný dankbar
vdova die Witwe, g. —,
pl. n
věc die Sache, g. —, pl. n;
das Ding, g. es, pl. e
večer der Abend, g. s, pl. e
z večera abends
večeře das Nachtmal, g. s
věčnost die Ewigkeit, g. —
věda die Wissenschaft, g. —,
pl. en
vedle neben, nächst
vědomost die Kenntnis, g.
—, pl. niße

vejce das Ei, g. es, pl. er
věk das Alter, g. s
velice sehr
veliký, velký groß
velkolepý großartig
velmi sehr
velmoc die Großmacht, g.
—, pl. —mächte
velryba der Wallfisch, g. es,
pl. e
venkov das Land, g. es;
na venkově auf dem Lande
venku draußen
věnovati widmen
věřiti glauben, trauen
věrný tren
veselý heiter, munter, lustig,
fröhlich
vesměs insgesamt, durch-
wegs
vesnice, ves das Dorf, g.
es, die Dörfer
věsti führen
věškeren aller, alle, alles;
d. d. d. ganze; d. d. d.
gesamnte
věta der Satz, g. es, die
Sätze
větev der Ast, g. es, die
Äste
většina die Mehrzahl, der
größte Theil; většinou
größtentheils, meistens
veverka das Eichbröndchen,
g. s, pl. —
vévoda der Herzog, g. s, pl. e;
der Fürst, g. en, pl. en
věž der Turm, g. es, die
Thürme
vchod der Eingang, g. es,
die Eingänge
vice mehr
Videň Wien
vino der Wein, g. es,
pl. e
vira der Glaube, des Glaub-
bens
vitany willkommen
vitěz der Sieger, g. s
vítězství der Sieg, g. es,
pl. e
vítr der Wind, g. es, pl. e
vlak der Zug, g. es, die
Züge
vlas das Haar, g. es,
pl. e
vlasatice der Komet, g. en
pl. en

vlast das Vaterland, g. es
vlastní eigen
vlastnost die Eigenschaft,
g. —, pl. en
vlastovka die Schwalbe,
g. —, pl. n
vláti wehen
vlčice die Wölfin, g. —,
pl. nen
vlhký fench
vlk der Wolf, g. es, die
Wölfe
vlněný šat das Wollkleid,
g. es, pl. er; ein wollenes
Kleid
Vltava die Moldau, g. —
voda das Wasser, g. s, die
Wässer
vodní zvíře das Wasser-
thier, g. es, pl. e
voják, vojin der Soldat,
g. en, pl. en
vojevůdce der Feldherr, g.
n, pl. en
vojsko das Heer, g. es,
pl. e
(volati rufen)
voliti wählen
vrabec der Sperling, g. s,
pl. e; der Spatz, g. en,
pl. en
vracet se = vrátiti se
vraník der Rappe, g. n,
pl. n
vrata das Thor, g. es, pl. e
vrátiti zurückstellen, vrátiti
se zurückkehren (předp.
odluč.)
vratký unbeständig
vrěly heiß
vrhnouti se sich stützen
vrch der Berg, g. es, pl. e
vrchol der Gipfel, g. s,
pl. —
(vstříc jíti entgegengehen)
vřak aber, allein
všechno aller, e, es, d. b. d.
ganze
všude überall
vteřina die Sekunde, g. —,
pl. n
vrhnouti (do země) ein-
rücken (vmin.š. pom. sein)
vůl der Ochse, des Ochsen,
die Ochsen
vůle der Wille, des Willens

vůně der Geruch, g. es, die Gerüche; příjemná vůně der Wohlgeruch; der Duft, g. es, die Düfte
 vůz der Wagen, g. s, die Wagen
 výborný vortrefflich, vorzüglich
 vydatný ausgiebig; nahrhaft (o potravinách)
 výdělek der Gewinn, g. s; der Verdienst, g. es, pl. e
 vydechovati athmen, ausathmen
 vyhledávati suchen
 vyhnanec der Verbannte, g. n, pl. n
 výhodní země der Orient, g. s
 vychováni die Erziehung, g. —
 vychovalovati loben
 vykonati vollenden, verrichten, ausführen
 vykoupati se baden
 vykoupiti loskaufen (ze zajetí)
 výkres die Zeichnung, g. —, pl. eu
 vyléčiti heilen (v pf. pom. haben)
 výlet (lépe procházka) der Ausflug, g. es, die Ausflüge
 vylíčiti scharben
 vynález die Erfindung, g. —, pl. eu
 vynikati hervorragen; sich auszeichnen
 vypátrati ansorschen, erforschen
 vypravování die Erzählung, g. —, pl. eu
 vypravovati erzählen
 vyslohnouti vysyhati eintrudnen, anstrodnen
 vyslanec der Gesandte, g. n, pl. n
 vyslyšeti erhören
 vysoký hoch
 vystavěti erbauen, aufbauen
 vystydnouti anstühlen
 výšehrad der Wyszehrad
 výti heulen
 vyučovati unterrichten (předp. neodl.)
 vyvésti herausführen
 vyzkoumati erforschen

výživa die Ernährung, g. —, die Erverbsquelle, g. —, pl. n
 vzácny 1. geschätzt, kostbar; 2. selten = nevědní
 vzdávati pochvalu Beifall zollen
 vzdělávati bebauen, bearbeiten; bilden; vzdělávati se sich ausbilden
 vzdor ungeduldet (ak. 49.)
 vzdorovati trotzen
 vzduch die Luft, g. —, die Riste
 vznešený erhaben (vznikati entstehen)
 vzpřati se proti čemu sich wehren (gegen etwas), sich widersetzen
 vždy immer.

Z.

z, ze aus, von; z jara im Frühling, z rána des Morgens; z večera des Abends
 za fitr, m; hinter; za hodinu in einer Stunde; za bouře während eines Gewitters; za ruku vésti bei der Hand führen
 zábava die Unterhaltung, g. —, pl. eu; das Vergnügen, g. s
 zabiti tödten, schlachten
 zablouditi sich verirren
 zadní d. d. d. hintere
 zahálka der Müßiggang, g. s
 zahládnouti erblicken, bemerken
 zahrada der Garten, g. s, die Gärten [g. —
 zahradnictví die Gärtnerei, zahradník der Gärtner, g. s, pl. —
 zahrívati erwärmen
 záhubný verderblich
 záhy zeitlich; bei Zeiten
 zacházeti (s někým) mit jemand verkehren
 zachovati bewahren
 zajatec der Gefangene, g. n, pl. n
 zajíc der Hase, g. n, pl. n
 zajisté gewiss
 základ die Grundlage, g. —, pl. n

zákon das Gesetz, g. es, pl. e
 záliv der Meerbusen, g. s, pl. —
 založiti gründen; auflegen
 záměčník der Schlosser, g. s, pl. —
 zámek das Schloss, des Schlosses, die Schlosser
 zaměstnání die Beschäftigung, g. —, pl. eu
 zámožný vermögend, reich
 zapůjčiti borgen (lehen)
 zář der Schein, g. es; der Widerschein, g. es
 zardousiti erdroffeln, erzwirgen
 zarmoucen betrübt
 září der September, g. s
 zároveň zugleich
 zasaditi einsetzen, pflanzen
 zase wieder
 zastíti säen
 zaslechnouti hören
 zaslepití blenden; zaslepující blenden
 zásluha das Verdienst, g. es, pl. e
 zastihnouti ereilen, erreichen
 zastíniti beschatten
 zástup die Schaar, g. —, pl. eu
 zavíratí dvéře die Thüre zumachen; zavíratí bránu das Thor sperren
 závist der Neid, g. es
 zavraždití ermorden (zavřítí schliefen)
 zazdíti vermauern
 záživný verbaulich
 zbavití bebauen
 zboriti zerstören
 zboží die Waare, g. —, pl. n
 zbožňovati vergöttern, anbeten,
 zbožný fromm, andächtig
 zbraň die Waffe, g. —, pl. n
 zbudovati aufbauen
 zbytečný überflüssig
 zčernati schwarz werden
 zda, zdali ob
 zčárný brav
 zde hier
 zdědití erben, ererben
 zdejší d. d. d. hiesige
 zdobiti zieren, schmücken

zdraví die Gesundheit
 zdraviti grüßen
 zdravý gesund
 (zdvihnouti aufheben);
 zdvihnouti válku einen
 Krieg führen
 zdvořilý höflich
 zelenatí (se) grünen
 zelenina das Gemüse, g. s
 zelený grün
 zelina das Kraut, g. es, die
 Kräuter
 země 1. Erde, 2. das Land
 k. p. země Čechy das
 Land Böhmen
 zemětřesení das Erdbeben,
 g. s, pl. —
 zeslabiti schwächen
 zeslabnouti schwach werden
 zesédivěti ergrauen
 zhasiti auslöschen
 zhotoviti verfertigen
 zhrdnouti stolz werden
 zchudnouti arm werden
 zima 1. die Kälte, g. —
 (protiva tepla); 2. der
 Winter, g. s (část roku);
 jest zima es ist kalt; jest
 veliká zima es ist sehr
 kalt; na zimu im Winter
 ziskuchtivost der Eigenmuth,
 g. es
 zitra morgen
 zkoušeti prüfen, erproben
 zkušenost die Erfahrung,
 g. —, pl. en
 zkušený erfahren
 zlatník der Goldarbeiter,
 g. s, pl. —
 zlato das Gold, g. es
 zlatý der Gulden, g. s, pl. —
 zlatý, á, é golden
 zlepšiti se besser werden
 zlobiti se sich ärgern
 zloděj der Dieb, g. es, pl. e
 zlost der Zorn, g. s
 zlý böse, schlimm, arg, schlecht
 zmoudřeti klug werden
 zmužilost der Muth, g. es
 zmyšliti se sich irren
 značný bedeutend
 znám bekannt
 znamení, znaménko das
 Zeichen, g. s, pl. —
 znamenitý bedeutend
 (znáti kennen)
 znečistiti verunreinigen

znění = zvuk der Schall,
 g. es
 zničiti vernichten, zerstören
 zobák der Schnabel, g. s,
 die Schnäbel
 zorati, viz orati
 zotaviti se sich erholen
 zoufalství die Verzweiflung,
 g. —
 zpěv der Gesang, g. es, die
 Gesänge
 (zpívati singen)
 zpravití = uvědomiti be-
 nachrichtigen
 způsobiti verursachen, be-
 reiten; škodu způsobiti
 Schaden anrichten
 způsobilý geeignet
 způsobný artig
 zpustěti verwüsten, ver-
 heeren
 zpyšněti (něčím auf etwas)
 stolz werden
 zpytovatí erforschen
 zrádce der Verräther, g. s,
 pl. —
 zrak das Gesicht, g. es; das
 Augenlicht, g. es
 zráti reis w. „ben; reisen (v
 min. č. pom. sein)
 zralý reif
 zrcadlo der Spiegel, g. s,
 pl. —
 zrezavěti rostig werden;
 verrosten (v min. č. pom.
 sein)
 zřetelný, zřetelně deutlich
 zřídka selten
 zrno das Korn, g. (e)s, die
 Körner; zrno obilné das
 Getreidekorn
 ztrpěti, ztrpčovati ver-
 bittern
 zub der Zahn, g. es, die
 Zähne
 zvědavý neugierig
 zvěř das Wild, g. es
 zvěřina das Wildpret, g. s
 zvěstovati verkünden, ver-
 kündigen
 zvíře das Thier, g. es, pl. e
 z. domácí das Hausthier;
 zvíře vodní das Wasser-
 thier
 zvlášť besonders
 zvláštní b. d. s. besondere;
 eigenthümlich

zvon die Glocke, g. —, pl. n
 zvoniti läuten
 zvyk die Gewohnheit, g. —,
 pl. en; der Gebrauch, g.
 es, die Gebräuche.

Z.

žaba der Frosch, g. es, die
 Krösché
 žabrá (dýchací ústroj ryb)
 die Kieme, g. —, pl. n
 žádati verlangen, fordern,
 wünschen
 žadný fein, e, fein
 žádost die Begierde, g. —,
 pl. — der Wunsch, g. es,
 die Wünsche; die Eucht,
 g. —
 žák der Schüler, g. s, pl. —
 žalár der Kerker, g. s, pl. —
 žaludek der Magen, g. s,
 pl. —
 žebrák der Bettler, g. s,
 žebrati betteln
 železný eisern
 železná dráha die Eisen-
 bahn, g. —, pl. en
 železo das Eisen, g. s
 žeň die Ernte, g. —
 žena das Weib, g. es, pl. er
 žert der Scherz, g. es, pl. e
 žertovati scherzen
 žid der Jude, g. n, pl. n
 židlice der Stuhl, g. es,
 die Stühle
 žiti (žiji) leben
 žiti, život das Leben, g. s
 žiti (žnu) ernten, mähen
 žito das Korn, g. (e)s
 živ lebend; na živě byti
 am Leben sein
 život das Leben, g. s
 živiti nähren, ernähren,
 füttern
 živitel der Ernährer, g. s,
 pl. —
 žiznivý durstig
 žloutnouti gelb werden
 žlutý gelb
 žeň die Ernte, g. —
 žeň = žeň
 žnec der Schnitter, g. s,
 pl. —
 žravý gefräßig.

ÚK VŠP HK

100000200962